

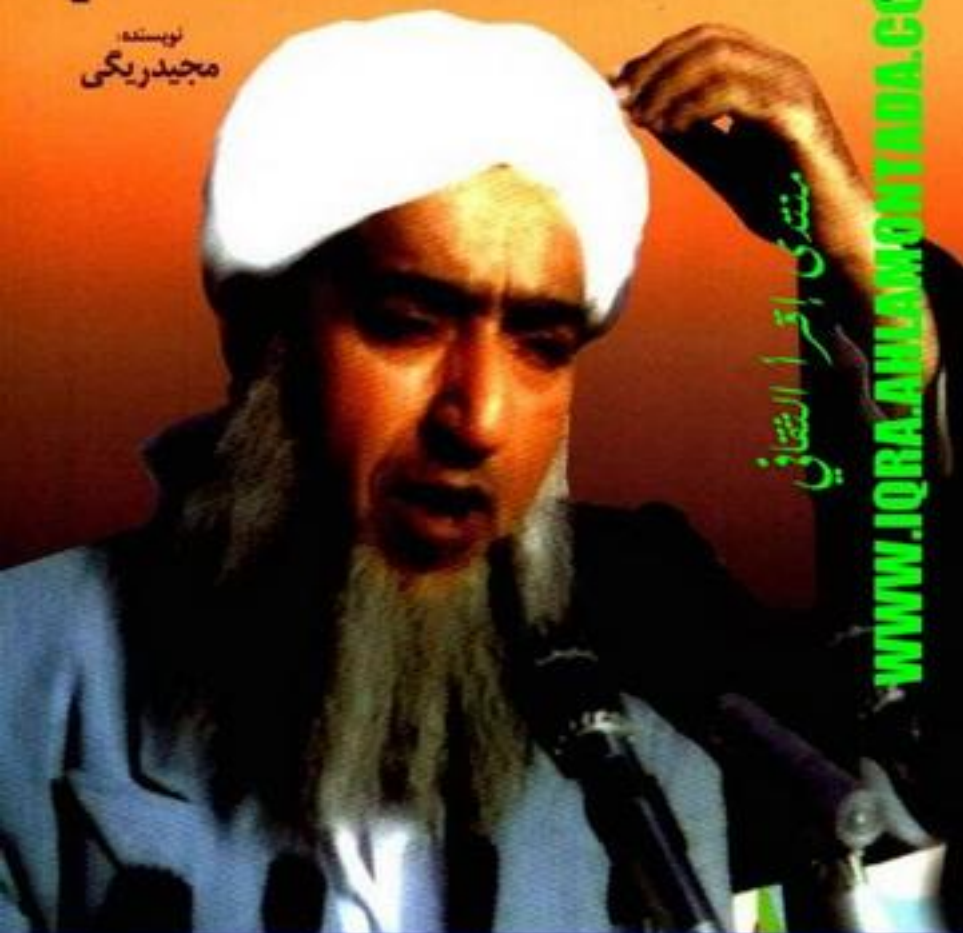
دین داری و دین گستری

بر اساس دین فهمی

نویسنده:
مجید ریگی

منتدی اقرأ الشقاقی

WWW.IQRA.ANLAAMONTADA.COM

مولانا عبدالعزیز ملازاده

برالمنح

دینداری و دین گستری براساس دین فهمی

نوشتۀ: مجید ریگی

۹۱/۱/۵ - زاهدان

نشر نسیم

نشانی پخش:

همراه: ۰۹۱۵۹۴۳۱۶۳۲

Email: nasim_hejaz@yahoo.com

دینداری و دین گستری

نویسنده: مجید ریگی

ناشر: نسیم حجاز

قطع: رقعی

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۳

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

شابک: ۹-۳۹-۶۷۵۱-۶۰۰-۹۷۸

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۵۱-۳۹-۹

©تمام حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار نشر نسیم حجاز است.

سرشناسه	ریگی، مجید، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور	دینداری و دین گستری بر اساس دین فهمی / نوشته مجید ریگی.
مشخصات نشر	مشهد: نسیم حجاز، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۳۱۵ ص؛ ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.
شابک	۹-۳۹-۶۷۵۱-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	دینداری
رده بندی کنگره	۹۱۳۹۳۵۹/۵/۲۱۶BP
رده بندی دیویی	۴۲/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	۳۶۰۷۹۶۷

بسم الله جل و علا و آله و سلم و ائمه و اولادهم

الاسلام سلو و ائمه

..... تقدیم به

ممتازترین فرد خلقت محمد صلی الله علیه و آله و سلم، اسوه ی ایمانداران و سید
موحدین، کسی که الله جمیل جل و اعلاء او را رحمته للعالمین قرار داد.
تقدیم به مصلحان، مبلغان و دیگر دین گستران با علم و عمل و متعالی، این جهادگران
راه اعتلای فرهنگ محمد (ص) که با بکارگیری نور و نیروی صحیح‌ترین علم و
آگاهی، بکارگیری گوهر عقل و درست اندیشی، بکارگیری نور و نیروی شناخت و
تشخیص، با زبان ادبیات روز، اسلام را به مردم می‌شناسانند، شگردهای فکری و
تهاجم فرهنگی دشمنان اسلام و انسانیت را خنثی کرده و با جهالت زدایی ریشه جهل
و خرافات را می‌خشکانند- ۹۱/۱/۵- زاهدان

فهرست - فصل ها و زیر فصل ها

فصل اول: دین داری و دین گستری آگاهانه

۲.....	مقدمه
۳.....	دین داری آگاهانه
۴.....	دیندار کیست؟
۷.....	حقیقت ایمان یعنی چه؟
۹.....	وارد دنیای زیبای اسلام شویم
۱۰.....	اسلام
۱۲.....	ضرورت وجود اسلام در زندگی انسان
۱۴.....	بازگشت علمی و عملی به اسلام
۱۶.....	ثمره شناخت اسلام
۱۸.....	دانش و دین داری
۲۰.....	تأثیر گذاری
۲۱.....	آگاه سازی نسل جوان
۲۵.....	شناساندن اسلام، ترسیم آینده ی درخشان

فصل دوم: شریعت محوری

۲۸.....	شریعت محوری
۲۹.....	شناخت اسلام و شریعت محوری
۳۴.....	استفاده ابزاری از اسلام

فصل سوم: دانش و حیانی و نبوی، مهمترین و ضروری ترین نیاز هر نسل

۴۱.....	دانش و حیانی و نبوی، مهمترین و ضروری ترین نیاز هر نسل
۴۱.....	قرآن و سنت، دو مشعل همیشه فروزان هدایت
۴۱.....	تعریف قرآن
۴۲.....	قرآن یعنی کتاب خواندنی
۴۲.....	اهمیت قرآن

۴۳	هدف قرآن
۴۴	حفاظت قرآن
۴۴	تلوات قرآن
۴۵	آداب تلاوت قرآن
۴۶	حفظ نمودن قرآن
۴۷	استماع قرآن
۴۷	تعلیم قرآن
۵۰	دومین منبع معرفتی فرهنگ اسلام
۵۰	تعریف حدیث

فصل چهارم: ارزش های اسلامی

۵۵	ارزش های اسلامی
۵۵	تعریف ارزش ها
۵۷	منشأ ارزش ها
۵۸	شناخت اسلام و رعایت ارزش ها
۶۰	نقش ارزش ها در زندگی انسان
۶۱	اهمیت کرامت انسان
۶۲	۱- کرامت ذاتی
۶۳	۲- کرامت ارزشی
۶۳	مراکز جماعت تبلیغ، مدارس علمیه و ارزش ها

فصل پنجم: کارسازترین تعامل اجتماعی

۶۷	کار سازترین تعامل اجتماعی
۷۱	ارزشمندترین اعمال در فرآیند اصلاح جوامع انسانی
۷۲	تعریف معروف و منکر
۷۳	اهمیت تبلیغ
۷۴	تجلی گاه فرهنگ اسلام
۷۸	رسالت مبلغ روشن فکر

۸۰.....	همه خوبان شما را دوست دارند
۸۰.....	راستی انگیزه چیست؟
۸۲.....	مبلغ متقی و روشن فکر، نماد نواندیشی و نوگرایی

فصل ششم: سخنرانی

۸۸.....	نقش بیان در تکوین شخصیت دین گستران
۹۲.....	ادب، نگین انگشتی فرهنگ رفتاری
۹۳.....	ادب سخنرانی
۹۷.....	سخنرانی با دانش افزایی، لازم و ملزوم یکدیگرند
۱۰۰.....	معجزه عمل در رساندن انسان به عالی ترین مراتب انسانی
۱۰۱.....	تأثیر شگفت انگیز عمل در جذب مردم به اسلام
۱۰۳.....	تأثیر گفتار محبت آمیز
۱۰۴.....	زمان، مبلغ و حفظ هویت اسلامی

فصل هفتم: اخلاق چیست؟

۱۰۷.....	اخلاق چیست؟
۱۰۷.....	منشأ اخلاق اسلامی
۱۰۷.....	ضرورت شناخت اخلاق اسلامی
۱۰۹.....	کاربرد اخلاق
۱۱۰.....	انضباط کاری
۱۱۰.....	تزکیه، تربیت و اخلاق اسلامی
۱۱۲.....	وظایف اخلاقی مبلغان
۱۱۴.....	اصول اخلاقی مبلغان
۱۱۸.....	تأثیر شناخت اسلام در رعایت اخلاق

فصل هشتم: تزکیه و تربیت، گامی به سوی انسان سازی اسلامی

۱۲۳.....	تزکیه و تربیت، گامی به سوی انسان سازی اسلامی
۱۲۴.....	تزکیه و تربیت و اهمیت آن در اسلام
۱۲۵.....	نقش مدارس علمیه در تربیت و تکوین شخصیت محصلان

مهمترین رسالت مدارس علمیه	۱۲۹
---------------------------------	-----

فصل نهم: زیبایی

تعریف زیبایی: زیبایی یعنی خوب و دلپسند بودن	۱۳۳
هو الجمیل	۱۳۳
جهان زیبا	۱۳۴
انسان زیبا	۱۳۵
انواع زیبایی ها	۱۳۵
زیبایی اکتسابی	۱۳۷
لباس مبلغ	۱۳۹

فصل دهم: مطالعه

بلندای دانش و اوج شور و شعور	۱۴۳
به روز نگه داشتن معلومات	۱۴۶
نقش دانش و آگاهی های فرهنگ روز	۱۴۹
ارتباط تنگاتنگ دانش روز و دین گستری	۱۵۱
توانایی در دانایی است	۱۵۲
ثروت تمام نشدنی	۱۵۴
برای مطالعه و دانش افزایی نباید حدی از توقف قائل شد	۱۵۶
امروزی باشیم	۱۵۷
اصلاح فهم و برداشت های دین، نیاز مبرم زمان	۱۶۰
اطلاع رسانی نیازمند نوآوری	۱۶۲
روشن فکر اصیل اسلامی	۱۶۳
دانش انسان ها نقد پذیرند	۱۶۵
اول عالم شدن بعد تعلیم دادن	۱۶۹
رسالت هر مسلمان	۱۷۱

فصل یازدهم: خرافات

بدترین فقر و ذلت، جهل و نادانی است	۱۷۶
--	-----

۱۷۶.....	اوهام، یعنی عقاید و آداب غلط و غیر علمی
۱۷۹.....	اسلام با جهل خرافات سر سازگاری ندارد
۱۸۲.....	اسلام در معرض خرافات و اندیشه های باطل
۱۸۴.....	حساسیت و شهامت دینی
۱۸۶.....	رفع خرافات، ضرورت حیاتی پیش روی مدارس علمیه و مراکز جماعت تبلیغ

فصل دوازدهم: دشمنان اسلام

۱۸۹.....	دشمنان اسلام
۱۹۳.....	رفع علت اصلی ضعف و عقب ماندگی ها
۱۹۶.....	تجلی شجاعت دینی

فصل سیزدهم: انسان و امنیت

۱۹۹.....	انسان و امنیت
۲۰۲.....	شناخت اسلام، اطلاع رسانی دینی و امنیت

فصل چهاردهم: سیاست و دین گستری

۲۱۳.....	آگاهی سیاسی، اجتماعی و ضرورت دین گستری
----------	--

فصل پانزدهم: اهمیت کار و کسب روزی حلال

۲۱۵.....	اهمیت کار و کسب روزی حلال
۲۱۸.....	نقش رزق حلال در دین داری
۲۱۸.....	شناخت اسلام و کسب روزی حلال
	فصل شانزدهم: نگاه تحول گرا در سیاست گذاری ها و راهبردهای آموزشی و

تبلیغی

فصل هفدهم: تکریم ارباب رجوع

۲۳۳.....	مدارس علمیه و تکریم ارباب رجوع
----------	--------------------------------

پیشگفتار

بسم الله بجز و تعالی و له الحمد و الله

الحمد لله رب العالمین کثیراً علی کل حال و الصلاة و السلام علی رسول الله
رحمة للعالمین و علی آله و صحبه.

برای صاحبان علم و آگاهی و شیفتگان حق و حقیقت واضح مسلم است که
دین داری و دین گستری براساس دین فهمی از ضروریات حتمی و حیاتی
زندگی است، چرا که انسان ها آفریده شده اند که آگاهانه به پرستش الله
سبحان بپردازند.

در مورد دینداری و دین گستری لازم است که علمای ربّانی، دانشمندان و
کارشناسان اسلامی مطالب زیادی بگویند و بنویسند. هرچند که در شایستگی و
بضاعت نگارنده نمی گنجد که در این مورد مطالبی بنویسد، ولی چون می شود
با قطره ای، آب دریا را چشید، به لحاظ اسلام دوستی و شوق فراوانی که به
دین گستری دارم، و نیز از باب انجام وظیفه دینی مسائل و مطالبی مختصر که
حاصل تجربه، تحقیق و مطالعاتم است و نموداری از باورهایم به استناد آیات
۱۷ و ۱۸ سوره زمر است در مورد دین داری نوشته و به حضور برادران و
خواهران تقدیم می دارم.

این کتاب دارای مطالب مفید و نکته های ظریفی است که هریک در جای خود
قابل توجه و استفاده است، امیدوارم روزنه ای فراروی مطالعه کنندگان ارجمند
بگشاید و به دانش افزایی و رضایتمندی شان بی انجامد.

از عزیزانی که لطف می فرمایند و در کمال بزرگواری به مطالعه می پردازند، بسیار سپاسگزارم. از آنجا که انسان موجودی فراموشکار و ممکن الخطاست، اگر به اشتباهی برخوردید، به دیده عفو نگریسته، استدعا دارم پس از مطالعه، پیشنهادات، ملاحظات علمی و نظر مشورتی خود را مرقوم و همراه با اشتباهات ارسال فرمائید، که این خود، عمل به دستور حضرت رسول (ص) است که فرمودند:

«الدين النصيحة جزاك الله عن الاسلام خير الجزا»

«والله يقول الحق و هو يهدي السبيل» الله (ج) حق را می گوید و هدایت به دست او (ج) است.

مناجی رحمت الهی و دعای خیر مردم - میرزا یحیی

فصل اول

دین داری و دین کنسری اگانه

الله سبحانه و تعالی، ساحت وجودی انسان را پاک و به بهترین شکل آفریده و گرایش به زیبایی های فضایل معنوی، ارزش های عالیه انسانی، راستی و درستی ها را در وجودش به ودیعه نهاده است. بدین لحاظ انسان فطرتاً پاک سرشت است و زیبایی ها را دوست دارد.

روح و آلا و طبع بلند انسان از و آلائی ها، بلند مرتبگی ها، کمالات، خوبی ها و فضایل و ارزش های اخلاقی لذت می برد و سیر در رشد و تعالی و طی مدارج کمال برایش بسیار دوست داشتنی است.

کمال جویی و متخلق شدن به ارزش های اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام از ضروریات حتمی هستند که انسان مشتاقانه آنها را دنبال می کند، و نیز در درون خویش تنفر و شوق مبارزه با ظلم و ستم و کارهای ناپسند و زدودن منکرات و دیگر ضد ارزش ها را دارد.

مشام و دید تابناک انسان از تعفن فساد رذائل اخلاقی و تباهی آفات اجتماعی متنفر و گریزان است. شناخت صحیح اسلام اصیل و عمل به مقتضیاتش این عشق انسان به و آلائی ها و ارزش ها و بیزاری ضد ارزش ها را قوت می بخشد و اجازه نمی دهد که انسان به دام بی بند وباری، ولنگاری، بی تفاوتی و رذائل اخلاقی بیفتد و روحش به فساد و پستی ها خو بگیرد.

تلاش برای علم آموزی، مطالعه و دانش افزایی و عمل به وظایف شرعی موجب می شود که انسان بتواند بلند مرتبه گی ها، خوبی و نیکی ها را در اندیشه و قلبش جای دهد و در گفتار و رفتار و عملکردش بروز دهد.

بهره مندی از نعمت های اسلام و دوری گزیدن از منکرات، عزمی ارزشی و مقدس، برای داشتن دین داری آگاهانه و محیط زندگی پاک و زیبا و جامعه

سالم و امن است، این همان امر به معروف و نهی از منکر است که فطرت پاک و عقل سلیم، انسان را به اسلام شناسی و دین داری آگاهانه می کشاند.

دین داری آگاهانه

دین مبین اسلام، اعلاترین و زیباترین جلوه ارحم الراحمینی الله متعال است که برای ارشاد و هدایت انسان ها نازل شده است. دین داری آگاهانه و گذراندن زندگی با محوریت شریعت ناب محمدی (ص) رویکرد انسان به این لطف الله سبحان محسوب می شود.

دین یعنی چه؟ واژه دین از نظر لغوی در فرهنگ ها به معنی پاداش، عبادت، قدرت، تدبیر یا هر چیزی که با آن عبادت الله (ج) می باشد.

«إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ» آل عمران- که هدف این دین رساندن انسان به عزت و سعادت دنیا و آخرت است. دین گرانبهترین گوهر و مایه هویت و سرفرازی انسان است. دین گرانبهترین گوهر و مایه هویت و سرفرازی انسان است. دین به مجموعه تعالیم عقیدتی و معرفتی (توحید- نبوت- معاد) دستور العمل های عبادی، شرعی، اخلاقی، فرهنگ رفتاری و دیگر هدایاتی هستند که از جانب الله سبحان به وسیله جبرئیل امین به محمد امین، و به وسیله آن حضرت (ص) وارد زندگی انسان ها شده تا به زندگی آن ها معنا و آرامش دهد. دین آیین استوار زندگی اسلامی است، در این راستا اقبال لاهوری می گوید:

چیست دین؟ برخاستن از روی خاک

تا که آگه گرده از خود جان پاک

چونکه آگه گردد از خود جان پاک

جذب کوی حق شود او سینه چاک

دیندار کیست؟

به انسانی که از اسلام شناخت و آگاهی داشته باشد، به الله (ج) باور قلبی حاصل نماید، ایمان آگاهانه و صادقانه داشته باشد، به عهد و ایمان های دینی پایبند باشد، به دستورات دین طبق دستور و روش حضرت رسول (ص) عمل کند، قویاً از اسلام دفاع، شناساندن اسلام به مردم با جدیت اهتمام ورزد و زندگی خود را با محوریت شریعت ناب اسلام بگذارند، دین دار می گویند.

دین داری یعنی شناختن صحیح اسلام اصیل، یا حداقل شناخت اجمالی آن، تسلیم محض در برابر الله (ج) و رعایت همیشگی تقوا، صداقت، درستکاری و گذراندن زندگی در چارچوب اسلام، انگیزه دین داری، ریشه در فطرت انسان دارد. در عمق وجود انسان اندیشه خدا دوستی و نیروی خداجویی و حس پرستش وجود دارد. همین حس پرستش انسان را به اسلام شناسی و عبادت و یاری خواستن از الله محبوب (ج) وا می دارد.

در سوره مبارکه روم آیه شریفه ۳ آمده است «فاقم وجهک للدين حنیفاً فطرت الله التي فطر الناس علیها لا تبدیل لخلق الله ذالک الدین القیم و لکن اکثر الناس علیها لا تبدیل لخلق الله ذالک الدین القیم و لکن اکثر الناس لا یعلمون» پس تو ای رسول (با همه پیروانت) مستقیم رو به جانب آئین پاک اسلام آور و پیوسته از طریق دین خدا که فطرت خلق بر آن آفریده است، پیروی کن که برای خلقت خداوند، تغییر وجود ندارد. این است آیین استوار حق، ولیکن بیشتر مردم از این حقیقت آگاه نیستند.

اسلام عزیز اولین شرط دین داری و اساس زندگی معنوی را بر مبنای توحید و شناخت صحیح شریعت ناب محمدی (ص) بنا نهاده است، بنابراین هر مسلمان باید تمام لحظات زندگی خود را بر اساس توحید و شناخت شریعت بگذارند تا

حقیقت اسلام و روح زندگی معنوی تحقق یابد. اسلام با ارزش‌ترین و مترقی‌ترین دین را ارائه داده و در کنار دانش و حیانی و نبوی بردانش‌های مفید زمان، آگاهی‌های ارزشی و مترقی فرهنگ روز جامعه و جهان، عقل و خردورزی اهمیت فراوان داده است، و علم، ایمان، عقل، دین و دنیا را در کنار یکدیگر به رسمیت شناخته است.

علم و عمل دینی مهمترین نقش را در رشد و تکامل و پویایی انسان دارد. هر انسانی که دین داری خود را بر مبنای شناخت صحیح اسلام شروع و تداوم دهد، لایق‌ترین، معتبرترین، روشن‌فکرترین و متمدن‌ترین انسان می‌شود، چرا که اسلام شناسی و عمل به دستورات دین، غذای روح انسان و شکل‌دهنده فکر و اندیشه انسان است. انسان با اسلام شناسی و داشتن صحیح‌ترین علم و آگاهی به بزرگواری روح و بالاترین مراتب انسانیت می‌رسد. و ساختار صحیح و ثبات شخصیت اسلامی و استقلال فکری می‌رسد.

انسان با اسلام شناسی و داشتن علم و عمل دینی از نوشیدن باده ایمان صادقانه لذت می‌برد و به مراتب بالای معنویت می‌رسد. انسان با علم صحیح و عمل دقیق دینی و رعایت تقوا می‌تواند، روح اسلام و نیروی معنوی دین را در وجود خود بدمد و عالم شجاع زمان خود شود و در دین گستری حریصانه اقدام کند.

اسلام شناسی به انسان دانش و دانایی و تفکر راهبردی می‌دهد و انسان را ارزشمند می‌گرداند، و نیز باعث می‌شود که انسان دچار ضعف، خطا، جهل، نادانی، ندانم کاری، برده فکری و دنباله روی دیگران نشود.

اسلام شناسی انسان را رشد و تعالی می‌دهد و از ظلمات جهل و بی‌ارزشی به وادی نور و ارزشمندی سوق می‌دهد. صحیح‌ترین علم و عمل دینی حاصل

شده از شناخت درست اسلام اصیل و دانش و آگاهی های ارزشی و مترقی روز، انسان را دانا و توانا و متواضع می گرداند. بدین لحاظ شناخت اسلام برهر مسلمان ضرورت حتمی و حیاتی دارد، چرا که برترین و درست ترین و مطمئن ترین راهی که انسان را به قرب الله می رساند، راه محمد (ص) است از راهکار و رهنمودها و حرفهای منطقی روشنگر، راه و روش های بالنده، راه اعتدال و عدالت بین حق و باطل.

معیار مقبولیت عبادات، اعمال صالحه و دیگر فعالیت های مؤمن در محضر محتشم ربّ العزه جل و اعلا، الگو قرار دادن محمد (ص) در زندگی است. لذا باید تمام عبادات و فعالیت های دین داری براساس دستور و روش و کیفیتی که (محمد ص) تعیین فرموده است، صورت گیرند. الله سبحانه در کلام مجیدش در سوره الحشر آیه هشت می فرماید: چیزهایی را که پیغمبر برای شما آورده اجرا کنید و از هر چیزی که شما را از آن باز داشته است دست بکشید.

در ترمذی و ابن ماجه آمده که حضرت رسول (ص) فرمودند: سنت من و خلفای راشدین هدایتگر را پیش گیرید و دو دوستی به آن بچسبید و از بدعت در (عبادت و شعائر) به صورت جدی پرهیزید.

مداری زندگی عزت مندانه، سعادت مندانه و مقتدرانه توحیدی برپایه و اساس صحیح ترین علم و آگاهی دینی و دانش و آگاهی های ارزشی روز استوار است. دانش و دانایی محور و اساس دین داری واقعی است.

علمای ربانی، مصلحان و مبلغان و دیگر انسانهای با علم عمل و متعالی که از اسلام علم و شناخت واقعی دارند، نماد روشن فکری، روشنگری و دین داری آگاهانه و صادقانه هستند. این انسان های والا، ایمان صادقانه و عقلانیت مبتنی

بر اسلام و دانش آگاهی های مفید و ارزشی فرهنگ روز، را مبنای زندگی خود قرار داده، و زندگی خود را به زیور علم و عمل و شریعت محوری آراسته اند.

حقیقت ایمان یعنی چه؟

حقیقت ایمان، پیدایش گرایش به اسلام، باورهای قلبی و تسلیم محض انسان به الله سبحان است که از شناخت صحیح اسلام و عمل به مقتضایش اکتساب می شود.

علم و ایمان لازم و ملزوم یکدیگرند، بدون علم دین ایمان به وجود نمی آید و بدون عمل به دستورات دین ایمان قوی و تعالی دهنده نمی شود. با مطالعه و دانش افزایی دینی عبادات با کیفیت بیشتری انجام می گیرند، و انسان را از مرتکب شدن به خطاها و گناه محفوظ می دارند. اما با قِلّت علم و آگاهی صحیح دینی عبادات با سهل انگاری مواجه و ایمان کاهش می یابد و انسان به انحراف کشیده می شود.

حقیقت ایمان صادقانه، براساس شناخت صحیح اسلام اصیل و از فهمیدن قطعی و یقینی معارف دین همراه با تفکر و تدبر به وجود می آید، نه ایمانی که براساس وهم و خیال باشد و براساس گفته های دیگران شکل گرفته باشد.

فراگیری درست معارف دین همراه با تفکر و تدبر، موجب افزایش باورهای دینی، تقویت ایمان، اطمینان قلبی و حالت تسلیم محض انسان به الله سبحان می شود. ایمان آگاهانه و صادقانه زائیده شناخت صحیح اسلام اصیل است.

آگاه ترین انسان به اسلام، با شرم و با حیاتی ترین انسان می شود، چرا که اسلام دین داری آگاهانه را با حیاورزی توأم گردانیده است. شرم و حیا از صفات فطری انسان است. هرچه انسان علم و عمل دینی بیشتری داشته باشد، از شرم و حیای بیشتری برخوردار می شود.

اما کسانی که از اسلام علم صحیح و عمل دقیقی نداشته باشند، پیرو هوا و هوس می شوند، ملوث به فساد رذائل اخلاقی و بی بند وباری می شوند، بی حیا و بی شرم می شوند، غیرت و شرافت انسانی کاهش می یابد، و نه تنها دیندار واقعی نمی شود، بلکه حضور دین در عرصه جامعه زندگی خود را تحمل نمی کند، و به همین دلیل با اسلام و هنجارهای اخلاقی و انسانی خصومت می ورزد، و برای ایجاد قضای غیردینی تلاش می کند. به حکم عقل سلیم و حفظ سلامت ذاتی اسلام ضرورت حتمی و حیاتی دارد که در زدودن خرافات، بدعت ها و افات اجتماعی و نیز با تهاجم فرهنگی دشمنان اسلام با جدیت مبارزه شود. ما که معتقد به برتری فرهنگ اسلام، حقانیت و نجات بخشی دین مبین اسلام هستیم، نباید در مقابل تهاجم فرهنگی دشمنان اسلام و ترویج منکرات، ابتذال و بی فرهنگی و دیگر اقدامات ضدارزشی آرام گیریم و شاهد تضعیف اسلام و افول دین داری شویم، چرا که افول دین داری آگاهانه، یعنی به وجود آمدن خطرناک ترین وضعیت زندگی! یعنی به وجود آمدن زندگی نفرت انگیز حیوانی!

اعتقادات و باورهای راستین نباید در معرض خرافات و موهومات و اعتقادات ساختگی و جعلی قرار گیرند، نباید مرز باورهای راستین و اصیل دین مبین اسلام با باوری غیرواقعی ساختگی و جعلی کم رنگ شوند و از مدار اصلی و مشی صحیح حضرت رسول گرامی (ص) دچار انحراف گردند. باید دین داری ما با شناخت تفضیلی یا حداقل شناخت اجمالی اصل اسلام، باورمندی عقلی و منطقی اسلامی، و شناخت سیره مطهر، سنت صحیح و زیبای گفتاری و کرداری و تقریری اسوه ایمان داران ((محمد (ص)) صورت گیرد، تا مبادا هرکس هرچیزی را که به نام دستور دینی ارائه می دهد، بدون تحقیق و بررسی بپذیریم، که بعد معلوم شود به چیز بی اساسی عمل کردیم و عمر خود را بی خودی هدر دادیم. باید کاملاً مواظب باشیم و زندگی خود را با محوریت

شریعت بگذرانیم، چرا که رعایت تقوا، صداقت و درست کاری در انجام تمام کارها، قاعده کلی نظام توحیدی و دین داری آگاهانه است.

وارد دنیای زیبای اسلام شویم

اسلام یک حقیقت محض و سیستم تمام عیار است که برای رشد و تعالی انسان ها در تمامی ابعاد زندگی برنامه دارد و مدنیت جوامع انسانی را براساس اخلاق، قانون و نظمی ظوابط مند اداره می کند، به زندگی معنا می بخشد و کیفیتش را بالا و بالا می برد. اصول ثابت و متغیر فرهنگ اسلام به تناسب مقتضیات زمان و شرایط اجتماعی جوامع انسانی را با معیارهای نوین هر دوره و زمان مدیریت می کند. دین داری آگاهانه و زندگی مدرن هر دوره و زمان، در اصل دین داری و زندگی ظوابط مند و قانونی و عقل گرای روز خواهد بود.

انسان امروز، انسان دیروز نیست و انسان فردا، انسان امروز نخواهد شد. لذا فرهنگ بالنده و پویای اسلام نیازهای امروز انسان ها در هر عصر و زمان دیگر را به بهترین وجه برآورده می کند. اگر فرهنگ متعالی اسلام عزیز، این توان را نمی داشت، نمی باید که رسالتی جهانی و جاویدان داشته باشد. اسلام تا بالاترین حد به انسان ها آزادی و بیان آزادی فردی و اجتماعی داده است. آزادی اسلام حدود مشخصی دارد که در آن رعایت حق و حقوق دیگران می شود. آزادی انسان به آن اندازه است که به آزادی و انسانیت همنوعانش لطمه نخورد. شناخت صحیح اسلام مقدمه انس و دلدادگی به اسلام می شود. چه بهتر که انسان شناخت تفصیلی از اسلام داشته باشد، ولی اگر حتی شناخت اجمالی از اسلام داشته باشد، ایمان آگاهانه و صادقانه کمالش زاد و قوت می گیرد، و در گفتار و کردارش بهترین جلوه های انسانی و اخلاقی متجلی می شود. پرشورترین احساسات و عواطف ملکوتی، پرهیجان ترین انگیزه های علم آموزی، عشق به فعالیت و حرکت های متعالی از دل پاک و زیبایی که پر از

نور علم و ایمان باشد، سرچشمه می گیرد. عمل به علم دین، به زندگی انسان پاکی، زیبایی و نورانیت و صفای آمیخته به رضایت مندی می دهد، و انسان را از پوچی و بیهودگی و مظاهر فساد و آفات اجتماعی و پیروی هوا و هوس می رهند، و از تیررس شیطان های درونی و بیرونی در امان نگاه می دارد. درک و فهم معارف گهربار دین، دوستی و ترس الله محبوب (ج) را در دل انسان حاکم می گردانند. خاصیت دوستی الله جمیل جل و اعلا انسان را به عمل دستورات دین و سیر در راه حضرت رسول گرامی (ص) وای می دارد. این الزامات از روی اراده و آگاهی که محصول شناخت درست اسلام است، پذیرفته می شوند. انسان با شناخت صحیح اسلام اصیل می تواند با شوق و افتخار تمام لحظات زندگی خود را بر مبنای دین محوری بگذارند، و به ایمان و اراده ایمانی خود قوت بخشد و همواره منزلت علمی و انسانی خود را ارتقاء دهد. هر انسانی که با نور علم و عمل دین مبین اسلام عزیز، هدایت نشود، در گمراهی و تاریکی جهل به سر می برد، هر چند که بالاترین مدرک تحصیلی دانشگاهی را داشته باشد!

اسلام

«الاسلام یعلو ولا یعلی علیه» (اسلام برتر است و هیچ چیز بر اسلام برتری ندارد)

سخن گفتن از گوهر همیشه تابناک و گران مایه ی عطیه ی الله سبحان، یعنی اسلام، کاری حساس و مهم است. قرآن کریم، سیره مطهر، احادیث صحیح نبوی و صحیح ترین برداشت ها از میراث فرهنگی اسلام، فرهنگی برتر، غنی، پویا، بالنده و مرفعی است. این فرهنگ، دریایی بیکران از صحیح ترین و مطمئن ترین دانش و آگاهی و بهترین راهکار و رهنمودها، اندیشه و منطق و سرمایه

معنوی و مادی است، بطوریکه حضرت رسول (ص) فرمودند: «الاسلام یعلو و لا یعلی علیه»

اسلام منشأ همه ی واقعیت و تجلی گاه زیبایی ها، و آلاهی ها، خوبی ها، عقلانیت و منبع نور و نیرو، ارشاد و هدایت و الگوی تمام عیار خدا دوستی و خدایابی و رسیدن به خداوند منان است. اسلام، برنامه، روش علمی، دستورالعمل، وسیله کامل و جامع برای زندگی فردی و اجتماعی انسان ها برای رسیدن به عزت و سعادت دنیا و نجات و رستگاری در آخرت است. اسلام، حقیقتی متعالی و مصدر عزت و افتخار و برنامه علمی و عملی است که عامل بیداری فکری و سرعت بخشی تعالی هاست. اسلام عزیز آینده ی تمام نمای هستی و موهبتی بزرگ برای انسان ها و دریچه اطمینانی برای ارتباط با بندگان با خالقشان است. اسلام فرهنگ و رسالتی جهانی و جاویدان دارد، و پیشوای اسلام، ممتازترین فرد خلقت، رحمه اللعالمین مشعل دار ارشاد و هدایت برای همه ی انسان ها، و برای همه دوران های زمان و همه نسل هاست. طبیعت اسلام رحمت الله تعالی است. اسلام دین میانه و منادی انسانیت و مایه ی عزت و سعادت و عدالت و رشد و بالندگی است.

اسلام منشأ عالی ترین و پایدارترین خصائل انسانی و ارزشی است. با تکیه بر این آیین مقدس که در ذات خود، پر از مایه های خیر و کمال، عدالت و آزادی و عقلانیت، بعنوان محوری ترین عناصر عزت و سعادت فردی و اجتماعی، از بالاترین پتانسیل برای رشد جوامع انسانی برخوردار است. این آیین برتر نظام کاملی برای زندگی پاک، زیبا، سعادت مندانه و مقتدرانه اسلامی است که تمام اجزای آن با هم مرتبطند. اگر کلیت فرهنگ اسلام در زندگی انسان و نیز در کشورهای اسلامی حاکمیت یابد و اجرا شود، بیشترین آرامش و مطمئن ترین امنیت ایجاد می شود و زندگی دوست داشتنی و دلچسب می گردد. این نعمت

عظما، آخرین پیام الله جل و اعلاست که در آیین بلند مرتبه احمدی (ص) تجلی یافته و با زحمات خستگی ناپذیر و تلاش های عشق آمیز ارشادی و توجیهی آن حضرت (ص)، وارد زندگی مردم شده، و موجب بوجود آمدن با شکوه ترین تمدن اسلامی شد. در دوران طلایی خیرالقرون و تا زمانی که کلیت فرهنگ اصیل اسلام در کشورها حاکمیت داشت و از آن پیروی علمی و عملی می شد، مسلمانان زندگی عالی، عزت مندانه، سعادت مندانه و مقتدرانه داشتند. امید است که همه امت اسلام با بازگشت علمی و عملی به اصل اسلام دوباره، عزت و اقتدار اولیه خود را بدست آورند.

انشاءالله تعالی وحده العزیز - امین یا رب العالمین.

مولانا جلال الدین بخلی می گوید:

گرنبودی کوششش آن ذوالکَریم

می پرستیدی چو اجدادت صنم

ضرورت وجود اسلام در زندگی انسان

اسلام، اصل و اصالت و هویت ماست. اسلام دستورالعمل زندگی دنیای ما است. اسلام تکیه گاه و ضامن امنیت و آرامش ماست. شناخت و حفظ اسلام برای ما از هر مسئله و جریان مهمتر و مقدم تر می باشد. فرهنگ اسلام، فرهنگی هماهنگ با مقتضیات زمان است، همین امر، رمز جاودانگی و پایداری در انطباق با مقتضیات زمان است. علم آموزی، تزکیه نفس، تربیت اسلامی ما را پاک و زیبا و سعادت مند می گرداند و از تمام آفات اجتماعی و رذائل اخلاقی مصون میدارد. لذا نیاز به اسلام یک نیاز روحی و از ضروریات معنوی وجود انسان است. ما با شناخت صحیح اسلام، با داشتن ساختار اسلامی، با داشتن ایمان صادقانه، عمل به دستورات دین، رعایت تقوا و درست کاری انسان کامل

و امت برتر می شویم. نیاز به اسلام از فطرت حقیقت یاب و کمال طلب انسان سرچشمه می گیرد. حس اسلام دوستی از عناصر طبیعی روح انسان است. این نیاز حیاتی که همچون چتری بر نیازهای متعدد انسان سایه افکنده است، جز از شریعت اسلام برآورده نمی شود. اسلام تنها آیین مقدسی است که زندگی انسان را با اخلاق، ارزش های عالیّه انسانی و معنویت، غنا و شرافت می بخشد، اسلام منبع لایزال فضائل و آداب معنوی، ارزش های عالیّه انسانی و اخلاقی و پاسخ به نیازهای انسان در داشتن زندگی عزت مندانه و مقتدرانه است.

اسلام امتحان خود را داده است و تاریخ گواه است. اسلام راه درست و متعالی زندگی را به انسان ها ارائه داده است. اگر کسی نتوانسته و یا نخواسته با استفاده از راهکارها و رهنمودهای آن به سعادت، آرامش و امنیت برسد، گناه از بی همتی و عدم شناخت این نعمت عظمای الله سبحان است. انسانی که علم و عمل دینی نداشته باشد، انسانی بی ریشه، بی اصالت و ناچیز است. اگر ما علماً و عملاً از اسلام بهره مند نشویم، یعنی اینکه اسلام عزیز را از صحنه زندگی خود کنار نهاده و به زندگی حیوانی که خواست شیطان ملعون رانده شده، و دیگر دشمنان اسلام روی آورده ایم. اگر زندگی ما از عطر دلانیز فرهنگ اسلام معطر نباشد، آن زندگی پوچ و بی معنی و بی ارزش خواهد بود. مسلمانان بدون شناخت اسلام و عمل به مقتضیاتش هیچند. این شناخت و عمل اسلام است که زندگی را برای انسان شیرین و دوست داشتنی می گرداند. لذا باید از اسلام نور و نیرو بگیریم و با ایجاد زندگی توحیدی و عمل به دستورات دین اسلام را در زندگی خود ساری و جاری بگردانیم. در عصر کنونی که دنیا به صورت یک دهکده جهانی تبدیل شده، ضرورت وجود اسلام در زندگی بیش از هر زمانی محرز و مسلم شده است. اسلام به سادگی و از مطمئن ترین راه انسان را به خالقش ارتباط می دهد و در نهایت به قرب الهی می رساند. اسلام انسان را به آزادی روحی و معنوی و مراتب بالای انسانیت می رساند. در این نوع

آزادی، انسان می تواند نیازهای خود را برآورد و طوری از آزادی خود بهره برد که حق و حقوق هم نوعانش کاملاً رعایت شود و به انسانیت و آزادی شان لطمه نخورد. بدین لحاظ است که با وجود تهاجم فرهنگی و خصومت دشمنان، نه تنها از ارزش و اهمیت اسلام کاسته نشده، بلکه مردم جهان روز به روز بیشتر به حقانیت و کارآیی اسلام پی می برند و به اسلام روی می آورند. این جریان خود نیاز انسان به اسلام و ضرورت وجود اسلام در زندگی انسان را نشان می دهد.

بازگشت علمی و عملی به اسلام

بازگشت علمی و عملی به اسلام اصیل، بازگشت به زندگی توحیدی که خمیرمایه فرهنگ اصیل اسلام و سرمایه ی معنوی است، بازگشت به فطرت پاک خدادادی، بازگشت علمی و عملی به تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی، بازگشت علمی و عملی به اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام، بازگشت علمی و عملی به سیره مطهر و سنت صحیح نبوی، خلفای راشدین هدایتگر و علمای ربانی، بازگشت به اصالت های اسلامی، انسانی، آداب و فضائل معنوی، ارزش های عالیّه انسانی و اخلاقی که عالی ترین مشعل ارشاد و هدایت را سرشار از پاکی و زیبایی و معنویات می گردانند.

توجه به اصل انسانی و بازگشت به اصول انسانی و اسلام اصیل، به معنای بازگشت به گذشته نیست، بلکه به معنای احیای خویش، احیای فکر دینی، توجه به خود و زدودن اثرات منفی از خود و بیگانگی از یاد الله سبحان، و تعلقات کاذب دنیوی و رسوبات تهاجم فرهنگی دشمنان و رسومات جاهلی، و سعی در یافتن روش و ابزارهای جدید و مدرن برای تداوم زندگی پاک و زیبای اسلامی است. با درک و فهم درست معارف گهربار دین و زندگی، انسان باوری حاصل می کند که عقل و اندیشه اش قانع می شود، و دلش مطمئن و آرام

می‌گردد و اراده‌ی ایمانی‌اش برای عمل وظایف بندگی تحریک و فعال می‌کند. زندگی عزت‌مندانه، سعادت‌مندانه و مقتدرانه اسلامی ما در گرو شناخت صحیح اسلام و داشتن علم و عمل دینی است. شناخت واقعی و صحیح اسلام برای پاسداری و حفظ سلامت ذاتی آن بسیار لازم است. لذا همواره باید به دنبال درک و فهم صحیح‌تر و معارف دینی باشیم، تا به کنه و روح و حقیقت اسلام راه یابیم، و به حفظ محتوای اصلی و سلامت ذاتی فرهنگ اسلام بجد بکوشیم، چرا که تا اصل اسلام بر اصالت خود باقی باشد و علماً و عملاً پیروی شود، حرکت آفرین، تعالی دهند و سعادت آور خواهد بود.

شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی علیه الرحمه، بزرگواری که حق و حقیقت را در شریعت ناب محمدی (ص) یافته و راه آن حضرت (ص) را به راه صفا تعبیر کرده و پیروی علمی و عملی شریعت را طبق دستور و روش و راهنمایی آن حضرت (ص) مایه عزت و سعادت و کمال می‌داند، می‌گوید:

محال است سعدی که راه صفا

توان رفت جز در پی مصطفی

همه علمای ربانی، رهبران نهضت‌های اسلامی و همه مصلحان و مبلغان با تعبیرمختلف راه نجات و راه سعادت و کمال امت محمد (ص) را بازگشت به ارزش‌ها و باورهای راستین آن اسلامی می‌دانند که در زمان حضرت رسول (ص) و یاران جان‌فدایش رواج داشته است. لذا باید شریعت ناب محمد(ص) را به صحنه زندگی خود وارد کنیم و معارف گوهریار دین را منبع همه جریانات و مسائل زندگی خود بگردانیم، چرا که ارزش، ابهت و عزت و اقتدار ما مسلمانان در پیروی علمی و عملی شریعت اسلام و گذراندن زندگی براساس عقل سلیم و افکار و دانش نوین زمان خود، معیارهای جدید زندگی و به طور کلی با

محوریت شریعت محمد (ص) است، چرا که عزت و سعادت واقعی و شرافت عالی، و با ارزش ترین افتخار، دستیابی به رضا و خشنودی الله سبحانه است.

نمره شناخت اسلام

انسان در مجموعه جهان هستی موجودی ضعیف است با اسلام شناسی و عمل به مقتضیاتش موجبات تکوین شخصیت، استقلال فکری و ثبات فکری اش فراهم شده، بزرگ، ارزشمند و قوی می شود. انسان متعهد به اسلام دانش و دانایی، عقلانیت و خردورزی خود را از شریعت ناب محمد(ص)، دانش های مفید و آگاهی های ارزشی و مرفقی فرهنگ روز اخذ می کند تا بتواند همیشه بیدار، هوشیار، دارای وجدانی حساس و معرفت انسانی بالایی شود. شناخت صحیح اسلام اصیل و عمل به دستوراتش طبق روش و دستور حضرت رسول(ص) همچون باران بهاری است که در دل مردم احساس مسئولیت، شوق، تعالی طلبی، عمل به اوامر شرعی و روشن بینی ایجاد می کند، حالت تنفر و روحیه ترک پیروی هوا و هوس، ملوث شدن به فساد و رذائل اخلاقی و دیگر عوامل نادرست و منکرات را به وجود می آورد. شناخت اصل و طبیعت واقعی اسلام، بالاترین نعمت بیشترین سرمایه است که انسان را در وادی رشد و تعالی سوق می دهد، انسانیت انسان، لیاقت و کارآمدی انسان را در ارتقاء می دهد و به اوج می رساند. شناخت و عمل اسلامی هویت ما و ضامن سلامت در دنیا و نجات و رستگاری ما در آخرت می شود. ما از این نعمت گران قدر خدادادی در صورتی می توانیم درست بهره ببریم که نهایت سعی را به عمل آوریم که آن را بطور صحیح بشناسیم و هدف و مقصودش را دریابیم. اگر شناخت اسلام در شاکله ی وجود انسان ریشه بدواند، حلاوت ایمان را می چشد، بهتر و بیشتر به ارزش و عظمت اسلام پی می برد. وفاداری با صلابت و مدافعی جانفدا برای اسلام می شود. چنین شناختی دانایی و بصیرت زیادی

نصیب انسان می گرداند، اندیشه و بینش و دیدگاه علمی و عقلی انسان را وسعت می دهد، و وجود انسان را پر از شوق عمل به دستورات دین و پیروی علمی و عملی اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام می گرداند، در نتیجه انسان بطور آگاهانه و دقت و حضور فکر و قلب به پرستش الله محبوب جل و اعلا می پردازد. روح چنین پرستشی تحول آفرین تعالی دهنده، شادی آور، لذت معنوی و آرامش دهنده می شود، دین داری آگاهانه و زندگی پاک و زیبای مقتدرانه توحیدی نصیب انسان می گرداند. شناخت و عمل اسلامی مایه ی عزت و سربلندی انسان می شود. انسانی که دلبسته الله (ج) شود، به خدا (ج) توکل کند، غنای نسبی از مردم خواهد داشت. پناه آوردن به الله سبحان موجب می شود که نه تنها انسان به خاطر تعلقات مادی و مقام، به خواسته نفس اماره فریبکار توجه نداشته باشد، بلکه قویاً عزت نفس و سربلندی خود را حفظ کند و خود را به خواری و ذلت نکشاند. از درک و فهم و عمل صحیح و معارف گهربار دین، ایمان صادقانه، باور و یقین کامل به روز قیامت حاصل می شود، طبیعت واقعی انسان در راه پویایی، بالندگی تعالی طلبی و در راه پیشرفت زندگی پاک و زیبا و متوازن اسلامی وادار می شود.

شناخت اسلام سطح فکر و دانش انسان را بالا می برد، بطوریکه انسان آن چنان توانمند می شود که نه تنها گول مبلغان یهودی و مسیحی و مکاتب بشری را نخورده بلکه قویاً بتواند به جای تکیه به عقل چو بین ظلمت افزا، و عقل استدلال گرای تبعد گریز متکی به علوم تجربی به وحی الله تعالی و رسالت نبی مکرم (ص) پناه می برد و فرمایشات جان پرور الله (ج) را با عقل ایمانی و دل پاکش صمیمانه می پذیرد و با برخورداری از دین داری آگاهانه و زندگی پاک و زیبا توحیدی در کمال لذت معنوی و آرامش خیال به سرد می برد و آقای دیگران شود. زاینده گی قدرت ایمان، زاینده گی اراده ایمانی، رضایت مندی از زندگی، تطابق گفتار و رفتار، مقبولیت و محبوبیت مردمی، بلند طبعی، شهامت

و مردانگی، عزت طلبی و ذلت گریزی، زاینده‌گی قدرت معنوی، عزت نفس، بزرگی و بلند مرتبگی بدون تکبر، شرک ستیزی، ظلم ستیزی، حق طلبی و باطل گریزی، خرافه زدای، زاینده‌گی قدرت تحلیل و تشخیص، تمیز دادن اصل از بدل، درست از نادرست، راه راست از راه انحرافی در پرتو شناخت اسلام و عمل به دستوراتش تجلی می‌یابد. شناخت اسلام روح نواز است، انسان را در آسمان زیبایی‌ها، و آلاهی‌ها، ارزش‌های عالی‌ه انسانی و اخلاقی به پرواز در می‌آورد. با تثبیت و نهادینه شدن فرهنگ، علم و عمل دینی در نهاد انسان، توکل و اعتماد و حسن ظن کامل به الله محبوب (ج) پدید می‌آید و روحیاتی در انسان پدید می‌آید که عطر دلاویزشان فضای زندگی را پر می‌کند، روحیاتی نظیر حاکمیت یافتن دوستی و ترس از خدا (ج) در دل، فداکاری و ایثارگری و... اکتساب می‌شوند. دوستی و ترس از الله (ج) ابزار معنوی هستند که آینه قلب را جلا می‌دهند. لذا دوستی واقعی الله متعال با شناخت اسلام و عمل به دستورات شریعت باید در زندگی فردی و اجتماعی انسان تجلی یابد، نه دوست داشتن احساسی بدون علم و عمل به دین! اقتضای دوستی ایجاب می‌کند که تماماً فعالیت و زندگی خود را با محوریت شریعت ناب محمد (ص) که حق مطلق است، بگذرانیم نه به باطل.

دانش و دین داری

حضرت رب العزه جل و اعلا الطاف گران قدری همچون قرآن عظیم الشان را به ابناء بشریت عنایت کرده است. این نعمت عظمی آخرین پیام الله متعال است که در آیین مقدس و بلند مرتبه‌ی احمدی (ص) تجلی یافته است. این فرهنگ ارزشمند و متعالی بالاترین ظرفیت را برای پیشرفت همه جانبه و انطباق و همکاری با پیشرفت‌ها و ترقیات در هر زمان را دارد. که این خود نشان دهنده خاصیت پویایی و بالندگی این فرهنگ است. در این فرهنگ تعالی دهنده، تمام

گوهرهای ناب و درهای گران قدر خداشناسی، جهان شناسی و انسان شناسی، وظیفه شناسی و طرحی نو از زندگی پاک و زیبای سعادت مندانه و مقتدرانه توحیدی ارائه شده است.

هماهنگی عقاید و قوانین این دین با نیازهای انسان و مناسب بودنشان با تحولات اجتماعی و مطابقت شان با فطرت انسان، دلیل حقانیت دین مبین اسلام است. دین اسلام نیازهای انسان را برطرف کرده و او را از ضعف ها و نقص ها به سوی توانمندی ها و کمالات سوق می دهد. دین مبین اسلام یعنی باور قطعی قلبی به وجود الله (ص) و تسلیم محض انسان در برابر او (ج). مظهر این تسلیم شناخت اسلام و اطاعت از حضرت رسول گرامی (ص) و تداوم دین داری طبق روش و دستور او، و جاری بودن انسان در فضائل آداب معنوی و ارزش های عالیله انسانی و اخلاقی و فرهنگ رفتاری اسلام است که تکیه گاه دین داری و زندگی زیبا، سالم و امن توحیدی هستند.

علم و آگاهی دینی، لازمه دین داری آگاهانه هستند، و انسان با شناخت صحیح اسلام و هدایت معارف گهربار در راه کشف قوانین حاکم در جهان هستی، حقایق و فلسفه اوامر و نواهی شرعی، عمل به دستورات دین به عزت، سعادت، آرامش و امنیت واقعی می رسد. دین داری آگاهانه مهمترین و کارآمدترین عاملی است که می تواند به بهترین و شایسته ترین نحوه انسان را هدایت می کند، منضبط و قانون مند بار می آورد، شخصیت و ساختار صحیح اسلامی می دهد و در حل مشکلات گوناگون زندگی یاری اش می دهد.

برای انجام صحیح تکالیف عبادی و قانونی در نظام بندگی، باید از ممتازترین فرد خلقت محمد (ص)، که قرآن کریم او را به عنوان الگوی حسنه معرفی کرده است، الگوگیری شود. تبلور عملی قرآن سیره مطهر و روش زیبای گفتاری و کرداری و تقریری حضرت رسول (ص)، است. بدین لحاظ هرمسلمان

باید روش دین داری واقعی را از قرآن و احادیث صحیح، که دو مشعل همیشه فروزان هدایت و منبع معرفتی استنباط احکام شرعی هستند، دریافت و عمل کند. الگوگیری از دانش، بینش، مشی فکری و روش عملی حضرت رسول (ص) در تمام ابعاد زندگی، یک اصل ضروری و نیز یک دستور دینی است. از این طریق است که هر مسلمان می تواند بنیادهای فکری و باورهای راستین خود را استحکام بخشد و ارزش های اخلاقی و انسانی را در گفتار و رفتارش تجلی دهد و عبادات آگاهانه داشته باشد و خود را در برابر مفسد و رذائل اخلاقی و آفات اجتماعی و دیگر ضد ارزش ها واکسینه کند.

تأثیرگذاری

هرگفتاری باید براساس علم و آگاهی صورت گیرد، تا تأثیرگذار باشد. صحیح ترین علم و آگاهی دینی، دانش های مفید و آگاهی های ارزشی و متمدنی فرهنگ روز، ملاک دانایی عمل و حرکتند. هر گفتار و عمل و حرکتی باید براساس علم و آگاهی صورت گیرد.

علم و آگاهی دینی و دانش و آگاهی های فرهنگ روز، منشأ زندگی پاک و زیبایی توحیدی و دین داری آگاهانه زندگی سعادت مندانه و مقتدرانه اسلامی هستند. لذا ضرورت حتمی دارد که هر مسلمان به اقتضای شأن اسلامی و انسانی خود، با علم آموزی و عمل به دین خود را ارزشمند و کارآمدتر بگرداند.

دین گستران روشن فکر و متعهدی که دغدغه ی تعالی فرهنگ اسلام را دارند، دغدغه ی احیای فکر دینی و دغدغه ی احیای معانی حقیقی دین مبین اسلام و دانش و دانایی را دارند، موقعی می توانند مروج معارف دین و مدافعه سلامت ذاتی اسلام شوند که توانمندی های علمی و مهارت های زندگی توحیدی و مهارت های تبلیغ و اطلاع رسانی و روشن گری را از قرآن کریم، احادیث

صحیح، سیره ی مطهر حضرت و صحیح ترین و مطمئن ترین برداشت ها از میراث فرهنگی اسلام و دانش و آگاهی های ارزشی فرهنگ روز، اخذ کنند و نیز همواره با تلاوت قرآن کریم و تفسیر مفسران توانمند و شرح احادیث شارحان خبره، مطالعه کتب مفید و استفاده گزینشی از رسانه های الکترونیکی بر دانش و دانایی خود بیافزاید و همه روزه در جریان آخرین یافته های علمی و پدیده های اسلامی، فرهنگی و سیاسی، اجتماعی و دیگر رویدادها و پیشرفت های گوناگون قرار گیرند تا با نور علم و نیروی عمل به دین بتواند با جدیدترین روش های تبلیغ به اطلاع رسانی دینی و روشنگری بپردازد و مردم را با معارف گهربار اوامر و نواهی شرعی، مقولات و معارف لازمه فرهنگ روز، معارف مبدأ و معاد و قوانین جهان هستی واقف گرداند و در آنها تحول علمی و اخلاقی و تحول فکری و رفتاری ایجاد نمایند و در نهادینه نمودن فرهنگ عمل به دستورات دین با جدیت بکوشد. انشاءالله تعالی وحده العزیز

آگاه سازی نسل جوان

نسل جوان دنیای جهانی شده همه چیز را با توجیه شرعی، علمی عقلی و عاطفی می پذیرند. اسلام عزیز هم دین دلیل، برهان، منطق، عقلانیت و خردورزی است. ضرورت حتمی دارد که معارف گهربار اوامر و نواهی شرعی بطور صحیح تعریف و تبیین شوند، دقیق شکافته شوند، معرفت های کلی آن به معرفت های جزئی و در سطح درک و فهم نسل جوان در آورده شوند تا نسل جوان خوب توجیه و آگاه شوند. آگاه نمودن نسل جوان به اسلام، بهترین خدمت به آنهاست. لازمه ی این کار شناخت صحیح اسلام و داشتن مهارت لازم در شناساندن اسلام به مردم است. ایمان آگاهانه و صادقانه، زاییده شناخت اسلام است. چنین ایمانی باعث می شود که انسان با کمال میل و طیب خاطر مطیع الله متعال شود و با دل و جان و شوق فراوان مجری اوامر و نواهی شرعی

و دیگر وظایف بندگی شود. شناخت اسلام، فهم دقیق و صحیح معارف دین، اثر هدایتی فوق العاده ای دارند، و انسان را به تفکر، تعقل، خردورزی و هوشیاری سوق می دهند، انسان صاحب فکر متوازن می شود و از حالت تعادل و راه درست خارج نمی شود، و هر چیزی را در جای خودش قرار می دهد.

از منظر فرهنگ اسلام، تقلید کورکورانه مشروعیت ندارد، عقاید، باورها و اصول دین که از پایه های مهم و اساسی اسلامند، باید براساس شناخت صحیح و براساس مطالعه و تحقیق، و با دلیل و برهان و با بصیرت و یقین و اطمینان آوری برگزینیم و زندگی پاک و زیبای معنوی را با همان کیفیتی که شریعت ناب محمد(ص) مقرر کرده است سر و سامان دهیم. اگر انسانی دانش، دانایی، عقل و شعور خود را بکار نگیرد و بدون دلیل شرعی و علمی حرف دیگران را قبول کند ضمن اینکه کرامت انسانی و عزت نفس خود را از بین می برد، به آفت کوته فکری و تحجر گرفتار می شود، از راه حق دور می شود. حق را نمی پذیرد، از سر ناآگاهی و نادانی خصومت می ورزد.

خصومت و لجاجت و تعصب ورزی بر باطل نشانه بی علمی و گمراهی است. علت اصلی دچار شدن انسان به افراط و تفریط هم جهل و نادانی است. انسان بی علم و ناآگاه از حقیقت جریانات، از راه درست و از حالت تعادل خارج می شود و به افراط و تفریط کشیده می شود، و خلاف عقل کار می کند. بی علمی و ناآگاهی زمینه ساز شک و تردید و شرک ورزی و انحراف می شود و انسان را به تندروی و تعصب ورزی می کشاند. انسان با اسلام شناسی و علم و عمل دینی، نورانی و ارزشمند می شود و می تواند خود را از ظلمات جهل و نادان، ضعف فکری، خطاها، ندانم کاری ها، بردگی فکری و دنباله روی این و آن نجات دهد. شناخت اسلام و عمل به دستورات دین، رعایت تقوا و گذراندن زندگی با

محوریت شریعت، یعنی دین داری آگاهانه ای که حضرت رسول(ص) از ما خواسته است.

علمای ربانی، مصلحان، مبلغان و دیگر انسان های با علم و عمل و متعالی که از اسلام علم و شناخت صحیح واقعی دارند، نماد روشن فکری و دین داری آگاهانه هستند. این انسان های والا، ایمان صادقانه و عقلانیت مبتنی بر اسلام ناب، دانش و آگاهی های مفید و ارزشی فرهنگ روز، را مبنای زندگی خویش قرار داده و زندگی خود را با زیور علم و عمل و شریعت محوری آراسته اند. انسان فطرتاً الله سبحان را دوست دارد. دین داری آگاهانه و پرستش الله محبوب(ج) یک امر فطری و نیاز معنوی و جزئی از ساحت وجودی انسان است. انسان با شناخت اسلام و داشتن صحیح ترین علم و آگاهی دینی می تواند با معبود یکتای خود ارتباط و پیوند معنوی پرنشاطی برقرار کند، و با عبادات روح پرتلاطم خود را به لذت معنوی و آرامش برساند.

شناخت و عمل درست دینی انسان را متعهد و حس مسئولیت پذیریش را تقویت می کند، شوق و علاقه اش را برای پیروی علمی و عملی دستورات دین، اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام افزایش می دهد. شوق عمل به دستورات دین، یکی از اجزای ذاتی ایمان آگاهانه و صادقانه است. هیچ راهی بهتر و مطمئن تر از راه متعالی اسلام برای انسان سازی و برای پیشرفت و حرکت و فعالیت سازنده وجود ندارد. پیوند انسان با الله متعال در عبادات آگاهانه و رعایت تقوا، صداقت و درست کاری و تعالی دادن خود با معارف و باورهای راستین ممکن می شود. شکر نعمت اسلام را با شناخت درست اسلام و انجام دقیق وظایف بندگی می توان اداء نمود.

عبادت، رابطه و سپاس ستایش گرانه انسان با خالق یکتاست. حس دوست داشتن الله تبارک و تعالی، اصلی ترین تجلی روح و مهمترین نیاز فطری انسان

به پرستش است. عبادات آگاهانه، سرلوحه تعالیم حضرت رسول(ص)، و مخصوص انسان است. عبادت یعنی چه؟

هر عمل آگاهانه زبانی و قلبی و عملی که انسان به نیت دوستی الله جمیل، با اراده و اختیار خود انجام می دهد، که آن عمل نشانگر بندگی در برابر الله متعال باشد، عبادت است. پرستیدن الله سبحان، یک نیاز روحی و معنوی و سرمایه وجودی انسان است. پرستشی ارزشمند و سازنده است که مبتنی بر علم و شناخت اسلام اصیل باشد. بدین لحاظ اولین عبادت و نیز مهمترین عبادت شناخت درست اسلام است، که این خود بهترین نعمت، یعنی شناخت الله سبحان و حاکمیت یافتن دوستی و خوف او (ج) در دل انسان را در بردارد.

با شناخت اسلام همه عبادات مخصوصاً نماز، ذکر و تلاوت قرآن، که مهمترین نماد عبودیت و دین داری هستند، مبتنی بر درک و فهم از فلسفه عبادات موجود و رعایت ادب حضور، خشوع و خضوع و حضور قلب انسان می شود. با شناخت اسلام و داشتن علم و آگاهی و خود سازی به وسیله تزکیه نفس و تربیت اسلامی می توان آینه دل را از غبار و زنگار رذائل اخلاقی و گناه پاک، عبادات با حضور قلب انجام داد، این نشانه اسلام دوستی و عشق به الله سبحان است. شناخت صحیح اسلام اصیل انسان را به یقین می رساند و اطمینان قلبی می دهد. این باورهای اطمینان آور، بهترین تضمین و ضمانت اجرایی در وجود انسان می شود و انسان را به انجام کارهای خیر هدایت و ملزم می گرداند. شناخت اسلام و دین داری آگاهانه اصل مقومی است که باید قویاً، به وضوح در زندگی فردی و اجتماعی جلوه گر باشد.

شناساندن اسلام، ترسیم آینده ی درخشان

دین مبین اسلام عالی ترین آرمان انسان در زندگی است. شناختن صحیح این لطف گران قدر الهی برای انسان ها نعمتی بس مهم و ارزشمند است، چرا که شناخت صحیح اسلام اصیل به انسان علم، آگاهی و روشنی می دهد، انسان را به سوی الله یکتا و کسب رضایت و خشنودی اش سوق می دهد و مایه ی پیشرفت در مسیر رشد زیبایی های معنوی، ارزش های عالیه انسان و عظمت های متعالی می شود. کسانی که علم و آگاهی صحیح از اسلام دارند، با فهم و باورهای راستین با اهداف والای معنوی و متعالی روبرو هستند و از زندگی پاک و زیبای توحیدی لذت می برند. اسلام دین آگاهان است، و ما مسلمانان رسالتی الهی داریم، رسالتی که محمد(ص) در اختیار ما نهاده است. به اقتضای این رسالت ما باید دین داری تحقیقی و آگاهانه ای داشته باشیم، نه دین داری عادی، و نه دین داری موروثی و نه دین داری همرنگی با جماعت. بلکه باید مسلمانی آگاه به اسلام و دین داری آگاهانه و با عملی داشته باشیم و عباداتمان پایه استواری از علم و آگاهی داشته باشند.

شناخت صحیح اسلام و عمل به احکام و دستوراتش طبق روش و دستور حضرت رسول گرامی (ص)، رمز دین داری آگاهانه است. انسان با داشتن صحیح ترین علم و آگاهی دینی و دانش و آگاهی های فرهنگ روز، و همگامی با معرفت های لازمه ی روز جامعه و جهان می تواند بیدارتر و هوشیارتر شود و به رشد و تکوین شخصیت و عقل دینی خود پردازد و زندگی خود را طوری بگذارند که خالقش برای او در نظر گرفته است. مسلمان باید بطور دقیق جوینده ی اصل و حقیقت معارف دین باشد و همواره در پی دستیابی به درک فهم صحیح تر اصل اسلام باشد تا بتواند معارف دین و مقولات و معارف لازمه ی روز را به خوبی بشکافد و درست بشناسد و بهتر و بیشتر جذب اسلام شود و

شوق عمل به دستورات دین وجودش را پر کند، و بتواند با دیدی همه سونگر به تحلیل معارف گهربار دین و مسائل روز، بپردازد. چنین انسانی می تواند تکالیف عبادتی و قانونی نظام بندگی را با کیفیت بالایی انجام دهد و دین داری آگاهانه را تداوم دهد و دین گستر موفقی شود. کسانی به جهاد تبلیغی می پردازند، باید روحیه سرشاری از معنویت و عشق به اسلام داشته باشند و از اسلام شناخت تفصیلی و حداقل شناخت اجمالی داشته باشند تا بتوانند معارف اوامر و نواهی شرعی را درست تفسیر و تبیین نمایند و ارزش زندگی پاک و زیبای اسلام را به مردم عرضه بدارند، تا مردم بهتر به ارزش اسلام و زندگی طیبه پی ببرند. بیان معارف دین و پراکند عطر دانش و بینش دینی از سوی انسان های آگاه و متقی نشانه ی عشق به الله محبوب (ج) و شوق دین گستری است. هیچ تلاشی با شکوه تر و هیچ مسئولیتی بزرگتر و مهمتر از آن نیست که اسلام عزیز را بطور صحیح بشناسانیم و به مقتضیاتش عمل کنیم.

الحمدالله در روزگار فعلی مسلمانان و دوست داران اسلام بسیار زیادند، ولی متأسفانه اسلام شناسان کم هستند. ولی اسلام به مسلمانان ناآگاه و سیاهی لشکر احتیاجی ندارد، و باید که به اقتضای شأن والای اسلام و به حکم رسالت جهانی آن، از اسلام شناخت صحیح و تصویری کامل داشته باشیم، چرا که شناخت صحیح اسلام و داشتن علم و آگاهی و عقلانیت دینی، دانش های مفید و آگاهی های ارزشی و مترقی فرهنگ روز، پایه مدرنیسم اسلامی و دین داری آگاهانه، و از ویژگی های مهم مسلمانان روشن فکر و متمدن است.

فصل دوم

شریعت محوری

شریعت محوری

شریعت محوری مهمترین عامل سعادت و پاک ماندن در زندگی است. انسان ها در دین داری آگاهانه مبتنی بر شریعت محوری به حقوقشان می‌رسند و کرامت انسانی اش حفظ می‌شود.

شالوده نظام اجتماعی، دین داری آگاهانه و زندگی توحیدی، که همه چیز در پرتو آن ارزش و اعتبار حاصل می‌کند، اسلام شناسی و گذراندن زندگی با محوریت شریعت ناب محمد(ص) است. اصل زندگی پاک و زیبا و دین داری را شریعت محوری می‌سازد. بهترین و مطمئن ترین راه رسیدن به عزت و سعادت دنیا و نجات و رستگاری در آخرت، دین داری آگاهانه و گذراندن زندگی به شیوه‌ای است که حضرت رسول گرامی (ص) ارائه داده است. شناخت اسلام و گذراندن زندگی بر محور شریعت، مهمترین و بیشترین انتظاری است که اسوه ی انسانیت محمد(ص) از امتش دارد. لذا هر مسلمانی باید الله محبوب (ج) را در تمام لحظات زندگی شاهد و ناظر خود بداند و زندگی را طبق دستور و روش سید عالم محمد (ص) بگذراند و همواره در کسب رضا و خشنودی الله متعال بکوشد. شناخت اسلام ضامن اجرای اصول دین داری و شریعت محوری است. بدین لحاظ است که انتظار می‌رود، در این دوران جهانی شده علما، مصلحان و مبلغان متعالی مسئولیت اطلاع رسانی خود را بیش از پیش افزایش دهند. فلسفه وجودی دین گستران، شناساندن صحیح اسلام اصیل به مردم است. در دنیا هیچ لقبی بالاتر از عالم با عمل بودن و مبلغ روشن فکر، و هیچ کاری بهتر از آگاه نمودن مردم به آیین مقدس و بلند مرتبه احمدی (ص) وجود ندارد. رسالت علما، و مبلغان رسالتی پیامبر گونه است. ضروری است ضمن اطلاع رسانی دینی، به مردم انگیزه خوب شنیدن، خوب شناختن و خوب

فهمیدن معارف دین داده شود و در نهادینه نمودن فرهنگ عمل به دستورات دین با جدیت تلاش گردد.

در این دوران جهانی شده می زبید که دین گستران بهتر از گذشته ضمن روشن گری و آگاهی دهی، هر چه بهتر و بیشتر تمام ابعاد شریعت را به مردم بشناسانند تا مردم آگاه تر شوند، واقعیات را از خرافات و موهومات باز شناسند و ارزش های خیالی و خرافی را از خود دور سازند. علم دین و دانش روز، مشعل های فروزانی هستند که انسان با آنها تاریکی های جهل و خرافات را کنار زند و چهره واقعی حقایق را دریابند. هدف علم آموزی و مطالعه دانش افزایی، علاوه بر حصول دانش و دانایی و یافتن حقایق، توانمند شدن بر عمل هر چه آگاهانه تر و مؤدبانه تر و مخلصانه تر به دستورات دین و پرستش صحیح تر الله محبوب (ج) و انجام اعمال صالحه، رعایت تقوا، صداقت و عقلانیت دینی و دین داری آگاهانه است. عمل صحیح و دقیق به علم دین موجب رشد و تعالی انسان و قرب الله سبحان می شود. مردم با اسلام شناسی و داشتن صحیح ترین علم آگاهی دینی، دین داری آگاهانه ای خواهند داشت، حافظ سلامت ذاتی اسلام و مروج دین می شوند، چنین دین داران آگاه و متعهدی از جوان مردان اصل و نسبت دار و انسان پر شرم و حیا می شوند.

شناخت اسلام و شریعت محوری

اسلام فرهنگی جامع، پویا و رسالتی جهانی و جاویدان دارد. اسلام دین میانه و منادی انسانیت است. دین آزادی، صلح و دوستی و دین عدالت ورزی و بالندگی است. در دنیا هیچ راهی بهتر و مطمئن تر از راه متعالی اسلام برای پیشرفت و تعالی وجود ندارد.

شناخت اسلام به انسان آگاهی و روشنی می دهد، مایه ی پیشرفت در مسیر رشد و تعالی معنوی است. شناخت اسلام و عمل به مقتضیاتش برای ما نعمتی پرافتخار و ارزشمند است، چرا که ما را به سوی کسب رضا و خشنودی الله متعال هدایت و یاری می رساند. اصل شریعت محوری با شناخت اسلام ممکن می شود. شناخت اسلام در افزایش ایمان و توانمندی انسان در عمل به دستورات دین و رعایت تقوا در افزایش روح شریعت محوری بسیار مؤثر است.

هیچ سعادت و افتخاری بالاتر از این که اسلام را درست بشناسیم و تمامی شئون و جوانب زندگی را حول محور شریعت ناب محمد (ص) بگذرانیم، وجود ندارد. بدین لحاظ ضرورت حتمی دارد که هر مسلمان بطور صحیح و دقیق از اسلام علم و آگاهی کسب کند، جوینده ی اصل و حقیقت معارف گهربار دین باشید، تا بنای فکر و و عقیده اش را بطور صحیح و براساس حقیقت پایه گذاری کند، نه براساس وهم و تصور و خیالی باطل، در نتیجه به وادی انحراف و فلاکت بیفتد، به قول شاعر:

راستی را پیشه خود کن مدام

که تا شوی در هر دو عالم نیک نام

نهایت سعی شود معارف دین بطور دقیق و درست درک و فهم شوند. چرا که علم و شناخت حقیقی از درک و فهم درست معارف دین ظاهر شده و مایه هدایت می گردند. علم و آگاهی حقیقی ترین چراغ راهنما و هدایتگر انسان هستند. لذا پایه هدف و حکمت اسلام را دریافت و به هیچ عنوان نباید از آن بطور سطحی گذشت، و نباید به ظواهر و محفوظات اکتفا شود. ارزش انسان، موفقیت انسان در انجام هر کاری بستگی به داشتن علم و آگاهی دینی و دانش های مفید و آگاهی های ارزشی و مترقی فرهنگ و تمدن روز جهان از

مهمترین ارکان دین‌داری هستند. صحیح‌ترین علم و آگاهی اسلام اصیل بسیار مهم و تعالی‌دهنده هستند.

راه صحیح تشخیص و جدا نمودن آنها از علم و باورهای نادرست و خرافی فقط قرآن کریم، سیره مطهر و احادیث صحیح نبوی هستند. علم و آگاهی و باورهای راستین دین اسلام، مطمئن‌ترین دانشند که الله سبحانه به انسان‌ها لطف فرموده است. این دانش و آگاهی‌ها آن چنان اطمینان‌زایند که عقل را قانع و دل را آرام و انسان را به امیدواری کامل می‌رساند. اما با توجه به این مسئله که انسان موجودی فراموش‌کار و ممکن‌الخطاست، دانش و یافته‌های انسان‌ها، برای درست بودن خود باید از فطرت پاک و تجربیات تاریخی دانشمندان تأییدی دریافت نمایند.

پر واضح است که هر مسلمان و به خصوص دین‌گستران از خرافات و خرافه‌گرایی بدشان می‌آید و نمی‌خواهند صحت علمشان با خرافات و موهومات کم رنگ شود. ولی ممکن است خودشان متوجه نشوند و ندانند که بر اثر نداشتن برنامه مطالعاتی، علم و آگاهی‌شان با خرافات و دانش‌های نادرست قاطی شده‌اند.

لذا باید با داشتن برنامه مطالعاتی و خواندن کتب مفید و استفاده‌گزینشی از رسانه‌ها، به دانش‌افزایی خود بپردازند و اندوخته‌های ذهنی خود را ویرایش دهند و نو، به روز گردانند. چون دنیا مدام در حال تغییر و تحول است و اجتماعات انسانی مدام در حال دگرگونی تحولند و دانش و آگاهی‌شان در حال تحول و دم به دم نو می‌شود و این نو‌شدگی مرتباً ادامه می‌یابد و لازم است که با مطالعات مستمر هدف‌دار به دانش‌افزایی و به روز نگه داشتن علم و آگاهی‌ها پرداخته شود، و نیز شریعت ناب محمد(ص) راهنما و منبع معرفتی همه مسائل زندگی ما باشد، چرا که آیین بلند مرتبه احمدی (ص) پر است از

قوانین، ضوابط، رهنمودها و راهکار کاربردی دینی، فرهنگی، بهداشتی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی است که متعالی ترین سبک زندگی را ارائه داده است. مهمترین و کارآمدترین عاملی که می تواند به بهترین و شایسته ترین نحوه انسان را ارشاد و هدایت کند و در حل مشکلات گوناگون یارش دهد، دین داری آگاهانه و گذراندن زندگی حول محور شریعت است. زندگی دین محورانه بسیار زیبا، دلچسب و دوست داشتنی تر است. ارزشمندی این دین داری در این است که در انسان تحول علمی، تحول فکری و رفتاری به وجود می آورد و به زندگی غنا می بخشد و انسان را از وابستگی مردم آزاد، و واقع گرا بار می آورد. واقع گرایی و پیروی علمی و عملی از اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام از ویژگی های مهم دین داری آگاهانه است. دین داری آگاهانه انسان ساز است، همه ی سوء گفتار و رفتار و تنگ نظری و خود خواهی و بی تفاوتی و همه عوامل منفی و مخرب را از وجود انسان دور می کند و انسان را قوی و متعالی بار می آورد.

خودسازی به وسیله تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی، انسان را شخصیت و ساختار صحیح می دهد. انسان را منضبط و قانون مند بار می آورد. درک و فهم معارف دین و پی بردن به روح و حقیقت شریعت محمد(ص)، انسان را به یقین می رساند، این باور قلبی و اطمینان، بهترین تضمین و ضمانت اجرایی در وجود انسان خواهد بود، که او را به عبادت و انجام اعمال صالحه هدایت و ملزم می گرداند و به سمت پیشرفت و تعالی سوق می دهد.

درک و فهم صحیح معارف دین اثر هدایتی زیادی دارند. انسان از شناخت اسلام و عمل به دستورات دین هدایت می شود، رهنمود و راهکار کاربردی و انرژی و بالندگی می یابد. تمام شوق و فعالیت و حرکات انسان در شعاع هدایت قرار می گیرد. همه مسلمانان اسلام را دوست دارند، ولی متأسفانه اسلام

شناسان بسیار کم هستند. این تأسف جان کاهی است که اکثر مسلمانان اسلام شناس واقعی نیستند. تمامی بدبختی ها، علت تمام عقب ماندگی ها، خطا و خلاف کاری ها که گریبان گیر ماست از علم شناخت اسلام اصیل و سیره مطهر و احادیث صحیح نبوی است. خیلی ها هستند که از اسلام علم و آگاهی ندارند، ولی برای این که خود را هم رنگ مردم نشان دهند به تکلف و تصنع کشانده می شوند و نماز می خوانند و اعمالی انجام می دهند، که هیچ شناخت و باوری به آنها ندارند، و این همان ریاکاری و ضعف دین داری است. اما کسانی که از اسلام شناخت داشته باشند، وجودشان پر از دوستی الله می شود، و خود را به وسیله فرمان برداری از الله جل اعلا عزت مند می گردانند. عزت نفس ارزشمندترین حالت و صلابتی است که انسان به فضائل آداب معنوی، ارزش های عالی انسانی و اخلاقی و عظمت های متعالی سوق می دهد و از فساد و رذائل اخلاقی و ضد ارزش ها و مظاهر شرک دور می دارد. اسلام شناسی و عمل به دستورات دین و گذراندن زندگی حول محور شریعت ناب محمد(ص)، انسان مذهب و مؤدب النفس و روشن فکر شجاع و کارآمد زمان می گرداند. انسان های قوی و شجاع همچون حضرت حمزه، آن شیر خدا و رسول، آن قهرمان میدان جهاد بدر و احد می پرورد. به همین لحاظ است که دشمنان اسلام و انسانیت با استفاده از کلیه جراید و رسانه های الکترونیکی به اشاعه فساد، ابتذال و بی فرهنگی می پردازند و سعی دارند نگذارند مسلمانان به خصوص جوانان امت اسلام اصیل را بشناسند و به مقتضیاتش عمل کنند. دشمنان می خواهند مسلمانان علم صحیح دینی و عمل نداشته باشند، مسخ، جاهل و انسان های قالبی شوند، ملاهایشان، علمای ربانی نشوند، ملانمای ساز شکار و در خدمت استعمار گران باشند.

استفاده ابزاری از اسلام

هر مسلمان آگاه و متعهدی دوست دارد علم و آگاهی و رفتار دینی اش در جامعه و جهان گسترش یابد و کسی به تضعیف دین و ارزش های دینی اقدامی نکند. یکی از عوامل که برای دین داری آگاهانه زیان آور است و باعث تضعیف ایمان مردم می شود، استفاده ابزاری از اسلام است. اسلام اصیل بیشترین ارزشمندترین سرمایه و مایه سعادت و کمال ماست، استفاده ابزاری از آن منجر به تضعیف باورهای مردم و کاهش اعتبار اسلام می شود. لذا هر مسلمان باید نسبت به استفاده ابزاری از اسلام واکنش آگاهانه و مناسب نشان دهد. کسانی که با ابزار دین صاحب نفوذ شده و دین را مایه عوام فریبی قرار می دهند، بدانند که به کاری ناجوان مردانه دست زده اند. البته دشمنی با اسلام و تضعیف ایمان مردم ریشه استعماری دارد. دشمنان اسلام دریافته اند که فرهنگ اسلام ماهیتاً شرک ستیز، استکبار ستیز است و جلوی سلطه و غارت گری را می گیرد. لذا با اصل اسلام و مسلمانان با علم و متعالی خصومت می ورزند و با استفاده از تز شوم زر- زور- تزویر و به کمک حکام بد سیرت و بی فرهنگ نهایت سعی را به عمل می آورند که نگذارند مسلمانان اسلام اصیل را بشناسند و به مقتضیاتش عمل نمایند. با اشاعه فساد، ابتذال، بی فرهنگی مسلمانان را مسخ، انسان های قالبی به وجود می آورند، در زندگی مردم خلأ معنوی و بی معنایی بندگی بوجود می آورند، جهاد تبلیغی و جهاد فیزیکی را فاقد معنای حقیقی جلوه می دهند. برای از بین بردن اعتبار و سازندگی اسلام، افرادی را در لباس روحانی در جوامع اسلام تزریق می کنند، ملانمایانی که به روح و کنه شریعت پی نبرده اند، به مزدوری می گیرند و به وسیله آنها مقاصد ضد اسلامی خود را پیش می برند.

ملانماها عناصر نابابی هستند که دین را در خدمت مطامع خود قرار داده و به دنبال شهرت و منافع مالی خویش هستند. این نا اهلان عاری از شرافت انسانی، معرفت ستیزند، و نه تنها علم و آگاهی درستی به مردم نمی دهند بلکه در زدودن خرافات و بدعت ها و تحریف ها تلاش نمی کردند، چرا که نفع خود را در ناآگاهی مردم می دانستند و مانع ترویج دین می شدند. قلت علم صحیح دینی و نداشتن علم و آگاهی روز، بستر مناسب برای رسیدن ملانماها و دیگر عناصر متقلب به اهدافشان است. ملانماها و حکام بد سیرت موجب رواج بی علمی و جهالت مردم می شدند. افراد ساده و نا آگاه فریب می خوردند و نا اهلان مکار را افرادی دلسوز و خیر خواه تصور می کردند. و از آنها پیروی می کردند و به انحراف کشیده می شدند. سادگی، بی علمی، ضعف فکری و کج فهمی مردم پلکان ترقی ملانماهاست. کسانی که مردم را به خرافه گرایی و گمراهی می کشانند و از سادگی و ناآگاهی شان بهره می برند پیش الله سبحانه و بندگان پست ترین و منفورترین افرادند. ملانماها با تزویر خود، ظلم ظالمان را بر مردم قابل تحمل جلوه می دهند و زمینه ساز حاکمیت آنها می شدند. این عناصر ناباب در کسوت علمای خیر خواه، نظراتی همچون با دشمنان اسلام ابراز می داشتند و با حرف های سازش کارانه خود اقدامات نادرست و ظالمانه دشمنان را موجه جلوه می دادند. برای تأمین منافع مالی خود از اسلام استفاده ابزاری می کردند، از بی علمی و سادگی مردم سوء استفاده می کردند و ارزش های دینی و اخلاقی را به تباهی می کشانند، شوق اسلام شناسی و اراده مردم برای عمل به دستورات دین را کاهش می دادند. این دنیا دوستان بی درد، بعنوان عالم خیر خواه و دلسوز بین مردم نفوذ می کردند، اسلام را در اسارت و مایملک خود قرار می دادند، با فریب دادن مردم، آنها را مرید و برده فکری و دنباله روی خود و جاده صاف کن دشمنان قرار می دادند.

این عوام فریبان انصاف ستیز، زیر نقاب خوبی ها و حقایق تظاهر می کردند و بوسیله اسلام دین زدایی می نمودند. بالاخره این عناصر بدبخت پیش مردم رسوا شدند و نفرین نسل هم روزگار خود را سرزنش و مؤاخذه نسل های بعدی را نصیب خود کردند. هرچند که استعمارگران رفتند و گورشان را گم کردند، اما شگردها و رسوبات تهاجم فرهنگی شان هنوز باقی است و متأسفانه پیدا می شود عناصر ناجوان مردی که با به تن کردن ردای شرعی و با سوء استفاده ابزاری اسلام موجبات دین گریزی مردم را به وجود می آورند. عدم شناخت صحیح اسلام، جهل به اصل حقیقت معارف گهربار دین باعث شده که مردم ملانماها و دیگر عوام فریبان را نشناسند. اما علماء، مصلحان و مبلغان مذهب و مؤدب النفس دانشمندان شجاع و کارآمد زمان، که جانشان را لبریز از دوستی الله جمیل جل و اعلاست، بیشترین و عالی ترین نعمت برای خودشان را رضا و خشنودی الله محبوب (ج) می دانند، هر ساعت و هر لحظه با گفتن بسم الله الرحمن الرحیم و علیه توکل و هو حسبی الله معی، الله ناظری- الله شاهی- الله حافظی، همیشه خود را در محضر الله بی همتا می دانند. این رادمردان پاک سیرت، با اسلام شناسی و علم و عمل دینی، رعایت همیشگی تقوا، صداقت و درست کاری که پایه و اساس شرافت مندی و دین داری آگاهانه است، خود را شایسته اعتماد و الگوی مردم می گردانند. این انسان های والا، عالم را محضر الله جل و اعلا می دانند، و می دانند که ذره ای از جهان هستی از علم خالق یکتا پنهان نیست، الله (ج) همیشه در ظاهر و در باطن، در خلوت و جلوت، در تنهایی و جمع با انسان است، اسرار و نجوای انسان را می داند، آنچه را در فکر انسان به واسطه گمان، خطور میکند آگاه است، از نگاه های رمزی چشم انسان که از لابلای پلک هایش خارج می شود آگاه است، نیات، گفتار و رفتار انسان از حوزه علم و قدرت الله سبحان خارج نیست.

با توجه به این باورهای راستین، الله سبحانه را در تمام احوال و در همه امور پیدا و پنهان زندگی نظاره گر خود می دانند و به او (ج) کاملاً اعتماد دارند و داشتن اعتماد و حسن ظن کامل به الله سبحانه را از آداب مهم بندگی می دانند و ادب حضور و ادب بندگی را رعایت می کنند، حقانیت و برتری اسلام را در گفتار و کردار خود متجلی می سازند و امتیاز و برتری را با عمل به دستورات دین ثابت می کنند. با صحیح ترین علم و آگاهی دینی، به اطلاع رسانی و روشن گری می پردازند، نیکی ها و بدی ها، و تقابل فضائل و رذائل را به سود نیکی ها و خوبی ها و دانش و خرد ورزی را با پیروی هوای نفس چیره می گردانند. این انسان های متعالی و خداترس، این مجاهدان میدان علم و عمل، به اقتضای پاسداری از سلامت ذاتی اسلام، ساحت پاک و زیبای فرهنگ اسلام را از خرافات و موهومات و بدعت ها و رسومات جاهلی آفت زدایی می کنند و برای صیانت از ایمان و انسانیت مردم، عناصر نابابی را که در بین علماء و مبلغان واقعی نفوذ می کنند و برای تأمین منافع مالی خود از استثمار مردم از اسلام استفاده ابزاری می کنند، آژیر خطر را به صدا در آورده و به حساب ملائماها می رسند. استفاده ابزاری از اسلام آفتی خطرناک است که موجب تضعیف ایمان مردم و کاهش اعتبار اسلام می شود. خرافات و بدعت ها هم آفات هستند که اندیشه ورزی، واقع بینی و منطق پذیری و خردورزی انسان را از بین می برند و انسان را گرفتار تحجر می گردانند. زدودن این آفات از فرهنگ اسلام، کاری بسیار مهم و ارزشمند است که از اراده ایمانی و شجاعت روشن فکران با ایمان نشئت می گیرد. شجاعت از فضائل مهم اخلاقی است که تنها در داشتن زور، و قدرت بازو خلاصه نمی شود، بلکه شجاعت، صبر و استقامت در اسلام شناسی، عبادات، رعایت تقوا و مبارزه با خرافه گرایی و دشمنان لازم و دفاع از حق و حقیقت تفسیر نمی شود. دفاع از موجودیت و سلامت ذاتی

اسلام، دفاع از کرامت و آبروی انسان ها و عدالت ورزی، یک امر ارزشی و مقدس محسوب می شود.

محترم ترین و تأثیر گذارترین خادمان اسلام، کسانی هستند که اسلام اصیل را درست بشناسند و درست به مردم بشناسانند و شجاعت حضور آگاهانه در حوادث زمان را داشته، و با شهامت اظهار رأی و نظر و ابراز عقیده کنند و جوامع انسانی را از خرافات و بدعت ها و منکرات پاک سازند.

این انسان های شایسته هیچ گاه خود را با نمایش ظاهری و ریاکاری آلوده نمی کنند، چرا که ظاهر سازی و ریا کاری و استفاده ابزاری از دین و سوء استفاده از سادگی و اعتماد مردم را شرک دانسته و با ایمان و شأن انسانی خود در تضاد می دانند. این انسان های تعالی خواه، می دانند که مردم به خاطر این که علماء و مبلغان، علم و عمل دینی دارند، دوستشان دارند و مورد گمان نیک خود قرار می دهند، و آنها را رهبران فکری و معنوی و الگوی خود قرار می دهند. لذا از حرف شنوی و احترام مردم، خود را گم نکرده و خود را تافته ی جدا بافته ای از مردم نمی دانند، با جدیت تلاش می ورزند با الله محبوب (ج) و بندگانش صادق و روراست باشند. گفتار و رفتار خود را براساس علم و آگاهی و درست کاری قرار دهند و برای انجام کارهای خود توجیه عقلانی ارائه دهند، با علم و عمل دینی و مایه ی خیر بودن برای مردم، در کسب رضا و خشنودی الله سبحان و دعای خیر مردم می کوشند و از کسب شهرت عامیانه بی اساس خودداری می کنند.

از این انسان های واقعی و لایق اگر خدای ناکرده لغزش و گناهی سرزند، از الله جمیلی که همیشه ناظر خود می دانند، شرم می کنند، توبه می کنند.

شرم و حیا حصار دین و عامل بازدارنده انسان از فرو افتادن در گناه و فساد است. اسلام عزیز، دین داری را با حیاورزی توأم گردانیده است. هر انسانی علم و عمل صحیح بیشتری داشته باشد، از شرم و حیاى بیشتری برخوردار می شود. شرم و حیا پوششی زیبا برای انسان و نشانه پاک و سالم زیستن است. گذراندن زندگی طبق قوانین قرآن کریم، و رهنمودهای حضرت رسول (ص)، در تمام لحظات زندگی الله سبحانه را حاضر و ناظر دانستن، بهترین عامل سعادت و پرهیزگاری است. لذا هر انسان به خصوص مصلحان و مبلغان باید الله جل و اعلاء را در تمام احوالات زندگی و بر تمام حرکات و سکنات و خطورات قلبی خود مطلع بداند و این باورهای یقینی و قطعی را در گفتار و رفتار خود نشان دهد.

امید است که مبلغان مذهب النفس و دانشمند با تاسی از آن انسان های والا دین گستر، با اطلاع رسانی و روشن گری دینی، مردم را آگاه گردانند تا نور علم و معرفت دینی قلبشان را روشن کند و با علم و آگاهی رهرو راه اسلام شوند و شک و تردید، تحریف ها، بدعت ها و خرافات آن ها را منحرف نکند و گول متقلبان را نخورند.

الله سبحانه و تعالی شما و بنده را در راه ارضای خود و اصلاح امور دنیا موفق و از شر نفس اماره ی فریبکار و زشتی های کردارمان، و همچنین مشابَهت با کفار و منافقین، در پناه خود گیرد.

با آرزوی رضا و خشنودی خداوند آگاه از نهانها و اسلامی شدن جهان - مجید ریگی

فصل سوم

دانش و جهانی و نبوی، مهمترین و ضروری ترین نیاز هر نسل

دانش وحیانی و نبوی، مهمترین و ضروری ترین نیاز هرنسل

حمد و سپاس بی انتها، الله سبحانه و تعالی را که ما را آفرید و نعمت عظمای قرآن عظیم الشان را لطف فرمود، تا خدایی زیستن را به ما بنماید. درود و سلام بر محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و صحبه و سلم، اولین مفسر و معلم قرآن. معلمی که نام مبارکش عزت و سرافرازی و راهش راهی نورانی، پیشرو و مترقی است.

قرآن و سنت، دو مشعل همیشه فروزان هدایت

الله سبحانه و تعالی که خالق هستی است، به لطف فضل و کرمش برای هدایت و درست زیستن انسان ها قرآن کریم را بوسیله جبرئیل امین برای محمدامین (ص) فرستاده است. قرآن عظیم الشان اولین منبع معرفتی فرهنگ اسلام سرچشمه علوم، حکمت ها و راهگشای تفکر و روشنی بخش انسان ها در تمام امور زندگی است.

تعریف قرآن

قال الله سبحانه و تعالی:

«إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ الصَّالِحَاتِ لَهُ أَجْرًا كَرِيمًا»- اسراء آیه ۹- این قرآن به راهی هدایت می کند که آن استوارتر است و به مؤمنانی که کارهای شایسته می کنند بشارت می دهد که آنان پاداشی بزرگ دارند تمام انبیا الهی دارای کتاب و صحیفه بوده اند که به وسیله آن امت خود را هدایت کرده و به پرستش الله (ج) وا داشته اند. سرور انبیا حضرت محمد(ص)، دارای کاملترین و بزرگترین کتاب است.

الله سبحانه در کلام مجیدش این کتاب را قرآن نامیده است (بل هو قرآن مجید فی لوح محفوظ)

قرآن یعنی کتاب خواندنی

قرآن منبع شریعت اسلام است که در هر عصر و زمانی چون خورشید تابناک بر جهان می درخشد؛ قرآن تجلی جمال جمیل الله محبوب در علم یک صد و چهارده سوره قرآن کریم است. قرآن مشعل همیشه فروزان ارشاد و هدایت انسان است که در طی ۲۳ سال به وسیله ی جبرئیل (ع) بر ممتازترین فرد خلقت، حضرت رسول (ص) نازل شده است. این معجزه و ثابت کننده نبوت نبی معظم (ص)، در بردارنده اسرار هستی، تمام رموز و راهکار و رهنمودهایی است که انسان برای بهتر زیستن به آنها نیازمند است. قرآن شالوده فرمایشات حضرت رب العزه جل و اعلاست، که در قالب کلمات، عبارات و سخنان بشری، از ملکوت اعلی نازل شده و به وسیله حضرت محمد رسول الله (ص) وارد زندگی مسلمانان شده است. تأثیر شگفت انگیز و پرتو ارشاد و هدایت قرآن تمام وجود انسان را روشن و عقل و اندیشه را به جریان می اندازد و نحوه زندگی عزت مندانه و بهره‌برداری از نعمات دنیا را نشان می دهد.

اهمیت قرآن

قرآن، بالاترین مرجعیت اسلام است، که دین جهانی و اصالت فراگیری آورده، خط سیر مسلمانان را از زمین تا ملکوت اعلی ترسیم کرده است، تا انسان بتواند با نور دانش و پیروی علمی و عملی آن خود را از دنیای خاکی به اعلی علین برساند. قرآن سرمایه جاودانی است که خداوند متعال به ما مرحمت فرموده است. این سرچشمه دانش و بینش توحیدی، کتابی است فرا زمانی و فرا مکانی که از بدو درخشش اسلام تا امروز و تا همیشه زمان تمام نیازمندی

های فرهنگی و علمی و... انسان ها را پاسخگوست. دانش قرآن، همیشه نو، است. این نوشوندگی و پویایی ویژگی خاص خود قرآن است. دانش قرآن وابسته به وحی و مطابق فطرت انسان و واقعیت های جهان هستی است. لذا دانش آن بسیار مفید، معتبر و مورد اطمینان تمام بزرگان علم و دانش است.

حضرت رسول (ص) توانستند با استفاده از دانش نورانی قرآن، از آن اعراب به تمام معنی جاهل و مغرور و خشن، مؤدب ترین، آگاه ترین، متعهدتری و متعالی ترین انسان ها را بسازد، سطح فکر و فرهنگشان را بالا ببرد و پس از تشکیل حکومت اسلامی، عالی ترین تمدن، یعنی تمدن اسلامی را بنا نهاد. قرآن این بن مایه های علمی و فرهنگی در طی زمان منشأ پیدایش بسیاری از علوم اسلامی شده است. تمام دانشمندان و روشن فکران، فکر و اندیشه خود را با دانش قرآن مزین و جهت دار نموده اند. قرآن بهترین راه سعادت دنیا و نجات و رستگاری آخرت را نشان می دهد و رهروان خود را به سعادت و کمال می رساند.

هدف قرآن

قرآن ارزنده ترین عامل تربیتی است که انسان را براساس عزت نفس بار می آورد، استعدادها را شکوفا و نهفته های انسان را بیدار می کند و انسان را به فلسفه وجودیش واقف می گرداند، انسان در قرآن جایگاه و مقام انسانی خود را می یابد قرآن فطرت خداجویی و عقل اندیشه انسان را می شکوفاند. قرآن به انسان شخصیت و ساختار اسلامی می بخشد و مهمترین دانش و شناخت را می دهد، تا انسان بتواند رابطه و وظیفه خود را با الله (ج)، با جهان و هموعانش بداند و بدان عمل کند. قرآن، منبع شناخت و آگاهی و راه گشای عملی است. انسان می تواند با علم آموزی از قرآن و سنت زیبا و سیره مطهر رسول معظم

(ص)، دانش و آگاهی، رهنمودهای عملی و راه و رسم زندگی اسلام را دریابد و خود را در روند صحیح زندگی قرار دهد.

حفاظت قرآن

الله (ج) لطف ویژه ای به امت اسلام فرموده و آن حفاظت نمودن از قرآن است. لذا قرآن در تمام دوران های تاریخ از گزند آفات دستبرد محفوظ و برای همیشه زمان از هرگونه تغییر و تحریفی مصون می ماند.

(انا نحن نزلنا الذكر و انا له الحافظون) قرآن را نازل و ما حفظ کننده آنیم. قرآن کتابی تغییر ناپذیر است که در بردارنده رهنمودها و اصول هدایت و رموز پیشرفت و ترقی است. انسان های هر دوره و زمانی می توانند با استفاده از نور علم و شناخت قرآن تمام گرفتاری ها و مشکلات خود را حل کنند و وضعیت زندگی خود را به تناسب به شرایط و مقتضیات زمان مطلوب تر و متعالی تر بگردانند.

تلاوت قرآن

تلاوت قرآن عامل ارتباط انسان با خالق یکتاست، مفتخر شدن به تلاوت قرآن انسان را به دیدار الله محبوب نائل می گرداند. تلاوت قرآن اولین وظیفه هر مسلمان و نیز مهمترین عبادت است. لذا باید تلاوت منظم و همیشگی آن سرلوحه برنامه های زندگی ما باشد.

قرآن مایه کسب دانش و دانایی و قدرت است. ما باید قرآن را عنوان قانون اساسی زندگی خود مورد توجه جدی قرار دهیم و هر روز آنرا بخوانیم.

تلاوت منظم و همیشگی قرآن، چشمه های نور و رحمت الهی را بر روی ما می گشاید و به انسان اطمینان و آرامش قلبی می بخشد. تلاوت قرآن باید با

حواس جمع و حضور قلب، به منظور درک کردن و فهمیدن و پی بردن به روح و مقصد قرآن باشد. قرآن کریم نازل شده تا ما آن را درست بخوانیم و درست بفهمیم و طبق رهنمودهای آن عمل کنیم و از آن بهره ببریم. در غیر این صورت در دنیا هیچ ارزش و سعادت نخواهیم داشت. این حق قرآن برماست که آن را با کمال ادب بخوانیم و در فهم آیات بکوشیم و با هدایت آن مشکلات را حل کنیم و وضعیت زندگی خود را بهتر از بهتر کنیم، نه آنکه چندین جلدش کنیم و در طاقچه‌ی منازل بگذاریم و از دشمنان اسلام بخوانیم که مشکلات ما را حل کنند. این همان ظلمی است که ما به خودمان روا می‌داریم. به همین خاطر است که حضرت رسول گرامی (ص) از ما شکایت می‌کنند: و قال الرسول: «يا رب ان قومي اتخذوا هذا القرآن مهجورا» ای پروردگار من قوم من ترک قرآن گفته‌اند. تلاوت قرآن باید با لحن عربی و صوت نیکو صورت بگیرد. خواندن قرآن با صدای خوب و بکار بردن تمام قواعد قرائت نور علی نور می‌شود.

قرآن سرچشمه خوبی‌ها، والایی‌ها و شکوهمندی‌ها و بهترین نمونه زیبایی‌های معنوی است، که حسن دوستی معنوی است را برمی‌انگیزد و هیجان روحی و معنوی به وجود می‌آورد. در طول تاریخ زرین اسلام عده زیادی از کفار با شنیدن تلاوت قرآن با صوت خوب و دلنشین قاریان خوش صدا مسلمان شده‌اند.

آداب تلاوت قرآن

آداب تلاوت قرآن عبارتند از:

- ۱- مسواک زدن و شستن دهان که عضو مخصوص و کانال خواندن است.
- ۲- وضو گرفتن

۳- لباس تمیز و مرتب پوشیدن

۴- در شروع تلاوت از شر شیطان ملعون رانده شده به الله متعال پناه
بردن

فإذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشيطان الرجيم (سوره نحل آیه ۹۹)

۱- قرآن باید بصورت ترتیل یعنی شمرده و توأم با فکر و تأمل و تعمق،
که اساسی ترین کار برای فهم آیات است، تلاوت شود.

۲- تلاوت قرآن باید با شور و عشق و دوستی صمیمانه توأم باشد

محبت به قرآن کریم یعنی محبت به الله محبوب (ج). به قول شاعر:

نه تنها عشق از دیدار خیزد بسا که دولت از گفتار خیزد

حفظ نمودن قرآن

قرآن هادی و نور راه رسیدن به خوشبختی است. یادگیری و حفظ نمودن آن
عالی ترین افتخار است. به روایت ترمذی حضرت رسول (ص) فرمودند:

إن الذی لیس فی جوفه شیء من القرآن کالبيت الحرب. به راستی آن کس که
در سینه و قلبش خبری از قرآن نیست همانند خانه ای ویران است.

حفظ قرآن به اندازه ای که نماز ادا شود فرض عین است، ولی حفظ نمودن
تمام قرآن فرض کفایه است. حفظ نمودن تمام قرآن سعادت بزرگ است که
آثار مادی و معنوی زیادی دارد. مهمترین نعمت و افتخار برای حافظ این است
که مفتخر به حضور دائمی و در خدمت بودن قرآن را داراست و می تواند از
تمام قرآن بهره معنوی ببرد.

در نسائی و ابن ماجه آمده که حضرت رسول (ص) فرمودند: اهل القرآن اهل الله و خاصه، اهل قرآن اهل خداوند و خاصان درگاهند.

به به چه سعادت و افتخاری، خوش به حال حافظان با عمل. که حافظ مفتخر به حمل بزرگترین نعمت الهی است و به عنوان قرآن متحرک می‌تواند در هر جا حاضر شود و به ارشاد و هدایت مردم بپردازد. هر انسانی که قرآن را حفظ کند و پایبندی عمل به دستوراتش داشته باشد، با پر و بال قرآن به ملکوت اعلیٰ صعود می‌کند.

استماع قرآن

الله سبحانه در کلام مجیدش می‌فرماید: «وإذا قرى القرآن فاستمعوا له و انصتوا لعلکم ترحمون» وقتی قرآن خوانده می‌شود به آن گوش فرا دهید و ساکت باشید که مورد رحمت قرار گیرید. بر تمام مسلمانان لازم است وقتی صدای قرائت قرآن شنیده می‌شود، ساکت باشند و در کمال ادب و احترام به آیات قرآن گوش فرا دهند و به آن فکر کرده و از مشغول شدن به چیزی دیگر در اثنای تلاوت خودداری کنند. همانطور که تلاوت قرآن صواب دارد، گوش دادن به تلاوت آن هم صواب دارد. شاعر می‌گوید:

چون قرآن بخواند دیگر خموش

به آیات قرآن فرا دار گوش

تعلیم قرآن

قرآن هدیه ای از رحمت الله (ج) به انسان هاست. یادگیری آن امری بسیار ضروری و حیاتی است. حضرت رسول الله (ص) فرمودند: خیر من تعلم القرآن و علمه - بهترین شما کسی است که قرآن فرا گیرد و دیگران را با آن آشنا سازد.

قرآن خزینه دانش و آگاهی ناب و جامع جمیع رهنمودها برای داشتن زندگی عزت مندانه و مقتدرانه است. قرآن انسان را بسوی خیر و کمال و حق و حقیقت طلبی سوق می دهد و از افتادن در بلاها و مفسد جلوگیری می کند. اگر از قرآن علم و شناخت نیاموزیم، در جهالت و گمراهی می مانیم اگر چه تحصیلات و مدرک بالایی داشته باشیم. دانش های زمان ابراز فهم بهتر قرآن هستند. هر انسانی که سطح فکر و دانش بالاتری داشته باشد، بهتر قرآن را می فهمد و ارزیابی مختلفی به اسرار هستی و حقایق زندگی پی می برد. عدم اطلاع از شأن و منزلت قرآن، جهل و نادانی نسبت به موقعیت قرآن، ما را از انس گرفتن با کلام الهی و استفاده از دانش های آن محروم می گرداند. امروز ما بیش از هر زمانی دیگر به قرآن نیازمندیم، چرا که تنها راه سعادت و رستگاری ما فقط در بازگشت علمی و عملی به شریعت است و بس. لذا باید قرآن را محور زندگی خود قرار دهیم و هر چه بهتر و بیشتر از آن علم بیاموزیم و خود را بوسیله قرآن نجات دهیم. کسانی که از قرآن علم و عمل داشته باشند، غیرتمند و متعالی می شوند، در تمام مسائل صاحب نظر و فعال می شوند، عاشق فضائل معنوی و ارزش های عالیه انسانی و اخلاقی می شوند و شدیداً به کار و تلاش می پردازند و زندگی خود را بهتر می گردانند.

واقعاً حیف است، واقعاً بی انصافی و کفران نعمت می شود، که ما از قرآن عظیم الشان، سنت زیبا و سیره مطهر مقرب ترین فرد درگاه الهی، جناب رسول الله (ص) و از دانش های مفید عصر خود، دانش و شناخت نیاموزیم و دنباله رو فرهنگ تهی از ارزش های متعالی غریبان شویم.

در روزگار فعلی والدین با جدیت تلاش می ورزند که فرزندانشان در مدارس خوب با معلمین مجرب درس بخوانند و دکتر و مهندس شوند، ولی متأسفانه در مورد آموزش قرآن به فرزندان خود هیچ حساسیتی نشان نمی دهند و

اقدامی نمی‌کنند، در صورتی که عالیتین نعمت، یعنی رضا و خشنودی الله محبوب (ج) و عزت و سعادت ما در گرو قرآن آموزی است و نیز تعلیم سایر دروس در زیر سایه قرآن با فهم و توان بیشتری امکان پذیر می شوند.

چه خسارت جانکاه و چه زیان خطرناکی است که ما قرآنی را برای سعادت و خوشبختی ما نازل شده، زینت عروسی و عزاداری خود قرار دهیم و فرزندانمان را فقط به کلاس های زبان و کامپیوتر و باشگاه های ورزشی بفرستیم. دشمنان اسلام، زندگی ما را با پیشوایی قرآن و علم آموزی از قرآن و پرتوگیری از شریعت محمد رسول الله (ص)، را بر نمی تاباند، با قرآن بودن ما را برای خود خطرناک و عاملی میدانند که بنیادشان را در هم خواهد ریخت. لذا با بکار گیری حربه های شوم زر، زور و تزویر و تهاجم فرهنگی ما را از قرآن جدا کردند، وقتی دشمنان توانستند ما را از قرآن جدا کنند، توانستند قدس شریف را از ما بگیرند، عزت و اقتدار ما را از بین ببرند. ما با از دست دادن پیشوایی قرآن و عدم پیروی علمی و عملی آن قدرت اسلامی خود را از دست دادیم. لذا می بیند که آمریکای متجاوز و رژیم اشغالگر قدس چه جنایاتی که مرتکب می شوند و چگونه هستی مسلمانان را می ربایند. از هرجا جلوی ضرر را بگیریم نفع است. بیاید به قرآن پناه ببریم و این ارمغان الهی را بیاموزیم و به فرزندانمان آموزش دهیم و با پیروی علمی و عملی از قرآن زندگی کنیم، تا عزت و سعادت و اقتدار اولیه اسلام را بزودی زود بدست آوریم.

بزرگان دین می فرمایند: والدینی که به فرزندان خود قرآن بیاموزند، الله سبحان در روز قیامت تاج نورانی بر سرشان می گذارد. پدر و مادران اسلام دوست می‌توانند با هماهنگی مدارس دینی و یا امام مساجد هر محل و گرفتن معلم قرآن برای آموزش فرزندان خود، طوری برنامه ریزی کنند که فرزندان

همزمان با طی دوران تحصیل دوازده ساله و اخذ دیپلم، بتوانند هم قاری قرآن و هم حافظ قرآن شوند و هم دوره تفسیر قرآن را بگذرانند. چون در این مدت دوازده ساله فرصت کافی برای این کار وجود دارد. هر سال مدارس به خاطر عید نوروز پانزده روز تعطیل و هر سال به خاطر تابستان بیشتر از سه ماه تعطیل و در طول هر سال اگر دانش آموزان شیفت صبح به مدرسه می روند و عصر بیکارند و اگر عصر به مدرسه می روند، صبح ها بیکارند. لذا اگر درست برنامه ریزی شود و برنامه آموزش قرآن به وسیله والدین آگاه و متعهد پیگیری شود، فرزندان شان به راحتی می توانند به این سعادت و افتخار مهم دست یابند.

خداوندا! به لطف فضل و کرمات قرآن را مونس ما قرار داده و لیاقت درک و فهم و عمل به دستورات آن را نصیب همه ما بفرما- آمین.

دومین منبع معرفتی فرهنگ اسلام

دومین منبع معرفتی فرهنگ اسلام سنت صحیح نبوی است. قرآن و سنت نبوی مراجع علمی و فرهنگی اسلامند که تمام قوانین و رهنمود و راهکارهای کاربردی از این دو منبع استخراج می شوند.

تعریف حدیث

حدیث یعنی خبر و گفتگوی دینی، به گفتار و کردار و تأیید و تقریر حضرت رسول (ص) گفته می شود. تقریر به کاری می گویند که حضرت رسول (ص) دیده یا شنیده و نسبت به آنها اعتراضی نکرده است. هر گفتار و کردار و تأیید و تقریری که از حضرت رسول (ص) روایت شده وصحت آن ثابت شده باشد، حدیثی است که برای مسلمانان حجت دینی محسوب می شود. احادیث دومین منبع معرفتی و منشأ دلیل و احکام اسلامند که بعد از قرآن کریم قوی ترین،

مطمئن‌ترین و معتبرترین دلیل و حجت هستند. احادیث ارزنده‌ترین نقش را در درک و فهم معارف گهربار قرآن کریم دارند.

علمای ربانی و کارشناسان و دانشمندان اسلامی به وسیله احادیث معارف کلی و احکام را به معرفت‌های جزئی تبدیل کرده و با بیان شیوا به شرح و تفسیر آیات و توضیح آیات مشکل را روشن نموده و برای مردم سهل الفهم می‌گردانند. به وسیله‌ی احادیث تمام دستورات کلی قرآن شرح داده می‌شود و برای انجام عملی آن‌ها اندازه تعیین می‌شود. مثلاً حضرت رسول (ص) نماز می‌خواندند و به مردم می‌فرمودند: مثل من نماز بخوانید.

«صلواکما رایتمونی اصلی» به همین ترتیب حضرت (ص) روش‌های علمی مشخص می‌کرده است. احادیثی که به وسیله بزرگان دین جمع‌آوری شده اند، عبارتند از: ۱- صحیح بخاری: تألیف محمد بن اسماعیل بخاری است که در سال ۲۵۶ هجری وفات نموده است ۲- صحیح مسلم ۳- سنن ابن داوود ۴- ترمذی ۵- سنن ابن ماجه ۶- سنن سنائی

رب العزه جل و اعلا حضرت رسول (ص) را به عنوان اسوه حسنه معرفی فرموده و در کلام مجیدش سوره حشر آیه ۷ فرموده است: «و ما آتاکم الرسول فخذوه و ما نهاکم عنه کم عنه فانتهوا» هرچیزی که پیغمبر (ص) برای شما آورده و به شما گفت آن را انجام دهید و از چیزی که شما را از آن منع نموده است دوری کنید.

محمد (ص) شخصیت واقعی جهان هستی و نماد اعلای اخلاق، شرف عالمیان، تجسم علمی و عملی قرآن است. محمد (ص) مقرب‌ترین فرد در پیشگاه الله سبحان و مسلحی بی‌بدیل، انسانی کامل و رحمته للعالمین و وسیله ارشاد

انسان‌ها است. محمد (ص) حامل کامل‌ترین پیام‌های الله متعال، مشعل‌دار هدایت و بهترین الگوی تمام عیار برای بشریت است.

محمد(ص) ممتازترین فرد خلقت و به گفته مولانا محمد بلخی آینه تمام‌نمای حق تعالی است.

یا حبیب الله رسول خالق یکتا تویی

برگزین ذوالجلال پاک و و بی‌همتا تویی

محمد (ص) اسوه ایمان داران و مظهر اعلای صفات والاست. مفهوم و مصداق اسلام در شخص نبی مکرم (ص) بطور صحیح و کامل انطباق یافته است. محمد (ص) اولین مفسر و اولین مبلغ و طراحی برنامه‌های صحیح زندگی انسان‌ها در نظام بندگی است. بدین لحاظ هر مسلمان باید در پیروی علمی و عملی شریعت ناب محمدی (ص) تلاش و حدیث عشق آمیزی داشته باشد، فکر و اندیشه هر مسلمان از شریعتش تغذیه شود، درک و فهم هر مسلمان متکی به روش و اندیشه شریعت باشد، چرا که گفتار و کردار و تأییدات آن حضرت (ص) به عنوان رهنمود و راه کارهای کاربردی برای هر مسلمان حجت و الزام آورند. سیره مطهر حضرت رسول (ص) پر است از رهنمون و راهکار حرف‌های روشنگر راه و روش‌های بالندگی مقبولیت عبادات و اعمال صالحه است. هر لحظه زندگی حضرت رسول (ص) درسی برای انسان دارد الگوگیری از دانش، بینش فکری، تأییدات، تکذیب، روش‌های عملی حضرت رسول (ص) در تمام امورات زندگی، یک اصل ضروری و نیز یک دستور شرعی است. هرانسانی می‌توان با پیروی علمی و عملی آیین مقدس و بلند مرتبه احمدی (ص) از تاریکی‌های جهل و نادانی و بدبختی درآید و به صفا و پاکی و زیبایی، عزت، سعادت و آرامش برسد، مهم‌تر از همه اینکه می‌تواند جهت کسب رضا و خشنودی الله سبحانه بکوشد. در احادیث قدسی آمده که الله محبوب (ج) به

بنده اش می فرماید: بنده من، مرا بجوی می یابی مرا، که اگر مرا یافتی همه چیز را یافتی و اگر مرا از دست دادی همه چیز را از دست دادی.

خوشا بحال انسان هایی که از قرآن کریم و احادیث صحیح و شکوه سیره مطهر روش زیبای حضرت رسول(ص) نور و نیرو بگیرد و زندگی خود را حول محور شریعتش بگذرانند. در این راستا دکتر اقبال پاکستانی می گوید:

به مصطفی برسان خویش را که دین همه اوست

گر به او نرسیدی تمام بولهبی است

علم آموزی دینی، فهم و اصولی معارف قرآن و احادیث نبوی عمل به مقتضیاتشان، موجب ساختار صحیح فکری و اخلاقی و اجتماعی می شود و انسان را به ایمان صادقانه و رعایت تقوا و ارزش های عالیّه آراسته می گرداند و به سعادت دنیا نجات و رستگاری در آخرت می رساند. بهترین کار در زندگی پیروی علمی و عملی از شریعت ناب محمد (ص) است، لذا نباید اجازه دهیم که شیطان ملعون رانده شده و ایادیش آمریکای جنایت کار و غارتگر و ام الفساد انگلیس حيله گر و اسرائیل خبیث و اشغال گر با تبلیغات ضد اسلامی خود و نیز نفس اماره و فریب کار و هوا و هوس و دیگر حجاب هایی که مایه بدختی هستند، ما را از شناخت صحیح اسلام اصیل و عمل به دستورات دین بازدارد.

فصل چہدم

ارزش ہی اسلامی

ارزش های اسلامی

یکی از موضوعات مهم و تعالی بخش فرهنگ اسلام توجه به ارزش هاست. ارزش ها اصول اخلاقی و باورهایی هستند که اگر در وجود انسان جای گیرند، راهنمای اعمال او می شوند.

ما مسلمانان براساس جهان بینی خود به همه آداب فضائل معنوی، خصلت های اخلاقی، خلق و خوی پسندیده انسان و دیگر مواردی از این قبیل را به دیده احترام می نگریم و برایشان ارزش قائل هستیم و رسیدن به آنها را عزت و سعادت می دانیم. کسانی که مادی گرایند جهان را با معیارهای مادی می نگرند و برخورداری از مادیات و رسیدن به موقعیت های اجتماعی را برای خود کمال می دانند. ارزش های دینی، اخلاقی، انسانی و اجتماعی کیفیاتی هستند. برگرفته از جهان بینی و ایدئولوژی اسلامی و اصول پایدار اخلاق و فرهنگ اسلام. بدین لحاظ ارزش ذاتی دارند، اصالت، حرمت و قداست دارند. براساس معیارهای اسلامی هر فکر و آداب اجتماعی و ایده های معنوی که در راستای رضا و خشنودی الله سبحانه و رشد و تعالی و تکامل انسان ها مؤثر و مفید باشند، ارزش نامیده می شوند. ارزش های اسلامی بسیار قوی، سازنده، تأثیر گذار و مافوق مادیات هستند.

تعریف ارزش ها

ارزش از نظر لغوی در فرهنگ عمید به معنای بها، قدر و قیمت، لایق بودن و سزاوار بودن آمده و در فرهنگ بزرگ سخن، نوشته دکتر انوری به معنای قدر و مرتبه، میزان اهمیت، لیاقت و شایستگی آمده است. در اصطلاح ارزش یکی از پدیده های دینی، فرهنگی و اجتماعی است.

ارزش نظری است که انسان در مورد خیر و شر بودن، زشت و زیبا بودن امور دارد. هر امری خوب، خیر، زیبا، درست و شایسته انسان باشد، دارای ارزش است. مواردی که نادرست، بد، زشت و دور از شأن انسان باشند ضد ارزش هستند. ارزش ها، اصول و مباحث تعالی دهنده اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلامند که برای انسان بسیار ارزشمند و حرمت دار هستند و موجب رشد فکری و رفتاری و پیشرفت می شوند. ارزش ها به آن کیفیاتی گفته می شود که ارزش ذاتی دارند. به آن گفتار و رفتار انسان که درست و خوب باشد، گفتار و رفتار ارزشی می گویند. انسان فطرتاً زیبایی های فضائل معنوی و ارزش های اخلاقی و انسانی را دوست دارد و با متخلق شدن به آن ها، به خود ارزش قائل می شود و از رذائل اخلاقی، شر و بدی ها و دیگر ضد ارزش ها بدش می آید.

ارزش های دینی و اخلاقی باورهایی هستند که ریشه وحیانی دارند و انسان را به سوی وحدانیت و زندگی پاک و زیبای مقتدرانه اسلامی یاری می رسانند. ارزش ها و معیارهای اسلامی هستند که اخلاق و رفتار مردم را مورد ارزیابی قرار می دهند.

متخلق شدن به اخلاق و رفتار زیبای محمدی (ص) و رعایت ارزش های دینی و انسانی، رعایت تقوا، صداقت و درست کاری، مجموعه یک واحد بهم پیوسته ای هستند که بنیاد زندگی پاک و زیبای اسلامی ما را تشکیل می دهند. اهمیت ارزش ها به این است که شایستگی آورند، مراتب انسانی منزلت اجتماعی انسان را بالا می برند. ارزش های دینی، آداب معنوی، اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام، مطابق فطرت انسان، و بیشترین بار ارزشی را دارند، که برای انسان بسیار مفیدند. پرهیز از کبر و غرور و دوری از فساد و رذائل اخلاقی و پیروی از هوا و هوس، و رعایت ارزش های دینی، معنوی، متخلق شدن به اصول اخلاق فرهنگ

رفتاری اسلام، انسان را بزرگوار و لایق احترام کرده و موجب پرورش شخصیت و بالندگی انسان می شوند.

منشأ ارزش ها

منشأ ارزش ها اسلام است. این فرهنگ بالاترین ارزش واقعی را به انسان قائل است. در این فرهنگ بالنده است، که انسانیت انسان بطور صحیح و کامل تجلی می یابد. اسلام کامل ترین و بهترین راه و کارآمدترین روش سالم زیستن برای زندگی فردی و اجتماعی را به انسان ارائه داده و به رشد و تعالی اش سرعت می دهد. الله سبحانه و تعالی، به لطف فضل کرمش، حقایق، مایه های خیر و کمال، مایه های عقلی و پیشرفت، معرفت های فطری، استعدادهای دانش یابی، مهارت های زندگی و... را در نهاد انسان به ودیعه نهاده است. براساس فطرت حقیقت یاب، انسان خدا دوست و خدا پرست و شیفته زیبایی ها، ارزش ها و آداب معنوی است. شریعت ناب محمدی (ص) روشنگر راه زیبایی ها، حق و حقیقت و عامل رسیدن به زیبایی ها و ارزش ها و بزرگواری ها است. عشق به زیبایی ها، سربلندی، افتخار، کمال جویی، تمایلات عالیه، خوبی ها و سیر در رشد و تکامل و طی مدارج کمال برای انسان بسیار دوست داشتنی هستند.

پیشوای معظم اسلام (ص) این فطرت خدا دوستی و خداجویی انسان ها را به درست ترین و مطمئن ترین وجه هدایت کرده و از انحراف به سوی سلیقه های انسانی و انحراف اخلاقی و آفات اجتماعی جلوگیری کرده است.

انسان با علم آموزی، شناخت صحیح اسلام و عمل به مقتضیاتش می تواند کمالات بالقوه خدادادی را به فعلیت برساند، ارزش و منزلت قدر معنوی خود را متکامل تر کند، شرایط مطلوب و ارزشی را در حیطه زندگی خود به وجود آورد و خود را به مقام والایی که شایسته آن است برساند.

احساس مسئولیت اسلامی، حساس بودن به اسلام و ارزش ها، التزام آگاهانه و متعهدانه به پیروی علمی و عملی شریعت اسلامی، نشئت گرفته از شناخت اسلام و دوستی الله سبحانه است. عمل به دستورات دین و پیروی از ارزش های اخلاقی و انسانی، نشانه جوانمردی و سرمایه اجتماعی انسان است.

شناخت اسلام و رعایت ارزش ها

اسلام مکتبی دانش و آگاهی دهنده و نور و روشن گر راه ارشاد و هدایت برای انسان ها است. اسلام یعنی تسلیم محض در مقابل الله (ج) عمل به دستورات دین، وفای به عهد و پیمان در انجام وظایف شرعی و قانونی در نظام بندگی.

اسلام نیروی محرکه ای است که انسان را به حرکت و فعالیت سازنده و مفید وامی دارد و از نردبان ترقی و تعالی بالا می برد. لذا در بعد معرفت شناسی انسان، مهمترین و ارزشمندترین وجه انسان، شناخت اسلام و عمل به دستورات دین و پایبندی همیشگی به پیروی ارزش های اسلامی و فضیلت های اخلاقی و انسانی است. التزام عملی به شعائر و فرهنگ رفتاری اسلام مهمترین دلیل برتری انسان نسبت به سایر مخلوقات است. دوستی الله محبوب (ج) و داشتن ایمان آگاهانه و صادقانه به او (ج) از دل شناخت اسلام و عمل مقتضیاتش سرچشمه می گیرد. ایمان صادقانه گوهر بسیار ارزشمندی است که از شناخت صحیح اسلام حاصل می شود و در شاکله ی وجود انسان ریشه می دواند، دل و جان را صفا و جلا و آرامش می دهد، به انسان عشق به زندگی و شوق عمل به وظایف دینی و قانونی می دهد و مایه عزت و سعادت و حمایت و مردانگی انسان می شود.

ادب و اخلاق، آداب معنوی و ارزش های انسانی منطبق با فطرت انسان هستند که بر قوانین اجتماعی تقدم دارند. لذا حاصل پیروی آن ها افزایش اعتبار و

سرمایه اجتماعی انسان می شود. هر انسانی می تواند مقبولیت و محبوبیت مردمی خود را با رعایت ارزش ها ارتقاء دهد.

اسلام منشأ اصل و اصالت و ملیت و افتخار ماست و ما نیز نیازمند شناخت اسلام هستیم، چرا که اسلام تنها آیین مقدس و بلند مرتبه ای است که زندگی ما را با معنویت و فرهنگ رفتاری خود زینت می دهد. راز قدرت اسلام در شناخت آن است. شناخت اسلام به انسان انگیزه تعالی طلبی و شوق حرکت به سوی عظمت های تعالی می دهد و انسان را در احقاق حق و انجام وظایف شرعی پر توان می گرداند، در انسان مقاومت ایجاد می کند، انسان را وادار دارد که خود را از ضد ارزش ها، تعلقات کاذب، کج روی ها، نادرستی ها، پیروی هوا و هوس و تمام موانع راه اسلام و انسانیت محفوظ بدارد. شناخت و عمل اسلامی، مهمترین نقش را در خود شناسی، خودسازی، خودیابی و شکوفایی انسانیت انسان دارد.

علم و عمل دینی عامل پیشرفت و اعتلای فکری و فرهنگی مسلمین و پیش نیاز هر تحول و تعالی محسوب می شود. اگر شناخت صحیح اسلام در وجود انسان جا گیرد، گفتار و رفتار و عملکردی که بیانگر عمل به دستورات دین باشد، تجلی می یابد. به هر اندازه که انسان اسلام را بهتر بشناسد و از دانش و شعور و عقلانیت بیشتری برخوردار شد، کیفیت عمل به دستورات و ارزش های دینی بیشتر می شود، و درخشندگی شخصیت و منزلت انسان ارتقاء می یابد، صحت و سلامت و غنای زندگی بیشتر می شود.

با شناخت صحیح اسلام انسان به مرحله ای از رشد و آگاهی می رسد که بتواند تمام راهکارها و رهنمودهایی را که شریعت برای اداره زندگی آورده بشناسد و همه افعال خود را در قالب معیار و ارزش های اسلامی درآورد و به روش حضرت رسول (ص) دین داری آگاهانه و متمهدهانه خود را تداوم دهد و در

جریان همیشه جاری و هدایت و یاری الله سبحانه قرار گیرد و عزت مندانه و سعادت مندانه و مقتدرانه زندگی کند.

بدون تردید قوی ترین ضمانت اجرایی برای عمل به وظایف عبادی و پاک زیستن و پاک ماندن و نیز برای جلوگیری از بروز فساد، ابتدال و بی فرهنگی و دیگر ضد ارزش ها، ابزاری به قدرت و تأثیر گذاری اسلام وجود ندارد. علم و عمل دینی مؤثرترین نقش هدایتی را دارند و به بهترین وجه جایگاه خود را در این عرصه نشان داده اند.

نقش ارزش ها در زندگی انسان

انسان موجودی اجتماعی است و دوست دارد در جمع زندگی کند. لازمه‌ی زندگی اجتماعی دارا بودن ارزش های انسانی و اخلاقی و عمل به مقتضیاتش است. پایبندی علمی و عملی به ارزش های عالیّه انسانی و فضیلت های اخلاقی نشانه سطح فکر و فرهنگ بالا و عقل و خردورزی است. شناخت و عمل به ارزش های اخلاقی و انسانی و آداب نزاکت اجتماعی نقش ارزنده و محوری در رشد و کمال و بالندگی انسان دارند، شأن و منزلت انسان را ارتقاء می دهند، اثرات سازنده و تعالی بخشی در زندگی انسان دارند و موجب سرافرازی انسان و گسترش انسان می شوند.

مردم رعایت کنندگان ارزش ها را در زمره ی افراد اصل و نسب دار و متمدن قرار می دهند. وقتی رفتار و گفتار انسان توأم با حسن زیبایی باشد ارزش آفرین می شود لذا شأن اسلامی و انسانی انسان ایجاب میکند که با شناخت و عمل فرهنگ رفتاری اسلام، گستره حسن زیبایی را بر رفتار و اعمال خود بکشد، گفتار و رفتار خود را با محبت، احترام، مهرورزی و حسن زیبایی آمیخته گرداند تا ارزشمند و دوست داشتنی و پذیرفتنی شود. وقتی فرآیند انسان

سازی، قانونمندی، نظم، انضباط موازین اخلاقی و ضوابط شرعی در جوامع اسلامی و باید در مدارس علمیه حاکمیت داشته باشد، نشاط، شادابی، صفای معنوی، فضیلت های اخلاقی و ارزش های انسانی و محیط خانوادگی و مدرسه را پر از عطر دلاویز اسلامی می گرداند. در چنین محیطی قابلیت های بالقوه انسانی برای بهتر زیستن کشف و به کار گرفته می شوند و انسان قدرتی روحی و ظرفیت بالا و وقار و شخصیت والایی را که شایسته آن است بدست می آورد و دارای زندگی پاک و زیبا و ارزشی می شود.

در دنیای امروز که جهان به صورت یک دهکده در آمده دشمنان اسلام و انسانیت با تهاجم فرهنگی و با کمک حکام مزدور خود مانع گسترش اسلام می شوند و با راه اندازی ماهواره و اینترنت و دیگر ابزارهای رسانه ای در ترویج فساد، ابتذال و بی فرهنگی می کوشند. در هر جامعه که فرهنگ و ارزش های اسلامی و اخلاقی و انسانی رواج نداشته باشد، ضد ارزش ها و توجه به مادیات بیشتر می شود، و جنگ، فساد، خیانت، دزدی و انواع انحرافات زندگی را از پاکی و زیبایی ارزش های معنوی و انسانی تهی ساخته و بی ارزش می گرداند در نتیجه انسان هم بی ارزش می شود. بدین لحاظ بر ما فرض است که در حفظ رسالت انسانی خود، در حفظ اسلام، شناخت اسلام، و عمل به مقتضیاتش از نعمت های الهی درست استفاده کرده و در حفظ دین داری آگاهانه و زندگی طیبه خود بکوشیم.

اهمیت کرامت انسان

کرامت یعنی شرافت و بزرگواری. انسان دو نوع کرامت دارد ۱- کرامت ذاتی ۲- کرامت ارزشی.

یعنی اینکه الله سبحانه انسان را موجودی ارزشمند و با شرافت و بزرگواری آفریده و بر سایر مخلوقاتش برتری داده است. کرامت و ارزشمندی جزئی از سرشت انسان است. «و لقد کرمنا بنی آدم و حملنا هم فی البر و البحر و رزقناهم من الطیبات و فضلناهم علی کثیر ممن خلقنا تفضیلاً» همانا ما بنی آدم را کرامت بخشیدیم و آنان را بر صحرا و دریا (خشک و تر) مسلط کردیم و به آنها روزی پاک دادیم و بر بسیاری از مخلوقات خویش برتری دادیم. «اسراء ۷۲»

الله سبحانه از روحی که امر و نفعه اش است، در وجود ما دمید و به ما شأن خدایی داده است. همین امر منشأ عزت و احترام و کرامت و اساس ارجمندی و بزرگواری ما شده است. ما افتخار می کنیم و به خود می بالیم که الله محبوب (ج) ما را اشرف مخلوقات نامید، و جانشین خود در کره زمین قرار داده است. الله سبحانه به ما فطرت و استعداد دانش یابی، فطرت هدایتی و عقلانی، قدرت تشخیص داده، تا زیبایی ها و حقایق و اصل ها را بشناسیم و خود را از زشتی و پلیدی و رذائل اخلاقی و ضد ارزش ها مصون بداریم. ما افتخار میکنیم که مسلمانیم و شکوفایی ایمان و معنویت داریم، و الله جمیل عزت و سعادت و آرامش ما را در پرستش خود قرار داده است. ما به خود می بالیم و افتخار میکنیم که هویت و شخصیت ممتاز اسلامی داریم، و محمد(ص) که ممتازترین فرد خلقت و مقرب ترین فرد در پیشگاه الهی، پیشوا و الگوی ما و آیین بلند مرتبه اش مایه هدایت و صعود ما تا بی نهایت است. برای شکر گذاری از نعمت های الهی باید با شناخت اسلام، در خودشناسی و خود سازی خود بکوشیم و با عمل به دستورات دین و رعایت ارزش ها به شأن و منزلت خود بیفزاییم و به مراتبی بالاتر از فرشته ها برسیم، وگرنه کفران نعمت شده به وادی انحراف و گناه و در آخر به اسفل السافلین سقوط می کنیم.

۲- کرامت ارزشی

کرامت ارزشی کرامتی است که انسان با علم آموزی، تزکیه و تربیت در خودسازی بکوشد و با محوریت شریعت ناب اسلام، راه رشد و تکامل را طی کند، با عمل به دستورات دین و در سایه رعایت ارزش های عالیہ انسانی و اخلاقی و رعایت همیشگی تقوا و درست کاری به کرامت نفس دست یابد. هرچه علم و عمل دینی با آگاهی و اخلاق بیشتر صورت گیرد عزت و کرامت نفس انسان بیشتر می شود، و از ضد ارزش ها متنفر می شود و با دوری از گناه و مکنات مالی و شأن دنیوی بر بلندای طبع و بزرگواری خود می افزاید و به مراتب بالای معنویت و انسانیت میرسد.

مراکز جماعت تبلیغ، مدارس علمیه و ارزش ها

مراکز تبلیغ و مدارس علمیه جایگاه اصلی اسلام و خانه وارثین حضرت رسول گرامی (ص) هستند. لذا نه تنها شایسته و طبیعی است، بلکه ضرورت حتمی و حیاتی دارد که بستر ارزش ها باشد و همه پرسنل با عمل به دستورات دین و پیروی علمی و عملی کلیت فرهنگ رفتاری اسلام، شأن و شوکت، ارزشمندی و اهمیت اسلام به مردم بنمایانند، جلوه های زیبایی دین داری آگاهانه نمایان باشند. مراکز جماعت تبلیغ و مدارس دینی باید نمادی از حقیقتی را داشته باشد که تحت آن عنوان ایجاد شده اند. یعنی مرکز و مدارس دینی باید مهد علمی و عملی شریعت ناب محمد (ص) باشند و حقیقت بندگی را به مردم بنمایانند. مدارس دینی باید آینه تمام نمای اسلام و نماد عمل به اوامرو نواهی و ارزش ها و تجسم اخلاق و رفتار اسلامی باشند.

شأن مدارس دینی و مراکز جماعت تبلیغ به عنوان جوامع قرآنی ایجاب می کند، هر انسانی وارد آنجا می شود، شوق و گرایش های اسلامی را در اوج

ببیند و مشاهده کند معاشرت و مناسبت تمام پرسنل مدرسه براساس فرهنگ رفتاری اسلام با جدیت رعایت می شود. هرکس وارد مدرسه دینی و مراکز جماعت تبلیغ می شود، عطر عشق به اسلام و ایمان صادقانه، دانش و دانایی دینی، مشامش را زنده کند و خودش را به حال تعالی درآورد. هرکس وارد مدرسه دینی می شود، مشاهده کند نگرش احترام آمیز و کرامت مدار به انسان ها از هر طیف و قشری که باشند، نگرش همه پرسنل مدرسه است و دریابد که در نظام کرامت محور و ارزشی مدارس دینی عزت و احترام همه انسان ها رعایت شده و به عزت و کرامت هیچ انسانی آسیب نمی رسد. بطور کلی هرکس وارد مدرسه دینی می شود، احساس کند علم و شناخت دینی، اخلاق محمد (ص)، فرهنگ عمل به دستورات و ارزش های دینی در او جند و قویاً مورد اهتمام قرار می گیرند. لذا به اقتضای دستور رسول معظم اسلام (ص) که فرمودند: هر روزتان بهتر از دیروز و فردایتان بهتر از امروز باشد، نهایت سعی در پیشرفت و کیفی تر شدن کارهای تربیتی و آموزشی داشته و منشأ رویش و آرایش ارزش ها باشند، مروج دین، باشند، و در پرورش علمای تعالی دهنده اساسی ترین و تأثیر گذارترین نقش را داشته باشند. انسان ها فطرتاً زیبایی را دوست دارند و متوقعند در مراکز جماعت تبلیغ و در مدارس دینی زیبایی های آداب معنوی، زیبایی های علم و عمل دینی، زیبایی های رعایت تقوا و درست کاری در بالاترین و شایسته ترین حد نمود داشته و پرتوهای شریعت اصیل اسلام از مدارس دینی در جوامع اسلامی تابانده شود، تا مردم در پرتو آموزه ها و رهنمودهای شرعی و ساطع شده از مدارس دینی به زندگی خود سر و سامان دهند.

در روزگار فعلی که گسترش ارتباطات ماهواره ای دنیا را به یک دهکده جهانی تبدیل کرده و فکر و اندیشه و دانش انسان ها به سادگی رد و بدل می شوند، انتظارات مردم از مدارس دینی بالاتر رفته و در گستره تمامی نیازهای خود

متوجه مدارس هستند، در ثانی فلسفه وجودی مدارس دینی ایجاب می کند که این مکان های نورانی به اصلی ترین عامل پیشرفت که همان رعایت تقوا، ارزش های عالیّه انسانی و اخلاقی و انضباطی مزین باشند، متولیان و مسئولان اجرایی و استادان عزیز به عنوان الگوهای تأثیر گذار برای طلاب و مردم تأثیر پذیر، در تمامی زمینه ها الگوی تمام عیار باشند، و الگوهای اخلاق و رفتار اسلامی را با گفتار و رفتار و عملکرد خود به طلاب و جوامع انسانی عرضه و در دایره نفوذ خود قویاً زنده بدارند، گفتار و رفتار تمام پرسنل مدرسه طبق مشی و سیره مطهر حضرت رسول گرامی (ص) به روز کند و تمامی فعالیت های تبلیغی و تربیتی و آموزشی مدرسه در رابطه با ارزش های اسلامی معنا پیدا کنند، مسئولان و استادان محترم از شناساندن و باوراندن اسلام به مردم در بین و تفهیم معارف و دستورات دین و ارزش ها حریصانه تلاش ورزند، ضمن اطلاع رسانی با عمل خود به مردم بیاموزند که باورهای دینی را با عمل در زندگی خود جاری و ساری بدارند، ارزش ها و رفتار اسلامی را با عمل خود بزرگ و محترم بدارند و مردم را به عزت طلبی و ذلت گریزی تشویق، و به زندگی طیبه شریعت محور، اعتلا یافته، با نشاط پویا و رهنمون سازند. خداوندا به لطف و کرمّت به دست اندرکاران مدارس دینی توفیق عنایت بفرما تا در فرهنگ سازی و تبلیغ و پرورش علمای مهذب و مؤدب النفس و دانشمند و شجاع و کارآمد زمان، هر چه بیشتر و بهتر تلاش نمایند، تا کار دین گستری و اسلامی شدن جهان با سرعتی که جامعه جهانی به آن نیاز دارد پیش رود. امیدوار بیش از پیش در مراکز جماعت تبلیغ و در مدارس دینی و به تبع آن در جوامع انسانی متخلق شدن به اخلاق و رفتار اسلامی و رعایت ارزش ها و تقوا در اوج عمل قرار گیرد و روحیه قوی اسلامی همچون دوران طلایی خیرالقرون معیار برتری و مایه افتخار مسلمانان شوند.

فصل پنجم

کلاسزترین تعامل اجتماعی

انسان موجودی اجتماعی است و دوست دارد در اجتماع زندگی کند. زندگی اجتماعی همانند حلقه های زنجیر به هم پیوسته است. مفاسد رذائل اخلاقی و آفات اجتماعی می توانند این حلقه های زنجیره انسانی را به سادگی از هم بگسلند. مردم، به گفته شیخ سعدی علیه الرحمه:

بنی آدم اعضای یکدیگرند

که در آفرینش ز یک گوهرند

همه مردم نیازمند یکدیگرند. ضروری است با نوع دوستی، هم فکری و همیاری در تمام موارد زندگی پشتیبان یکدیگر باشند و جامعه خود را از آفات محفوظ بدارند. در این راستا آیین مقدس و بلند مرتبه احمدی (ص) ضمن ارائه ارزشمندترین رهنمود و راهکار برای شرح و تبلیغ معارف گهربار دین، همه امت محمد (ص) را مسئول یکدیگر قرار داده است، تا هر مسلمان نسبت به سرنوشت جامعه خود احساس مسئولیت کند و در حد توان علمی به اطلاع رسانی دینی بپردازد و در مقابل تخلفات و ضد ارزش ها بایستد و با مبارزه زبانی، اقدام عملی و قلبی بپردازد «کلکم راع و کلکم مسئول رعیت» بدین لحاظ هیچ کس نمی تواند سرش را در لاک زندگی خود فرو برد و نسبت به هم نوعان خود، نسبت به حوادث پیرامون زندگی خود بی تفاوت باشد و بگوید «به من چه»، «به توجه»، «به ما مربوط نیست» و یا این جمله نفرت انگیز وارداتی از غرب را بگوید «این مشکل من نیست، مشکل شماست» گفتن چنین عباراتی موجب دلسردی، بی تفاوتی در احساس مسئولیت، و از بین رفتن حمایت اجتماعی می شود.

کسانی که برای تبلیغ نمی روند و با گفتن جملات منفی از جمله ای بابا عیسی به دین خود، موسی به دین خود، و یا می گویند خواهی نشوی رسوا هم رنگ جماعت شو، احساس مسئولیت شرعی و اخلاقی نسبت به اداء فریضه امر به معروف و نهی از منکر را کاهش می دهند، از دشمن بدترند.

اگر جلوی ناهنجاری ها و منکرات گرفته نشود، همه مردم آن اجتماع گرفتار عذاب الله می شوند. به گفته شاعر:

چو بینی که نابینا و چاه است

اگر خاموش بنشینی گناه است

برای داشتن زندگی پاک و زیبا و جامعه ای با امنیت واقعی، تنها راه و در عین حال بهترین راه آگاه نمودن و در عین حال بهترین راه آگاه نمودن مردم به اسلام و حقوق شهروندی و تلاش عشق آمیز برای نهادهای نمودن فرهنگ عمل به دستورات دین در جوامع انسانی می باشد. اطلاع رسانی از معارف اوامر و نواهی شرعی نقش ارزنده و بسیار تأثیر گذاری در زندگی فردی و اجتماعی انسان دارد. الله متعال حضرت رسول گرامی (ص) و امتش را برای ترویج دین اسلام فرستاده و در کلام مجیدش سوره آل عمران آیه ۱۰۴ می فرماید: «از میان شما باید امتی باشد که به خیر دعوت کند و به معروف فرمان دهد و از منکر بازدارند و ایشان همان رستگارانند».

داشتن حس مسئولیت دینی نسبت به مردم، یک قانون اسلامی است که راه را برای منکرات و ضد ارزش ها سد می کند. ایجاد جامعه مطلوب اسلامی، در سایه احساس مسئولیت آگاهانه به اسلام ممکن می شود. حضرت رسول گرامی (ص)، افراد یک جامعه را به مسافران کشتی تشبیه کردند، که اگر از میان مسافران یک نفر به ادعای این که من به اندازه حق خودم در کشتی آن را

سوراخ می کنم و دیگران در قبال آن سکوت کنند خود و همه مسافران را غرق می کند، ولی اگر دیگران احساس مسئولیت کنند و او را از کارش بازدارند مسافران نجات پیدا می کنند. لذا ما به حکم وظیفه اسلامی به اطلاع رسانی دینی بپردازیم و اجازه ندهیم آفات اجتماعی و ضد ارزش ها جامعه را به تباهی بکشانند. گناه بی تفاوتی و بی مسئولیتی نسبت به رواج منکرات و آفات اجتماعی از ارتکاب گناه بیشتر و آزار دهنده تر می شود. هر مسلمان باید نسبت به سرنوشت جامعه حساس باشد و در حد توان علمی خود به ترویج معارف دین بپردازد و در مقابل تخلفات و ضد ارزش ها بایستد.

آگاهی دهی و دین گستری، یعنی اینکه ما نسبت به غرق شدن کشتی جامعه انسانی بسیار حساس و شدیداً احساس مسئولیت می کنیم. حضرت ابوسعید خدری (رض) می گوید: هر کس از شما عمل ناپسندی را مشاهده کند، وظیفه دارد با دست جلوی آن را بگیرد و آن را تغییر دهد، اگر قدرت ندارد، با زبان در تغییر آن بکوشد و اگر با زبان نتوانست قلباً باید از آن کار ناراضی باشد، این ضعیف ترین حد ایمان است. ترویج معارف دین و جلوگیری از فساد، ابتذال و بی فرهنگی، تضمین کننده سلامت جامعه است. رواج منکرات و آفات اجتماعی آثار سوء خطرناکی در پی دارد از جمله:

۱- سلب اعتماد مردم از یکدیگر خواهد شد و زمینه اشاعه فساد و ناهنجاری و برخوردهای نادرست فراهم می شود.

۲- رواج منکرات در جامعه باعث می شود که همه امور ارزشی از بین برود.

۳- با از بین رفتن اخلاق و فرهنگ رفتار اسلام، فرهنگ بی ارزش غربی اشاعه می یابد.

۴- سهل انگاری در امر به معروف و جلوگیری از منکرات باعث می شود که رواج منکرات از سوی مردم جامعه، ارزش و معروف تلقی گردند.

۵- حساسیت نشان ندادن، عدم واکنش سازنده و اقدامات بازدارندگی مایه های ارزش های پسندیده، اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلامی را متزلزل می گرداند.

۶- با رواج منکرات، بی بند و باری، هرزگی و لایبالی گری، آب به آسیاب دشمن ریخته می شود.

دشمن اسلام و انسانیت، مخصوصاً آمریکای جنایت کار و غارت گر و ام الفساد انگلیس حيله گر و ایادیشان با رواج فساد، ابتذال، بی فرهنگی، تن پروری، تنبلی، تجمل گرایی، مصرف گرایی، رواج ارزش های غیر واقعی، موسیقی انحرافی، سی دی های مبتذل، فیلم های سکسی و عیاشی می خواهند مسلمانان را به انحراف بکشانند و مسیر اصلی زندگی سالم و زیبا و عزت مندانه اسلامی را به نفع اهداف استعماری خود تغییر دهند، بر فکر و روح جوانان امت اسلام تسلط یابند، روحیه اسلام دوستی، روحیه جوانمردی، شهامت و روحیه سلحشوری آنها را نابود کنند و کشورهای اسلامی را زیر سلطه فرهنگی و سیاسی و نظامی خود در آورند، و بطور کلی اصل اسلام را از زندگی مردم دور کرده و فرهنگ خود را به مردم تحمیل کنند.

لذا بر ما فرض است که با علم آموزی دینی، خودسازی خود بوسیله تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی اقدام کنیم، پاسدار ارزش های اسلامی و انسانی و هویت خود باشیم، و افکار عمومی را نسبت به مظاهر معروف ها و حکمت مزایای عمل به دستورات دین، و نیز تمام آثار سوء منکرات، آشنا کنیم و جامعه ای پاک و زیبا و سالم اسلامی برای خود بسازیم و بدین وسیله تعهد و دوستی خود را به اسلام ثابت کنیم.

ارزشمندترین اعمال در فرآیند اصلاح جوامع انسانی

تبلیغ معارف گهربار اوامر و نواهی شرعی، رحمت الله سبحان و یک فریضه فرهنگی، اخلاقی و نیز ارزشمندترین عامل اجتماعی اصلاح گری و انسان سازی جوامع انسانی است.

تبلیغ چیست؟ اصل واژه تبلیغ یعنی پیام رسانی، یعنی رساندن دانش و آگاهی.

تبلیغ یعنی آگاهی بخشی، ارشاد، هدایت و جهت دهی افکار عمومی به اسلام. تبلیغ یعنی عشق به اسلام و اسلامی نمودن جهان. تبلیغ، تلاش آگاهانه و حساب شده ی مستمری، جهت ترویج معارف دین و شکل دهی هویت اسلامی مردم و نمایاندن چهره درخشان اسلام اصیل در هر عصر و زمان است.

تبلیغ، فعالیتی آموزشی برای شرح معارف دین و نشر روزآمد دانش و بینش دینی، ارزش های اسلامی، سجایای اخلاقی و رفتار اسلامی.

شرح و تبیین و نشر روزآمد معارف شریعت ناب محمد (ص) بزرگترین و سودمندترین تبلیغ، و عدم آن خطرناک ترین آفت است. تبلیغ معارف اوامر و نواهی شرعی، از واجباتی است که نقش مهم و مستحکم زیر بنایی دارد.

تبلیغ، فعالیتی سازمان یافته، در انجام فریضه شناساندن اسلام به مردم و نهادینه نمودن فرهنگ عمل به دستورات دین است.

تبلیغ معارف گهربار دین، یک واجب دینی، یک فرهنگ آگاه سازی و تلاش وجدانی و عقلانی مسلمان آگاه و متعهد است. تبلیغ معارف و دستورات دین، انعکاس و تبلوری از ایمان صادقانه و احساس مسئولیت دینی مبلغان با علم و عمل متعالی است. مبلغان مهذب و مؤدب النفس و آگاه به اسلام و دانش روز، که آفات اجتماعی و منکرات را بر نمی تابند، با دست و زبان و قلب خود به

انکار آن ها می پردازند و با اطلاع رسانی روشن نگری راه اسلام، خود را مستحق رحمت الله سبحانه قرار می دهند. انسان ها فطرتاً خدا دوست و خدا جویند، نیازمند اسلام هستند تا به دستور و روش حضرت رسول (ص) به پرستش خالق یکتا و بی همتای خود بپردازند.

اسلام پیام الله سبحانه به بندگانش است و اولین پیام رسان و مبلغ اسلام حضرت رسول گرامی (ص) بود. بعد از آن حضرت (ص) کار اطلاع رسانی و تبلیغ در دستور کار همه شیفتگان و دلدادگان اسلام قرار گرفت. مبلغان، این مشعل داران ارشاد و هدایت، تلاش می ورزند، با اطلاع رسانی دینی، به رشد دادن و شکوفا نمودن استعدادهای اسلام دوستی مردم بپردازند.

آگاه نمودن مردم به اسلام نشانه دوستی عمیق مبلغان، به الله محبوب و نبی مکرمش است. مبلغان با علم و متعالی از ناآگاهی مردم نگرانند، از ناآگاهی مردم رنج می برند، این خود نشان دهنده احساس مسئولیت دینی آنها است. تبلیغ نمودن معارف دین، ارزش های اسلامی، اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام، و شاخص نمودن آن ها مؤثرترین جهاد در راه اصلاح، ارشاد و هدایت مردم است. هرچه تبلیغ و اطلاع رسانی بیشتر و کیفی تر شود، اسلام حضور سازنده تر و کارآمدتری در زندگی مردم خواهد داشت.

تعریف معروف و منکر

آیین مقدس و بلند مرتبه احمدی (ص) رهنمود و راهکارهای بی نقصی برای فراهم آوردن زندگی سعادت مندانه و مقتدرانه اسلامی ارائه داده است، یکی از این رهنمودهای مهم برای ایجاد جامعه ای پاک و سالم و تعالی دهنده زندگی انسان امر به معروف و نهی از منکر است.

به گفتار و عمل خوب و آگاهانه شرعی، که خاص به خاطر الله محبوب (ج) و به خاطر دوستی الله (ج) انجام گیرد، و باعث اصلاح و بهبود زندگی انسان‌ها شود، معروف می‌گویند.

هر گفتار و عملی که از نظر شرعی و عقلی ناپسند باشد منکر نامیده می‌شود. بطور کلی هر گفتار و عمل خوب و پسندیده ای که مورد تأیید شریعت باشد، معروف و ارزش است، و ضد آن منکر و ضد ارزش است. هر کاری که انجام آن از نظر شرعی واجب باشد معروف و هر گفتار و کاری که انجام آن حرام باشد منکر است. دانش تبلیغات، مجموعه ای است از شناخت صحیح اسلام، داشتن صحیح‌ترین علم و آگاهی دینی، بنیه قوی علمی، و اطلاعاتی، اشراف داشتن به دانش و آگاهی‌های ارزشی فرهنگ و تمدن روز جهانی، داشتن مهارت لازم نفوذ در مردم، داشتن شوق و احساس مسئولیت برای دین گستری.

اهمیت تبلیغ

تبلیغ معارف اوامر و نواهی شرعی بهترین کار در پیشگاه رب العزه و جل و اعلاست. تبلیغ و آگاه سازی به لحاظ آثار و برکات فراوانش منزلت و جایگاه ارزشمندی دارد. اطلاع رسانی دینی کاری است هم سطح کار انبیاء و علمای ربانی. آگاه نمودن مردم به اصل اسلام بهترین نوع خدمت به هم نوعان می‌باشد.

درک و فهم معارف گهربار دین اثر هدایتی و جذابیت و گیرایی خاصی دارند، و اطلاع رسانی دینی، ضمن آگاه نمودن، احساسی خوب و نوعی احساس خوشحالی و خوش بینی و اعتبار در مردم به وجود می‌آورد و آن‌ها را در جهت اسلام شناسی و عمل به دستورات دین ترغیب می‌کند.

هریک از دستورات دین مبین اسلام به تناسب نقشی که در تحول فکری و رفتاری و سازندگی زندگی انسان دارند، دارای اهمیت و ارزشمند. تبلیغ و اطلاع‌رسانی دینی فریضه‌ای است که از بدو درخشش اسلام، تا امروز و تا دنیا پایدار است، در بستر زمان جریان خواهند داشت. شناساندن درست اسلام به مردم امری حیاتی و تأثیرگذار است که با رسالت انبیای الهی و دین گستره ارتباط محکمی دارد.

کسانی در کار اطلاع‌رسانی دینی و روشن‌گری هستند، گروهی ممتاز از انسان‌های مذهب و مؤدب النفس و با علم و عمل و متعالی هستند. ملاک برتریشان بر دیگران روشن‌گری و اطلاع‌رسانی دینی است.

علمای ربانی، مصلحان و مبلغان و وارثین به حق و پویندگان راه محمد (ص)، مردان و زنان مؤمنند که آگاهانه و مخلصانه مجری دستورات دین و دوست و یاور یکدیگرند. مردم را به معارف دین، نیکی‌ها، پاکی و زیبایی‌های فضائل معنوی دعوت می‌کنند و از بدی و منکرات باز می‌دارند. این عزیزان معروف گستر و منکر ستیز، مردم را از تاریکی جهل و نادانی، به وادی نور علم و عمل دینی سوق می‌دهند. این امر جایگاه ارزشمند مبلغان آگاه به دین و دانش روز، را نشان می‌دهد. مبلغان متقی و روشن‌فکری که در راه شناساندن اسلام به مردم و دیگر ملل دنیا تلاش می‌ورزند، مشغول ارزشمندترین جهاد علمی و تبلیغی هستند.

تجلی گاه فرهنگ اسلام

از منظر فرهنگ اسلام مراکز جماعت تبلیغ و مدارس علمیه، تجلی گاه فرهنگ اسلام، از جایگاه مهم و با اهمیتی برخوردارند. مدارس دینی و مراکز جماعت تبلیغ، محور پیشرفت و اعتدال فرهنگ اسلامند. این کانون‌های با صفای

معنوی جلوگاه عشق به اسلام، و به مثابه معدن عطر و گلاب بوی دل انگیز شریعت ناب محمد (ص)، متصاعد می کنند.

فضایی زیبا و سرشار از حسن ظن و تفاهمشان، میدان گاهی برای دفاع از اسلام، حافظ حفظ سلامت ذاتی اسلام، محل شرح، تبلیغ و نشر روزآمد معارف دین است. مراکز تبلیغ و مدارس دینی هر شهر، گلستان مکتب محمد (ص)، و خانه‌های اصلی اسلامند. به همان گونه که بوی خوش از گل خوشبو می تراود، از این گلستان ها صحیح ترین دانش، بینش، فکر و اندیشه تعالی دهنده می تراود، به همه مسائل و هر جریانی از منظر اسلام نگریسته می شود، به مذاهب فقط از دیدگاه بانیان مذاهب نگریسته می شود و از کلیت فرهنگ اسلام به مردم علم و آگاهی داده می شود.

این مراکز آموزشی و تبلیغی به اقتضای «الاسلام یعلو و یعلی علیه» به مثابه موجودی زنده و پویا، با رشد و پیشرفت جوامع متمدنی دنیا، به خود رشد و پیشرفت داده و با استفاده از دانش و تجربیات گذشته و کاملاً مطلع و آگاه از فرهنگ و تمدن روز جهان و در جریان قرار داشتن آخرین یافته های علمی و اسلوب و روش های تبلیغ روز، به سیستم کاری خود بهبود می بخشد و برای همیشه زمان پویایی و بالندگی دارند، و در پرورش علماء و مبلغان مهذب و مؤدب النفس و دانشمند و شجاع زمان، که بیشترین نقش را در پیشبرد و توسعه فرهنگ اسلام دارند، تلاش می ورزند، تا رضایتمندی مردم و مشروعیت شرعی خود را حفظ کرده و ارتفاع دهند.

امید است مراکز جماعت تبلیغ همه شهرها در تمام ابعاد کاری خود تحول ایجاد نمایند، با طرح برنامه های تربیتی و آموزشی به (روز) در پرورش دین گستران متخلق به اخلاق و رفتار اسلامی و کاملاً آگاه به شریعت اسلام بیش از پیش تلاش ورزند و فعال و کارآمد تر شوند، بطوریکه هر انسانی وارد مراکز

جماعت تبلیغ و یا مدارس دینی شود، مشاهده کند که در تمام لحظات پرتوهای شریعت ناب محمد (ص) در مراکز تبلیغ تابانند از مشاهده حاکمیت نظام ارزشی مبتنی بر شایسته سالاری اسلامی، تحت تأثیر قرار گیرد و در او تحول فکری ایجاد شود و شوق اسلام شناسی وجودش را پر کند.

هر انسانی وارد مراکز جماعت تبلیغ و مدارس دینی شود، باید عطر عشق به اسلام، مشامش را زنده و خودش را تعالی دهد. هر مکانی باید نمادی از حقیقتی را داشته باشد که تحت آن عنوان ایجاد شده است، بدین لحاظ مدارس دینی و مراکز جماعت تبلیغ باید نماد تمام نمای اسلام و نماد عمل به دستورات دین ارزش ها و تجسم علمی و عملی اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام باشند. شأن وجودی مراکز تبلیغ و مدارس دینی به عنوان ارزشمندترین واحد اجتماعی اسلام ایجاب می کند که مهد علمی و عملی شریعت باشند و حقیقت بندگی را به مردم بنمایانند.

مدارس دینی مراکز جماعت تبلیغ خانه اصلی اسلامند، باید تمام پرسنل آنها با دقت و تلاش عشق آمیزی، عمل به دستورات دین، رعایت ارزش های انسانی و اخلاقی و رعایت تقوا، صداقت و درست کاری، شأن و آبروی اسلام را به مردم بنمایانند. شأن مدارس دینی و مراکز جماعت تبلیغ به عنوان جوامع قرآنی ایجاب می کند، هر کس وارد آن مکان های معنوی شود، احساس کند، صحیح ترین علم و آگاهی دینی و رعایت ارزش های اسلامی در او جند و قویاً مورد اهتمام قرار می گیرند، عزت و احترام و حرمت انسان ها بطور کامل پاس داشته می شود. انسان ها فطرتاً زیبایی ها را دوست دارند، در حد بسیار بالایی متوقعند زیبایی های فضائل معنوی، زیبایی های علم و عمل دینی، زیبایی های رعایت تقوا، صداقت و درست کاری ها را در مراکز و مدارس دینی نمود داشته باشند، و پرتوهای شریعت از مراکز تبلیغ و مدارس دینی در جوامع انسانی

تابانده شوند، تا مردم در پرتو رهنمودها، راهکارها و آموزه های شرعی ساطع شده از مراکز تبلیغی، زندگی خود را سامان دهند.

مدارس دینی و مراکز تبلیغ باید نماد حق و حقیقت باشند و تمام پرسنل آن ها برای مردم الگوی علمی و عملی شایسته باشند. هر قسمت و همه چیز مراکز تبلیغ و مدارس دینی باید یاد الله محبوب را متجلی نماید، هر انسان وارد این دو مکان علمی و معنوی می شود، از آمیختگی فضای مراکز تبلیغ با عطر دلاویز شریعت شاد شود، و احساس غرور کند، از مشاهده تلاش های عشق آمیز برای شناساندن اسلام به مردم شاد شود و لذت معنوی ببرد.

رسالت مدارس دینی و مراکز تبلیغ ایجاب می کند که این دو مکان آموزشی با اطلاع رسانی دینی، ضمن انجام وظایف خود نبض دانش، تفکر و نیازهای جهان در دست داشته و همواره جلوتر از زمان، آماده واکنش مناسب حوادث جهان باشند. تمام اسلام دوستان، مردم متدین و آگاه، همه انسان هایی که دارای عقل سلیم هستند و به انسان و انسانیت ارج می نهند، همواره، مدارس دینی و مراکز تبلیغ را در رصد نگاه خود قرار می دهند، و متوقعند، در روزگار فعلی که دشمنان اسلام، اطلاعات و فرهنگ خاص خود را، حتی از پشت درهای بسته به داخل خانه نفوذ می دهند، مراکز جماعت تبلیغ باید از هوشیاری، بوسیله مبلغان با علم و متعالی، با جدیدترین روش های تبلیغی روز، با زبان تفاهم جویانه، با زبان ادبیات روز، اسلام را به ملل بشناسانند. دادن هرچه بیشتر علم و آگاهی دینی و اشاعه معارف اوامر و نواهی شرعی اقتضای دوران جهانی شدن است، چرا که در هیچ دوره ای از تاریخ، اطلاع رسانی دینی به مردم همانند دوران معاصر ضرورت نداشته است. واقعاً ضرورت حتمی دارد که در این دوران جهانی شده و نزدیک شدن فرهنگ های ملل دنیا به یکدیگر و به خصوص

تحول و پویایی سریع اندیشه‌ها، در اشاعه معارف دین، تا دیر نشده آگاهانه اما با عجله اقدام شود، چرا که فردا دیر است.

علاج واقعه را پیش از وقوع باید کرد

دریغ سود ندارد چون رفت کار از دست

رسالت مبلغ روشن فکر

برای هر چیزی نشانی و برای هر طبقه و صنفی نشانه ای است که آن را از سایرین متمایز می سازد. در پیروی از این قاعده برای هر سخنران و مبلغی که در اطلاع رسانی دینی و دین گستری تلاش می ورزند، نشانه ای است که اگر فاقد آن باشد، در آن صنف نمی گنجد، و آن داشتن برنامه مطالعاتی و دانش و دانایی افزایی مستمر است.

همه بزرگان و کارشناسان دین خطاب به اسلام دوستان و شیفتگان دین گستری می فرمایند، ای عزیزان عزت مند، ای وارثین حضرت رسول (ص) به تأسی از حضرت رسول (ص)، اول بیاموزید، بعد بیاموزانید. همان طور که الله یکتا خطاب به نبی مکرمش امر فرمود که (بخوان) لذا برای دادن صحیح ترین و مطمئن ترین علم به مردم لاجرم می بایست برنامه مطالعاتی داشته و با مطالعه هدف دار همیشگی از گنجینه دانش و معارف دینی و دانش های مفید زمان بنیه علمی و اطلاعاتی قوی حاصل نمایند تا بتوانند سخنرانی پر بار و علمی و اطلاع رسانی مبتنی بر مطمئن ترین و صحیح ترین علم دینی و تازه ترین دانش و آگاهی روز، به مردم ارائه دهید و آنها را تحت تأثیر قرار دهید.

دانش و آگاهی دینی بسیار پر جاذبه، پر جلوه و دلنشین و هدایت گردند، اگر با زبان و ادبیات روز و رسا و شیوا بیان گردند، در جان و دل مردم نفوذ می کنند و اثر هدایتی فوق العاده ای می گذارند. و در مردم تحول علمی، فکری و

رفتاری ایجاد می کنند. هر مبلغی که مهارت اطلاع رسانی و نفوذ اجتماعی داشته باشد بهتر می تواند مردم را توصیه نماید. راستی نفوذ اجتماعی یعنی چه؟

نفوذ اجتماعی فرآیندی است که در جهت تغییر باورهای نادرست، عادت های غلط و رفتارهای غیر اسلامی انسان ها اعمال می شود. با برخورد مؤدبانه و رفتار محترمانه و محبت آمیز می توان در مردم نفوذ نمود و در اصلاح گری، اطلاع رسانی و آگاه نمودن آن ها اثر مطلوب ایجاد نمود.

برای موفقیت در اصلاح گری و آگاه نمودن و نیز برای دانش و دانایی افزایشی علماء و مبلغان متعالی برای دست یابی به صحیح ترین علم دین، افکار نوین و آگاهی های نو زحمات زیادی کشیده و مداومت مطالعه دارند مهمترین عواملی که در ارتقای آگاهی و دانایی انسان نقش ارزنده ای دارند، و موجب درخشش ذهن و فعالیت مغزی و تجلی ابتکار، خلاقیت و افکار نوین می شوند، عبارتند از: صحیح ترین علم دین، دانش های مفید و آگاهی های ارزشی فرهنگی روز، آگاهی های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و سیر در طبیعت و تاریخ برای عبرت گیری و تجربه اندوزی و دیگر مشاهدات و دریافت ها، مجموعه اطلاعات هستند که بار علمی فوق العاده ای دارند، که اتصاف انسان به آن ها موجب بالا رفتن سطح فکر و دانش انسان، غنابخشی زندگی و رسیدن انسان به سعادت و کمال مطلوب می شود. جاری بودن در عوامل فوق و در جریان قرار گرفتن و اشراف داشتن به مسائل و مقولات لازمه ی روز، به وسیله ی مطالعه و استفاده گزینشی از رسانه های الکترونیکی برای هر مسلمان و به خصوص وارثین حضرت رسول (ص) ضرورتی حتمی و حیاتی دارد.

همه خوبان شما را دوست دارند

در فرآیند اطلاع رسانی دینی و روشن گری و بیداری فکر دینی، مبلغان مذهب النفس و دانشمندان شجاع و کارآمد زمان، بهترین اثر بخش ترین نقش را دارند، این عزیزان متخلق به ادب و اخلاق زیبای محمد(ص)، این پارسایان آگاه به دین و فرهنگ روز جامعه و جهان، حریصانه اسلام اصیل را به مردم می شناسانند و نیروی برانگیزاننده عمل به دستورات دین ایجاد می کنند و با سعه صدر و ظرفیت بالا، ضمن محترم داشتن شأن و منزلت مردم، آنها را از فساد و رذائل اخلاقی، آفات اجتماعی، خرافات، جهالت و گمراهی می رهانند، و این اقدامات را خاص به خاطر الله (ج) و پیشبرد اهداف حضرت رسول (ص) انجام می دهند، نه بخاطر شأن دنیوی، منافع مالی و نه به خاطر این که مردم را مرید و مخلص خود گردانند. مبلغان خدا دوست حقیقت جویی که با مطالعه، اسلام شناسی و درک و فهم صحیح معارف گهربار دین، بلند طبع، بزرگ منش و در عین حال متواضع هستند، عشق به اسلام، عشق به فضائل معنوی، و آلاهی های را در درون خود رشد داده و در سایه عمل به دستورات دین و رعایت ارزش ها، تقوا، صداقت و درست کاری محبوبیت و مقبولیت در بین مردم حاصل نموده و تمام فرازهای امر به معروف و نهی از منکر را با زبان تفاهم جویانه برای مردم شرح می دهند و در آن ها انگیزه عمل به دستورات دین را برمی انگیزند، مهمترین و لایق ترین انسان های نفع رسان به بندگان الله متعال هستند.

راستی انگیزه چیست؟

انگیزه توان و شوق بالقوه ی نهفته در وجود انسان است که انسان را به حرکت و فعالیت وا می دارد. ایجاد انگیزه باعث می شود که علاقمندی انسان به اسلام شناسی، علم آموزی دینی و عمل به دستورات دین به صورت یک عادت خوب

و جدی در آید. لذا یکی از کارهای مهم مبلغان ایجاد انگیزه دینی در مردم است. بله اسلام دین آگاهان است و آگاهان دوست دار و دلسوز مردمند و دوستی شان را با اطلاع رسانی دینی ثابت می کنند.

مردم هم این مبلغان آگاه به اسلام و آگاه به زمان و شرایط اجتماعی را دوست دارند و دعاگویشان هستند، چرا که آنها را افرادی پرهیزگار و وارث حضرت رسول (ص) می دانند، که پس افزون بر علم آموزی و خود سازی و سامان بخشی زندگی خود و خانواده خود، توان اطلاع رسانی و ساماندهی به زندگی دیگران را دارند و این گفته سعدی علیه الرحمه:

تو کز محنت دیگران بی غمی

نشاید که نامت نهند آدمی

نصب العین خود نموده اند. بله، اینجا عرصه ایثار و فداکاری است، عرصه رعایت تقوا، صداقت، درست کاری و سلطه بر نفس اماره فریب کار است. عرصه متجلی نمودن شایستگی های واقعی است. مرحبا بر شما ای مبلغان اصلاح گر، روشن گر و آگاهی دهنده که تعظیم شعائر اسلامی و اقامه مظاهر شریعت ناب محمد(ص) را آرمان و آرزوی خود نمودید و در راه اشاعه دین خود را وقف کردید. مرحبا بر شما ای خوبان، که با برخورد محبت آمیز و روحیه شاد و پر طراوت مردم را استقبال می کنید، بطوریکه آنها با دریافت آرامش مثبتی که از شما ساطع می شود تولد دوباره ای احساس می کنند، و به وادی اسلام شناسی روان می شوند.

ای مبلغان با علم و عمل و متعالی، نه تنها مردمانی که به وسیله شما با اسلام آشنا می شوند، شما را دوست دارند، بلکه تمام آنهایی که انسان و انسانیت را دوست دارند، همه آنهایی که وجدان پاک و بیدار دارند شما را دوست دارند،

همه حق دوستان شما را دوست دارند، چرا که شما مردم را آگاه می کنید، اطلاع رسان دینی و روشن گر و شرک ستیز و جهالت ستیز هستید. شما همچون نور چشم عزیزمان محمد(ص) که با آموزه های قرآن کریم، از آن مردم خشن، جنگجو، وحشی و سرشار از غرور و جهالت حجاز، چنان انسانهای مؤدب النفس، با مراتب بالای انسانیت تربیت نمود که هر کدامشان توانستند همچون خورشید فروزانی جوامع انسانی را از انوار علم و اخلاق و رفتار اسلامی روشن کنند.

شما عزیزان دین گستر با اشاعه معارف گهربار دین در ترویج دین و انسانیت و معروف ها و زدودن مظاهر شرک و منکرات، مردم را به وادی نور علم و عمل دینی و دین داری آگاهانه و زندگی پاک و زیبای مقتدرانه اسلامی سوق می دهید، مورد لطف الهی قرار می گیرد. ای مبلغان روز، ای مبلغ روشن فکر منطقی و عقل گرا، که با عقلانیت دینی، عقلانیت فرهنگ روز عقلانیت شرایط اجتماعی، سیاسی و زمانی برای اطلاع رسانی و روشن گری و دمیدن روح حق و حقیقت تلاش می ورزی، تا در جوامع انسانی عطر و گلاب دین و دانش روز بپاشی و در مردم تحول فکری و رفتاری ایجاد کنی، همه خوبان شما را دوست دارند و دعاگویتان خواهند بود.

مبلغ متقی و روشن فکر، نماد نواندیشی و نوگرایی

انسان فطرتاً نوگرا و کمال طلب است. الله سبحانه و تعالی جهان هستی را در اختیار انسان قرار داده تا انسان با علم آموزی و شکوفا نمودن استعدادهای خود، در زندگی به رشد و تعالی برسد.

گذر زمان و رفت و آمد فصل ها و سال ها، نو شدن طبیعت و تازه به تازه شدن پدیده ها، حکمت الهی را نشان می دهد. تأمل در پدیده های طبیعت گویای حرکت و تجدد مستمر است. حافظ می گوید:

بنشین بر لب جوی و گذر عمر ببین

کاین اشارت از جهان گذران ما را بس

انسان موجودی مختار و انتخاب گرا است. انگیزه نو طلبی دارد. این انگیزه انسان را در تجدید نظر وضعیت زندگی و مطلوب تر نمودن وضعیتش وا می دارد.

شکر و سپاس الله سبحان را که ما را به موجودات دیگر فضیلت و برتری داد. الله متعالی تصرف در جهان هستی و ایجاد ابزار آلات جدید را به عقل، درک، فهم و کوشش عملی انسان نهاده است. لذا شکر واقعی آن است که قدر دانی از الله محبوب (ج) را با اسلام شناسی و عمل به مقتضیاتش بپردازیم و در این دوران جهانی شده و نزدیک شدن فرهنگ های ملل دنیا، اصالت اسلامی، هویت دینی و فرهنگی و ارزش های اخلاقی و انسانی را حفظ کرده، پاس بداریم و نیز با علم آموزی و خردورزی و قدرت تفکر راهبردی خود، دست به پژوهش علم و نوجویی و ابتکار زده و به پویایی و نوآوری بپردازیم و مظهر خلاقیت الله متعال شویم. موفقیت در این امر مستلزم شناخت صحیح اسلام اصیل است. با شناخت و عمل اسلامی فکرهای نادرست، برداشت های نادرست از مسائل اسلامی، اندیشه و نگرش های غلط اصلاح و تصحیح شده و انسان نوگرا، حقیقت یاب، و روشنی جو می گردد. انسان آگاه به اسلام و شرایط اجتماعی زمان فردی متعهد، تجدید نظر خواه و پویا می شود، روحیه ایستا و گذشته گراییش، تحول گرا شده، واقعیت های نو را می جوید، نوگرا و سازنده می شود.

این مطلب به معنای نادیده گرفتن میراث فرهنگی و تجربیات و دانش های مفید گذشته نیست. بلکه الهام گیری از گذشته و طرحی نو در انداختن برای مؤلفیت های تازه است. هرچند که دشمنان اسلام و انسانیت، شناخت اسلام اصیل و نواندیشی دینی را به عنوان جریانی تنش زا در جوامع اسلامی جلوه داده اند تا جوانان امت اسلام به اصل اسلام دست نیابند. دشمنان مفهوم شناخت اسلام اصیل و نواندیشی و تعالی طلبی را به بنیادگرایی و تروریسم و خرابکار معرفی می کنند، در صورتی که نواندیشی دینی، دانش و آگاهی صحیح دینی است، هماهنگ با نیازهای فرهنگی زمان، با توجه به حفظ اصول ثابت فرهنگ اسلام. مقتضای این دیدگاه آن است که هر مسلمان آگاه برای ایجاد وضعیت مطلوب تر زندگی متناسب نیاز زمان خود، دانش، فکر و خردورزی استفاده کند و استعدادهای خود را رشد دهد، پیشرفت کند و بهترین زمان ها را داشته و با عمل به دستورات دین به درجات بالای علمی، انسانیت و معنویت برسد.

مفهوم نواندیشی، تلاشی است برای متحول نمودن فکر و اندیشه، برای ایجاد تغییر و به وجود آوردن اصلاحات ضروری و مطلوب تر مورد نیاز زمان. هدف نواندیشی، بازسازی فکر و باز فهمی و بازسازی اندیشه دینی و درک صحیح تر معارف دینی و پاک سازی فرهنگ اسلام از خرافات و موهومات و افکار فلسفی و اساطیری و به طور کلی خرافه زدایی و قویا اهتمام دادن به درک و فهم صحیح اسلام و عمل به دستورات دین طبق روش و دستور حضرت رسول (ص)، است. به حکم رسالت و بینش جهانی اسلام، هر مسلمان کمال طلبی باید در پی کسب علم دین و دانش های مفید روز باشد تا با داشتن صحیح ترین علم و آگاهی دین و دانش و دانایی روز، خود را در مسیر تعالی قرار دهد و همیشه در حالت پویایی و پیشرفت باشد. در این راستا مبلغ آگاه به زمان گذشته و زمان حال و آینده نگر با انتقال دانش، عبرت ها و تجربیات مفید

گذشته و زمان حال و آینده نگر با انتقال دانش، عبرت ها و تجربیات مفید گذشته در قالب جدید و پویا کارایی و اثر گذاری مؤثرتری به وجود آورد، به نو کردن دانش امکان ارتباط بهتری با جوانان به وجود آورد و حقایق و معارف اوامر و نواهی شرعی را به اطلاعشان برساند.

اگر معارف دین با روش های ناکارآمد قدیمی عرضه شوند، نسل جوانی که همواره خواهان تحول و نوگرایی است، ممکن است در مقابل مبلغان و مصلحان قرار گیرند و یا به انزوا و دین گریزی کشیده شوند. لذا معارف دینی را باید با روش های جدید تبلیغی و با زبان ادبیات روز، به نسل امروز رساند، و جوامع انسانی را از نعمت اسلام همیشه نو بهره مند ساخت.

با توجه به زمان و شرایط اجتماعی، اگر معارف دینی با روش های نوی روز، شرح و تبلیغ شوند و مردم درست معارف دین را بفهمند و درک کنند و توجیه شوند، جان و دلشان تازه می شود، و در آنها تحول علمی، فکری و رفتاری به وجود می آید و به روند رو به رشد تعالی با شناخت بیشتر پیش خواهند رفت.

برای موفقیت هرچه بهتر و بیشتر اطلاع رسانی و آگاه نبودن نسل جوان، ضرورت حتمی دارد که مراکز جماعت و تبلیغ و مدارس دینی هر شهر، با پویایی و رویکردی نو در عصر جهانی شده داشته و مبلغانی آگاه به شریعت ناب محمد (ص) و دانای روز بپرورند و در جوامع انسانی تزریق نمایند.

مبلغان آگاه به اسلام و دانش روز می دانند که مخاطبشان از آن ها چه می خواهند. دنیای جهانی شده برای درک و فهم بنیادی و فراگیر دین، نیازمند انسان های ژرف اندیش، اسلام شناس واقعی هستند که به وسیله تزکیه نفس و تربیت اسلامی، مهذب و مؤدب النفس و دانشمند و شجاع و کارآمد زمان بار آیند.

اطلاع رسانی از صحیح ترین علم و آگاهی اسلام اصیل و مسائل مورد نیاز روز، برخاسته از دغدغه مبلغان دلسوز برای اثبات کارآمدی فرهنگ اسلام در هر دوره و زمان است. نواندیشی دینی بهترین راه نجات ما از عقب ماندگی ها و خرافه زدایی و جایگزین نمودن تفکر واقع بینانه و عمل گرای اسلامی، به جای تفکر خیال بافانه و تعصبات است. برای پرورش مبلغان روشن فکر و کارآمد لازم است مراکز جماعت تبلیغ و مدارس دینی در تمام ابعاد کاری خود و خصوصاً در آموزش و برنامه های تبلیغی خود بازنگری داشته به مقتضیات زمان و شرایط اجتماعی و با توجه به پیشرفت های پرشتاب و مفید زمان و رشد و تحول رو به کمال، تحولات مطلوب به وجود آورند.

مراکز جماعت تبلیغ و مدارس دینی موتور پیشرفت اسلامند، لذا این مکان های دینی به عنوان جوامع قرآنی باید سرشار از مظاهر معنویت باشند، عمل به دستورات دین، رعایت ارزش های اسلامی، فضائل معنوی و اخلاقی، رعایت تقوا، صداقت و درست کاری در اوج باشند و قویاً مورد اهتمام قرار گیرند.

بازنگری، تغییر، اصلاح و ایجاد تحول مطلوب و مورد نیاز زمان در مدارس دینی و مراکز جماعت تبلیغ، ضرورتی بسیار جدی و برآمده از بالا رفتن سطح فکر و فرهنگ جوامع انسانی و نیاز شدید مردم به فرهنگ اصیل اسلام است.

فصل ششم

عشرانی

الحمد لله الجليل الجليل و صلى الله على سيدنا محمد و آله و صحبه و سلم

نقش بیان در تکوین شخصیت دین گستران

الرحمن- علم القرآن- خلق الانسان- علمه البيان

الله سبحانه و تعالی انسان را طوری آفریده که بتواند علم بیاموزد، اندیشه و علمش را بر زبان جاری سازد و با سخنرانی، دانش و حاصل فکر و اندیشه خود را آشکار سازد و معلومات خود را در اختیار دیگران قرار دهد. سخنران آگاه می تواند با اطلاع رسانی مستعمین را قانع و بر منظور خود ترغیب کرده و در آنها انگیزه ایجاد کند. سخنرانی بهترین مهارتی است که ناطق بوسیله آن به مردم علم و آگاهی می دهد و افکارشان را جهت می دهد و به فعالیت در می آورد. سخنرانی مهارت اندیشمندی است که از هر نیرویی تأثیرگذارتر است. بیشتر انسان هایی که علم و ایمان صادقانه دارند از قدرت سخنوری بالایی برخوردار می شوند.

سخنرانی قواعد خاصی ندارد و بیشتر از راه مطالعه کتب مفید و جراید ارزشی و شرح حال بزرگان دین و خواندن سخنرانی های مفید و نشستن پای صحبت ناطقین اهل فن و استفاده گزینشی از رسانه های شنیداری و دیداری حاصل می شود. مطالعه و دانش افزایی باعث اصلاح گفتار و نوشتار از خطا و نقص می شود و با جاذبیت سخنرانی و نوشته ها می افزایشد. ایراد سخنرانی های پر محتوا با روش صحیح، نشان دهنده سطح فکر و دانش و سرشت اخلاقی ناطق است. صلاحیت علمی ناطق در صحبت و اطلاع رسانی به گفتگو می پردازند و نظر می دهند.

تا مرد سخن نگفته باشد

عیب و هنرش نهفته باشد

در ایراد سخنرانی، کیفیت مطالب و طرز بیان اهمیت زیادی دارد. بیان رسا و آگاهی دهنده نماد شخصیت وجودی ناطق است. عامل مهم موفقیت در تبلیغ و جذب مردم به اسلام، و لازمه ایراد سخنرانی های دلنشین است که هر ناطق دینی با تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی در خود سازی خود بکوشد، مذهب و مؤدب النفس و متخلق به ادب و رفتار اخلاق محمدی (ص) شود، دانش عمیقی از صحیح ترین علم و شناخت اسلام اصیل داشته باشد، تا بتواند محتوی سخنرانی خود را بطور صحیح ساختار بندی کند، از جنبه های مختلف موضوعی که می خواهد درباره آن صحبت کند به اندازه کافی اطلاعات فراهم کند و یا ادبیات روز، و با زبان تفاهم آمیز، یعنی زبانی که قابل درک و فهم و با خصوصیات اندیشه مردم مرتبط باشد، حرف بزند و عقل ها را با منطق مورد خطاب قرار دهد، حقایق و اوامر و نواهی دین را بطور واضح بیان و تفهیم نموده و برای مردم استدلال پذیر جهان نو توجیه عقلانی کند و با ارائه علم دین، اطلاعات روز، دانایی و حس مثبت، مستعین را مسرور سازد، به روح و جان طالبان علم و آگاهی، لذت معنوی و آرامش برساند، و بدین ترتیب صلاحیت علمی و شخصیتی و تقوایی خود را بنمایاند، تا مردم اطمینان پیدا کنند و مشتاقانه در جلسات سخنرانیتان حاضر شوند. ناطقی را که مردم دوست داشته باشند، به عنوان الگوی خود می پذیرند و گفتار و رفتارشان را در قالب شخصیت او پی ریزی می کنند.

ضرب المثلی داریم که می گوید:

یعنی فلانی سخنرانی خود را به طور منطقی و صحیح ایراد می کند، لذا حرفش خریدار پیدا کرده و مردم در جلسات سخنرانیش هجوم می آورند.

داشتن علم و شناخت دینی و آگاهی روز و داشتن شجاعت و قوت باطن، در بالا بردن کیفیت سخنرانی بسیار اثر گذار است. به گفته نظامی:

هر که در او جوهر دانایی است

بر همه چیزیش توانایی است

اما اگر کسی علم و آگاهی کافی نداشته باشد، مهذب و مؤدب النفس نباشد، با صحبت های نامنظم و پریدن از شاخه ای به شاخه دیگر، سخنرانی حقارت آمیزی ایراد کرده و موجبات دین گریزی مردم را فراهم می آورد.

صحبت های این قبیل افراد ناآگاه، بیشتر با خرافات و افسانه و گزافه گویی، پرت و بلا گویی و حرف های بدون مأخذ توأم است، که این خود نشانه ضعف ایمان و نداشتن مطالعه است.

بر هر مسلمانی و بخصوص ناطقان دینی فرض است که طبق فرمان پیشوای معظم اسلام (ص):

«اطلب العلم من المهد للحد»

برنامه مطالعاتی همیشگی داشته و مرتباً به دانش افزایی و بالا بردن اعتبار سخنوری خود بیافزاید، تا در اطلاع رسانی با قوت حرف بزند و ابهت فرهنگ اسلام را در ذهن مردم جایگزین کند. به هیچ عنوان نباید گفته ها و سخنرانی ناطقین دینی جنبه افسانه داشته باشد.

در این روزگار دانش و دانایی، انتظار می رود هر ناطق دینی در پرتو معیار شرعی، باید با ذکر مأخذ و با دلیل و برهان قوی، حرف بزند و نشان دهد که گفته ها و مطالبش اصل و نسب دارند و با توجه به مقتضیات زمان و شرایط اجتماعی تنظیم شده اند. بر هر سخنرانی ضروری است که برای اثبات درستی مطالبی که می گوید، دلیل شرعی، علمی و عقلی بیاورد. با ارائه دلیل می توان ملاک و اعتبار علمی مطالب و نظریه ها را فراهم آورد. سخنرانی از روی جهل و بی خبری، پرگویی، دارز گویی، بیهوده گویی و رها نمودن زبان، جلوی رشد عقل و خرد ورزی را گرفته و باعث گمراهی و دین گریزی مردم می شود. به حکم فرهنگ رفتاری اسلام ناطقین دینی باید عزت نفس داشته باشند و از امور ناپسند و گفتن حرف های سبک و دور از شأن بپرهیزند، زبانش را رها نکند، چرا که زبان یله شده افسار شیطان ملعون می شود. با حرافی و گفتن مطالب تکراری موجب رمندگی، زدگی و دین گریزی مردم نشوید. با پر حرفی و رجز خوانی که نمی شود ضعف ایمان و نا آگاهی را جبران کرد!

اگر نحوه سخنرانی و محتوی بیان نامناسب باشد، نشان دهنده بی علمی و ناشایستگی ناطق است. فرض است که هر مسلمان و مخصوصاً ناطقین دینی خود را به قرآن کریم و احادیث صحیح السند نبوی و صحیح ترین برداشت ها از میراث فرهنگی اسلام مقید سازند، شیرین سخن و گزیده گو باشند و از روی آگاهی و تفکر و سخن گفتن عقیقانه موجب ارتقای همبستگی مردم و پیوند دوستی ها شوند، و با اطلاع رسانی فرهنگی و علمی و تحلیل جریانات سیاسی و اجتماعی، عقل و اندیشه ها را قانع و دل های مردم را به حرکت درآورده، هم صدا با شاعر دعا کنیم:

خداوندا- کلید معنی کن بیانم

شکربار ز حقیقت کن زبانم

ادب، نگین انگشتی فرهنگ رفتاری

فرهنگ تعالی بخش اسلام به تمام جهات زندگی انسان توجه دارد و گفتار و رفتار انسان را با آدابی ویژه مقرر و هر عملی از اعمالش را با هیئت زیبایی مزین کرده است. یکی از این فواید فرهنگ اسلام رعایت ادب و احترام مردم است.

ادب از نظر لغوی در لغت نامه ها به معنی روش پسندیده و خوی خوش آمده است، و از نظر اصطلاحی، ادب یعنی گفتار و رفتاری که دارای شکلی زیبا و پسندیده باشد، تعریف دیگر ادب یعنی رعایت احترام مردم.

ادب، نیرو و حالتی پویاست که انسان را به فکر و درست اندیشیدن، خوب حرف زدن و انجام کارهای خوب و امیدوار و از گفتن حرف ها و انجام کارهایی که مناسب شأن انسان نیست منبع می کند.

رفتار یعنی چه؟ رفتار نمود گفتاری و عمل انسان در زندگی است.

آداب معاشرت یعنی چه؟ آداب معاشرت یعنی نشان دادن گفتار و رفتار مؤدبانه و محترمانه در برخورد و معاشرت با مردم- بی ادبی یعنی چه؟ بی ادبی یعنی بکار بردن گفتاری که خلاف شرع، عقل و عرف باشد.

اسلام، بهترین و کامل ترین اخلاق و فرهنگ رفتاری را به انسان ها ارائه داده و از پیروان خود می خواهد براساس رعایت ادب و احترام متقابل با یکدیگر گفتگو کنند. رعایت ادب و احترام آینه تمام نمای عقیده و اخلاق اسلامی است که در هنگام روبرو شدن با مردم متجلی می شود.

هر انسانی که به آداب خواسته ی اسلام مؤدب شود، و با مردم برخورد محبت آمیز و رفتار شایسته داشته باشد، انسانی مؤدب و محترمی است، و ضمن اینکه

در تمام موارد زندگی موفق می شود، به مراتب بالا انسانی و تعالی معنوی می رسد.

انسان ها تنها با تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی و علم آموزی دینی می توانند مؤدب به ادب و اخلاق زیبای محمد(ص) می شوند. به گفته شاعر:

به حسن خلق توان کرد اهل نظر

به دام و دانه نگیرند مرغ دانا را

ادب سخنرانی

حضور مبلغان و علمای جوان در میان مردم برای اطلاع رسانی دینی، علاوه بر داشتن جنبه علمی و آشنایی با نحوه اطلاع رسانی رعایت ادب و اخلاق در برخورد با مردم می طلبد. رعایت ادب و اخلاق برای دین گستران ضرورت حتمی دارد، بطوریکه هیچگاه نباید در انجام این امر سهل انگاری و فراموشی صورت گیرد.

حضور در بین مردم برای آگاه سازی، برخورد محبت آمیز و رفتار محترمانه، پایگاه مردمی و اعتبار بوجود می آورد. رعایت ادب و احترام همه مردم و بخصوص افراد عادی و عامی نشانه داشتن بنیه علمی قوی و روح بلند انسان است. پیروی علمی و عملی ادب، اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام، انسان را یاری می رساند که علاوه بر بالا بردن مراتب انسانی و شأن و منزلت اجتماعی خود، بین مردم به عنوان فردی اصل و نسب دار و مورد اعتماد و اطمینان جلوه کند. اسلام عزیز ابر قدرت فرهنگی و اخلاقی جهان است، که هر مسلمان مؤدب به آداب اسلامی شود و برتری خود را نسبت به افراد بی ادب ثابت کرده و برتری فرهنگ رفتاری اسلام را نسبت به فرهنگ های دیگر نشان دهد. یک مسلمان،

یک مبلغ هیچوقت حرف های سبک، بد زبانی و ناسزاگویی نمی کند، چرا که ناسزاگویی از ساحت فرهنگ اسلام دور است. ادبیات بدزبانی را دشمنان اسلام به فرهنگ اسلام تحمیل کرده و نا آگاهان فریب خورده ناسزاگویی را مایه تفرقه افکنی و آتش افروزی می کنند.

هرچند که علم و آگاهی دینی پر جلوه و دلنشین هستند، با زهم لازم است که با زبان تفاهم جویانه، با زبان و ادبیات روز، مؤدبانه و با روش ها پسندیده بیان گردند. لذا به اقتضای رعایت ادب سخنرانی، لازم است در هنگام سخنرانی مواردی رعایت شود، از جمله:

۱- رعایت حال مستمعین مد نظر باشد، تا مردم رعایت احترامتان را مد نظر داشته باشند.

۲- کم گویی، گزیده گویی و خوب گویی رعایت شود.

۳- از پر حرفی و بیهوده گویی و گفتن حرفهایی که بار علمی و تعالی طلبی ندادند خودداری شود.

۴- به همان اندازه که سخنرانی های پر بار علمی روشنگر و هدایت کننده هستند، بکار بردن کلمات قلمبه سلمبه، مغلطه گویی و حرافی مردم را خسته، کسل کرده و از دین این می گریزند، لذا ضروری است که هر ناطق قبل از سخنرانی در مورد پیامد حرفهایش بیندیشد، جنبه های خوب و بدش را درست ارزیابی می کند. مردم از سخنرانی های پر بار علمی استقبال می کنند و از سخنرانی های تکراری و گفته های افسانه وار و لغو بدشان می آید.

۵- همیشه هوشیارانه، با آرامی، واضح و شمرده و به بهترین شیوه حرف زده شود تا مردم مطالب گفته شده را درست درک کنند و بهره ببرند.

۶- نباید با حرافی وقت مردم را تلف کرد، نباید تصور شود که گزافه گویی و حرافی مایه بزرگی می شود، یا اینکه ناطق فردی مهم جلوه کند. اتفاقاً حرافی شأن و آبروی انسان را تا حد زیادی کاهش می دهد، و معروف است که می گویند: پر گوئی ترجمان تهی بودن از علم و دانایی است.

۷- ضروری است که هر ناطق متوجه باشد که می خواهد چه بگوید، چگونه بگوید، و می خواهد با سخنرانی خود مردم را به چه هدفی برساند.

۸- ضروری است که اطلاع رسانی دینی با توجه به تحولات فرهنگی، سیاسی و اجتماعی و به روز، و منطبق با موازین شرعی به سمع مردم رسانده شود تا مردم احساس نکنند که گویندگان دینی از زمان عقب مانده و گذشته گرایند.

۹- با علم و عقلانیت مبتنی بر علم دین و آگاهی های ارزشی فرهنگ روز، سخنرانی کنید، مطالب پر بار دینی را تا حد درک و فهم مردم ارائه دهید تا افکار و اندیشه مردم را تحت تأثیر قرار دهید و در آنها تحول فکری و رفتاری ایجاد کنید، وجودشان را پر از شوق اسلام شناسی، عمل به دستورات دین و رعایت تقوا کنید تا مردم تصور کنند مبلغان افرادی تعالی دهنده هستند، نه اینکه تصور کنند ناشی و بی سوادید. تأثیر سخنرانی، جاذبیت سخنرانی به صداقت عمل دین گستران بستگی دارد. عمل گویند باید گفته هایش را تأیید کند، وگرنه خدای نکرده، مردم تصور می کنند همچون منافقان بی عمل مردم را از دین می گریزانید، مردم به سخنرانی های افراد بی عمل، با پوزخندی حاکی از تمسخر واکنش نشان می دهند.

سخنرانی های پربار علمی در خوش بیانی در و بکار گیری روش تعلیمی متقاعد کننده است، سخنان نیکو و مؤدبانه ضمن اینکه بر واقعیت ها دلالت می کنند، در مردم تحول بوجود می آورند، و بر شخصیت ناطق افزوده و صلاحیت

علمیش را بالا می برد. بسیار شایستگی آور خواهد بود که یک مبلغ روشن فکر و متقی، یک ملا و مولوی متعالی، اصالت خود را با اخلاق و رعایت ادب و احترام، به مردم بنمایاند و چنان مشی گفتاری و رفتاری پر جاذبه ای داشته باشد که روز به روز بر آبرو و اعتبار خود بیافزاید و همیشه به یاد داشته باشد که مردم کرامت دارند. روح مردم امرالله سبحان و گوهر آسمانی وجود انسان است. تمام عزت و کرامت و ارزشمندی انسان از همین لحاظ است، به همین لحاظ باید به شخصیت انسان‌ها، که ارزش وجودی و شرافت روحی دارند، احترام گذاشته شود و به آنها مهر ورزیده شود. اگر در برخورد با مردم رفتار متواضعانه داشته باشید و رعایت ادب و احترام داشته باشید، هم وظیفه دینی خود را انجام داده ایم و هم مردم شما را با آغوش باز می پذیرند و مورد دوستی خاص خود قرار می دهند. این امر برای سخنرانان فرصت ارزشمندی است که بتوانند در شناساندن اسلام به مردم تلاش مستمری داشته باشند و به اصلاح عقاید و دیدگاه و فکر و بینش آنها بپردازند:

۱۰- همیشه به یادمان باشد که عالیت‌ترین کمال انسان رسیدن به قرب الهی است که از راه بندگی آگاهانه به روش نبی الله (ص) ممکن می شود، لذا هر مسلمان و بخصوص مبلغان در علم آموز دینی تلاش مستمر داشته باشید، زیرا مقدمه کار دین گستری و کسب رضا و خشنودی پروردگار متعال در این است که مبلغ فردی با علم و عمل و راهنمای آگاهی برای مردم باشد، تا بتوانند کسانی را که نا آگاهند و اتباع از ظن و پیروی از گمان و تقلید از نیاکان و صاحبان زر- زور تزویر می کنند از این آفات نجات دهند.

۱۱- مبلغان باید امانت داران امینی باشند و اوامر و نواهی شرعی را بطور درست و کامل به مردم برسانند و هیچ عنوان نباید به صلاح دید و سلیقه خود از دستورات دین چیزی کم و زیاد کنند.

۱۲- با زبان و لهجه مردم آشنایی پیدا کنند و طبق دستور اسلام با مردم به اندازه و فهم، درک و شعورشان، با خوش رویی و خوش زبانی حرف زده شود. سعدی بزرگوار می گوید:

به شیرین زبانی و لطف خوش
توانی که پیلی به مویی کشی

و شاعر دیگر می گوید:

یکی مرد فرزانه چاره جو
به است از دو صد ابله یاوه گو

سخنرانی با دانش افزایی، لازم و ملزوم یکدیگرند

توانمندی های سخنرانی های جذاب و پربار علمی، از مطالعه و دانش افزایی نشست می گیرند. مطالعه و دانش افزایی، درست اندیشیدن و عقلانیت حاصل از صحیح ترین علم و شناخت دینی و مطالعه کتب مفید و آگاهی های ارزشی و مترقی فرهنگ روز، شاخص انسانیت انسان هستند. انسان های مطلع، انسان های آگاه و متعالی همیشه مورد اعتنا و اعتمادند و مردم به آنها احترام ویژه ای قائلند. از منظر فرهنگ اسلام، یکی از حقوق الله سبحانه که برعهده دین گستران است، ارشاد و هدایت مردم و ایراد سخنرانی های پر بار علمی و اطلاعاتی براساس داشتن صحیح ترین علم و شناخت عمیق دین مبین اسلام داشتن بنیه علمی قوی است. بدین لحاظ ضروری است که همه کارهای انسان، بخصوص ناطقان دینی با علم و آگاهی و بصیرت صورت گیرد و هیچ سخنی بدون دانش و آگاهی از دهان کسی خارج نشود و هیچ حرکت و فعالیتی بدون پشتوانه علمی انجام نشود.

اساس دوستی الله سبحانه و هدايت مشفقانه مردم از وظايف ذاتی مبلغان و علماء است. علماء و مبلغان مسئوليت اطلاع رسانی مردم را بعهده دارند، مردم هم نیازمند صحیح ترین علم و آگاهی دینی و تحلیل درست پدیده‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و مسائل روزند.

برای برآوردن این نیازها ضرورت حتمی دارد که ارشادگران قویاً به مطالعه و دانش افزایی اهتمام دهند. سهل انگاری در این امر موجب فقر علمی و دین گریزی مردم می شود. مبلغان و علمایی که مطالعه و دانش افزایی داشته باشند. بهتر می توانند موضوع و محتوای سخنرانی های خود را ساختار بندی کرده و مردم را با زبان و ادبیات روز، زبان تفاهم جویانه، زبان زمانه مورد خطاب قرار می دهند و براساس نیازهای روز مخاطبان خود، و به مقتضای شرایط فرهنگی و سیاسی و اجتماعی زمان، معارف گهربار دین را به اطلاع مردم برسانند، تا افکار و اندیشه آنها به دینداری آگاهانه و زندگی پاک و زیبای توحیدی هدایت شود. این روشن فکران واقعی، معارف و اوامر و نواهی شرعی را با معارف و مقولات لازم فرهنگ روز، و نیز اصول اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام را در هم می آمیزند و به سمع مردم می رسانند. اسلام دین آگاهان است و به مبلغان و علمای آگاه نیاز دارد، تا با ایراد سخنرانی های پر بار تعلیمی و توجیهی آگاهی زیادی به مردم بدهند، و در هر سخنرانی نیروهای تازه ای در وجودشان بدمند و شوق اسلام شناسی و عمل به مقتضیاتش را القاء نمایند.

مبلغان و علمای با علم و متعالی، با ایراد سخنرانی های پر بار دینی در روحيات مردم بسیار تأثیر گذارند و نوید بخش آینده ی درخشان اسلامند. علماء و مبلغان مهذب و مؤدب النفس و دانشمند، وارثین بحق و یاران جان فدایی حضرت رسولند(ص)، که با برنامه مطالعاتی دارند، و به دانش افزایی تلاش می

ورزند و ضمن بالا بردن صلاحیت علمی، تقویت و استحکام ایمان خود، با کیفیتی والاتر به اطلاع رسانی می پردازند.

بر مبلغان و علمای جوان ضروری است که با مطالعه و دانش افزایی مستمر هم بنیه علمی خود را بالا برند و هم دانش اندوخته های ذهنی خود را در تضارب و تعامل با دانش و تفکرات نویسندگان و گوش دادن به نطق های سخنرانان متعادل و متوازن نمایند، نواقص اندیشه های خود را اصلاح نمایند و شوق حقیقت یابی و حقیقت جویی را در خود افزایش دهند، نحوه ابتکار و توان تجزیه و تحلیل خود را بالا ببرند تا بتوانند نطق هایی که از دل برمی آید و بر دل می نشینند ایراد کنند. یکی از ضرورت های حتمی مطالعه است که مبلغان و علمای جوان با مطالعه مستمر می توانند همیشه ذهن خود را روشن و حافظه ی خود را فعال نگاهدارند و با هوشیاری در جریان اوضاع و احوال و شرایط زمان خود باشند و با اشراف داشتن به جریانات و پدیده های اسلامی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و نیز با دنبال کردن فرآیند علم و معرفت های نوین و سیال زمان، که خود نشانه به روز بودن و مرد روز بودن است، وجود خود را پر از شوق اسلام شناسی و شناساندن اسلام عزیز را به مردم بگردانند، ضمن اطلاع رسانی، با شهامت در حفظ سلامت ذاتی اسلام بکوشند و با زدودن خرافات، موهومات، بدعت ها، اسرائیلیات، افسانه سرایی یهودی ها و دیگر اضافاتی را که بوسیله دشمنان دانا و حیلہ گر و دوستان نا آگاه به فرهنگ اسلام تحمیل و منظم شده اند، نهایت سعی را در دفع تهاجم فرهنگی دشمنان اسلام و انسانیت بنمایند و نگذارند، در این دوران جهانی شده، که دشمنان با سوء استفاده از رسانه های الکترونیکی و اشاعه فساد، ابتذال و بی فرهنگی از یک طرف و از طرف دیگر تقاطع فرهنگ های سکولاد و اوما نیستی و فرهنگ متجدد موجبات انحراف و سردرگمی مردم را فراهم آورند.

معجزه عمل در رساندن انسان به عالی ترین مراتب انسانی

اولین شرط برای رسیدن به عزت و سعادت دنیا اسلام شناسی و عمل به مقتضیاتش است. از منظر فرهنگ اسلام، منظور اصلی از شناخت صحیح اسلام اصیل، علم آموزی، مطالعه، همیشگی و دانش افزایی دینی، و قویاً اهتمام دادن برای رسیدن به حقیقت و اصل اسلام، درک و فهم هرچه بهتر و صحیح تر معارف گهربار دین مبین اسلام، متعهد بودن انسان به عمل علم دین است. خود علم هدف نیست، وسیله است برای عمل، تا عصاره عمل انسان را به والاترین مراتب انسانی و معنوی برساند و در نهایت مفتخر به کسب رضا و خشنودی الله سبحانه شود. اسلام دین علم و عمل است. تمام و آلاهی ها، ارزش ها و سعادت ها حاصل عمل علم دین هستند. ارزش هر مسلمان به اندازه عمل اوست، نه به شکل و قیافه اش! سرنوشت عزتمندانه و زندگی مقتدارانه انسان را عمل بوجود می آورد. الله سبحانه در کلام مجیدش فرموده است (و ان لیس للانسان الا ما سعی) برای انسان جز آنچه کوشش کرده نیست. با عمل به علم انسان به عزت و سعادت و کمال می رسد. الله سبحانه، انسانی را که به علم و آموزهای دین عمل می کند، مورد لطف خاص خود قرار می دهد. و برای او روشنایی می دهد که بتواند میدان دید علمی و عقلی خود را وسعت دهد، افق های تازه ای را در برابر دیدگاه خود بگشاید، استعدادها و توانمندی های خود را رشد داده، بارور نماید و به تعالی برسند. عمل به دستورات دین، رضایت تقوا، صداقت و درستکاری، پیروی علمی و عملی اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام، در بالندگی انسان و فرآیندگی دانش و دانایی و کارآمدیش بسیار مؤثر و کارسازند. اگر علم انسان در عمل تجلی یابد، ظاهر و باطنش پاک، زیبا و نورانی می شود، صداقت و وفاداریش به اسلام و ادعای مسلمانیش برای مردم ثابت می شود. البته باید عمل به دستورات دین با اخلاص صورت گیرند، یعنی خاص به خاطر الله سبحانه صورت گیرند. تمام ارزش های هر کار خیر و هر عملی روی خدایی

بودن آن دور می زند. بزرگان دین می گویند: عمل به اخلاص کنید تا اندکی کفایت کند. عمل به وظایف بندگی و انجام اعمال نیک را باید مرتباً ادامه داد، چون تأثیر مفید و سازنده عمل در تداوم آنهاست. بهترین عمل در نزد الله سبحان عملی است که مرتباً تداوم داشته باشد. عمل رمز واقعی زنده بودن و معرف بزرگی انسان است. ایمان صادقانه و اراده ایمانی بوسیله عمل شناخت اسلام رشد کرده و قوی می شوند. شخصیت و صلاحیت علمی تقوایی انسان با علم و عمل بالاتر می رود و متکامل تر می شود. انسان با علم و عمل مایه خیر و برکت برای خود و هموعانش می شود، و موفق ترین فرد در راه اشاعه دین می شود، احکام و دستورات دین را برای مردم توجیه علمی و عقلی نموده و اسلام را بطور صحیح و به آنها می شناساند و در آنها تحول تربیتی، تحویل فکری و رفتاری ایجاد می کند.

تأثیر شگفت انگیز عمل در جذب مردم به اسلام

بطور قطع و یقین، بهترین راه و روش تبلیغ و دین گستری، رعایت تقوا، صداقت و درست کاری، پیروی علمی و عملی اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام و عمل به دستورات دین است، که علاوه بر فرضیت، مهمترین عامل تأثیر گذاری سازنده هستند. اساس کار تبلیغ و دین گستری عمل است. معارف گهربار اوامر و نواهی شرعی به دلیل اثر هدایتی و ماهیت ارزشی فوق العاده ای که دارند، بسیار ضروری است که از طریق عمل دین گستران و دیگر شیفتگان اسلام به مردم نمایانده شوند، نه فقط با سخنرانی تنها! علم دین نباید بعنوان یک باور در ذهن جا گیرد و بر زبان جاری شود، بلکه ضرورت حتمی و حیاتی دارند که احکام و دستورات دین فراتر از تأملات و احساسات علماً و عملاً در وجود انسان فراگیر و بوسیله عمل نمود عینی یابند، پیروی علمی و عملی شریعت ناب

محمدی یعنی عشق به الله سبحانه، شناخت و عمل دین یعنی اثبات دوستی الله و ارتقای مراتب معنوی و ارتقای شأن و شرافت انسان!

علم صحیح دینی و عمل دقیق آنها طبق روش و دستور حضرت رسول گرامی (ص)، انسان را از بردگی فکری، وابستگی های ذلت بار تعلقات و اسارت های رذائل اخلاقی و پیرو هوا و هوس می رهند. لذا با طیب خاطر و شوق فراوان در پی اسلام شناسی و عمل به مقتضیاتش را در زندگی خود و در دایره نفوذ خود زنده بدارید و قویاً به درک و فهم و صحیح تر معارف دین اهتمام دهید. علماء، مصلحان و مبلغان مشعل داران علم دین و دانش روز، الگوی مردمند که ارزنده ترین نقش را در ترویج دین دارند. این وارثین بحق حضرت رسول (ص) در اوج حساسیت اسلام دوستی با قلم خود، با بیان شیوای خود و مخصوصاً با رفتار و عمل خود، معرف اسلام اند، این خوب ترین خوبان، می دانند که اسلام عزیز زمانی پویایی و تعالی می آورد که به مقتضیاتش عمل شود، مردم آگاه به اسلام متعالی می شوند و از هر لحاظ پیشرفت می کنند، لذا به اقتضای (کونوا دعاة للناس بغير السکم) که عالی ترین شیوه تبلیغ و دین گستری است، به هدایت مردم و اشاعه دین می پردازند. با زبان گویای پر نفوذ عمل، اسلام را به مسلمانان و دیگر ملل دنیا می شناسانند. ضرورت حتمی دارد که مبلغان جوان از این راد مردان پاک سیرت و صورت، درس بگیرند و با عمل خود ارشادگر مردم و معرف اسلام شوند، و توجه داشته باشند که لازمه تأثیر گذاری و متحول نمودن مردم به داشتن زبان گویای با عمل است، نه به حرف زدن تنها چرا که حرف زدن تنها توصیف است. عمل به وظایف دینی جاذبیت ایجاد می کند و اعتماد و اطمینان برانگیز می شود، چرا که عمل کردن، تحقیق و عینیت را می نماید. سخنرانی های ناطقان با عمل خاصیت سازندگی دارد و پویایی پدید می آورد. دین گسترانی که در عمل به دستورات دین سهل انگاری کنند و کردارشان، گفتارشان را تأیید نکند، در دل مردم شک و پریشانی ایجاد

می کنند و موجب دین گریزی مردم می شوند. سخنرانی ناطقان بی عمل سطحی، سرد و بی خاصیت است. مردم به سخنرانی های بی عملان با تبسم حاکی از تمسخر واکنش نشان می دهند. ناطقان بی عمل پیش مردم قدر و منزلت اجتماعی خود را از دست می دهند و از چشم و دل مردم می افتند، به گفته فردوسی:

بزرگی سراسر به گفتار نیست

دو صد گفته چون نیم کردار نیست

تأثیر گفتار محبت آمیز

یکی از آموزه های فرهنگ اسلام ابراز محبت و مهرورزی مسلمانان و به یکدیگر است. اسلام در برخورد و معاشرت با هم نوعان، خوش رویی، سلام دادن، رعایت ادب حضور و بکار بردن کلمات محبت آمیز را مورد تأکید قرار داده است. بیشترین عامل موفقیت در شناساندن اسلام بر مردم گفتگوی محبت آمیز است. بر مبلغان و علمای جوان لازم است که با مردم صمیمی شوند و جذابیت شخصی خود را با برخورد محبت آمیز و نزاکتی محترمانه و عقلانی بیشتر کنند، تا برای مردم جذاب تر و خوشایندتر باشد. محبت بهترین وسیله تربیت، ارشاد و هدایت است. مردم نیازمند محبت هستند و دوست دارند به آنها توجه شوند و مورد احترام قرار گیرند. برخورد محبت آمیز، رعایت ادب و احترام و رفتار متواضعانه بیشترین تأثیر را در اطلاع رسانی دینی دارند. بدین لحاظ اگر مبلغان و علما و دیگر دین گستران برای تبلیغ معارف دینی و روشنگری، با مردم برخورد محبت آمیز داشته و مؤدبانه حرف بزنند، مردم و حتی نابکارترین افراد تحت تأثیر قرار می گیرند، به فکر و تأمل وا داشته می شوند، به سر انصاف می آیند، از شر به خیر گرایش پیدا می کنند. این همان حالتی است که آماده پذیرش نصایح می شوند و این برای دین گستران بهتر

فرصت است که بیشترین آگاهی دینی را ارائه دهند و آنها را در شناخت بیشتر و صحیح تر اسلام وا دارند. اما اگر مبلغی نسبت به مردم خود را عالم تر و برتر احساس کند و با مردم آمرانه صحبت کند، مردم به حرف های آمرانه و خودخواهانه توجه نمی کنند و حالت لج و تمرد بخود می گیرند.

زمان، مبلغ و حفظ هویت اسلامی

یک مبلغ مؤمن متقی و روشن فکر همیشه مؤدبانه، واضح و شمرده، صحبت می کند و چون می داند که سخنگوی اسلام است، و نیز چون زیبایی در حرف زدن با دلیل و برهان است، برای بیان مطالب خود دلیل شرعی و علمی ارائه می دهد، بر خود مسلط می شود و خود را خوب کنترل و مدیریت می کند، آمرانه حرف نمی زند، حرف های سبک نمی گوید و همیشه با رعایت ادب و احترام با مردم ارتباط برقرار می کند و عقاید و احساسات مردم را محترم می شمارد. زمان با شتاب پیش می رود، و برای کسی صبر نمی کند. هیچ کسی نمی تواند جلوی خورشید را بگیرد و چرخ زمان را از حرکت باز دارد. لازمه ی مؤفقیت، همراه زمان و همگام با زمان، پیش رفتن، و با مطالعه، دانش افزایی و کسب معرفت همزمانی با روزگار است. مبلغ آگاه به اسلام و زمان، فکر روز و فکر نو دارد و می داند که زندگی انسان در بستر گذر زمان متحول و نو و مدرن تر می شود، با حفظ اصل و اصالت و هویت اسلامی و عمل به دستورات دین و رعایت ارزش ها و تقوا، بهترین مظاهر جریان روشنفکری و تجدد با تلفیقی از ویژگی های گذشته با ویژگی های زمان جدید، پیش می گیرد و با دیدگاهی نو و بکارگیری روش های تبلیغی روز، را نداشته باشد، نمی تواند همگام با روزگار نو، در مسیر زمان پیش رود و هدایتگر و پاسخگوی به نسل جوان با آن همه روحیه کنجکاوی و پرسشگری و نوآوری که دارند، باشد.

آگاهی به زمان، وقت شناسی، مجهز بودن به دانش و بینش روز، و همراه با زمان پیش رفتن و استفاده از فرصت ها و موقعیت های مناسب نقش ارزنده ای در تسریع و تسهیل فرآیند تبلیغ شریعت اسلام دارد. مبلغ آگاه و هوشیار همیشه در صدد شکار فرصت و موقعیت های مناسب برای ارشاد و هدایت مردم است. استفاده مناسب از فرصت های برای فراخوانی مردم به اسلام شناسی و نهادینه نمودن فرهنگ عمل به دستورات دین، از ویژگی های زمان شناسی، وقت شناسی مبلغ و بکار گیری مهارت های دین گستری است.

فصل ہفتم

اخلاق و میت؟

اخلاق چیست؟

اخلاق، اصول ارزشی از فرهنگ رفتاری اسلام هستند که پایه گفتار و رفتار انسان براساس آنها صورت می گیرد. اخلاق یعنی جمع خلق، و خوی و سرشت انسان.

به ملکات و صفت درونی انسان اخلاق می گویند، و رفتاری که از این صفات ناشی می شود، رفتار اخلاقی نامیده می شود. اخلاق، علمی ارشادی و توصیه گر است که انسان را برای شناخت و عمل رفتار اسلامی برمی انگیزانند. اخلاق، احساسی است که الله سبحانه در درون انسان نهاده است. براساس این احساس انسان صفات نیک و پسندیده و فضائل معنوی، ارزش های اخلاقی را دوست دارد و از زشتی ها و فساد رذائل اخلاقی، آفات اجتماعی و دروغ گویی، حقه بازی، نیرنگ و... بدش می آید.

منشأ اخلاق اسلامی

دانش اخلاقی هویت وحیانی دارد، و از قرآن کریم، سیره مطهر و احادیث صحیح نبوی گرفته شده اند. به همین دلیل اخلاق اسلامی گفته می شود. اخلاق اسلامی با دور نمودن انسان از فساد رذائل اخلاقی و انحرافات، و زینت دادن او به فضائل اخلاقی، به بهترین وجه به رشد و بالندگی انسان می پردازد و به حفظ عزت و شرافت، ارزشمندی و تعالی انسان می افزاید.

ضرورت شناخت اخلاق اسلامی

برای رشد و شکوفایی انسان و رسیدن او به مراتب بالای انسانیت، شناخت اخلاق اسلامی ضرورتی حتمی دارد. در فرهنگ اسلامی، اخلاق و رفتار انسان به بهترین وجه ترسیم شده است. حضرت رسول (ص)، نمونه اعلای انسانیت و

تجسم اخلاق قرآن بود. چنان که حضرت عایشه صدیقه دربارہ اش گفت: اخلاق حضرت (ص) اخلاق قرآن بود. با پیروی علمی و عملی قرآن، با اخلاق ترین انسان ها را تربیت نمود و در قالب اسلام ریخت. اخلاق و رفتار اسلامی را در وجود یارانش تجلی داد. شناخت اخلاق و رفتار اسلامی و متخلق شدن به آنها مهمترین نقش را در ارتقای معنوی انسان دارد.

رعایت ادب و احترام و رعایت نظم و انضباط اجتماعی جلوه گاهی از بروز شخصیت و ساختار اسلامی مبلغان است. رعایت ادب، اخلاق و رفتار اسلامی، قدرت تأثیر گذاری مبلغان را افزایش می دهد. بحث اخلاق تبلیغی از مباحث مهم فرهنگ رفتاری اسلام است.

علم ارتباطات و اخلاق، کاربردی است در قلمرو تبلیغ اوامر و نواهی شرعی. بدین لحاظ متخلق شدن به اخلاق زیبای محمد(ص) و رعایت رفتار اسلامی از ضروری ترین وظایف مبلغان است. بدون رعایت اخلاق و رفتار اسلامی هیچ کمالی برای انسان پدید نمی آید. رعایت ادب، اخلاق و رفتار اسلامی، ضمن غنا بخشی به زندگی، پشتوانه قوی معنوی انسان در تداوم دین داری آگاهانه می شود. همه انسان ها برای دوری از فساد رذائل اخلاقی و آفات اجتماعی و نیز برای داشتن زندگی پاک و زیبای اسلامی به شناخت و عمل اخلاق و رفتار اسلامی نیازمند هستند. به قول شاعر:

اقوام روزگار به اخلاق زنده اند

قومی که گشت فاقد اخلاق مردنی است

افرادی که از اخلاق و رفتار اسلامی علم و آگاهی و عمل ندارند، در ظلمت بی ایمانی و سوء اخلاق و جهالت به سر می برند و پیرو هوا و هوس می شوند.

پیروی از هوا و هوس روح انسان را کدر میکند و از حق و حقیقت دور می‌گرداند. آنچه انسان را از فساد، ابتدال بی فرهنگی نجات می‌دهد و به سوی زندگی نورانی سوق می‌دهد، شناخت اصول اخلاقی و عمل به آنها است.

کسی که از اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام علم و آگاهی داشته باشد، مزه اخلاق را می‌چشد و به ارزش و اهمیت آن پی می‌برد، و بهتر به وظایف قانونی و عبادی خود عمل می‌کند. کسانی که اهل اخلاق و متخلق به اخلاق اسلامند، انسان‌های با صفا، با وجدان، با معرفت، خیرخواه و حق‌شناسی هستند که نه به خود و نه به دیگران زیان می‌رسانند.

شناخت اسلام اصیل و اخلاق و رفتار آن، ضمن این که دوستی و ترس از الله سبحانه را در دل حاکم می‌گرداند، ضمانت اجرایی قدرت مندی در عمل به وظایف بندگی می‌شود. لذا کار مبلغ دلسوز و آگاه، بیان معارف گهربار دین و آشنا نمودن مردم به اخلاق و رفتار اسلامی و بیدار و حساس نمودن وجدان در مردم است.

کاربرد اخلاق

ارتباطات و مناسبات متقابل انسان‌ها و تأثیر گذاری کار مبلغان دینی، دانش و روش‌های علمی و به خصوص اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام را می‌طلبد.

پیروی علمی و عملی و فرهنگ رفتاری اسلام زیبایی درون انسان را متجلی می‌سازد، شخصیت را ارتقاء می‌دهد و قدر و منزلت نصیب انسان می‌گرداند. شناخت اخلاق اسلامی لازمه نهادهای فرهنگی و اجتماعی و پیش نیاز هر تحولی است. رعایت اخلاق اسلامی مبلغان را برای ایجاد ارتباط مردمی و شناساندن اسلام به مردم یاری می‌رساند.

پاکی، آراستگی، منظم و مرتب بودن، رعایت نظم و ترتیب و پرهیز از تنبلی، سستی، نابسامانی و بی‌نظمی در کارهای فردی و اجتماعی از مهمترین آداب و انضباط کاری مبلغ است. مبلغی مسئول و متعهد است که برای پیشرفت خود در زندگی و الگوی عملی بودن برای مردم همیشه و در هر حال اخلاق و رفتار و انضباط کاری خود را دقیقاً رعایت کند. زرنگ‌ترین و هوشیارترین انسان‌ها با زیر پا گذاشتن اخلاق و انضباط کاری به انحراف کشیده می‌شوند و همه وجوه مثبت آنها بی‌ارزش می‌شود. مبلغان با علم و متعالی نقش ارزنده‌ای در شناساندن اسلام و ایجاد ایمان صادقانه و جهت‌دهی مردم در عمل به دستورهای دینی و اخلاق اسلامی دارند. لذا به اقتضای رعایت انضباط کاری، هر کاری باید در زمان خودش انجام شود، تا ضمن پرهیزگاری از شتاب‌زدگی در کارها، کار هر روز در همان روز انجام شود و انضباط کاری حفظ شود و برای همیشه عمر تداوم یابد.

تزکیه، تربیت و اخلاق اسلامی

برای کسانی که در وادی اسلام شناسی، کسب صحیح‌ترین علم و آگاهی دینی، دانش و آگاهی ارزشی فرهنگ روز، قدم گذاشته و خود را به گوهر دانش و خردورزی می‌آرایند، تا به ارشاد و هدایت مردم بپردازند، ضرورت حتمی دارد که متخلق به اخلاق و پیرو علمی و عملی فرهنگ رفتاری شوند، تا در آگاهی‌دهی و هدایت مردم مؤفق شوند، و خود نیز به سوی عالم معنویت، که وجود انسان را نورانی می‌گردانند اوج بگیرد. مؤمن آگاه و هوشیاری که به اطلاع‌رسانی می‌پردازد، باید خود را به گوهر و آرای اخلاقی و صفات متعالی آذین‌بندد، تا به راحتی بتواند مردم را با زبان گفتاری با عمل هدایت کند. یعنی آنچه را می‌خواهد بر زبان بیاورد، در رفتار و عمل خود متجلی سازد. این

امر، نیازمند خودسازی مبلغ به وسیله تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی و آراستن به اخلاق است. انسان با خودسازی می تواند با دیگران تعاملات اجتماعی سازنده و معاشرت دوستانه و تفاهم جویانه داشته باشد. روابط انسان با دیگران بدون خودسازی و رعایت ادب و اخلاق، روابطی خشک و بی اثر خواهد بود.

اگر مبلغ در خودسازی خود نکوشد، مذهب و مؤدب النفس و اثر گذار نمی شود، چرا که نور علم و آگاهی دینی در پشت پرده های حجاب نفسانی رو به خاموشی می رود، و انسان خود خواه، نفس پرست، گمراه و اهل مادیات می شود. انسان مذهب و مؤدب النفس و با علم و عمل می تواند ضمن ارشاد و هدایت مردم، برای مردم مایه خیر و برکت شود و جوامع انسانی را از آفات اجتماعی، انحطاط اخلاقی و رواج منکرات پاک کند و سلامت و امنیت را تأمین کند. با خودسازی انسان می تواند، اخلاق و انسانیت خود را در گفتار و رفتارش تجلی دهد. رعایت ادب و احترام، خردورزی و رفتار عقلانی گوهر انسانیت و وجه امتیاز انسان از سایر موجودات است.

اطلاع رسانی و آگاه نمودن مردم به اسلام با خدا دوستی و معنویت همراه بوده، و هست. انگیزه خدا دوستی نیروی محرکه دین داری و دین گستری است. اگر دین داری و اطلاع رسانی از انگیزه خدا دوستی تهی گردد، هیچ تضمینی برای استمرار تبلیغ و دین گستری نخواهد داشت. مبلغان متعالی که با شناخت اسلام و با دلبستگی به الله سبحان توانسته اند در دل مردم نفوذ کرده و به مثابه چراغی همیشه فروزان راهنما و هدایت گر مردم شوند.

اطلاع رسانی از معارف دین مهمترین عامل در تجدید حیات فرهنگ اسلام و مصونیت بخشی آن در مقابل خطرات و مشکلات و عامل مهم معنوی و دینی بودن کار تبلیغ و استمرار دین گستری است. هر انسانی که آرزوی اسلامی

شدن جهان را در دل دارد باید به اسلام شناسی و خود سازی روی بیاورد تا بتواند از کلیت فرهنگ اسلام و معرفت های نوین جهان، معنویت و پاکی و زیبایی ها را به مردم بشناساند.

وظایف اخلاقی مبلغان

بدون تردید یکی از اهداف مهم اسلام، تربیت اخلاقی، رشد، شکوفایی و به کمال رساندن انسان است. اخلاق اسلامی از چنان شأن و آلائی برخوردار است که حضرت رسول گرامی (ص)، در تبیین هدف بعثت خویش فرموده اند: «اینی بعثت لاتمم مکارم الاخلاق»

انسان فطرتاً موجود اجتماعی است و دوست دارد در جمع زندگی کند. از جمله قوانین جاری در جوامع انسانی، نحوه برخورد مناسب و رعایت اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام است. پایبندی به پیروی علمی و عملی فرهنگ رفتاری اسلام برای همه مسلمانان، به خصوص برای کسانی که کارشان اطلاع رسانی دینی و ایجاد تحول علمی، فکری و رفتاری در مردم است، امری شایسته و ضروری است، چرا که رعایت ادب، اخلاق و رفتار اسلامی، پیش نیاز هر تحولی است.

اخلاق راهنمای معنوی و پشتیبان فرهنگ اسلام است، بیشترین نقش را در تکوین شخصیت انسان دارد، به همین دلیل حضرت رسول (ص) در مورد توجه به اخلاق و سر لوحه قرار دادن آن در گفتار و اعمال انسان تأکید فراوانی نمودند. سرچشمه همه بدبختی ها، ناهنجاری ها و نادرستی ها در زندگی از کم آگاهی انسان نسبت به قدر و ارزش خود، و عدم شناخت و رعایت فرهنگ رفتاری و اخلاق اسلامی است.

اروپا و آمریکایی ها با کنار نهادن دین از صحنه زندگی خود، انسان گرایی و عقل گرایی افراطی را رواج دادند، زندگی خود را پیشرفت داده، به رفاه رسیدند

و در همین چند ساله ی اخیر به وسیله علم و تکنولوژی پیشرفت هایی داشته اند، به طوری که انسان امروزی می تواند در یک چشم بهم زدن، به کمک امواج صوتی و تصویری، دورترین نقاط جهان را نظاره گر شود، با وسایل ارتباط ماهواره ای، سایت های اینترنتی، شبکه های تلویزیونی فرا محلی از اوضاع و احوال تمام نقاط دنیا مطلع شود، دانش و آگاهی دریافت کند. اما همین انسان ها با این همه پیشرفت و داشتن امکانات زیاد و زندگی مرفه، در واقع گرگ درنده شده اند. چرا که زندگیشان مواجه با فقر اخلاقی، ناهنجاری های اجتماعی، انحطاط اخلاقی و تهی از ارزش های معنوی، ارزش های انسانی و اخلاقی است، که این نشان دهنده سقوط اخلاقی و انسانی در غرب و عقاب الهی، در بی توجهی به دین و اخلاق است.

آمریکای جنایت کار و غارت گر و ام الفساد انگلیس حيله گر، برای حفظ و بقای حکومت نامشروع اسرائیل خبیث، که فرزند نامشروع امپریالیسم و کاپیتالیسم است، چندین سال است که مردم فلسطین را به قتل می رسانند، لابی های صهیونیسم، جاسوسان سیا و موسا در این راستا با تطمیع، تهدید، باج دهی و به کمک مزدوران دست نشانده خود، در هر جای دنیا بر ضد اسلام و علمای ربانی و جوانان با علم و عمل اقداماتی انجام داده و می دهند، چرا که فرهنگ اسلام شرک ستیز، استکبار ستیز و ظلم برانداز است.

اسلام همه انسان ها را به انسان دوستی، رعایت عدالت، برابری، برادری و مایه خیر و برکت بودن برای یکدیگر دعوت می کند و بهترین نمونه اخلاق و رفتار و معنویت را به انسان ها عرضه داشته تا در سایه شناخت اسلام، عمل به دستورات دین و پیروی علمی و عملی اخلاق و رفتار اسلامی، دنیای با صفا و پرشکوهی داشته باشند. اخلاق نشئت گرفته از قرآن کریم، سیره مطهر و احادیث صحیح نبوی، اخلاق زیبای فطری و ایمانی است. هر انسانی که

شناخت درستی از اسلام و فرهنگ رفتاری آن داشته باشد، جذب زیبایی و معنویت آن می شود و ضرورت پیروی علمی و عملی اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام را کاملاً درک می کند.

اخلاق اسلامی با مبلغان به طرز جدایی ناپذیری پیوند خورده است. هم شأن اسلامی مبلغان اقتضا می کند که تجسم اخلاق و رفتار اسلامی باشند، و هم با بیان خود، درس اخلاق به مردم بدهند، هم با عمل خود، تأثیر گذارند، در پرورش اخلاقی مردم باشند. برای پیشرفت در کار تبلیغ و دین گستری لازم است چند اصل از اصول اخلاقی به عنوان وظیفه تبلیغی مراعات شود.

اصول اخلاقی مبلغان

اصول اخلاقی مبلغان عبارتند از:

۱- در کار اطلاع رسانی علاوه بر شناخت اسلام و داشتن علم و آگاهی دینی، دانش و آگاهی ارزشی فرهنگ روز، خودسازی به وسیله تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی، متخلق شدن به اخلاق زیبای محمدی (ص) مهمترین نقش را دارند. التزام علمی و عملی به دستورات دین و اخلاق، هرچند برای همه مسلمانان در هر شرایط زندگی ضرورت دارد، ولی برای مبلغان، پسندیده و ضرورتی حتمی دارد، همان طور که ملوث شدن به رذائل اخلاقی، پیروی هوا و هوس، آفات اجتماعی خودخواهی، بی نظمی و مواردی از این قبیل برای مردم زشت و نکوهیده است، برای مبلغان زشت تر و نفرت انگیزتر خواهد بود.

۲- هر مبلغ پیش از اطلاع رسانی باید با اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام آشنا و مؤدب به آداب اخلاقی باشد و با مردم رفتاری عقلانی، متواضعانه و نزاکتی محترمانه داشته باشد.

۳- تجلی خوی نیک، صفات پسندیده و شخصیت مبلغان، اثر بسیار سازنده و عمیقی در افکار عموم مردم می گذارد، اصل اخلاق تبلیغی، فروتنی، تواضع، مهرورزی نسبت به همه مردم است، لذا بر مبلغ ضروری است اصول اخلاقی را بیاموزد و مراتب بالایی از ارزش های انسانی و سجایای اخلاقی برخوردار باشد، چرا که تواضع، فروتنی، عزت و بزرگی انسان را ارتقاء می دهد و رفتار متواضعانه موجب محبت ورزی می شود و کار تبلیغ را با نشاط و دلگرمی پیش می برد.

۴- به استناد فرهنگ رفتاری اسلام، مبلغان موظفند در هر حال فضائل اخلاقی اسلامی، تقوا و درست کاری را رعایت کنند، کار مبلغان آگاه نمودن مردم به اسلام است، فعالیت مبلغان با افکار عمومی ارتباط مستقیم دارند، عدم رعایت تقوا، صداقت، اخلاق و درست کاری، بد اخلاقی، بی اعتباری اخلاقی و خدشه دار شدن افکار عمومی می شود. مبلغ باید معلم اخلاق مردم باشد. ضرورت رعایت اخلاق برای مبلغان نسبت به دیگر حرفه ها، اهمیت فوق العاده ای دارد، رعایت اخلاق از سوی مبلغ به راحتی و سریع به مردم سرایت می کند، از این رو انتظار می رود مبلغان بیش از پیش پایبند علمی و عملی اخلاق و رفتار اسلامی باشند، پایبندی ارزش های عالیه انسانی و اخلاقی و دوری از بد اخلاقی از ضروریات حتمی مبلغان است.

۵- صبر، مقاومت و گذشت استقامت و پایداری در راه تبلیغ و اطلاع رسانی ارزشمندترین کار اخلاق است و نیز اقتضای آگاه نمودن مردم، صبر در برابر مشکلات اطلاع رسانی، تشویق و ترغیب و توجیه نمودن مردم، بردباری و گذشت در برابر لغزش و خطاهای مردم است، مدارا و گذشت، درست کاری و منظم بودن، مشورت نمودن و استفاده از عقل جمعی، از اصول مهم اسلامند.

۶- بیان حقایق - مبلغان با عموم مردم سر و کار دارند و کار تبلیغ ارتباط مستقیم با مردم است، ضمن پایبندی به اصول اخلاقی و نیاز برای تأمین

نیازهای دینی و آگاهی های ارزشی تلاش شود. تا از صحیح ترین علم و آگاهی دینی به مردم آگاهی داده شود و در بیان حقیقت که یک اصل بنیادین است، قویاً اهتمام داده شود. مبلغ روشن گر باید انسانی امین و با صداقت باشد، امانت، صداقت و درست کاری و راستگویی و انتقال اصل و عینیت مطالب دینی و دانش آگاهی های فرهنگ روز، با ذکر مأخذ شرعی و علمی به اطلاع مردم برساند و برای بالا بردن اطلاعات دینی مردم تلاش ورزد. چون مبلغ نقش اطلاع رسانی، ارشاد و هدایت مردم را به عهده دارد، رعایت اخلاق، صداقت و درست کاری، کم گویی و گزیده گویی و خوب گویی با حفظ امانت امری حتمی و نشانه داشتن ایمان صادقانه و جوانمردی است، و مبلغ پاک سیرت با عمل به دستورات دین و اخلاق، درست کاری، عواطف انسانی، نوع دوستی، عدل، انصاف، عفت کلام، شجاعت، غیرت دینی و دیگر آداب و فضائل عالیه اسلامی را به مردم القاء نماید.

بیان معارف اوامر و نواهی شرعی باید با معیارهای شرعی صورت گیرند، و به هیچ عنوان نباید بیان حقایق با اکاذیب و خرافات قاطی شوند، برای بیان حقایق نباید از واژه های منفی استفاده شود.

راستگو باش که راستان رستند

راستان در جهان قوی دستند

۷- تجزیه و تحلیل مسائل دینی و مسائل و مقولات لازمه ی روز. کار اطلاع رسانی مبتنی بر اصول اخلاقی، خدمت به مردم با بیان حقایق و آگاهی دهی، مستلزم درک درست، قدرت تفکر و تحلیل مسائل مختلف است، که لازمه اش اسلام شناسی، داشتن قدرت فکر و درست اندیشیدن، قدرت تشخیص و تفکر بالا، از شناخت مسائل مختلف زندگی و مقولات لازمه روز است، تا مبلغان براساس این درک و شناخت های صحیح، بتوانند معارف گهربار اوامر و نواهی،

مسائل فرهنگی، علمی، سیاسی، اجتماعی، بایدها و نبایدهای اخلاقی، مسائل تعالی دهنده روحی و معنوی و موضوعات مهم و ضروری (روز) جامعه و جهان را منصفانه و درست تجزیه و تحلیل نمایند و نتیجه را با هدف اطلاع رسانی و تنویر افکار عمومی، در اختیار عموم قرار دهند.

۸- مبلغان باید امین و رازدار باشند. مردم مبلغان را افرادی با ایمان، با صداقت و آگاه و عامل به اسلام، افرادی امین و متعالی به حساب می آورند و آنها را مورد اعتماد و گمان نیک خود قرار می دهند و مسائل شخصی و خصوصی زندگی خویش را با آنها در میان می گذارند، مشورت می کنند و از آنها راه حل، چاره جویی و راهنمایی درخواست نمایند، لذا مبلغان باید در حفظ اسرار مردم بکوشند، امین و رازنگهدار باشند و بدین وسیله ضمن کسب رضا و خشنودی الله سبحان، اعتماد و اطمینان عموم را نسبت به خود تقویت کنند.

۹- عدم استفاده ابزاری از اسلام به دلیل این که مبلغان از اعتماد مردم برخوردارند، نباید به گونه ای رفتار شود که اعتماد مرد سلب شود. سوء استفاده از سادگی مردم، سوء استفاده از اعتماد مردم امری بسیار زشت و کاری ناجوان مردانه است. هر مبلغ باید به اقتضای شأن اسلام، در آداب و فضائل معنوی، ارزش های عالی انسانی و اخلاقی جاری باشد و به شکرانه عزت و کرامتی که الله محبوب (ج) به او لطف فرموده خود را با لباس زیبای فرهنگ رفتاری بیاراید. پایبندی بسیار جدی و پیروی علمی و عملی اخلاقی و فرهنگ رفتاری اسلام، به مثابه لباس بسیار تمیزی است که باید بر تن همه مردم به خصوص دین گستران باشد، و هیچ وقت حتی لحظه ای از این لباس تمیز و شیک برهنه نشود.

تأثیر شناخت اسلام در رعایت اخلاق

فرهنگ اسلام، جامع ترین و کامل ترین آیین انسان سازی، جامعه سازی و تمدن سازی است.

این آیین قوی ترین پشتیبان زندگی معنوی و مادی انسان است، و تمام خواسته های فطری و نیازهای انسان را برآورده می کند.

در هر جا که کلیت این آیین بلند مرتبه بصورت علمی و عملی ظهور و نمود داشته، زندگی از غنای معنوی سرشاری برخوردار بوده است، و بیشترین پیشرفت علمی در رشته های مختلف نمود یافته است. شناخت صحیح اسلام روح را تغذیه و عقل و عاطفه را می شوراند و در دل انسان انقلابی برعلیه کفر، شرک، بدعت، جهالت و اخلاق جاهلی ایجاد می کند و انسان را شرک ستیز و ظلم برانداز و ذلت گریز و عزت طلب بار می آورد.

انسان با شناخت اسلام و داشتن صحیح ترین علم و آگاهی و با درست اندیشیدن می تواند از سایر جانوران متمایز گردد. لازمه رسیدن به سعادت دنیا و رستگاری در آخرت، شناخت اسلام و عمل به دستورات دین است. هر انسانی که از اسلام شناخت و عمل داشته باشد، دل داده الله جل و اعلی می شود و الله سبحان را در هر حال یار و یاور خود می داند و نه تنها از نا امیدی و یا امیدواری به غیر او (ج) به شدت پرهیز می کند، بلکه نا امیدی از دیگران را سرمایه تعالی و آزادگی خود دانسته، و با امیدواری به الله (ج) پایه اصلی بندگی با اخلاص خود را محکم می کند.

اولین و مهمترین وظیفه مبلغان شناخت صحیح اسلام اصیل است. هر مبلغی که از اسلام درک و فهم و علم و آگاهی بیشتر داشته باشد، انسانی مؤدب تر، مخلص تر، و متواضع تر و با شخصیت تر خواهد بود و با جاری بودن در فرهنگ

اسلام، عزت و شرافت و تعهد اخلاقی خود را تا بالاترین حد ارتقاء می دهد و در نتیجه شخصیت و احترام انسان ها را از دریچه احسن التقویم خواهد نگریست و به خاطر الله سبحان مردم را دوست خواهد داشت، گزیده گوی و شیرین سخن می شود و مردم را با القاب خوب و بهترین نام صدا می زند، با اطلاع رسانی دینی و علمی خرافه زدایی و تصحیح باورهای نادرست مردم، آنها را در وادی زندگی دین محور سوق می دهد.

از دیدگاه مبلغ اسلام شناس، برخورد مؤدبانه و رفتار متواضعانه با مردم، محبت به الله سبحان می باشد. پاسداشت حرمت و حریم مردم جلوه ای از شناخت اسلام و محبت به خلق خداست. برخورد محبت آمیز و گفتن سخن نیکو و اخلاقی با مردم، یعنی گشودن بال رحمت و خیر خواهی برای آنان.

اسلام برترین فرهنگ را داراست و ما مسلمانان ابر قدرت فرهنگی و اخلاقی جهان هستیم. در صورتی که شاخصه اصلی فرهنگ غرب سکولاری است. این فرهنگ سعادت مردم را در جدایی دین از زندگی می داند و می خواهد فرهنگ ملل دنیا، خصوصاً فرهنگ اسلام را از طریق دهکده ی جهانی زیر سلطه خود در آورد. غریبان هیچ پروا و توجهی به تعالی انسان و انسانیت، ندارند. با علم به این که می دانند فرهنگ اسلام فرهنگی برتر است، اما برای تأمین مقاصد مادی و دنیوی خود، فرهنگ تهی از ارزش های خود، تجدد (افراطی) را طوری رواج داده و می دهند که فراگیری و گسترده شدن سکولاریسم و تجدد، از در و دیوار نمایان است و تمام مظاهرش دشمنی با اسلام، بی ایمانی، بی حیایی، لابیالی گری، ترویج فساد، ابتذال و بی فرهنگی است. لذا ما باید با شناخت صحیح اسلام و اطلاع رسانی از صحیح ترین علم دینی، مردم را آگاه کرده، به اهمیت حیاتی اسلام واقف گردانیم، فرهنگ عمل به دستورات دین را نهادینه نمائیم تا در ضمن برخورداری از علم و عمل سعادت آمیز اسلام، در مقابل

نقشه های ناجوان مردانه دشمنان اسلام و تهاجم فرهنگی شان، مصونیت ایجاد شود.

شناخت اسلام و ترویج علم و آگاهی دینی و اصول اخلاقی از جمله ضروریات حتمی در این دوران جهانی شدن است. فقدان علم و آگاهی دینی موجب انحراف مردم از مسیر درست اسلام می شود. ارزش و لیاقت و کارآمدی بیشتر انسان هرچه بهتر و بیشتر شناخت اسلام اصیل و عمل به مقتضیاتش بر طبق دستور و روش حضرت رسول(ص) است. به گفته مولوی بلخی:

اگر کافر ز بت پرستی آگاه گشتی

کجا در دین خود گمراه گشتی

کسی که از اسلام شناخت و آگاهی داشته باشد، صاحب نور علم و نیروی عمل می شود، مسلمانی آگاه و مجرب می شود، و از راه معرفت و بصیرت در انجام کارها موفق می شود و صلاحیت اخلاقی و مردانگی خود را با پیروی علمی و عملی فرهنگ اسلام بر دیگران می نمایاند. گفتار و رفتار انسان در صورتی ارزشمند می شود و اثر گذارتر می شود که توأم با شناخت و آگاهی و عقلانیت روز باشد. رعایت ادب، اخلاق، احترام و حرمت قائل شدن به مردم، یکی از نشانه های ارزیابی بلوغ فکری و فرهنگی مبلغان است. مردم همیشه قدردان مبلغان روشن فکر، باشعور، فهیم و دلسوز و آگاه کننده ی خود هستند و در مقام تشکر از آن ها، دوست دار و حرف شنویشان می شوند، چرا که در می یابند، این خدا دوستان با علم و عمل، منکرات و آفات اجتماعی و دیگر ضدارزش ها که سد پیشرفت اسلام را بر نمی تاباند، و در چارچوب شریعت اسلام و در حد وسیع دانایی و توانایی خود، در زدودن آن ها و روشنگری و آگاهی دهی مردم حریصانه تلاش می ورزند، و همچون شمع می سوزند و مردم را از نور علم بهره مند می گردانند، به گفته مولوی:

هر که او آگاه تر پر دردتر

هر که او هوشیارتر رخ زردتر

صدق و راستی در گفتار و کردار، قول و قرار، در عهد و پیمان، رعایت تقوا، صداقت، درست کاری همه و همه زاینده شناخت اسلام و ارزش های اخلاقی و تربیت قرآنی هستند. در مقابل این فضائل معنوی و ارزش های والا، دروغ، نیرنگ، حقه بازی، شیادی، گندم نمایی و جو فروشی، خلف وعده و... از رذائل اخلاقی هستند که بنیان حقیقت انسانی و جامعه انسانی را بر هم می زنند.

بر هر مسلمان واجب است که نهایت سعی را داشته باشد تا ضمن اینکه خود را از فساد، دروغ، ریا کاری، و تظاهر، فریب مردم، نفاق و دورویی، نا هم خوانی گفتار و عمل و دیگر اقدامات اجتماعی و رذائل نیالاید، بلکه زندگی سالم خود را براساس خلق زیبای محمدی (ص) پایه گذاری نماید. انسان هایی که از اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام پیروی علمی و عملی داشته باشند، در بین آنها امنیت، آرامش، شادی و بالندگی به وجود می آید.

رعایت اخلاق در تمامی موارد فردی و اجتماعی، جامعه انسانی را سالم نگه می دارد، در غیر این صورت جامعه ناسالم و پر از فساد اخلاقی و آفات اجتماعی می شود. تأکید زیاد در مورد رعایت ادب و اخلاق به خاطر اهمیت ویژه ای است که اسلام عزیز برای حفظ حرمت و آبروی انسان ها، به خصوص مؤمنان با علم و عمل متعالی قائل است.

این بشر دو پا با خود سازی و به وسیله تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی، آدم می شود، و این آدم در پرتور شناخت صحیح اسلام اصیل و عمل به مقتضیاتش انسان می شود، و در تداوم دین داری آگاهانه به مراتب بالای انسانیت و معنویت می رسد.

فصل هشتم

مذکر و تریمت، کامی به سوی انسان سازی اسلامی

تزکیه و تربیت، گامی به سوی انسان سازی اسلامی

نفس قوه دراکه ای است که الله سبحانه و تعالی در نهاد انسان به ودیعه نهاده است. نفس ترکیبی از روح و جسم است که هر کدام ارگانیزم و گرایش ویژه خود را دارند. روح به ملکوت اعلیٰ بستگی دارد و میل به پاکی زیباییهای فضایل معنوی و ارزش های عالیّه انسانو اخلاقی دارد، و می تواند عالی ترین عملکردها را داشته باشد. جسم انسان به زمین تعلق دارد و جای غرایز است و میل به تمایلات شیطانی دارد و می تواند تا پست ترین کارها را انجام دهد. جان انسان هم کانون جنگ قوای رحمانی و شیطانی است.

تزکیه نفس و تربیت اسلامی، موثرترین و بنیادی ترین مسئله تربیتی هستند که می تواند مرکز ثقل هر تحول و پیشرفت باشد و انسان را قادر سازد قوای رحمانی را تقویت کند و قوای شیطانی را سرکوب کرده، نفس را تربیت کرده و مطیع خود بگرداند. نقش آفرینی تزکیه و تربیت در انسان سازی بسیار ارزشمند است. هیچ عامل دیگری در پایه گذاری و رشد و شکوهمند تمدن اسلامی از آنجا ناشی شد که پیشوای معظم اسلام با استفاده از آموزه های قرآن کریم به تربیت مردم پرداخت و انسان های متعالی پرورش داد. این واقعیتی روشن و گویاست، در روزگار فعلی که علم و تکنولوژی کره زمین را به دهکده ای تبدیل کرده است و فرهنگ های ملل دنیا بر یکدیگر اثر می گذارند، برای اسلامی نمودن جهان خیلی بیشتر از گذشته به انسان سازی نیازمندیم. در چنین عصری اگر جوانان امت اسلام درست تربیت نشوند و ساختار صحیح اسلامی نداشته باشند، دچار بحران هویت اسلامی و انسانی شده و جذب فرهنگ و مکاتب غیر اسلامی می شوند.

تزکیه و تربیت و اهمیت آن در اسلام

تزکیه نفس و تربیت اسلامی از موضوعات مهم و سازنده فرهنگ اسلامند. الله سبحان هدف از بعثت انبیا و شخص شخیص حضرت رسول (ص) را تزکیه و تربیت قرار داده است.

«هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم یتلو علیهم آیاته و یزکیهم و یعلمهم الکتاب و الحکمه» اوست کسی که در میان درس نا خواندگان رسولی از خود آنان برانگیخت که آیاتش را برای آنان می خواند و آنان را پاک می دارد و به آنان کتاب و حکمت می آموزد.

دل پاک و زیبا روشن بین می شود معارف و حقایق را بهتر درک می کند. معارف و اوامر و نواهی دین در دل پاک ماندگار شده و محور عمل می شوند. معارف و حقایق آیین بلند مرتبه احمدی (ص) در دل ناپاک نه درک می شوند نه ماندگار می شوند، چرا که «الضدان لا یجتمعان» لذا اسلام به تزکیه و تربیت که برنامه حقیقی انسان سازی هستند، بسیار اهمیت داده و به پاکی و زیبایی ظاهر و باطن انسان قویا اهتمام می دهند.

سازندگی درون و تسلط بر نفس ارزشمندترین جهاد و اولین قدم در راه اسلام است. مجتهد بزرگوار ترمذی از قول حضرت رسول (ص) نقل می کند: «المجاهد من نفسه لله فی طاعته الله عزوجل، _ مجاهد و حقیقی کسی است که با نفسش در طاعت الله عزوجل جهاد کند. طلاب جوان الگوی رفتاری و سرمایه علمی امت اسلامند. تامین سلامت روحی و جسمی آنها در محیط با صفای مدارس دینی، تضمین کننده سلامت جوامع انسانی و دین گستری می شود. برای انسان سازی، ایجاد شخصیت و ساختار صحیح اسلامی، رشد و شکوفایی استعدادهای محصلان، تزکیه و تربیت و آموزش اخلاق و رفتار اسلامی امری

حتمی و ضروری است. بدون تزکیه و تربیت هیچ تضمینی برای پاک شدن، پاک ماندن و رسیدن به مراتب بالای معنویت و انسانیت وجود ندارد. اهمیت انسان سازی به عنوان اصلی بنیادی در فرهنگ اسلام، مسئولیت متولیان، مسئولان اجرایی و استادان مدارس دینی را در مورد تزکیه و تربیت اسلامی بیش از پیش کرده است.

علاوه بر این شرایط امروز جهان و توسعه ارتباطات رسانه ای و استفاده از برنامه های ماهواره ای و اینترنتی در میان محصلان، ضرورت تزکیه و تربیت را تو امان آموزش دروس اسلامی صورت نگیرد، لطمات جبران ناپذیری بر پیکر امت اسلام وارد می شود.

نقش مدارس علمیه در تربیت و تکوین شخصیت محصلان

انسان فطرتاً در پی دست یابی به سعادت و کمال و پرورش ابعاد وجودی خویش است. تزکیه نفس و تربیت اسلامی، بهترین راه جهت رسیدن به این هدف بزرگ است. در پرتو تربیت، انسان می تواند به طور واقعی و صحیح روند رشد و تکامل و تعالی را طی کند. از مهمترین ویژگی های ساحت وجودی جوانان بعد کنجکاوی و رفتار جستجوگرانه است و چون انسان فطرتاً حس خداجویی در وجود خود دارد، رفتار کنجکاوانه و کاشفانه او بستر مناسبی برای خداجویی و شکوفایی می شود و چون تزکیه و تربیت اسلامی با نیازهای فطری و روحی و جسمی انسان مطبق اند، فرآیند تربیتی و رشد و تعالی جوانان را به بهترین وجه در دوران مختلف سنی و مقاطع تحصیلی صورت می دهد.

اما چرا مدارس علمیه ما در بعد تربیت و انسان سازی آن طور که شایسته است مؤفقیت چندانی نداشته اند؟

برای دریافت پاسخ لازم است به نوع برنامه تربیتی که در مدارس رایج است توجه شود. گفتار و رفتار اخلاقی و روابط طلاب، بازتاب ادبیات و آموخته‌های آن‌ها در مدارس دینی است. نظام تربیتی و اجتماعی، نحوه زندگی فرهنگ و جو حاکم بر مدارس از عوامل مؤثر در شکل‌گیری اخلاق، رفتار اجتماعی و شخصیت طلاب محسوب می‌شوند بطوریکه از گفتار و رفتار هر طالب می‌توان وضعیت تربیتی و فرهنگ حاکم بر آن مدارس را که او در آنجا پرورش یافته مورد ارزیابی قرار داد.

محصلان علوم دینی را می‌توان به دو صورت متمایز تربیت نمود: ۱- مدارس هستند که برای تزکیه و تربیت و بالا بردن اصلاحیت شخصیتی طلاب برنامه‌ریزی و مدیریت مناسبی ندارند و فقط در جلسات عمومی هفتگی یا ماهانه درباره مسائل اخلاقی و رفتاری سخنرانی می‌شود. در این نوع مدارس تنها به آموزش اهمیت داده می‌شود، در صورتی که باید برای هر مرحله سنی نوجوانان و جوانان برنامه‌های تربیتی خاصی طرح و به صورت تئوری و عملی آموزش داده شود.

آموزش‌های علوم اسلامی الزاماً به تربیت منجر نمی‌شود و نمی‌توانند انسان‌های متعهد بار آورند. علم به تنهایی حتی نمی‌تواند صاحبش را کنترل و مدیریت کند. مدارس که به موضوع سازنده و تعیین‌کننده تزکیه و تربیت محصلان، با فکری سطحی و گذرا توجه داشته باشند، یا از جایگاه و منزلت و نقش ارزنده تزکیه و تربیت آن‌طور که شایسته است آگاه نیستند، و یا در پرورش علماء مهذب و مؤدب النفس احساس مسئولیت لازم را ندارند، در نتیجه محصلان حیثیت و ساختار صحیح اسلامی را نخواهند داشت. عدم تزکیه و تربیت منشأ سقوط اخلاقی و اجتماعی و ناتوانی جوامع اسلامی برای پیشرفت می‌شود. علت عقب ماندگی فرهنگی و علمی و تکنولوژیکی کشورهای اسلامی

در دور شدن مسلمانان از تزکیه و تربیت و شناخت صحیح اسلام اصیل و عمل به دستورات دین به روش حضرت رسول (ص) است.

محصلاتی که به وسیله تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی پرورش نیابند افکار شیطانی در ذهنشان نفوذ پیدا می کند، با ورزش نسیمی از این رو به آن رو می شوند، برده فکری زور تزویر قرار گرفته و تابعشان می شوند و همراه به ظالمین به مردم ظلم می کنند و نمی توانند مدافع و مبلغ اسلام ناب محمدی باشند. اقبال لاهوری می گوید:

چو نگشتی پاک از لوٹ هو ره نبری در جهان مصطفی (ص)

انسانی که تزکیه و تربیت نشود گوهر لطیف دلش به همان گونه که آینه گرد و غبار می گیرد و رویت تصویر در آن مکدر می شود، زنگار می گیرد حساسیت خود را از دست می دهد و نمی تواند تجلی حق را درست بنمایاند. در چنین دلی ایمان صادقانه و اراده ایمانی قوت نمی گیرد. چنین دلی تحت تأثیر جاذبه های کاذب و رویدادهای وسوسه انگیز دنیا قرار می گیرد. اگر در مدارس دینی به وسیله استادان مذهب النفس دانشمند آشنا به آفات نفس، آگاه به مسائل تربیتی روانشناسی در مراحل مختلف سنی و مقاطع تحصیلی به تزکیه و تربیت محصلان اقدام نشود دلشان پاک و نورانی نمی شود، ایمان در دلشان مستحکم نمی شود، در حفظ عزت و اشاعه اوامر و نواهی دینی با احساس مسئولیت قوی عمل نمی کنند.

۲- مدارس هستند که نظام تربیتی خود را بر محور تزکیه و تربیت و تقدم تربیت بر تعلیم نهاده اند. ویژگی ممتاز این مدارس «یزکیهم و یعلمهم الکتاب و الحکمه» است، و پرورش علمای مؤدب النفس و متعالی را در اولویت کار خود دارند، و تزکیه و تربیت را همزمان و پا به پای دروس برنامه ریزی و اجرا می

کنند تا در نظام کرامت محور و ارزشی خود گوهر وجودی محصلان را به بهترین صورت پرورش دهند.

تزکیه و تربیت محصلان توأمان دروس دینی، نشان دهنده انسان سازی و سازندگی ریشه ای در مدارس مترقی است. دین داری آگاهانه و انجام وظایف شرعی و قانونی در سایه آگاهی دینی و پاکی ظاهر و باطن انسان امکان پذیر می شود نه احساسات زودگذر ظاهر و باطن پاک مایه قوت و ارزشمندی انسان می شود و حس خدا دوستی را در دل مشتعل و فروزان نگه می دارد. قلب پاک قابلیت می یابد که مفتخر به دریافت فیوضات و رحمت واسه الهی شود.

تزکیه و تربیت باعث رشد و قوت گرفتن شرم و حیا و غیرت دینی شده، به مثابه یک پلیس درونی عمل می کند. تزکیه و تربیت محصلان را با استقلال فکری، شخصیت با ثبات و ساختار صحیح اسلامی بار می آورد.

محصلان با روحیه انتقادی، قدرت تشخیص بار می آیند. حق طلب و حق پذیر می شوند و تن به خواری نمی دهند، نواقص و کاستی های خود را آگاهانه برطرف می کنند، همه امور را می سنجند و از مسائل و فرضیه های گوناگون بهترین ها را بر می گزینند، بدون ارزیابی چیزی را نمی پذیرند، ناروایی ها و امور تحمیلی را قاطعانه رد می کنند تا فریب کاران و راهزنان اسلام و انسانیت نتوانند حریفشان شوند، مرعوبشان کنند و فریبشان دهند.

تزکیه و تربیت، صلاحیت و شخصیت محصلان را چنان بالا می برد و استوار می دارد که بتوانند برای همیشه عمر عالمی پویا و متعالی باشند و صادقانه و فعالانه در خدمت اسلام و هدایت مردم قرار گیرند و جز از محمد (ص) رنگ نپذیرند، به گفته مولوی:

مرد حق از کسی نگیرد رنگ و بومرد حق از حق پذیرد رنگ و بو

حال نگاهی به سیستم تربیتی و آموزشی مدارس خود بیاندازیم تا ببینیم از این دو تصویر تربیتی کدام را پرورش می دهند.

مهمترین رسالت مدارس علمیه

طلاب امانت های مسلمانان و در واقع امانت های اسلام هستند که در اختیار مدارس دینی گذاشته می شوند تا متولیان، مسئولان اجرایی و استادان با بستر سازی و ایجاد فضای مناسب تربیتی و آموزش در شکوفایی استعدادهایشان بکوشند و آنها را به انسان های خلاق، مبتکر، خود باور، مذهب النفس هم طراز زندگی طایفه اسلامی بپرورند.

محصلاتی که در مدارس دینی با تزکیه و تربیت دارای ساختار صحیح اسلامی می شوند اسلام شناس و اسلام فهم می شوند، شیفته اسلام می شوند، بهتر و بیشتر به ارزش اسلام پی می برند، به تمام مسائل از دیدگاه اسلامی می نگرند، تصویر روشنی از نقش خود در آینده خواهند داشت و تا آخر عمر در دین گستری و اسلامی نمودن جهان خواهند کوشید.

لذا مهمترین رسالت مدارس دینی آن است که با تزکیه و تربیت که از سودمندترین بخش های فرهنگ اسلام هستند، به انسان سازی بپردازند. تزکیه و تربیت و رشد و گسترش پاک و زیبایی های اخلاق و رفتار اسلامی از مهمترین اصول و مقوم رشد فکری و فرهنگی و تعالی شخصیت انسان هستند، که به عنوان بزرگ ترین پشتوانه معنوی قوی ترین تضمین را برای عمل به دستورات دین و رعایت همیشگی تقوا و درست کاری در وجود محصلان به وجود آورد، و نیز طلاب می توانند خود را از لغزش ها آفات اجتماعی و دام های زیادی که در مسیر زندگی است دور بدارند و براساس رهنمودها و ضوابطی که اسلام تعیین کرده زندگی کنند.

نفس اماره فریب کار خطرناک ترین و بزرگ ترین دشمن انسان است. بدین لحاظ رسالت انسان سازی اسلام ایجاب می کند که مدارس باید همیشه حالت پویا و بالندگی داشته باشند و به وسیله استادان مهذب النفس که بیش از همه به کنه و حقیقت و روح اسلام شناخت و انس دارند، محصلان را از فیلترهای تزکیه و تربیت و آموزش اخلاق و رفتار اسلامی عبور دهند، قدم اول را برای سازندگی شخصیت طلاب و قدم دوم را برای تعلیمشان بردارند تا محصلان به راحتی بتوانند بر خود مسلط شوند و خود را درست با آن ها بیارایند، و نیز تمام موانع راه اسلام قید و بندهای خرافات و رسومات جاهلی و تعصبات کور اوصاف سبعی، شیطانی، زشتی ها، پلیدی ها، تعلقات فریبنده مادی و حیوانی رذائل اخلاقی و اثرات سوء آن ها را بشناسند و خود را از آن ها دور بدارند و نفس خود را در حصار عقاید و اخلاق اسلامی قرار دهند تا شیطان ملعون رانده شده نتواند زندگی شان از مدار صحیح بندگی خارج کند.

مدارس دینی به علت پرورش علمای ربانی یعنی علمای با علم و عمل و متعالی که در مقابل علم خود و در مقابل مسئولیت اسلامی خود بسیار حساس و احساس مسئولیت زیادی دارند، و فاسد نمی شوند که عالمی را به فساد بکشانند، رفتار میان مردم جایگاه ارزشمندی میابند، مقبولیت شرعی و محبوبیت مردمی شان ارتقاء می یابد. نظام تربیتی و آموزشی هر مدرسه، آینه تمام نمای آینده آن جامعه است. وقتی مردم مشاهده کنند نظام تربیتی مدرسه مطابق مشی حضرت رسول (ص) برنامه ریزی و اجرا شود، خوشحال می شوند. وقتی مردم بدانند خمیر مایه فکری و شخصیتی و محصلان با شریعت ناب اسلام شکل می گیرد و آنها دارای ساختار صحیح اسلامی می شوند، حالت اعتماد و اطمینان حس می کنند و ضمن دعای خیر برای تمام پرسنل مدارس از هر لحاظ به مدارس کمک می کنند. اما اگر مدارس را با این کیفیت های ارزشی مشاهده نکنند دلسرد می شوند و اعتمادشان سلب می شود. به همان

گونه که مدارس دینی می توانند با برآوردن انتظارات به حق مردم شأن و پایگاه مردمی خود را گسترده تر کنند، با نادیده گرفتن مطالب و خواسته های مردم آسیب ها و مخاطرات فراوانی متوجه امت اسلام بگردانند. پیشرفت مسلمانان، اسلامی شدن جهان، عزت و سعادت دنیا و نجات و رستگاری در آخرت در گرو وجود علمای مذهب و مؤدب النفس و دانشمند و شجاع و کارآمد زمان است که باید در مدارس دینی پرورش یابند. چرا که مدارس دینی اصلی ترین نهاد تربیتی و فرهنگ سازی اسلامند که تزکیه و تربیت و آموزش فرهنگ رفتار اسلام، از ویژگی های اختصاصی آنهاست.

الله سبحانه به متولیان، مسئولان، اجرایی و استادان مدارس دینی شوق توفیق عنایت فرماید تا، در این روزگار که زندگی ماشینی زنجیره علایق مادی انسان را در گرداب خود در آورده، و بیم آن می رود که انسان منزلت، هویت اسلامی و انسانی خود را به فراموشی بسپارد، برای انسان سازی بسیار حساس باشند و تربیتی بدهند که تربیت اسلامی در مدارس نقش سازنده تری به خود بگیرد و به عنوان یک روند جدید در سیستم تربیتی مورد توجه قرار گیرد و در پرتو برنامه ریزی ها و به کار گیری روش های نوین تربیتی علمای متعالی بیوروند و جلوه های ارزشمند فرهنگ رفتاری اسلام را به تجلی و ظهور برسانند.

انشاء الله تعالی وحده العزیز - جزاک الله عن الاسلام خیر الجزا

فصل نم

زیالی

تعریف زیبایی: زیبایی یعنی خوب و دلپسند بودن

زیبایی امری است که در آن خیر و خوبی، جاذبه و خوشایندی باشد. معروف است که می گویند: زیبایی یعنی خوشایند بودن یک پدیده برای انسان اصل زیبایی یعنی دل سپردن به الله سبحانه و تعالی که زیبایی مطلق و زیبا آفرین است.

هو الجمیل

خارق العاده ترین و شگفت انگیزترین زیبایی، زیبایی الله سبحانه است. یکی از بهترین صفات الله سبحان، (جمیل)، است. از منظر فرهنگ اسلام، جهان هستی تجلی زیبای الله جل و اعلاست، بطوریکه جهان هستی و زیبا رویان آینه وار زیبایی الله سبحان را می نمایند. جمال جمیل الله (ج) پدیده ای است از صفات کمال او (ج) است.

اصل منشأ تمام زیبایی ها، کرامت، بزرگی و بلند مرتبگی ها، الله جمیل است. تمام جهان پر از زیبایی جمال جمیل الله (ج) است. به گفته شاعر:

چشم عالم روشن از نور او

چه خوش چشمی که نوری آن چنان دید

شمس مغربی می گوید:

دارد نشان یارم هر دلبری و یاری

بینم جمال رویش از روی هر نگاری

جز روی او نبینم از روی هر نگاری

نقشی از آن نگار است هر نقش و نگاری

عکسی از آن جمال است هر حسن و جمالی

جز خط او نخواهم از خط هر عذاری

جهان زیبا

جهان هستی زیبا را، الله (ج) آفریده است. این جهان پر خیز و برکت، پر فیض و سرشار از نعمت ها، نشانه قدرت آفرینش و نشانه عظمت الله بی همتاست. الله جمیل جهان را زیبا آفریده و جهان زیبا را تجلی زیبایی خود قرار داده. تمام زیبایی ها از زیبایی الله (ج) است.

الله جلیل والقدر کبیر الشان جهان زیبا را در اختیار انسان ها قرار داده است تا از نعمت هایش بهره برند. از جمله زیبایی های شگفت انگیز ظاهری جهان هستی، زیبایی های طبیعت عبارتند از:

- ۱- زیبایی جریان آب و صدایش، زیبایی دریاها و تلاطم امواج ها
- ۲- زیبایی عطر گل ها و زیبایی شکوفه و طراوت برگ درختان و زیبایی دشت های سرسبز و خرم
- ۳- زیبایی آسمان با شب های مهتابش، بل منظره زیبا و پر جاذبه نیل فام که پر از ستاره درخشان است و زیبا دوستان را مجذوب خود می گرداند.
- ۴- زیبایی پرندگان با صدای خویشان که زیبایی و پویندگی خود را در پروازها نشان می دهند، و زیبایی های بی شمار دیگر که انسان ها به این زیبایی ها فکر می کنند و به قدرت آفرینش و عظمت الله سبحان می برند.

الله زیبای زیبا آفرین، انسان را به عنوان بهترین موجود جهان هستی براساس (نظام احسن)، (نظام احسن تقویم)، در بهترین صورت و ترکیب متناسب آفریده است. خالق یکتای بی همتا، انسان را در شکل و شمایلی آنچنان موزون و زیبا آفرید که خودش را به خاطر این خلقت زیبا و شگفت انگیز، تحسین فرمود (فتبارک الله احسن الخالقین) و زیبایی دوستی را در ذات انسان ها به ودیعه نهاده است. به همین لحاظ انسان، الله سبحان را که مظهر و خالق زیبایی است، دوست دارد، و طبعاً زیبا دوست و جمال پسند است و تمایل زیادی به فضایل معنوی، ارزش ها، زیبایی اخلاق حسنه و هرچه از جنس پاکی ها، آراستگی، زیبایی و نیز استفاده از عطر مطلوب طبع و خوشایندش است.

انواع زیبایی ها

زیبایی ها سه قسمتند:

۱- زیبایی ذاتی ۲- زیبایی معنوی ۳- زیبایی اکتسابی

زیبایی های ذاتی در مظاهر جهان هستی و انسان ها دیده می شوند.

زیبایی های معنوی در کلمات قرآن کریم، احادیث صحیح نبوی و سیره مطهر حضرت رسول (ص) وجود دارند و منابع فوق منبع زیبایی و زیبا شناسی هستند. زیبایی های گذشت و فداکاری، زیبایی های راستی، درستی و درست کاری، زیبایی سخاوت و یاری رساندن به هم نوعان را می توان نام برد. زیبایی های معنوی بسیار دلچسب و دوست داشتنی هستند محبت زیادی به وجود می آورند. این زیبایی ها با چشم ظاهر دیده نمی شوند ولی با چشم باطن، بصیرت که همان نور باطن است، مشاهده می شوند. به همین لحاظ ضروری است که انسان (احسن تقویم) بوسیله تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال

بخش اسلامی در خودسازی خود بکوشد، ظاهر خود را از پلیدی و زشتی ها و ضد ارزش ها، و باطن خود را از پیروی هوا و هوس و تمایلات حیوانی و اخلاق غیر انسانی پاک کرده و پاک بدارد تا آینه ی دل پاک، روشن و نورانی شود.

آینه روشن بیاید

تا نور جمال او نماید

شایسته است هر مسلمان با رعایت تقوا، صداقت و درستکاری، با علم آموزی و عمل به دستورات دینی مراتب انسانی و معنوی خود را بالا ببرد و هم با علم آموزی مفید و در جریان قرار داشتن آگاهی های ارزشی و مرفقی فرهنگ روز، همواره در بالا بردن مراتب علمی و شخصیت خود کوشا باشد، تا چشم دل بینا و بیناتر شود و جلوه های معنوی مشاهده شوند. هرچه باطن انسان پاک و پاک تر شود، انسان بهتر می تواند زیبایی ها را درک کند و لذت ببرد. انسان فطرتاً الله سبحانه را دوست دارد و او را آگاهانه تر و عاشقانه تر می پرستد. فطرت پاک و معنوی و پرستش آگاهانه باعث می شود که انسان شیفته فضائل معنوی و عاشق کمالات می شود و زیبایی ها را دوست داشته و جذب زیبایی های نیکی، خوبی ها، و آلاهی ها ارزش های عالیّه انسانی، اخلاقی، زیبایی های حق و حقیقت، زیبایی های معارف گهربار دین و بطور کلی تمام ارزش ها، لذت ببرد و همه این موارد که در سیر رشد و تعالی و طی مدارج کمال برایش بسیار دوست داشتنی باشند، و از زشتی و پلیدی ها و مواردی از این قبیل بدش می آید. انسان از معنویات لذت می برد و بیشتر به عظمت الله سبحانه پی می برد و سر تعظیم به درگاهش فرود می آورد.

جز زیبایی های ذاتی خدادادی و زیبایی های معنوی، زیبایی های دیگری وجود دارد که به زیبایی های اکتسابی معروفند و انسان در بدست آوردن نشان همواره باید تلاش کنند. زیبایی اکتسابی از مهمترین ارزش هایی هستند که با اسلام شناسی، علم آموزی دینی، ایمان آگاهانه و صادقانه به الله جمیل جل و اعلا، عمل به دستورات دین به روش و دستور نبی مکرم اسلام، رعایت همیشگی تقوا حاصل می شوند. انسان می تواند با حاصل نمودن زیبایی های اکتسابی، زیبایی ذاتی خدا دادی خود را بهتر متجلی سازد. انسان به علم آموزی دینی، دانش و آگاهی های ارزشی فرهنگ روز، وانجام اعمال صالحه بیشتر تلاش ورزد، فطرت پاکش شکوفاتر می شود و زیبایی ها را بیشتر درک می کند و بهتر از آنها لذت می برد.

بگفته شاعر:

به نزد آنکس که جانش در تجلی است

همه عالم کتاب حق تعالی است

علم آموزی دینی و عمل به مقتضیاتش در شکوفایی عقل و بصیرت بخش انسان بسیار مؤثرند. تقویت و استحکام ایمان انسان با عبادت آگاهانه است. تقویت ایمان آگاهانه و صادقانه باعث تقویت شرم و حیا در انسان می شود و زیبایی های ایمان صادقانه و شرم و حیا سیمای انسان را زیباتر نموده و موجب فزونی نورانیت و شادابی انسان می شوند. یکی از مهمترین عواملی که در اکتساب زیبایی بسیار مؤثر است، دینداری آگاهانه، رعایت همیشگی تقوا، صداقت و درستکاری است. رعایت همیشگی تقوا زیبایی خاص به انسان می دهد و باعث افزایش اعتبار اجتماعی و فزونی شخصیت انسان می شود.

دینداری آگاهانه جلوه ای از زیبایی های بندگی است. معروف است که می گویند: بوی خوش از گل خوشبو و عطر به مشام انسان می رسد و رعایت ادب و اخلاق خوب از علم، هوش، عقل و شخصیت انسان نشئت می گیرد. یکی از مظاهر زیبایی، زیبایی سیمای انسان است. پاکی، آراستگی و زیبایی ظاهری انسان از مهمترین نمادها شخصیت انسان است. لذا شایسته است که هر مسلمان پاکیزگی و بهداشت و آراستگی لباس را رعایت کند، به خصوص مبلغان و علمای جوان که با مردم ارتباط ارشادی و هدایتی دارند، با دقت بیشتری در پاکیزگی و بهداشت، آراستگی ها را بنمایند. بسیار شایستگی آور خواهد بود که مبلغان و علما به اقتضای شأن اسلامی و انسانی خود مسئولیت اطلاع رسانی و الگو بودن خود را با رعایت پاکیزگی ها و آراستگی ها بنمایانند و سیمای زیبای خود را با نوع پوشیدن لباس متناسب شخصیت خود، آراسته بودن به شناخت عمیق و صحیح معارف دین ادا نمایند، این امر ضمن اینکه از مهم ترین عوامل مقبولیت در بین مردم و نمادی از تعالی علمی، عقلی و نشانگر آراستگی باطن است، و نیز اطاعت الله سبحانه است که به ما فرموده است: (ان الله جمیل یحب الجمال و هو بقول: خذوا زینتکم عند کل مسجد) الله زیباست، زیبایی را دوست دارد و او (ج) دستور داده است که زینت خود را در هنگام رفتن به مسجد بگیرید. مجتهد بزرگوار امام مسلم رحمه الله از حضرت رسول (ص) روایت کرده است: الله سبحانه، سرچشمه پاکی هاست و به جز پاکی چیزی را نمی پذیرد. و یا اینکه (الله جمیل و یحب الجمال) خود برای ما دستور است برای رعایت پاکیزگی، بهداشت، آراستگی و زیبایی، چرا که الله سبحانه زیبایی ها را برای استفاده انسان ها آفریده و به ما اجازه داد از پاکی ها، زیبایی ها، وسایل رفاهی و دیگر نعمت ها و چیزهای خوب استفاده کنیم. در ضمن الله سبحانه به کسی نفرموده که خود را از نعمت ها و ظاهر زیبای زندگی دنیا به خاطر بدست آوردن نعمت های آخرت محروم کند اما در استفاده از

نعمت ها باید رعایت اعتدال و میانه روی پیروی موازین حلال و حرام مد نظر باشند. دوری از افراط و تفریط و رعایت حد اعتدال در استفاده از زیبایی ها مایه سعادت مندی و ارتقای انسان در راه تکامل می شود. زیبایی های قیافه، سیما و هیئت پسندیده از وجوه مهم انسانی هستند که انسان را دوست داشتنی تر می گردانند. مبلغان و علما که ظاهر و باطن پاک و زیبا داشته و از حسن شهرت برخوردار باشند، تأثیر سخن و نفوذ کلامشان افزایش می یابند و بهتر می توانند در مردم تحول بوجود آورند.

لباس مبلغ

یکی از ابعاد معنوی انسان، دوست داشتن زیبایی ها و علاقه به پوشیدن لباس مناسب است. لباس برای حفظ بدن از سرما و گرما و آراستگی و زیبایی انسان بسیار اهمیت دارد. لباس مناسب و آراستن قیافه و سیمای ظاهری از وجوه مهم انسانی هستند. برای مبلغان همان طور که اطلاع رسانی و دین گستری، رعایت ادب و احترام مردم، و نیز بنیه علمی و اطلاعاتی قوی بسیار لازم است، پوشیدن لباس مناسب هم اهمیت ویژه و خاصی دارد. اگر مبلغان محترم وضعیت ظاهری آراسته ای داشته باشند، همیشه مورد پذیرش عموم مردم قرار می گیرند. بدین لحاظ استدعا دارم اجازه بفرمائید شاگردوار مطالبی را خدمتتان یادآورم. اولاً زیبا آفرینی الله جمیل جل و اعلا این مطلب را می رساند که الله محبوب از انسان، پاک، آراستگی و زیبایی می خواهد، لذا شایسته هر مسلمان و بخصوص علمای جوان و مبلغان که به عنوان مصلحان معنوی و الگوی روشنگر راه اسلام برای مردم در جوامع اسلامی مطرح هستند، نه تنها زینده بلکه واجب است که به رعایت پاکیزگی و بهداشت، سلامتی بدن و رعایت زیبایی و آراستگی قویاً اهتمام دهند. این یک دستور دینی و تحقق انضباط اسلامی، و نیز یکی از ویژگی های عقلانی علما و مبلغان است. عقلانیت

اسلامی حکم می کند که هر مسلمان به اقتضای شأن اسلامی و انسانیش برای خود ارزش قائل شود و در آراستگی خود بکوشد، چرا که داشتن ظاهر زیبا و برازنده، نشانه عقل و شخصیت اسلامی انسان است. ثانیاً به لحاظ اینکه پوشیدن لباس خوب و مناسب نماد تفکر انسان آگاه و سالم و نیز نمودی از تعالی فرهنگ و عقل و الگو بودن انسان با شخصیت برای مردم است، و نیز معروف است که می گویند وضعیت ظاهر و لباس هر انسان نشان دهنده نوع شخصیت و طرز فکرش است، ضرورت حتمی دارد که مبلغان و علما لباس خوب بپوشند. لباس خوب و مناسب، یعنی لباسی که تمیز، مرتب و اتو کشیده باشد، دارای رنگ مناسبی که به سن، شخصیت و شغلش بیاید و نیز مناسب زمان و مکان و شرایط اقلیمی باشد. ثالثاً لازم است هر مسلمان توجه خاصی به این امر بنماید که لباس تمیز و مرتب پوشیدن، شأنی از شئون انسان است، و نوع پوشش معرف انسان می باشد، لذا با جدیت از نامرتبی، ناپاکی، ژولیدگی و کثیفی که دور از شأن انسان هستند، شدت پرهیز شود، چرا که با آبرو و منزلت اجتماعی انسان هخوانی ندارند و با ارزش ها و کمالات انسانی تعارض داشته و در روحیه مردم اثر منفی می گذارند. هر انسانی که وضعیت ظاهری نامرتبی داشته باشد همه اعتبارش از دست می رود. اگر خدای نکرده مبلغ و ملایی دارای سر و وضع نامرتب و ژولیده ای باشد، حتی اگر حرف های خوب و سخنرانی های پر باری ایراد کند، مردم به حرف هایش توجه نمی کنند. نباید ظاهر مبلغ و یا ملا تأثیر منفی در کارش بگذارد. ظاهر نامرتب و پوشیدن لباس غیر معمول و ناهمخوان با فرهنگ جامعه مورد نفرت و سرزنش مردم را فراهم می آورد. رابعاً علما و مبلغان ارجمند مستحضرند که اسلام عزیز به پاکی و رعایت بهداشت بسیار اهمیت داده و آنها را از ایمان دانسته است. لذا ضرورت حتمی و حیاتی دارد که بعنوان هادی و ارشادگران مردم در رعایت موارد فوق بسیار دقت داشته، ظاهر و باطن خود را پاک و زیبا نموده و هم فضای زندگی خود را

عطرآگین و زیبا و دوست داشتنی بگردانند و همچون نور چشم عزیزمان محمد(ص) نمونه اعلای پاکی و آراستگی بوده و از خوش بویی استفاده کنید. ارزش آفرینی بوی خوش آن قدر با اهمیت است که برای آن حضرت (ص) هیچ چیزی دوست داشتنی تر از عطر نبوده نقش عطر در زندگی رسول الله (ص) آن چنان مهم بود که از رایحه دلپذیر آن می شد که به حضور و یا عبور حضرت (ص) واقف گشت، خامساً علما و مبلغان محترم توجه داشته باشند که اولین چیزی که از شما جلب توجه می کند، سیما آراسته و طرز لباس پوشیدن شماست. هر انسانی که با شما برخورد کند در همان لحظات اولیه ظاهر شما را برانداز می کند و شما را محک می زند. لذا طرز پوشیدن لباس تمیز و مرتب بازتابی از شخصیت اخلاقی و رفتاری شما خواهد بود. لذا نهایت سعی را در رعایت تمیزی و بهداشت بنمائید، با پوشیدن لباس مناسب، با شانه زدن و مرتب نمودن موها و استفاده از عطر، ضمن نشان دادن شخصیت، ذوق و سلیقه خوب خود، یک تصویر مناسب، پسندیده و دوست داشتنی از هیئت آراسته و زیبای ظاهری خود به مردم بنمایانید و همیشه متناسب زمان خود و شرایط اجتماعی لباس بپوشید و همواره دارای هیئت آراسته و زیبا باشید، تا بدین وسیله به وظایف دینی خود عمل کرده و هم مردم را به الگو پذیری از خود ترغیب کنید و موجبات پویایی و نشاط و امیدواریشان را فراهم آورده باشید، و نیز با ظاهری خوب، با گفتار و رفتار و عملکرد خوب خود برتری اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام را نسبت به فرهنگ های دیگر ثابت کرده باشید. ای الله جمیل الصفات، ای زیبای زیبا آفرین به تو پناه می آورم از اینکه در ظاهر خوش منظر و زیبا باشم ولی باطنم زشت و گناهکار باشد.

ای زیبای زیبا آفرین به لطف فضل و کرمات ظاهر و باطنم را با انوار جمال جمیلت منور و مزین بفرما- آمین یا رب العالمین آمین.

فصل دہم

مطالعہ

رب زدنی علما، سبحانه لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت الطم و الخير

بلندای دانش و اوج شور و شعور

معیار، ملاک و شایستگی در کار اطلاع رسانی و دین گستری، داشتن تعهد دینی، توان علمی و فکری، آگاهی و مهارت در کار تبلیغ است، که از راه مطالعه و دانش افزایی اکتساب می شوند. کار اطلاع رسانی و تبلیغ شایستگی می خواهد. علاوه بر این که ایمان آگاهانه و صادقانه یک مسلمان اقتضا می کند که از پذیرش کارهایی که توان علمی و اجرایی آن را ندارد، خودداری کند، حضرت رسول گرامی (ص) فرمودند: «عمل علی غیر علم کان ما یفسد اکثر مما یصلح» هرکس بدون دانش عمل کند، بیش از آن چه اصلاح کند، فساد انگیزد.

در انجام هر کاری و به خصوص اطلاع رسانی دینی، روشنگری و آگاهانیدن مردم به اسلام و مسائل و مقولات لازمه ی روز، علم عمیق دینی، بنیه علمی و اطلاعاتی قوی و اشراف داشتن به مسائل اسلامی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و دیگر پدیده های علمی روز، از ضروریات حتمی هستند، که داشتن برنامه مطالعاتی هدف دار همیشگی را طالبند.

مطالعه برای عبرت و تجربه اندوزی، دانش افزایی و پروردن خرد ورزی و گشودن ملکات انسانی، فزونی ناشناخته ها به شناخته ها و فزونی سرمایه علمی و توانایی تبلیغ برای دین گستران، بسیار ضروری است. مطالعه، دانش افزایی، و بالا رفتن سطح فکر و دانش بهترین وسیله هستند که از جهان هستی تصور درستی به انسان می دهند. با مطالعه و تحقیق است که انسان می تواند اسلام

را بهتر و بیشتر بشناسد و دین داری آگاهانه و زندگی شریعت محورانه ای داشته باشد.

داشتن علم دین و دانش روز، پیش نیاز هر فعالیت و حرکت سازنده است. بدین لحاظ ضرورت حتمی و حیاتی دارد که دین گستران مرتباً تلاوت قرآن کریم و تفاسیر مفسران توانمند، احادیث صحیح و شرح شارحان را دقیق مطالعه نمایند، تا به فهم صحیح قرآنی و حدیثی برسند، به تعادل فکری برسند، تا در هیچ جریانی به افراط و تفریط کشیده نشوند.

سرچشمه افکار و دانش هدایتی و تبلیغی هر دین گستری باید سید عالم جناب محمد(ص) باشد، چون آن حضرت (ص) اسوه حسنه و تجسم علمی و عملی اسلام و اولین مبلغ و سلسله جنبان روشن فکری در دوران جاهلیت، و نیز بهترین راهنمای روشن گر در عصر جاهلیت جدید است. مردم حجاز مردگان فکر و علمی بودند. آن حضرت (ص) با برخورد محبت آمیز و گفتگوی محترمانه و با نور قرآن آنها را زنده و پویا گردانید.

تاریخ زندگی پر افتخار حضرت (ص) را دقیق و عمقی با دقت و تأمل زیاد مورد مطالعه قرار دهید، فقه مقارن، راز برتری تاریخ و تمدن اسلامی، روند قهقرای تاریخ اسلام، راز پیروزی غریبان و علت عقب ماندگی مسلمانان را به طور صحیح مورد مطالعه قرار دهید. چرا که مبلغان محترم برای موفقیت در شناساندن اسلام به مردم باید در بلندای دانش و دانایی و اوج شور و شعور و کارآمدی قرار گیرند، و علم و آگاهی را پایه انجام هر کار و جریانی قرار دهند، عقلانیت نشئت گرفته از علم دین و دانش روز، را چراغ راه خود کنند، ابتکار داشته، چاره جو و گره گشا باشند و مرتباً بر دانش و دانایی و کارآمدی خود بیفزایند.

انسان برای انجام درست هر کاری به علم و آگاهی نیاز دارد. علم عمل را صدا می زند. علم بر عمل تقدم دارد و راهنمای عمل است. هر گفتار و عملی که با استفاده از علم و آگاهی صورت گیرد، ارزش خواهد داشت. علم و آگاهی به گفتار و عمل صحت و اعتبار می بخشد. اسلام شناسی، داشتن صحیح ترین علم و آگاهی از اسلام، اشراف داشتن به دانش و آگاهی های ارزشی و متری فرهنگی روز، سطح فکر و دانش بالا، خرد ورزی، واقع نگری، داشتن دید علمی و عقلی فرازمانی و توانایی علمی و قدرت انطباق با شرایط جدید از نشانه های شخصیت والا، و از ارکان اساسی انسانیت انسان و از عناصر بسیار ارزشمند و تعیین کننده در اقتدار انسان هستند، که به انسان در انجام هر کاری صلاحیت و شایستگی می بخشد. به قول شاعر:

تا بهره وری آدم ز هوش و خرد است

داند که به زندگی چه نیک و چه بد است

بد و نیک را از هم شناسد

همانا که نه آدمی است، چون دام و دد است.

مبلغی که بیشترین علم دین و آگاهی روز، را داشته باشد، بهتر می تواند با مردم ارتباط برقرار کند و در بالا بردن دانش دینی مردم مؤثر شود.

داشتن علم دین و آگاه بودن به مسائل و جریانات مواج جامعه جهان لازمه موفقیت در کار تبلیغ و دفاع از اسلام است. تداوم دین داری آگاهانه و سیر به سوی حق و حقیقت با نور توحیدی و تداوم مطالعه، دانش افزایی و در جریان قرار گرفتن پدیده های اسلامی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ممکن می شود، چرا که ادعای مسلمانی و تداوم دین داری واقعی با علم دین و دانش روز و حمیت مسلمانی و اراده ایمانی درست خواهد بود.

به روز نگه داشتن معلومات

شأن و آلاى اسلامى ما، و روزگار نوى جهانى شده اقتضاء دارد كه مبنای زندگى و محور تلاش و حركت هر مسلمانى براساس صحيح ترين علم و شناخت دينى و آگاهى هاى ارزشى و مترقى فرهنگ روز قرار گيرد. علم دين و آگاهى روز، عمدتاً از راه مطالعه و استفاده از رسانه ها حاصل مى شوند. داشتن برنامه مطالعاتى هميشگى، بهترين راه دانش افزايى و اطلاع يابى و فعال نمودن ذهن براى خلاقيت و ابتكار است. با مطالعه و اشراف داشتن به معرفت هاى همزمانى، مى توان براساس دانش نو و مقتضيات روز حركت و عمل داشت. علم دين و آگاهى روز، انسان را دانا و هوشيار و توانا مى گردانند، و كليد تصميم گيرى ها به هنگام مى شوند.

انسان هرچه از اسلام علم و عمل بيشترى داشته باشد، و مرتباً در جريان دانش و آگاهى و معرفت هاى جارى زمان قرار گيرد، توانمندى، كارآمدى و درخشش زمانيش بيشتر و كيفى تر مى شود.

علم دين و معلومات انسان در گذر زمان و مخصوصاً بر اثر عدم مطالعه، دچار تحريف مى شوند و با خرافات قاطى شده، كهنه مى شوند و كارآمدى زمان خود را از دست مى دهند. اگر انسان به وسيله مطالعه و استفاده گزينشى از رسانه هاى ديدارى و شنيدارى خود را با مقتضاي زمان هماهنگ نسازد، از زمان عقب مى ماند و درخشش زمانى خود را از دست مى دهد.

لذا ضرورى است هر مسلمان با اختصاص دادن روزى چند ساعت به مطالعه و استفاده از رسانه ها و معرفت هاى جارى زمان، ضمن دانش افزايى، اندوخته هاى ذهنى، برداشت هاى نادرست و بدفهمى هاى خود را تصحيح و نوآورى كند و معلومات و دريافت هاى خود را تحول دهد.

با مطالعه دقیق می شود معلومات خود را پیرایش داده و نو کرد و صحت و اعتبار بیشتری داد. با به روز نگه داشتن دانش و اطلاعات می توان در تمام جریانات اسلامی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و... براساس علم و آگاهی درست و نو، قدرت تشخیص صحیح و موضع گیری آگاهانه و عزت مندانه داشت.

برای دین گستران متقی، توجه و اهمیت دادن به مقوله روز آمد کردن و به روز نگه داشتن دانش و معلومات بسیار لازم و در واقع یک ضرورت حتمی و حیاتی است، چرا که اسلام دین آگاهان است و مطلعان به اصل اسلام و اوضاع فرهنگ و تمدن زمان، در عرصه اطلاع رسانی دینی و آگاهی دهی، باید اطلاعات روز و حرف های نو، از جنس زمان داشته باشند و به مردم ارائه دهند. اما اگر مطالعه روزانه صورت نگیرد و دانش معلومات به روز نشود، جهل فکری و علمی انسان را گرفتار جاهلیت عملی و بد اخلاقی می گرداند.

عدم مطالعه و به روز نشدن اطلاعات یعنی کهنه شدن و به درد نخوردن معلومات قبلی و رواج نا آگاهی و جهالت. هرچه انسان بی خبر، نا آگاه و جاهل تر شود، کبر و غرورش بیشتر می شود، آنگاه غرور و بزرگ بینی کاذب نمی گذارد که انسان به خود آید، بیندیشد و از نداشتن علم و آگاهی و نادانی متأسف نشود و به فکر رفع جهل و نادانش شود. کج فکر، کوتاه فکر می شود و احساسات بر او چیره می شود. کج می رود و خواه ناخواه کج می بیند، چرا که به قول معروف «کج روی، کج آیدت». لذا انسان جاهل و بی خبر نمی تواند یک مسلمان واقعی شود.

انسان بر اثر نداشتن علم و آگاهی به روز، واقع بینانه در مسیر طبیعی جریانات اسلامی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و... دیگر مسائل جاری زمان قرار نمی گیرد. به لحاظ اینکه:

اولاً اسلام آیین مقدس، بلند مرتبه و معدن دانش، دانایی و راهکار و رهنمودهای کاربردی است. ثانیاً این آیین مقدس چون حقیقت محض است، همیشه نو و تازه است و هیچ وقت کهنه نمی شود. ثالثاً حضرت رسول (ص) منتهای علم آموزی از زمان تولد تا زمان مرگ تعیین فرموده است. رابعاً دانش بشری و یافته های علمی و پدیده های فرهنگی و اجتماعی و سیاسی با گذر زمان پیش می روند و متحول می شوند، و همگامی با دانش و آگاهی روز را می طلبند. این فرآیندها اهمیت و ضرورت مطالعه و روزآمد داشتن دانش و آگاهی ها را بیش از پیش می نمایاند.

حال اگر هر انسانی به آفت سستی و غفلت و عدم مطالعه مبتلا شود، دانش و معلوماتش از فرهنگ روز عقب مانده و زیر لایه های رسوبات فکری، تهاجم فرهنگی و خرافه گویی و برداشت های نادرست قرار می گیرد و کارآمدی زمانی خود را از دست می دهد. با دانش، فکر و اندیشه نا کارآمد و کهنه و قاطی شده با خرافات اصلاً نمی شود مسائل و مشکلات زمان حال را حل نمود، چرا که زمان حال برای حل مشکلات و چاره جویی ها، یافته های علمی و فکری زمان حال را می طلبد.

تمام کج روی ها و انحرافات انسان در اثر عقب ماندگی و در اثر کج اندیشی و فکر نادرست و خرافی صورت می گیرد. انسانی که عقب مانده ی زمان و مسائل روز است، مهارت و آگاهی و علمش کهنه می شود و کارآمدی زمانی و درخشش انسانی خود را از دست می دهد، و خیلی زود از چشم و دل مردم می افتد. انسان عقب مانده، با دانش کهنه و نادرست خود نمی تواند روشنگر و پاسخگو به مسائل روز و مقتضیات نوین زندگی مردم باشد. عدم پاسخگویی درست و قانع کننده، و برخورد منفی با شرایط زمانی، موجبات نارضایتی و دین گریزی مردم را فراهم می آورد.

نقش دانش و آگاهی های فرهنگ روز

علاوه بر اسلام شناسی و داشتن صحیح ترین علم و شناخت دینی از اسلام اصل، یکی از نیازهای ضروری همه روزه ی هر مسلمان و به خصوص مروجان دین مبین اسلام، آگاه شدن به مسائل و رویدادهای اسلامی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و... جامعه و جهان و اوضاع و احوال مسائل روز جهان اسلام است.

اطلاعات و مقولات لازمه ی روز، منابعی هستند که نقش و ارزش ویژه ای در این عصر اطلاعات و دانایی دارند. مردم ناگزیر از استفاده اطلاعات و احوالات روزند. استفاده از دانش و آگاهی های روز، فوایدی زیاد و اثر خوبی بر بینش و رفتار انسان دارند و از شاخص های اجتماعی محسوب می شوند.

در این دوران جهانی و دوران اطلاعات و دانایی، آگاه شدن از وضعیت جامعه و جهان و مقتضیات زمان و شرایط بین المللی و بکارگیری دانش و اطلاعات و عقلانیت روز، نشانه مسلمان روز، نشانه مسلمان آگاه اجتماعی و متمدن است. داشتن علم صحیح دینی توأمان دانش های مفید و آگاهی ارزشی و متریقی فرهنگ روز، از الطاف الهی به انسان هستند. زندگی انسان روی خط زمان، در حرکت است و زمان طبیعی متغیر دارد و مدام از حالتی به حالت دیگر در می آید و در هر دوره زمانی، انسان با مسائل جدیدی مواجه می شود.

تغییرات زمان به سوی پیشرفت و تعالی اند. با توجه به این امر فقط با نور علم دین و دانش روز می توان تاریکی های جهل و نادانی را از بین برد و واقعیت ها را دید و در مسیر حق پیش رفت.

آیین مقدس و بلند مرتبه احمدی (ص) بینش و رسالتی جهانی و دیدی فرازمانی دارد. به اقتضای فرهنگ برتر این آیین، هر مسلمان باید روشن فکرترین و آگاه ترین فرد به اوضاع و احوال همه جانبه جهان باشد و همچون

گرسنه سیری ناپذیری برای آگاه شدن از پدیده های فرهنگی و علمی و آگاهی روز، احساس نیاز کند و همگام با دانش و تمدن روز جهانی پیش رود تا بتواند برای عمل با بصیرت و خدمت آگاهانه به مسلمانان، دانش دین و مقولات روز را درست تحلیل نماید و درست تر بیاندیشد.

دشمنان اسلام با استفاده از جهل و بی خبری مسلمانان نسبت به مسائل روز، بیشترین سوء استفاده را داشته و مردم را به بردگی فکری و فیزیکی کشانده و می کشانند. در چنین وضعیتی واجب است که هر مسلمان بیش از پیش با علم آموزی و مطالعه روزانه بکوشد در جریان معارف روز قرار بگیرد، تا گول نیرنگ بازان و شیاطین را نخورد، و هم در ورطه هولناک جهل و نادانی نیفتد. جهل و نادانی و بی خبری عامل گمراهی و غرور جاهلی اند.

جهل و نادانی و بی اطلاعی پرده های سیاهی هستند که تار و پودشان را خرافه گویی، غفلت، سستی، تنبلی و سطحی نگری تنیده است، باید ازشان متنفر شوید، چرا که نمی گذارند انسان به حقایق و معارف راستین دست یابد و به شناخت صحیح برسد. مبدا به آفت تنبلی و سهل انگاری مبتلا شوید، و یا به مطالعه سطحی و مشاهده ی ناقص و برداشت نادرست و کم مایه اکتفا شود، بلکه باید مطالعه با شوق و علاقه زیاد شروع و مطالب دقیق و عمقی خوانده شوند و برداشت های درست و با کیفیتی از مطالب داشت، درک و فهم خود را بالا و بالاتر ببرید و به کنه مطالب پی ببرید و به حقیقت برسید، دانش و آگاهی و شناخت تعقلی و یقینی بیابید، نه این که درک و فهمی که پایه اش را ظن و گمان تشکیل دهد.

تکیه به ظن و گمان و ظواهر امور و سطحی نگری برای مسلمانان حق جو و رهروان علمی و عملی شریعت نالب محمدی (ص)، آفتی خطرناک است، پس

به فرمایش نور چشم عزیزمان محمد (ص) از گهواره تا گور مطالعه و دانش افزایی داشته، و طبق دستور قرآن کریم همیشه دعا کنیم:

«رب زدنی علماً» پروردگارا بر علم من بیفزای.

ارتباط تنگاتنگ دانش روز و دین گستری

اسلام شناسی، داشتن صحیح ترین علم و شناخت دینی، بنیه علمی و اطلاعاتی قوی و اشراف داشتن بر دانش و آگاهی های ارزشی روز، پدیده های اسلامی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و... برای اطلاع رسانی و اجرای مسئولیت های اسلامی، رابطه تکمیل کنندگی و یاری متقابل دارند. از یک طرف شرح و بسط معارف گهربار اوامر و نواهی شرعی، برای آگاه نمودن مردم و نهادینه نمودن فرهنگ عمل به دستورات دین، و از طرف دیگر آگاه نمودن مردم به جریانات اسلامی، فرهنگی، و دیگر مسائل و مقولات لازمه ی روز، برای خنثی نمودن نیرنگ و دسیسه های شیطان ملعون رانده شده و ایادیش آمریکای جنایت کار و انگلیس حيله گر و دیگر دشمنان اسلام و انسانیت بسیار ضروری و در واقع دو روی یک سکه اند.

از منظر فرهنگ اسلام علم و شناخت دینی، دانش های مفید و آگاهی های ارزشی مترقی فرهنگ روز، در هم آمیخته اند. علم آموزی اطلاع یابی توأمان علم دین برای آگاه و مطلع شدن و نیز برای خدمت به مردم و بالا بردن آگاهی آن ها، جهاد علمی و تبلیغی محسوب می شود.

صلاحیت علمی، دانایی، کارآمدی و درخشش زمانی هر انسانی با میزان اسلام شناسی، زمان شناسی، دشمن شناسی، مطالعه و دانش افزایی، نسبت مستقیم دارد. لذا بر هر مسلمان به خصوص دین گستران زحمت کش که وظیفه اطلاع رسانی و روشن گری را بر عهده دارند، ضرورت حتمی دارد که به مطالعه

و دانش افزایی خود بیش از پیش اهمیت دهند، فکر و اندیشه و اطلاعات خود را در برابر تحولات فکری رایج جامعه و جهان فراتر برند، فعال و پویاتر شوند، بر ارزش علمی و انسانی خود بیفزایند و کارآمدتر شوند، قدرت تفکر و توان تحلیل خود را بالا و بالاتر برند.

پیشرفت اسلام را کسانی می توانند شتاب دهند، که صحیح ترین علم و شناخت دینی را داشته و آگاه به زمان و فرهنگ روز باشند و علماً و عملاً در فضائل معنوی، ارزش های انسانی، اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام جاری باشند.

توانایی در دانایی است

عادت به مطالعه و آگاه شدن به آخرین یافته های علمی، آگاه شدن از وقایع و رویدادهای اسلامی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی سیال جامعه و جهان، عشق به داشتن دانش و دانایی، عشق به علم دین و خرد ورزی و دانستن هر چه بهتر و بیشتر پدیده های فرهنگی و افکار نوین، از مقدمات دین گستری و اسلامی نمودن جهان به حساب می آیند.

اطلاع رسانی از صحیح ترین علم و آگاهی اسلام اصیل، و آگاهی ارزشی روز، واقف نمودن مردم به معارف گهربار اوامر و نواهی شرعی و نهادینه نمودن فرهنگ عمل به دستورات دین و اخلاق، بهترین و ارزشمندترین کارهایی هستند که از انسان های والا، یعنی علماء و مبلغان متعالی صورت می گیرد.

پر واضح است که انسانیت انسان، ارزشمندی، لیاقت و درخشش و کارآمدی و شوق دین گستری انسان از اسلام شناسی صحیح و عمل مقتضیاتش ارتقاء یافته و به اوج می رسد. دین گستران متعالی افرادی متعهدند که آگاهانه و به صورت ویژه ای به دستورات دین عمل می کنند و در رعایت ارزش های اسلامی و ارزش های عالیه انسانی، اخلاقی، رعایت تقوا، صداقت و درست کاری

با جدیت می کوشند. ارزش ها و هنجارهای این انسان های متعالی و دلسوز با دیگران متمایز است.

انگیزه خدا دوستی این رادمردان پاک سیرت و صورت را و می دارد که به تأسی از حضرت رسول گرامی (ص)، حریصانه در اطلاع رسانی و هدایت مردم تلاش عشق آمیزی داشته و جوامع انسانی را با نور علم شریعت ناب محمدی (ص)، منور گردانند.

لازمه ی سهولت در کار تبلیغ و سرعت بخشیدن به دین گستری، مخصوصاً در این عصری که به دنیای ما به وسیله پیشرفت های علمی و تکنولوژیکی ارتباطات ماهواره ای به یک دهکده ی جهانی تبدیل شده است، مطالعه و دانش افزایی مستمری را می خواهد، تا مبلغان هرچه بهتر و بیشتر به اسلام شناسی و مطالعه همه جانبه بپردازند و صاحب علم و آگاهی صحیح و زیاد شوند. علم یعنی آگاه شدن به واقعیات، آگاه شدن به حقایق مطالب و مسائل و پی بردن به واقعیت اشیاء- آگاهی یعنی توجه داشتن به واقعیات، داشتن توان فعالیت شجاعانه برای به دست آوردن حقایق، واقع نگری، بیداری از غفلت ها، تنفر پیدا کردن از سستی ها، تنفر از جهل و نادانی، انحرافات و خرافات و... دور نمودن آنها- موفقیت در این امر، آگاه شدن به شریعت اسلام و دانش و جریانات روز، و کنجکاوانه در پی علم دین و آگاهی های فرهنگ روز، بودن است.

بدین وسیله است که انسان بهتر می تواند خود را برای انجام وظایف عبادی، دفاع از اسلام و دین گستری مستعدتر گرداند، چرا که اسلام دین آگاهان است، علم و آگاهی پشتیبان دین است، و دین با علم و آگاهی پیشرفت می کند.

علم دین و دانش و آگاهی روز، پتانسیل قدرت و دانایی دارند. رابطه دانش، دانایی، جرأت، شهامت، اعتماد، توکل و حسن ظن کامل به الله سبحانه به بهترین وجه در چرخه مطالعه هدف دار اکتساب و مشاهده می شوند. مطالعه و دانش افزایی اساس آگاهی و دانایی است. بیشتر مطالعه کردن برای بیشتر و بهتر دانستن، از ویژگی های برجسته، مبلغان است، از این راه است که خود را در مسیر طبیعی جریانات اسلامی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و... قرار داده، صلاحیت علمی خود را بالا و بالاتر می برند، تا مردم به آنها شخصیت و اعتبار ویژه ای قائل شوند. مبلغان ارجمند توجه داشته باشند، در این عصر دانش و دانایی و زایش اطلاعات، حتی آگاه ترین و روشن فکرترین انسان ها اگر به وسیله مطالعه و استفاده از رسانه ها، جدیدترین دانش و آگاهی فرهنگ روز جامعه و جهان را کسب نکنند، و دانش افزایی و اطلاع یابی خود را، حتی به مدت کوتاهی غفلت و سستی کنند، در رده بی خبران و جاهلان قرار می گیرند. لذا ضرورت حتمی دارد که مبلغان با کاروان دانش و تمدن روز جهانی همگام و با زمان و کسب معرفت های هم زمانی، هر لحظه متحول تر شده و به دانش و آگاهی های روز و دیگر جریانات و مقولات روز اشراف داشته باشند. تا پوزه ی دشمنان اسلام و انسانیت را به خاک مالیده، کاخ متحجران و عناصر نابابی را که از قبل دین، دنیا و شأن دنیوی کسب می کنند و از اسلام استفاده ابزاری کرده، و مردم را جاهل و عقب مانده نگه می دارند، بر سرشان خراب کنند.

ثروت تمام نشدنی

برای داشتن دین داری آگاهانه، برای داشتن زندگی شاد، راحت، متوازن و دانایی محور، برای داشتن زندگی سعادت مندانه و مقتدرانه ی شریعت محور، و بالا بردن کیفیت مادی و معنوی زندگی، باید مستمراً تلاش شود، باید مطالعه

همیشگی و دانش افزایی داشت. دانش و دانایی توانمندی و کارآمدی هرچه بهتر و بیشتر انسان را موجب شده و سرمایه کافی برای حل مسائل و مشکلات است.

داشتن علم دین و دانش و آگاهی های ارزشی روز، ارزشمندترین سرمایه ی پایان ناپذیرند که از مصرف نمودن کم نمی شوند، احتیاج به نگهبان ندارند، و صاحب خود را کنترل و مدیریت می کند، و نام نیکش را در دنیا سربلند داشته و در قیامت موجب عبور او از پل صراط می شود.

انسان با چراغ علم و آگاهی می تواند خود و دیگران را به عزت و سعادت برساند و از فساد رذائل اخلاقی و آفات اجتماعی و شیطان و ایادیش محفوظ بدارد. لذا باید به فرمان مقرب ترین فرد درگاه الهی، محمد (ص) از گهواره تا گور مطالعه نماید، و نباید برای مطالعه و دانش افزایی حدی از توقف قائل شود، و یا مقطعی و یا در موقع نیاز به مطالعه بپردازد.

انسان تا در حال فعالیت و حرکت و جلو رفتن به سوی عظمت های متعالی است، سرحال و شاد و فعال و پویاست، و همه چیز را زیبا می بیند. پس باید پر تلاش بود، مطالعه نمود و چیزهای تازه و نو یافت، مانند رود روان و خروشان بود، تا پاک، زلال و تازه بماند وگرنه همان گونه که آب در گودال جمع و بی حرکت بماند گندیده و خراب می شود، با مطالعه نکردن هم معلومات و اندوخته های ذهنی کهنه می شوند و انسان کارآمدی و درخشش زمانی خود را از دست می دهد.

همه انسان ها در هر کار و شغلی که هستند، برای بالا بردن دانی و توانایی و مهارت های ضروری خود نیازمند اطلاعات به روز، و مطالب آگاه کننده پیرامون شغل و زندگی خود هستند. با مطالعه و دانش افزایی می توان انسانی آگاه و

شهروندی متمدن و مؤفق شد، و صلاحیت و شایستگی و توانایی های خود را بالا و بالاتر برد. به این مسئله مطالعه مادام العمری می گویند، که برای هر مسلمان زیبنده و برای هر دین گستری فرض است که به این کار قویاً اهتمام دهند.

استفاده گزینشی از رسانه های دیداری و شنیداری، کامپیوتر، اینترنت، سایت ها و مطالعه کتب مفید و جراید ارزشی و متریقی اشراف داشتن به مسائل و مقولات لازمه ی فرهنگ روز جامعه و جهان، هم عبادت است و هم جهاد علمی و هم روزنه و مسیر خوش بینی و مایه آرامش اند.

برای مطالعه و دانش افزایی نباید حدی از توقف قائل شد

الله سبحانه و تعالی بالاترین ظرفیت علم آموزی، مطالعه و دانش افزایی را به انسان لطف فرموده است. هر انسان آگاه، هر مصلح و مبلغی در هر سطحی از دانش و دانایی که باشد، می تواند با داشتن برنامه مطالعاتی روزانه، خود را به سطح بالا و بالاتر علمی بکشانند. لذا نباید برای دانش افزایی حدی از توقف قائل شود، نباید تصور کند آنچه می داند و می گوید تمام و کمال است.

حتم که مبلغان محترم توجه دارند که اطلاع رسانی دینی به مردم و نسل آینده، کاری سهل و تعارف بردار نیست، بلکه حقانیتی واضح و قابل درک و بسیار با اهمیت است. این اطلاع رسانی و آگاه نمودن و هدایت مردم کار همیشگی است که برنامه مطالعاتی همیشگی را می طلبد.

داشتن صحیح ترین علم و شناخت از اسلام اصیل، داشتن بنیه علمی و اطلاعاتی قوی فزونی مایه های دانش و آگاهی های فرهنگ روز، از ملزومات ضروری اطلاع رسانی دینی و ایجاد شوق و انگیزه عمل به دستورات دین در مردم است. هرچه مبلغ در مطالعه و دانش افزایی خود کوشا تر باشد، توان

علمی و توان تحلیل جریانات اسلامی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی اش افزون تر می شود، و بیشتر مورد لطف الهی قرار می گیرد، چرا که «طلب العلم فریضه علی کل مسلم، ان الله يحب بغاه العلم، بصائر الدرجات- طلب علم بر هر مسلمان واجب شرعی است و الله تعالی کسانی را که مشتاقانه در طلب علم هستند، دوست دارد»

مطالعه و دانش افزایی به انسان در اطلاع رسانی کیفی تر یاری می رساند. تمام نمودن دوران تحصیل در دبیرستان و دانشگاه و مدارس دینی به معنای توقف شدن در علم آموزی، مطالعه و دانش افزایی نیست، بلکه در حکم شروع کار است. موفقیت در هر کار و ارتقای کیفیت کارها در گرو مطالعه و دانش افزایی است.

چنین گفت پیغمبر راستگوی

ز گهواره تا گور دانش بجوی

امروزی باشیم

بعنوان یک مسلمان روشن فکر و متمدن متعهد، از مظاهر زیبایی ها و مدهای ارزشی جامعه و جهان استفاده کنیم و با دانش و آگاهی فرهنگ روز همگام پیش رویم. با پایبندی علمی و عملی ارزش های دین مبین و ارزش های انسانی و اخلاقی و فرهنگ رفتاری اسلام، مسلمانی آگاه، اجتماعی و چند بعدی باشیم و در عین حال به ارزش ها و ضد ارزش ها توجه داشته و در ارتقای شخصیت و بالا بردن مراتب انسانی خود بکوشیم.

یک مسلمان روز، انسان زمان خود، و در زمان حال زندگی می کند. مسلمان روز، مبلغ و دین گستر روز، انسانی روشن فکر و متقی است که به روند تغییر و تحولات و تازگی های پیشرفت جامعه و جهان توجه دارد، صفات خوب و

روش‌های پیشرفت را کسب می‌کند، همیشه به گذر زمان و روند پدیده‌های فرهنگی، علمی، سیاسی، اجتماعی توجه دارد. مسلمان و مبلغ امروزی، تشنه دانستنی‌ها و یافته‌های علمی و فرهنگی نو است. تازه شدن و نو شدن را در چارچوب اسلام، که حقیقت محض است و به همین لحاظ همیشه نو است، می‌پذیرد و رعایت می‌کند.

در این دوران که به وسیله پیشرفت‌های علمی و ارتباطات ماهواره ای دنیا به یک دهکده جهان تبدیل شده و آداب اجتماعی و فرهنگ‌های ملل دنیا بر یکدیگر اثر می‌گذارند، مسلمان و مبلغ روز، شأن اسلامی شخصیت خود را با مطالعه و دانش‌افزایی و فهم بهتر و صحیح‌تر معارف اسلام اصیل و عمل دقیق به تکالیف بندگی ارتقاء داده فرهنگ و ایمان صادقانه خود را برتر از آن می‌داند که تحت تأثیر فساد، ابتذال و بی‌فرهنگی، که غریبان مروج آن هستند، قرار گیرد. مسلمان امروزی، برای بهتر انجام دادن کارها و تکالیف دینی خود، سطح فکر و دانش خود را از مسائل دینی، روانشناسی، جامعه‌شناسی، مدیریت و دیگر معلومات لازمه‌ی روز، بالا و بالاتر می‌برد. مسلمان و مبلغ امروزی، انسانی متقی، زیرک و آگاه به شرایط زمان و احوالات بین‌المللی است، به نیازهای زمان جواب منطقی می‌دهد، مسائل و امور زندگی را با فکر و تأمل و با استفاده از تجربیات برخورد می‌کند.

مسلمان امروزی، انسانی متجدد، خوش سلیقه، مرتب و برازنده است و از مد و لباس عصر خود استفاده می‌کند. مسلمان و مبلغ روز، نقش فردا را در آینه امروز می‌بیند، لذا با استفاده از دانش‌های مفید و عبرت و تجربیات گذشته و اشراف داشتن به ارزش‌ها، آگاهی و دانش روز، در زمان حال زندگی می‌کند و زندگی زمان حالش را پربارتر، شاد و دوست‌داشتنی‌تر می‌گرداند و نگاهی به آینده دارد، برای آینده‌سازی و اطلاع‌رسانی، به آینده پژوهی می‌پردازد.

آینده پژوهی نگاهی است به فردا. آینده پژوهی مهارت یادگیری بسیار مفیدی است که انسان را قادر می سازد، فرصت ها و حوادثی را که در آینده با آن مواجه می شود، از نظر علمی پیش بینی کرده و آماده برخورد با آنها شود، برای پیشبرد اهداف، راهبرد درست بیابد، مهارت های لازم برای تعالی زندگی را کسب کند و معارف گهربار اوامر و نواهی شرعی را با اسلوب و روش های نوین مناسب زمان تبلیغ کند، تا جاذبیت معنوی معارف دین قلب مردم زمان را تسخیر کند.

اگر مردم امروزی، و نسل آینده معارف دین را به درستی بفهمند و بشناسند، محال است که عاشق اسلام نشوند و به دستورات دین عمل نکنند. معارف دین مبین اسلام با همه زیبایی و جاذبیت معنوی که دارند، باز هم لازم است که طبق روش درست و اسلوب و روش های نو و با زبان و ادبیات روز تبلیغ شوند. تبلیغ با روش های ناکارآمد گذشته نمی تواند مردم را جذب اسلام کند و در آنها انگیزه نیرو بخشی برای عمل به دستورات دین و رعایت تقوا، صداقت و درست کاری، به وجود آورد.

متأسفانه بعضی عناصر ناآگاه، خود را در میان مبلغان درست کار و روشن فکر جا می زنند و شخصیت آن ها را لوث می کنند. این افراد هیئت ظاهری خود را طوری می آرایند که اسلام را فرهنگی گذشته گرا و مربوط به زمان های قبل معرفی می کنند. شاید به توصیه دشمنان اسلام این کار را انجام می دهند یا واقعاً افرادی نا آگاه به فرهنگ اسلام و اوضاع زمان هستند.

ریش خود را می گذارند که تا پایین قفسه دراز شود. عمامه یا لنگی چند متری طوری روی سر خود می بندند که یک سر آن مثل لوله بخاری را بالای سر و سر دیگر آن تا زیر زانوهای می آویزند. پیراهنی گشاد و دراز می پوشند. شلوارشان را تا زیر زانو بالا می کشند.

هر جا که سخنرانی می کنند حرف های خرافی و افسانه وار می زنند. به خیال خود سعی دارند با بیانات طولانی چند ساعته و پرت و پلا گویی خود را مهم جلوه دهند. هیچ کدام از این وضعیت ها مثل ریش بلند و فر خورده، موهای پر حرکت تاب خورد، لباس های گشاد و بلند و بیانات طولانی با لهجه های غیر محلی شاخصه اسلامی نیستند. مراکز جماعت تبلیغ لطف کنند نا آگاهان را آگاه افراد مغرض و نا بکار را که عمداً دست به این کارها می زنند، از مراکز دور کنند.

اصلاح فهم و برداشت های دین، نیاز مبرم زمان

درک و فهم و برداشت های ما از شریعت اسلام، محتاج تجدید نظر و باز نگری برای باز فهمی و صحیح تر فهمی است. هر انسانی بنا به درک و تصور خودش، دانش و آگاهی و جریاناتی را که در زندگی پیش می آید، تحلیل و معنا می کند و در برابرشان واکنش نشان می دهد. لذا ممکن است از دوران نوجوانی و در طول زندگی دانش و باورهای غلط در ذهنش جای گیرد، و تا زمانی که به دانش و باورهای درستی مواجه نشود، آن ها را تغییر ندهد، و نیز چون انسان موجودی فراموش کار و ممکن الخطاست، امکان دارد که بعضی وقت ها دانش و باور غلطی را به عنوان حقیقت تصور کند. لذا برای اصلاح دانش و باورهای غلط و جایگزین نمودن آنها با دانش و باورهای درست باید اقدام شود، و برای این کار مطالعه یکی از بهترین راهکارهاست.

انسان با مطالعه و شرکت در جلسات مناظره، بحث و گفتگوهای استدلالی و عقلانی متوجه نادرستی ها شده و به اصلاحشان می پردازد. بطور مثال، آب که از چشمه ها بیرون می آید، پاک و زلال است. در جریان و در طی مسیر، کم کم رنگ و بو و شفافیت خود را از دست می دهد، لازم است قبل از مصرف تصفیه و پاک شود. علم و آگاهی و باورهای دینی و معلومات انسان هم در گذر

زمان و نیز بر اثر عدم مطالعه دچار تحریف شده و با خرافات قاطی می شود. بدین لحاظ ضرورت حتمی دارد که مورد بررسی و تجدید نظر قرار گیرند و اصلاح شوند. یکی از جلوه های مهم و ارزشمند اصلاح گری، تصحیح باورها و برداشت های غلط در اسلام و اصلاح تصور غلط از مفاهیم دینی می باشد.

انسان همان طور که می اندیشید، عمل می کند و خارج از شاکله وجودیش عمل نمی کند. عمل به دستورات دین و انجام وظایف بندگی از طرز فهم و فکر و بینش صورت می گیرد. لذا باید دین گستران دانش و فکر و بینش صحیح از اسلام اصیل به مردم بدهند، تا براساس آن وظایف شرعی خود را انجام دهند. اگر فکر و اندیشه نادرستی در ذهنشان وجود داشته باشد، باید اصلاح شود.

اصول فکری هر مسلمان باید براساس شناخت صحیح اسلام شکل بگیرد، دانش و فکر و بینشی شریعت محور داشته باشند، در غیر این صورت، اگر انسان در سیستم های ایدئولوژی و اندیشه های ساختگی مذهبی و حزبی و یا طرز فکرها، بینش و باورهای غلط مکاتب بشری قرار گیرد، و فهم و بینش علمی و شخصیت انسان با این طرز فکرهای غلط و قالبی های منحرف شکل بگیرد، از بین بردن فکرهای غلط و شکستن قالب های انحرافی ساخته و تحمیل شده ی دشمنان و استعمارگران بسیار سخت و دشوار می شود.

چنین انسان هایی مایه ی بدبختی خود و دیگران می شوند، نه عزت و سعادت در دنیا خواهند داشت و نه رستگاری در آخرت! شایسته مسلمان روشن فکر و متمدن است که همیشه فعال و پویا باشد، همیشه اهل مطالعه و تحقیق باشد، در دانش و یافته های علمی قبلی خود تجدید نظر کند، و همیشه در اصلاح و به سازی و روز آمد سازی دانش و آگاهی های قبلی خود بکوشد.

اطلاع رسانی نیازمند نوآوری

نواندیشی دینی، تحول فکر و اندیشه دینی است که عامل پیشرفت و سعادت است و از بستر شناخت صحیح اسلام اصیل ایجاد می شود. نواندیشی و نوگرایی در چارچوب شریعت اسلام، نواندیشی و نوگرایی صحیح دینی است. نوگرایی و تجدد اسلامی به دور از افراط و تفریط، و در حد میانه است.

نواندیشی دینی، یعنی بازنگری و تجدید نظر به معیارهای شرعی در فرهنگ اسلام، برای رسیدن به اصل و حقیقت فکر و اندیشه دینی و باز فهمی و صحیح تر فهمی معارف گهربار دین.

فرهنگ مترقی و بالنده اسلام ماهیتاً خواهان تحرک، پویایی، پیشرفت و ترقی است. نواندیشی دینی و نوگرایی مقتضای زندگی طیبه اسلامی و درک و فهم این فرمایش حضرت رسول (ص) است که فرمودند: «الاسلام یلوا و لا یعلی علیه» ضمن این که نواندیشی، نوگرایی و تجدد خواهی مقتضای طبیعت انسان است، هر مسلمان در بازفهمی و صحیح تر فهمی معارف دین تجدید نظر داشته باشد و در تقویت ایمان قلبی و عملی خود بکوشد.

از منظر فرهنگ اسلام انسان باید تلاش کند که امروزش بهتر و مفیدتر از دیروز و فردایش بهتر از امروز باشد. نواندیشی دینی و به روز بودن فکر و اندیشه از اقتضائات روزگار نوین جهانی شده و نیز باید از ویژگی های فهم فکری جوانان امت اسلام، به خصوص مروجان دین باشد، چرا که دوران جهانی شده، عصر تأثیرگذاری نواندیشان دینی در فضای فکر و علمی دهکده جهانی است و جوانان با علم، متعالی و نواندیش که از فرهنگ و تمدن روز جهانی، دانش و اندیشه به روزی دارند، می توانند در اسلامی نمودن دهکده ی جهانی نقش ارزنده و تأثیرگذارتری داشته باشند. شناخت و فهم صحیح معارف دین و

دانش های مفید آگاهی های ارزشی و متمدنی فرهنگ روز، در احوال ما تغییر و تحول مطلوب به وجود می آورند و ما را در جبران عقب ماندگی های یاری می رسانند.

اصل اسلام حقیقت محض و همیشه نو است، و اصل فکر و اندیشه دینی همیشه پویا و متعالی و سازنده و تحول زاینده. لذا ضرورت حتمی دارد که هر مسلمان و نیز انسان های لایق و محترمی که در کار دین گستری و اطلاع رسانی دینی و هدایت مردمند، ضمن اینکه در این عصر دانش محوری، مقتضیات زمان و شرایط اجتماعی و اوضاع و احوال بین المللی و الزامات دین گستری، در دینایی را که به صورت یک دهکده ی جهانی در آمده و هر لحظه در تحول و رو به جلو است، را درست کرده و بشناسند، و تا بالاترین حد ممکن با مطالعه و استفاده گزینشی از رسانه های الکترونیکی به دانش و دانایی افزایی بپردازند، همگام با کاروان دانش و تمدن روز پیش روند، فکر و اندیشه و دانش خود را به روز نگه دارند و مهمتر این که در شناخت صحیح اسلام قویاً اهتمام ورزند و همواره با جدیت در پی درک و فهم صحیح تر معارف دین باشند، صحیح ترین علم و آگاهی دینی را به اطلاع مردم برسانند، تا معنویت معارف دین مردم را جذب و عصاره ی عمل دقیق به دستورات دین آنها را به سعادت و اقتدار برساند و بتواند زندگی خود را با محوریت دین تداوم دهند.

روشن فکر اصیل اسلامی

روشن فکر اصیل اسلامی کیست؟ روشن فکر اصیل و متجدد، انسانی است که از اسلام شناخت و آگاهی صحیح دارد، آگاه به زمان و شرایط اجتماعی است، در جریان دانش و یافته های علمی و پدیده های فرهنگی و افکار نوین است.

این انسان علم و روشن گری اش را از اصول و ضوابط مبتنی بر شریعت ناب محمدی (ص) و صحیح ترین علم دین و دانش و خردورزی و عقلانیت روز به دست می آورد، به تفکر و درست اندیشی می پردازد، تا از درست ترین راه جریانات را تشخیص دهد، با مطالعه و تحقیق درمی یابد که اسلام دین رهایی بخشی و مشوق علم آموزی، پیشرفت، نوگرایی، تجدد، تازه های علوم و فنون و شیوه های نوین زندگی است.

این روشن فکر دلسوز با اطلاع رسانی از صحیح ترین علم و آگاهی دینی، دانش و آگاهی های نو دل و جان مردم را آماده و مشتاق شناخت اسلام می گرداند، این انسان های شریف و متعالی ضمن التزام به اوامر دینی و امتناع از نواهی، به اقتضای شأن اسلام، با حسن نظر و برخورد محترمانه به مردم ارتباط محبت آمیز برقرار می کنند و با نشاط و خوش رویی و با حوصله زیاد و سعه صدر، با عقلانیت روز، عقلانیت واقع نگر، روشن بین مبتنی بر علم دین و تجربیات، از کلیت شریعت ناب محمدی (ص)، اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام، چرایی راه و رسم زندگی توحیدی، مسائل و مقولات لازمه ی فرهنگ روز، و بطور کلی از مجموعه زیبا و شگفت انگیز سیره مطهر حضرت رسول (ص)، اطلاعات و رهنمود و راهکارهای کاربردی در اختیار مردم قرار می دهند و در آن انگیزه ی نیرو بخشی برای تداوم دین داری به وجود می آورند. به گفت مولانا جلال الدین بلخی:

خلل پذیر بود هر بنا که می بینی

مگر بنای محبت که خالی از خلل است

تجلیات، تراوشات فکری، استنباط، برداشت های ذهنی و دانش انسان ها نقد پذیرند، و لازم است آگاهانه و منصفانه مورد نقد و بررسی قرار گیرند تا درستی و نادرستی شان آشکار گردد، در ضمن باید توجه داشت که مطالب و دانش بشری قداست ندارد و نباید برای آنها قداست قائل شد، چرا که انسان موجودی فراموش کار و ممکن الخطاست و در دانش و فهم و برداشت هایش امکان خطا و اشتباه وجود دارد. اگر نظریه و دانش انسان در هاله ای از قداست قرار گیرد، نمی توان نظریه، دانش، اندیشه و گفتارش را مورد نقد و بررسی قرار داد. احترام به علمای ربانی، بزرگان و کارشناسان دین و دیگر شخصیت های علمی نباید موجب شود که جلو اشتباهشان گرفته شود.

ضروری است که اشتباه هر انسانی در هر مقامی که باشد به او تذکر داده شود، این نوعی از امر به معروف و نهی از منکر است. ممکن است بعضی ها فکر کنند نقد سخنرانی و یا نوشته های علما و کارشناسان دینی نوعی بی ادبی و به زیر سؤال بردن حرمتشان است. در صورتی که این فکر درست نیست. با نقد کردن گفتار و نوشته های علماء و دیگر بزرگان علم، هیچ گونه بی حرمتی و تحقیری متوجه آنها نمی شود.

سخن هر انسانی جز حضرت رسول (ص)، قابل نقد و بررسی و رد و قبول است. تقدس نابجای علما و شخصیت های علمی موجب بردگی فکری و دنباله روی می شود. زیبنده هر مسلمان است که خود را با علم آموزی، مطالعه و دانش و دانش افزایی مستمر، به رشد فکری و علمی لازم برساند، درک و فهم خود را بالا برد، به نیروی تشخیص خود قوت بخشد، قدرت تشخیص خیر و شر، حق از باطل، اصل از بدل، و مواردی از این قبیل را بالا و بالاتر برد و به اقتدار علمی برسد و پیرو، برده فکری و دنباله روی کسی نباشد.

علمای ربانی و استادان دانشمند که منزله از خودخواهی و غرور عملی و جاه‌طلبی هستند، نورانیت و جذابیت معنوی و شخصیتی دوست داشتنی دارند، استفاده از دانش و تجربیات و راهنمایی آنها سطح فکر و دانش ما را بالا می‌برد، بدین لحاظ دوستشان داریم. دوستی علماء و استادان مدارس دینی که مهذب و مؤدب النفس، با علم و عمل متعالی‌اند، برای هر انسانی نه تنها واجب است بلکه مایه‌ی افتخار و تهذیب نفس و ارتقای مراتب انسانی و معنوی می‌شود، اما نباید نسبت به آنها تعصب ورزید و اسیر دیدگاهش شد.

خود این عزیزان به مردم و شاگردان خود آموخته و می‌آموزند که از گزیده‌ی دانش و تجربیات و فکرشان استفاده شود، اما برده‌ی فکری نشوند، دنباله‌رو و پیروی کورکورانه نکنند. برای هر شاگردی لازم است که علماء و استادان خود را دوست داشته باشد و همواره قدرشان را بداند، اما دوست داشتن و اطاعت آنها توأم با فکر و تعقل باشد و در برابرشان استقلال فکری و شخصیتی خود را از دست ندهیم و تحت تأثیر شخصیت آنها و دیگر انسان‌های بزرگ مرعوب نشویم و خود را نبازیم، چرا که تقلید کورکورانه، کرامت و ارزشمندی انسان را از بین می‌برد.

ما فقط باید در برابر الله محبوب جل و اعلی و نبی مکرمش (ص) تسلیم محض شویم و بس! موضع اسلامی ما فرمان‌پذیری از الله (ج) و پرستش آگاهانه او (ج) به دستور و روش حضرت رسول (ص) باشد، شنیدن و خواندن گفته‌ها و آثار علمی علماء و دانشمندان و گزینش و پیروی از بهترین‌ها باشد. پیروی از حق و حقیقتی که شایسته پیروی باشد. پیروی از احسن القولی را که یک وظیفه شرعی و عقلانی است، داشته باشیم، نه تقلید کورکورانه، نه بردگی فکری و دنباله‌روی.

با عذر خواهی از علماء و استادان و حفظ احترام و حرمتشان، هر انسانی که بدون مطالعه و تحقیق، بدون دقت و تأمل از علماء، استادان و پیشینیان خود تقلید کند، با بردگی فکری و دنباله روی، خود را تحقیر کرده و از روند پیشرفت فکر و اندیشه به خود و دیگران ضرر می رساند. البته برای کسانی که از معارف دینی و فقهی شناخت کافی ندارند لازم است که یکی از امامان پیروی کند و ارشاد و راهنمایی دینی را با دلیل بپذیرد و با جدیت در اسلام شناسی و دانش افزایی خود بکوشد.

ما مسلمانی و اسلام عزیز، رد یا قبول باورها و برداشت های دینی و علمی را بر مدار دلیل شرعی قرار داده است (قل هاتوا برهانکم)

باید بدانیم با چه اصول و معیاری آراء و نظرات دیگران را بپذیریم، یا رد کنیم تقلید و پیروی کورکورانه جلوی رشد فکری و شخصیتی را می گیرد. در این راستا ابن سینا در کتاب الاشارات خود می گوید: «کسی که چیزی را بدون دلیل بگوید و بشنود، چنین شخصی باید از گروه انسان ها خارج شود»

مقلد آدمی ضعیف، کوتاه فکر، تنگ نظر و عقب مانده می شود. شخصیت زدگی و پیروی از نیاکان در شأن هیچ مسلمانی نیست. اسلام افرادی را که از آباء و اجدادشان کورکورانه تقلید می کنند، و از لحاظ فکری و روش دنباله روی دیگران باشند، و افکارشان را درست بپذیرند، شدیداً مورد نکوهش قرار داده است. در عین حفظ احترام و منزلت علماء و استادان مدارس دینی، پیروی کورکورانه از آنها و دیگر بزرگان علم نه تنها درست نیست بلکه اطاعت و پیروی بدون دانشو آگاهی، حتی از اسلام هم درست و جایز نمی باشد.

طبق دستور اسوه انسانیت محمد(ص) که فرمودند: «طلب علم بر هر مرد و زن مسلمان فرض است»، هر مسلمانی باید به دنبال علم آموزی، مطالعه و دانش

افزایی تلاش ورزد. مطالعه بهترین راه برای دانش و دانایی افزایی و تصحیح نگرش ها و یافتن مسیرهای درست تر زندگی و از بین بردن غرور و جهالت است. مسلمان آگاه و متعهد کسی است که همیشه فعال و پویا باشد، اهل مطالعه و تحقیق باشد، در دانش یافته های قبلی خود تجدید نظر کند، همیشه در روزآمدسازی و به سازی و اصلاح دانش و آگاهی های قبلی خود بکوشد، و در مورد صحت اطلاعاتی که به او داده می شود تحقیق کند و اطمینان حاصل کند. مخصوصاً مصلحان و مبلغان محترمی که در اطلاع رسانی و دین گستری تلاش می ورزند و مردم را به زندگی توحیدی دعوت و از شرک ورزی و منکرات باز می دارند.

ضرورت حتمی دارد که با توجه به دوران جهانی شده و با توجه به شرایط اجتماعی و مقتضیات زمان، تا بالاترین حد ممکن دانش و دانایی خود را ارتقاء دهند، پا به پای دانش و تمدن روز جهانی پیش روند، تا مسائل مختلف و قضایای دینی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی را با آگاهی و عقلانیت روز تحلیل کرده، با فکری سنجیده و حساب شده و تصمیم گیری و موضع گیری شایسته ای داشته باشند، به الزاماتی که لازمه ی تبلیغ دوران جدید است، ملزم بوده و به دور از تعصبات کور و کوتاه نظری، تحجر و غبارهای جزمیت فرقه ای، جمود فکری و ناخالصی های نشئت گرفته از آداب و رسوم محلی و قبائلی و دیگر مواردی از این قبیل، که پیرایه های زشت، جهل آفرین و شرک آلودی هستند، و مانع شناخت صحیح اسلام می شوند، مانع رشد و بالندگی انسان و مانع عمل صحیح به دستورات می شوند، و انسان را از حصار اسلام اصیل منحرف می گردانند، به تبلیغ و اسلامی شدن جهان بپردازند و توجه داشته باشید که این آفات هستی سوز ناشی از جهل و مرعوبیت ذهن انسان و مخصوصاً از پیامدهای خطرناک عدم شناخت اصل اسلام اصیلند. این انحرافات از اصل اسلام اصیل، مجد و عظمت و اقتدار مسلمانان را بر باد داده اند.

خداوند! به لطف فضل و کرمات ما را توان درک و فهم صحیح قرآن کریم و احادیث نبوی، و توان برداشت صحیح ترین دانش و آگاهی از میراث فرهنگی اسلام را مرحمت بفرما، تا دریافت های شخصی خود را معیار شناخت حق قرار ندهیم. آمین والله تعالی يقول الحق و هوی یهدی السبیل الله محبوب (ج) حق را می گوید و تنها اوست که راه درست را نشان می دهد و هدایت به دست او (ج) است.

با آرزوی رضا و خشنودی الله سبحانه و اسلامی شدن جهان - مجید ریگی

اول عالم شدن بعد تعلیم دادن

صحیح ترین علم و شناخت از اسلام اصیل و دانش و آگاهی های روز، انسان را هوشیار و دانا و توانا می گرداند. با نور علم می شود تاریکی های جهل را از بین برداشت.

الله سبحانه و تعالی درهای علم را بر روی کسانی می گشاید که دوستشان داشته باشد، و مبلغان را که در دین گستری تلاش می ورزند، دوست دارد و در علم آموزی، مطالعه و دانش افزایی را به رویشان می گشاید. بر هر مسلمان ضرورت حتمی دارد که سختی و مشکلات علم آموزی، مطالعه و دانش افزایی را با صبر و حوصله تحمل کند، برنامه مطالعه همیشگی داشته باشد، تا بیشترین و بهترین ثروت پایان ناپذیر را که همانا دانش و دانایی است، به دست آورد، وگرنه شرمندگی و شکنجه بی علمی و نادانی، آزارش می دهد.

این مطلب را هم باید دانست که علل تمام رنج ها و سیه روزی های انسان در جهل و نادانی است.

در روزگار فعلی که دنیای ما به یک دهکده ی جهانی تبدیل شده هر مسلمانی که دو تا سه زبان بین المللی، به خصوص زبان عربی، زبان مادری اسلام را یاد

نگیرد، مطالعه و دانش و دانایی افزایی و پویش فعالانه ای نداشته باشد، از مدار زندگی به دور خواهد افتاد.

کدام انسان با علم و متعالی را می شناسید که بدون مطالعه و دانش افزایی در کاروان بی ترحم زندگی در حرکت باشد. پس باید بیشتر خواند، تا بیشتر بفهمد و بفهماند. برای زدودن ظلمت و تاریکی های جمود فکری، تحجر، تعصبات کور، تقلید کورکورانه و دیگر آفاتی از این قبیل که فضای مبهم و تاریک تولید می کنند، عامل بدبختی و انحطاط، ماندن و عقب ماندگی می شوند، باید مطالعه مستمر داشت و بیشتر خواند و دانش و دانایی افزایی پرداخت، چرا که به قول شاعر:

تاج سر جمله هنرهاست علم

قفل گشای همه درهاست علم

ما مسلمانان موظفیم از اسلام علم و شناخت بدست آوریم و دین داری آگاهانه ای داشته باشیم. مطالعه کتب مفید و جراید ارزشی بهترین وسیله رشد فکری، دانش افزایی و عالم شدن هستند. لذا بر عاشقان الله جل و اعلی و دین گستران فرض است که اولاً حریصانه در اسلام شناسی و علم آموزی دینی و عمل به دستورات دین بکوشند، چرا که دوستی الله سبحانه از شناخت اسلام نصیب انسان می شود. در علم آموزی دینی رحمت و رستگاری الله (ج) می رسد. پس باید با صحیح ترین علم و شناخت دینی به عبودیت وارد می شد و با آگاهی و معرفت در مسیر حق جلو رفت.

دلی کز معرفت نور صفا دید

ز هر چیزی که دید اول خدا دید

ثانیاً راز محبوبیت مبلغان و مصلحان در اسلام شناسی و شناساندن صحیح معارف گهربار دین به مردم است. لذا باید در علم آموزی دینی، مطالعه و دانش افزایی تلاش مستمری داشته باشید، تا با قوت علم دین، دانش و آگاهی روز، واقعیت ها را درست تشخیص دهید، گفتار و رفتار آگاهانه ای داشته و عالمانه اوامر و نواهی شرعی را به مردم تعلیم دهید. چون علم و آگاهی، راهنمای عمل، و لازمه ی شروع هر کار است، زبیده ی مبلغان است که اول خودشان عالم شوند، بعد برای تبلیغ و تعلیم دادن بروند وگرنه، مردم هم صدا با مولوی بلخی طئنه وار می گویند:

ذات نایافته از هستی بخش

کی تواند که شود هستی بخش

رسالت هر مسلمان

اسلام بینش و رسالتی جهانی و جاویدان دارد، فرهنگی بسیار قوی و پرمایه دارد. این فرهنگ، عقل گرا، منطقی قوی دارد و از تضارب آراء و نظرات دیگران، نه تنها هیچ گونه هراسی ندارد، بلکه آنها را موجب اصلاح و تقویت و پیشرفت می داند.

بدین لحاظ شایسته است که مدارس علمیه و مراکز جماعت تبلیغ هر شهر و دیار همچون گذشته نماد روشن فکری و روشن گری باشند، و مخصوصاً حالا که به وسیله پیشرفت های علمی و تکنولوژی و شبکه های ارتباطات، دنیا به یک دهکده ی جهانی تبدیل شده، و این دوران به دوران شایسته سالاری و احترام به افکار عمومی و همکاری فرهنگی و دیدن خود در آینه دیگران قلمداد شده است، باید بهتر و بیشتر از گذشته جایگاه فرهنگ انتقاد و انتقاد پذیری و جایگاه مناظره و تقویت اندیشه های علماء و روشن فکران و صاحب نظران

مورد بحث قرار گیرند. که با بررسی آنها و اندیشه های مختلف، روش های صحیح انجام هر کار، راه اصلاح نواقص و اشتباهات، چاره جویی برای حل و رفع مشکلات هموار می شوند.

هر از چندگاهی بازنگری برای بهتر فهمی معارف گهربار دین و شناخت صحیح اسلام اصیل، افزایش و عمق بخشی به علم و شناخت صحیح دینی، ارتقاء فکر و دانش و آگاهی های علمی و اطلاعاتی و اشراف داشتن به پدیده های علمی و فرهنگی و معرفت های جاری زمان، از شرایط مهم و توانمند بودن یک جریان دینی و فرهنگی و از فاکتورهای مهم پیشرفت مراکز جماعت تبلیغ و مدارس علمیه محسوب می شوند.

صحیح ترین علم و شناخت از اسلام اصیل و دانش های مفید و آگاهی های ارزشی و مترقی فرهنگ روز، نعمت و ثروت معنوی اند، روشن گر هر راه اند، بر ابعاد دانایی و توانایی انسان می افزایند، انسان را در انجام هرچه بهتر وظایف شرعی و قانونی یاری می رسانند و موجب اقتدار علمی انسان می شوند.

این نعمت های والا، لازمه ی هر تحول بنیادین هستند. انسان می تواند با دلایل شرعی و علمی و عقلی این نعمت ها، به نوشته ها و گفته ها توجه داشته و آنها را بپذیرد و یا رد کند.

رسالت اصلی هر مسلمان اطاعت محض از این فرمان وحیانی (فبشر عبادی الذین یستمعون قول و یتبعون احسن) است. این آیه هجدهم سوره زمر، بهترین رهنمود است که می فرماید: «پس بشارت بده آن عده از بندگان مرا که سخنان گوناگون را به دور از عناد و لجاج و با بصیرت و حقیقت جویی می شنوند و نیکوترین آنها را پیروی می کنند.» این آیه شریفه مهمترین راه برد

اسلامی در محافل علمی، مباحث، مناظره و گفت و شنودها، وبزرگترین احسن القول است.

انسان برای رسیدن به حق و حقیقت و برگزیدن حقایق نوشته ها و سخن های نیکو، نیازمند خواندن نوشته ها و شنیدن سخنرانی ها و گفتارهاست. آراء، نظرات، گفتار، سخن های زیاد و اندیشه های فراوان و متنوعی وجود دارد، برای برگزیدن بهترین ها، باید نوشته ها را دقیق خواند و فهمیدن و به گفتار و سخنرانی ها و دیگر شنیده ها خوب توجه کرد و آن ها را مقایسه نمود و سخن نیکو و گفتار احسن را برگزید، پاک و زلال ها را برگرفت و نادرست ها را کنار نهاد و از احسن القول بهره برد، چرا که بهره وری و پیروی از احسن القول یک امر شرعی و عقلانی است، لذا هر مسلمان باید به دور از گرایشات حزبی، تعصب ورزی و فارغ از هر طیف و پیش زمینه فکری، با افتخار و طیب خاطر خود را مخاطب آیات ۱۷ و ۱۸ سوره مبارکه ی زمر قرار دهد.

به اقتضای شأن اسلامی و انسانی هر مسلمان باید دانش و آگاهی خود را براساس حقیقت بگذارد، نه براساس تصور و وهم و خیال؛ هر مسلمان باید با علم آموزی، مطالعه و دانش افزایی، خردورزی کاربرد عقل و منطق را اساس کار خود قرار دهد، زیر بنای گفتار و رفتارش دانش و آگاهی و عقل و اندیشه باشد، و استقلال شخصیتی و فکری و علمی خود را محفوظ بدارد و همواره تکامل معرفتی خود را تداوم دهد.

مهمترین کار انسان در زندگی فردی و اجتماعی این است که از حوزه دانش های مفید، عبرت و تجربیات، صحیح ترین علم و آگاهی دینی، دانش و آگاهی های ارزشی و مرفقی فرهنگ روز، راهنمایی و دستور بگیرد، نه از روی ناآگاهی و نابخردی و رسومات جاهلی!

حضرت رسول گرامی (ص) با استفاده از آموزه های قرآن کریم باشکوه ترین تمدن، یعنی تمدن اسلامی را پایه گذاری کرد. شأن تمدن اسلامی ایجاب می کند که هر مسلمان و هر دین گستری، متمدن ترین و با فرهنگ ترین افراد باشند، اهل تحقیق و مطالعه و آگاه به مسائل زمان خود باشد، به رشد فکری و تعالی علمی و شخصیتی خود ارتقاء دهد، تا برای درک و فهم و تحلیل درست مسائل و اطلاعات روز، اشتباهی معرفتی قوی و شوق مطالعه و دانش افزایی داشته باشد، بر مسائل اسلامی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و دیگر جریانات روز اشراف داشته باشد، و همواره نبض افکار نوین و عقلانیت متعارف زمانه را در دست داشته باشد، و در ضمن اطلاع رسانی و سخنرانی های، خود را با مقتضیات زمانه منطبق و هماهنگ کرده، بیان بدارد تا نسل جدید و نیز تحصیل کردگانی که تحت تأثیر تبلیغات سوء دشمنان اسلام، خیال کرده اند که فرهنگ اسلام، فرهنگی مترقی نیست، بدانند و باور کنند که این فرهنگ اسلام است که پیشرو و تعالی دهنده است و انسان های مذهب و مؤدب النفس و با علم و عمل پرورده، شیر مردان جهادی و تبلیغی می پرورد، انسان های متقی و باتقوا و درست کار و شرک ستیز، و ظلم برانداز می پرورد، انسان هایی می پرورد که به همه مردم دنیا به دیده احترام می نگرند و برای همه مایه خیر و برکت می شوند، نه مثل فرهنگ تهی از ارزش های معنوی و انسانی غرب، که مردم را خودخواه و متکبر و طلب کار بار می آورد.

فصل یازدهم

خرافات

بدترین فقر و ذلت، جهل و نادانی است

در میان تلخی های زندگی فقر فرهنگی و گرفتار شدن به خرافات و موهومات، بسیار زیانبار و درد آورند. فقر علمی و آگاهی انسان را دچار ذلت و خواری می کند. برای شروع بحث بهتر است اول واژه های آن تعریف شوند. خرافات یعنی باور به عقاید نادرستی که اساس و پایه علمی ندارند خرافات یعنی باور به عقاید نادرستی که اساس و پایه علمی ندارند خرافات یعنی باور به جریاناتی مثل رمالی و جادوگری و فال گیری و دیگر مسائلی که هیچ عاملی به درستی آنها گواهی نمی دهد.

اوهام، یعنی عقاید و آداب غلط و غیر علمی

جهل، یعنی بی اطلاعی، نا آگاهی و نداشتن دانش و دانایی جهل و نادانی ضد تعالی و پیشرفت و مانع پاکی، راستی و درستی هستند، که اراده انسان را نابود می کند و انسان را به ضعف اندیشه و تنگ بوده افق دید گرفتار و اجازه نمی دهد که انسان از ظواهر امور دنیا تجاوز کند. جهل، یعنی بی علمی و غلبه نفس اماره فریبکار و شیاطین بر انسان نادان. جهالت عامل شر و گناه است. جهالت انسان را گمراه و مغرور می کند. انسان گمراه، بی شرم و بی حیا می شود و از تصور خوف خداوند قهار لرزه بر تنش نمی افتد. تعصب، یعنی غیرت، که برای امر خوب، پسندیده و ضروری است، اما برای امر نادرست، بسیار بد است. تعصب یعنی اصرار ورزیدن بر دیدگاه و برداشت های خود، و خود را حق و دیگران را باطل پنداشتن.

تحجر در لغت نامه دهخدا به معنی سنگ سخت و سخت گیری، و در اصطلاح: به واپس گرایی بی دلیل و جمود به ظواهر و قالب گرایی آمده است. تحجر یعنی بسته ذهنی و تنگ نظری- تحجر دینی یعنی شک نکردن به درست

فهمی دریافت ها و باورهای دینی- تحجر یعنی ایستایی و جمود و تحول ناپذیری- تحجر یک آفت و خصلتی زشت است که در ساحت فکری و علمی و رفتاری انسان تجلی یابد و مانع شکوفایی اندیشه و تعامل سازنده می شود.

کسی که به آفت تحجر گرفتار شود، خود را از آراء و اندیشه ها و تحولات زمان بی نیاز می داند، و در برابر افکار مخالف بدون دلیل علمی مقاومت می کند، به فکر بازنگری و باز سازی فکر و عمل خود نمی افتد و پذیرای نقد اندیشه و عمل خود نمی شود، پدیده های نو ظهور را بر نمی تابد و با رویکرد افراطی و تفریطی از راه راست متوازن اسلام منحرف می شود، لذا هر مسلمان باید مراقب باشد که در حصار خرافات، موهومات، تحجر، تعصبات کور، تمایلات نفسانی و صفات ناپسند قرار نگیرد. کسانی که در گرداب آفات فوق گرفتار شوند، نه تنها به لذت شناخت اسلام و عبادات آگاهانه دست نمی یابد، بلکه بستر ساز تهاجم فرهنگی می شوند. دشمنان اسلام و انسانیت، تحجر را به اسلام نسبت می دهند، و از طرفی با تمسک به خرافات مردم را به انحراف کشانده، فضای ذهنشان را آلوده می کنند و با اشاعه فساد، ابتذال و بی فرهنگی، حقیقت اسلام را می پوشانند و غرب گرایی و بی دینی را رواج می دهند.

هر گرایش به جریانات خرافه گرایی، به علت عدم آگاهی و ترس و هراس انسان از حوادث است. مسلمانان ناآگاه، کج فهم و متحجر در عمل جاده صاف کن و یاری رسان دشمنان اسلام می شوند. در چنین وضعیت بی فرهنگی و نادانی، تمام حقه بازان، فریبکاران، رمالان و جادوگران از سادگی مردم سوءاستفاده کرده، به تامین منافع اقتصادی خود می پردازند. دشمنان فسادگستر اسلام، بوسیله متحجران و مقدس نماهای جاهل و جامد و سرمایه داران بی درد و خدانشناس، ضربات سنگینی به مسلمین زده و از پیشرفت شریعت ناب محمدی (ص)، جلوگیری کرده اند. خرافه گرایی انسان نوعی اشتباه و انحراف

در تشخیص دانش و مقدسات اصیل اسلام و ناشی از فرهنگ تحصیلی دشمنان و نیز غفلت و عدم مطالعه انسان است. لذا علمای متعالی و دیگر انسان های با علم و عمل و با لیاقت که شیفته رضا و خشنودی و فضل الله سبحان هستند، خرافات و موهومات را از ساحت پاک و زیبای فرهنگ اسلام دور می کنند، تا اصل و اصالت و چهره ی زیبای اسلام اصیل همچون دوران طلایی خیرالاقرون متجلی گردد و در زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان محور و عمل قرار گیرد.

وارثین به حق حضرت رسول گرامی (ص) اجازه نمی دهند که خرافات؛ بدعتها، ذهنیتهای تنگ نظران، قداست های کاذب و برداشت های ناقص بشری، رنگ تقدس بگیرند. این مشعلداران علم دین و دانش روز، به مردم می آموزند که اساس و باورها و رویکردشان بر شریعت ناب اسلام باشد و از تقلید کورکورانه خودداری کنند. کسی که چشم به دهان دیگران بدوزد و بدون فکر و تامل مرامشان را بپذیرد، نه تنها دارای صلاحیت علمی و شخصیتی نمی شود، بلکه انسانی حقیر، برده فکری و دنباله روی این و آن می شود.

علمای متعهد و ترقی خواه، با اطلاع رسانی و عمل خود، به مردم می آموزند که مفاهیم و ارزشهای معنوی را در خود تقویت کرده و ساختار شخصیت خود، ریشه های خدادوستی را استوار کرده و زندگی خود را با آگاهی و پایبندی با عقلانیت روشمند اسلامی پیش برند.

علمای مذهب النفس و دانشمند، تجسم کرامت انسانی و ستاره های فروزان عالم اسلامند، این تعالی دهندگان به تاسی از پیشوای معظم خود، محمد (ص) حریضانه به ارشاد و هدایت مردم می پردازند جوامع اسلامی را براساس معیارهای اسلام اصیل پیش می برند و در اسلامی شدن جهان تلاش می ورزند.

علمای ربانی، این پارسیان و شرافتمندان، همان خوب ترین خوبانی هستند که تمثال اوج عزت و بزرگواری هستند، این گلهای خوشبوی گلزار محمدی (ص) می توانند جهان را اسلامی کنند، نه ملا نماهای متظاهر و خرافه گرا، که زمینه ساز ضعف و خواری مسلمانان هستند. علمای ربانی بر متظاهران و انسان های ناباب و فرصت طلب اجازه نمی دهند که برداشت های ذهنی نادست و تنگ نظرانه خود را به جای رهنمودهای دین جا بزنند و از اسلام استفاده ابزار کرده و دین را مایه ارتقای خود و پلکانی برای تثبیت موقعیت دنیایی و تامین منابع اقتصادی خود گردانند. استفاده ابزاری پاپ ها و کشیشان از دین مسیح (ع)، باعث دین گریزی مردم و بوجود آمدن تزسکولاریسم و لیبرالیسم شد. حتم که استفاده از ابزاری انسان های ناباب از مردم باعث ضعف ایمان مردم و به حاشیه راندن اسلام عزیز می شود.

اسلام با جهل خرافات سر سازگاری ندارد

فرهنگ غنی و بالنده اسلام با خرافات و موهومات سر سازگاری ندارد. اسلام آئینی انسان ساز و تعالی بخش است که رشد جسمی و روحی و معنوی انسان و رساندن او به مراتب بالای انسانیت و نهایتا قرب الهی را مد نظر دارد، این موارد در سایه علم و بینش صحیح میسر خواهند شد. رواج خرافات و موهومات در میان مردم خطرناک ترین آفتند که مانع پیشرفت و تعالی می شوند. بدین لحاظ است که پیشوای معظم اسلام (ص) علم آموزی را از گهواره تا گور فرض قرار داده، و به خرد ورزی و دوری از جهل و خرافه گرایی سفارش فرموده است. هیچ کاری براساس نادانی و ناآگاهی به درستی انجام نمی شود و انسان را از مشکلات زندگی نجات نمی دهد. لذا خرافات و موهومات و جهل جایی در فرهنگ والا و راستینی که امت بدتر تربیت می کند، ندارند. اسلام مشوق مردم به شکستن قاب های سنتی و قید و بند های نادرست، و ایجاد آداب و رسوم و

سنت های جدید و مفید براساس تعالیم نورانی فرهنگ اسلام است. اسلام افکار اساطیری و موهومات و خرافات را موجب گمراهی دانسته و ضمن مبارزه با عقاید و افکار انحرافی، با صراحت اعلام می دارد که عقیده و عمل اسلامی باید با حقیقت مسلم و با دلیل و برهان معتبر متکی باشند.

خرافات را دشمنان اسلام و انسانیت در کشورهای اسلامی رواج دادند، تا فرهنگ اسلام را بی اهمیت و ناچیز جلوه دهند و مسیر حرکت فعالانه و سازنده اش را به رکود و توقف بکشانند. دشمنان فرهنگ و باورهای موردنظر خویش را از راه دین مطح کرده و با بکارگیری تز شوم زر زور و تزویر، و با گذشت زمان، جوامع اسلامی را پذیرای فرهنگ خود کردند، بطوری که هنوز هم باورهای غلط و رسوبات تهاجم فرهنگی در اذهان مردم وجود دارد که هر از چند گاهی مایه اختلاف و تفرقه و جنگ افروزی می شوند، و مردمی که سطح دانش و فکرشان پائین است، به این باورند که خرافات و موهومات جزء فرهنگ اسلامی هستند، و فرهنگ غرب فرهنگی مترقی است، این تصور نادرست در صورتی وجود دارد که فرهنگ غرب انسان را نسبت به همه چیز و همه کس طلبکار بار می آورد، و طلب کاری و منفعت شخصی و برآوردن خواهش های نفسانی از ویژگی های غریبان است. فرهنگ غرب هیتلر پروژه موسولینی پروژه بوش و پرور و گفتارهای خون آشامی چون شارون پرور است، و این فرهنگ مترقی اسلام است که ابر قدرت فرهنگی و اخلاقی جهان است، که با قدرت علمی و معنوی خود در دنیا گسترش یافته است.

اسلام از همان زمانی که ماورای طبیعت، بر طبیعت تایید و به عربستان و سایر مناطق جهان ظهور کرد، با خرافات و تعصبات کور و جاهلی و توحش قبایلی و شرک و کفر، زنده به گور کردن دختران و مبارزه کرد و آنها را از بین برد و با

فرهنگ سازنده خود، آداب پیشرفته اجتماعی و تمدن با شکوه اسلامی را پایه‌گذاری نموده است.

رویکرد دشمنان اسلام، رواج فساد، ابتذال و بی فرهنگی، رواج فرهنگ مصرف‌گرایی، تن پروری، رواج فرهنگ عیش و نوش لوکس پسندی است، بطوری که در همین عصر دانایی و اطلاعات هم برای مقابله با اسلام و گل آلود نمودن آب و ماهی گرفتن، با ابزار صوتی و تصویری و الکترونیکی، متحجرانه ترین اندیشه‌ها، آئین های ساختگی، افکار لیبرالیسم و سکولاری و بطور کلی فرهنگ جاهلیت را مطابق شرایط روز، نشر و ترویج می دهد، تا مانع شکل گیری صحیح فکر و فرهنگ مردم شود، باورهای مردم را به خرافات افزایش دهد، تا ساده‌اندیشی و تنبلی و رواج باورهای نادست، باعث شود مردم توانایی درک اسلام اصیل و پذیرش واقعیات را از دست بدهند، حس تعهد و مسئولیت پذیری مردم کاهش یابد، و برای حل مشکلات خود به اعتقادات خرافی و اعمال نادرستی که توجیه علمی و منطقی ندارند، روی آورند، منظورشان این است که مسلمانان را تحت سیره فکری و فرهنگی خود در آورند، با اشاعه فساد، ابتذال و بی فرهنگی می خواهند جوانان امت اسلام را به ولنگاری و یله گی سوق دهند، تا عاقبت آن‌ها را به رودررویی و ایستادگی در مقابل اسلام بکشانند، و در نهایت می خواهند کاری کنند که مسلمانان بر اثر عدم شناخت اسلام راستین از حالت اشداء علی الکفار رحماء بینهم در آمده و ابه اشداد بینهم و رحماء علی الکفار در آیند. مسلمانان و دین گستران هم بر مبنای ضرب المثل فارسی (کلوخ انداز را پاداش سنگ است)، باید با درک و فهم و شناخت صحیح اسلام، و آلاهی و برتری فرهنگ اسلام را علما و عملا بنمایانند، صحیح ترین علم و آگاهی دین را به مردم بدهند و جوانان را به وادی زیبای فهم و عمل دینی و رعایت تقوا و رستگاری سوق دهند، تا روشنایی علم و عقلانیت دینی، فکر بیدار و فطرت پاکشان، آن ها را از مفسد رذائل اخلاقی و خرافات و دیگر آسیب ها مصون

بدارد، و آگاهانه این توصیه اسلام را که انسان کاملاً مراقب گوش و چشم و دل خود باشد و از گمانها پیروی نکند، تا چنین عملی موجب به وجود آمدن جامعه سالم اسلامی، بدور از فریب و نیرنگ و بدور از خرافات و مهومات و ابتذال و بی فرهنگی شود. انشاءالله تعالی وحده العزیز.

اسلام در معرض خرافات و اندیشه های باطل

برای بررسی و شناخت و زدودن خرافات و جریان های انحرافی و باورهای نادرستی که مردم را از راه اسلام به بیراهه می کشانند، ضرورت دارد که اول اسلام را بطور صحیح بشناسیم. اسلام یعنی آئین، یعنی روش ارتباط بنده با خالق یکتا و بی همتا، یعنی تسلیم در برابر الله و عمل به دستورات دین طبق روش پیشوای اسلام (ص)، اسلام نعمت گرانقدر و زیباترین جلوه لطف الله سبحان است که به انسان های ارزانی داشته تا در پرتو علم و عقلانیت آن از ظلمت جهل و نادانی به وادی روشنایی دانش دانایی وارد شوند. شناخت اسلام لازمه شروع و تداوم دین داری آگاهانه است. شناخت اسلام یک وظیفه دینی و لازم ترین نیاز معنوی انسان است. اسلام منبع لایزال دانش و آگاهی و راهکارهای راهبردی است. اسلام نیروی محرکه ای است که انسان را به حرکت متعالی و می دارد.

دانش و آگاهی دینی، طبیعت انسان را به رشد و تکامل و به حرکت در می آورد. اسلام فرهنگ جامع و روشی مطلوب برای زیستن است که به زندگی معنا و غنا می بخشد. اسلام یک دین کامل و سیستم تمام عیاری است که صحیح ترین و مهمترین علم و شناخت و بینش را به انسان می دهد. شرط بهره مندی از نعمت های اسلام کسب علم و آگاهی از حقیقت دین و درک احکام و دستورات درست زیستن است. عقاید و باورهای دینی هر مسلمان باید براساس تحقیق و شناخت اطمینان آور استوار باشند. با شناخت اسلام و عمل به مقتضیاتش

زمینه دانایی و ایمان صادقانه به الله فراهم می شود. ایمان آگاهانه همچون مشعلی همیشه فروزان فضای روح و قلب انسان را روشن نگاه می دارد و دوستی و خوف الله سبحان را در دل جا می دهد، که این خود بهترین نعمت قوی ترین تضمین برای رسیدن به مراتب بالای انسانیت و انجام وظایف دینی و اجتماعی است. شناخت اسلام راه و رسم بندگی و زندگی طیبه را به ما می آموزد و ما را برای فرمانبرداری از اسلام مستعدتر می گرداند.

علم و شناخت دین مهمترین عامل یقین و اطمینان هستند که زندگی انسان را پر از روشنی و آرامش می کند و انسان را در رسیدن به محضر محتشم پروردگار محبوب و مطمئن می گرداند. با شناخت اسلام و عمل به مقتضیاتش، روحیاتی در انسان پدید می آید که عطر دلاویزشان فضای زندگی را پر می کند و ارزش شخصیت انسان را ارتقاء می دهد، روحیاتی همچون دوستی الله (ج) توکل و اطمینان و اعتماد و حسن ظن قوی به الله سبحانه و تعالی، تسلیم به مقدرات الهی، خوف و رجاء، گذشت، ایثار، فداکاری، عدالت ورزی، ظلم ستیزی و ذلت گریزی و چندین و چند فضایل و ارزش های معنوی و دیگر امتیازات ممتاز که به لحاظ عمل به وظایف عبادی در نظام بندگی نصیب انسان می شوند.

اگر به نسل جوان اسلام را درست بشناسانند، شیفته علم و عمل می شوند. اما اسلام را آن گونه که حقیقت آن ایجاب می کند، به مردم شناسانند و با خرافات و ناآگاهی ها مقابله صورت نگیرد، خرافات و تبلیغات سوء دشمنان اسلام بر تعالیم و ارزش های اسلام پیشی می گیرند و باعث دین گریزی مردم می شوند.

علت اصلی نافرمانی و عمل نکردن به دستورات دین و انحرافات معرفتی و ناهنجاری های رفتاری از نا آگاهی و عدم شناخت اسلام است. منشأ خرافات و

افکار اساطیری شرک آلود از دوران باستان و عصر جاهلیت قبل از اسلام هستند که به وسیله دشمنان و مزدورانشان وارد فرهنگ اسلام شده اند. در آمیختن این آفات با معارف دین بر ارکان حقیقت لطمه زده و مانع دینداری آگاهانه می شوند.

زدودن این آفات و پرهیز از آنها با مطالعه و دانش افزایی امکان پذیر است. به هر اندازه که درک و فهم انسان رشد کند و دانش دانایی بیشتری کسب کند، خرافات و موهومات سهم کمتری برای رشد خواهند داشت، چرا که صاحب دانش آگاهی، بیشتر به بی پایه و اساس بودن خرافات پی می برد، و خود را از هر آفت و آسیبی مصون می دارد.

تنها راه و بهترین راه برای قوام و بالندگی ها، زدودن خرافات و تعالی فکری و فرهنگی است، چرا که زندگی سعادت مندانه و مقتدرانه و دینداری آگاهانه مبتنی بر صحیح ترین علم و آگاهی دینی و دانش های مفید و آگاهی های ارزش فرهنگ روز است.

حساسیت و شهامت دینی

انسان فطرتاً خدا دوست است، گرایش به اسلام و شوق علم آموزی دارد. بنا به کمال انسانیش حامی اسلام و اهل حق و حقیقت است. اسلام منشأ همه واقعیات و اعلا ترین ارزش زندگی است.

پاسداری از حریم اسلام و دور داشتن آن از خرافات، بدعت ها، تهاجم فرهنگی دشمنان و تلاش ورزیدن در نشر فرهنگ و تبلیغ آن به زبان تفاهم آمیز و ادبیات روز زمانه! از دوستی اسلام و شهامت دینی انسان آگاه و آزاده نشئت می گیرد. ما باید اسلام را بشناسیم، دوست بداریم، حافظ و مروج آن باشیم و از عمق جان به شعائر و ارزش های آن ایمان داشته و نسبت به آن حساسیت

داشته باشیم، حساسیتی آگاهانه و منطقی، نه حساسیتی موضعی و ناشیانه! و اجازه ندهیم دشمنان فرهنگ اسلام را به ویرانی و تباهی بکشانند. حساسیت، شهادت و غیرت دینی در اینجا معنا پیدا می‌کند، البته ضرورت حتمی دارد که غیرت دینی هر مسلمان از روی درک و شناخت مبتنی بر دینداری آگاهانه و خردورزی و حق‌محورانه باشد. با شجاعتی آگاهانه جهل و خرافات و دیگر ابزارهای فتنه و سلطه‌یابی را از بین ببریم. دشمنان اسلام و انسانیت، برای سلطه‌یابی و بهره‌کشی سعی دارند مردم را در جهل و بی‌خبری نگاه دارند و از هر عاملی که به آگاهی و بیداری مردم منجر شود، جلوگیری می‌کنند. مانع کار مصلحان و بیدارگران می‌شوند، تا مبادا با اطلاع‌رسانی روشنگری خود انسان‌ها را از اسارت نفس، پیروی هوا و هوس و ... رها ساخته، رسیدن به هویت اسلامی و خوداتکایی مردم را موجب شوند.

دشمنان با تبلیغات و کمک حکام مزدور و به کارگیری زور زور و تزویر، موجبات عقب‌ماندگی امت اسلام را فراهم می‌آورند، و ما از عقلانیت روز، جریان‌ات فکری و علمی و تکنولوژی عقب‌نگاه داشتند و متأسفانه حساسیت و شهادتی را که برای پیشرفت و تعالی و دور نیفتادن از فرهنگ. تمدن روز جهانی را دارا بودیم، از دست دادیم، توان و انگیزه لازم برای مبارزه با دشمنان اسلام را از دست دادیم، و متأسفانه بر اثر تهاجم فرهنگی دشمنان، باور ما شد که فرهنگ غرب فرهنگی پیشرو است، در صورتی که برعکس این فرهنگ برتر اسلام است که عامل پیشرفت همه‌جانبه و تعالی‌دهنده انسانیت انسان است. به هر حال از هر جا جلوی ضرر گرفته شود، نفع است. اطلاع‌رسانی از صحیح‌ترین علم و شناخت اسلام اصیل، آگاه نمودن مردم تنها راه علاج دردهای عقب‌ماندگی و ناامید کردن دشمنان اسلام است. پیروی علمی و عملی از اسلام اصیل، حساسیت‌ها و غیرت دینی از مهمترین عوامل پیشرفت و اتحاد امت اسلامی شدن جهان است.

رفع خرافات، ضرورت حیاتی پیش روی مدارس علمیه و مراکز جماعت تبلیغ

فرهنگ اسلام با همه اهمیت و جایگاه ارزشمندی که دارد، به وسیله نا آگاهان، همانند پدیده های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دچار تغییراتی شد. در طول تاریخ این تغییرات بیشتر شد و زمینه قاطی شدن آن با خرافات و موهومات فراهم شد. خرافاتی که می تواند چهره پویا و بالنده فرهنگ اسلام را دگرگون کند، به طوری که کارایی لازم خود را از دست بدهد و نتواند همه توانمندی های خود را بروز دهد. در طول تاریخ زرین اسلام بوده اند علمای ربانی و دانشمندان و روشن فکران با ایمانی که با احساس مسئولیت در آفت زدایی فرهنگ اسلام کوشیدند و چهره درخشانش را نمایاندند و صحیح ترین علم و باورهای اصلی و اصالت دار اسلامی را به اطلاع مردم رساندند، تا مردم با آگاهی و روش علمی حضرت رسول (ص)، به عبادت بپردازند و زندگی خود را بر محور شریعت ناب اسلام بگذرانند. مهمترین کار مدارس دینی در معرفی فرهنگ اسلام، به منظور ترسیم چهره واقعی و اصیل آن، زدودن خرافات و زنگارهای گسترده ناشی از تهاجم فرهنگی دشمنان اسلام و اطلاع رسانی صحیح دینی به مردم است. مدارس علمیه حصین حصینی برای حفظ سلامت ذاتی اسلام هستند، که به موازات علمای مذهب و مؤدب النفس دانشمند، جهاد علمی و تبلیغی برای اسلامی نمودن جهان، روشنگری و اطلاع رسانی دینی به مردم، تلاش مستمری برای حفظ سلامت ذاتی اسلام داشته و به مصداق (ان الباطل کان ذهوقاً) اسلام را از انحراف، کژی ها، بدعت ها، خرافات، موهومات، افکار اساطیری، باورهای غلط و تصورات باطل که به وسیله نا آگاهان و دشمنان اسلام به فرهنگ اسلام منظم شده اند، پاک کرده و اجازه نمی دهند مسلمانان در چنبره این آفات گرفتار شوند. اگر چنین آفاتی در جوامع اسلامی ماندگار شوند، اولاً مانع شناخت صحیح اسلام می شوند، ثانیاً مانع تعامل فکری و تعالی علمی و کمال شخصیتی می شوند، ثالثاً مانع تکامل فکری و تعالی علمی و

کمال شخصیتی می شوند، رابعاً فروغ اندیشه و فرزانگی را از بین می برند. خامساً دل را سیاه کرده و انسان را از درک مسائل عقلی وامور واقعیات باز داشته و زمینه تقلید کورکورانه و فرمانبرداری بدون چون و چرا و در نهایت شرک ورزی را فراهم می آورند. لذا ضمن زدودن این زنگارهای باطل، جاهلیت و ناخالصی های نشئت گرفته از آداب و رسوم محلی و قبایلی بر حذر دارند. پیامد پیامد خطرناک عدم شناخت اصل و حقیقت اسلام و نداشتن علم و آگاهی و خلأ معنوی، موجب خود باختگی و فرهنگ پذیری از بیگانگان می شود. عدم علم و عمل دینی موجب می شود که انسان تحت تأثیر موجودات و نمودهای پلید قرار گیرد. منشأ بی احترامی به اسلام و توهین به ساحت بزرگان دین، منشأ عمل نکردن به دستورات دین و نداشتن حساسیت و مسئولیت دینی و... همه و همه به لحاظ عدم شناخت اسلام اصیل است، لذا شناساندن اصل و حقیقت اسلام و زدودن خرافات یک جهاد علمی و تبلیغی است که بر همه مسلمانان دانا و توانا واجب است. لذا علاوه بر مدارس دینی، بر نخبگان، فرهنگیان، روشنفکران متعهد و دیگر چهره های تأثیر گذار واجب است که با اطلاع رسانی و بالا بردن روحیه نقادی و استدلال خواهی مردم، ساحت پاک و زیبای فرهنگ اسلام را از جریانات و عواملی را که مبنای شرعی و علمی و منطقی ندارند پاک کنند. به هر اندازه که از علم و شناخت دینی و دانش آگاهی های روز اطلاع رسانی شود، و آگاهی مردم بالاتر برود، زمینه گرایش به خرافات و اعتقادات جعلی و خرافی و باورهای نادرست کم و کمتر می شود.

فصل دوازدهم

دشمنان اسلام

دشمنان اسلام و انسانیت، از قدیم الایام با انواع لطائف الحیل بر ضد اسلام و مسلمانان آگاه خصومت می ورزند، و با یادشان خطرناک ترین توطئه ها را طرح و اجرا نمودند. به عنوان مثال مردم ترکیه را با ملیت طورانی، مرد مصر را با ملیت فرعون و ایرانیان را با ملیت پارسی، مردم سوریه را با ملیت فینیقی و مردم مراکش را با ملیت بربری و دیگر ملل اسلامی را با قوم و قبیله گرایی و نژاد پرستی از امت واحده اسلام جدا نمودند و به آتش افروزی پرداختند و با الگوی فرهنگی مسلمانان را تحت سلطه و کنترل خود آوردند و در عصر حاضر آمریکای جنایت کار و غارت گر و انگلیس حيله گر تلاش می ورزند در کشورهای اسلامی فرهنگ لیبرال و سکولار را تحمیل کنند و مردم را از صفاتی که برازنده انسانیت و معنویت، تهی سازد.

این ناپکاران به علت تعصب خاصی که دارند می خواهند فرهنگ خود را برتر جلوه دهند. با این که می دانند فرهنگ اسلام برتر است و تمام آگاهان منصف و دوست داران حق و حقیقت به برتری فرهنگ اسلام اذعان دارند، با اینکه می دانند در صدر اسلام و تا قبل از ورود استعمار گران به کشورهای اسلامی، امت اسلام مهمترین امت و بیشترین پیشرفت فرهنگی علمی در تمام ابعاد را دارا بودند، باز هم در تلاشند فرهنگ خود را به عنوان فرهنگ برتر و مرقی به مردم تحمیل کنند.

بدین لحاظ در هر کشوری که اسلام حاکمیت یابد با تمام قوا به ضد آن کشور اقدام می کنند، تا به خیال باطل خود مگسوار عرصه را بر سیمرغ تنگ کنند، بله رسم دنیای بی مروت و باطل این است که با اسلام و مسلمانان متعالی در جنگ پیدا و پنهان باشند، از یک طرف با اشاعه فساد و ابتذال فرهنگ اسلام را از اصالت های انسانی، روحیه حماسی و مبارزاتی، روحیه سلحشوری و جهاد

خالی کنند و عزت و شرافت مسلمانان را به حداقل ممکن تنزل دهند، روحیه آزادی مردم را خرد کرده و فرهنگ اسلام را ناکارآمد نشان دهند، و از طرف دیگر با استخدام آدم های فتنه گر، شایعه پراکن و دروغ پرداز به گسترش تفرقه اندازی و جنگ افروزی میان اقوام مختلف امت اسلام، آتش کینه و جنگ را شعله ور بدارند، تا مردم همیشه با خودشان درگیر باشند و به فکر مقابله و نیز به فکر پیشرفت و ترقی نیفتند.

اگرچه کوس رسوایی تبلیغات دروغین دشمنان اسلام برملا شده، و هرچند که کشورهای اسلامی به ظاهر از استعمار آزاد شده اند، اما اثرات سوء سلطه گری و رسوبات تهاجم فرهنگی شان هنوز باقی است. و متأسفانه مردم زیر فشار ظلم استبداد و توپ و تشر استعمارگران خود را گم کرده و اندیشه و فکرشان آن چنان که باید از باورهای غلط تحمیلی و رسوبات تهاجم فرهنگی رهایی نیافته است.

اینجاست که مسئولیت عموم مسلمانان آگاه به اسلام، به خصوص مصلحان و مبلغان ایجاب می کند که اولاً با دانش دین، آگاهی و عقلانیت روز، و با زبان تفاهم جویانه، اسلام را به مردم بشناسانند، ابعاد گسترده شریعت اسلام را برای مردم به خصوص جوانان تشریح و آن ها را با معارف گهربار اوامر و نواهی شرعی آگاه سازند، تا مصونیت ایجاد شود. ثانیاً اسلام شناسی و علم آموزی دینی عوامل مهم اقتدار در تمامی شئون زندگی انسان محسوب می شوند، یکی از این جنبه ها، دشمن شناسی و چگونگی اطلاع یابی از آخرین وضعیت دشمنان است.

باید دشمنان اسلام و جنبه های منفی فرهنگ غرب را به مردم شناسانند، چرا که فرهنگ غرب ریشه در مکاتب لذت گرایی و دنیا گرایی لیبرالیسم و سکولاریسم دارد. ارزش های انسانی و اخلاقی و معنوی در آن فرهنگ جایی ندارد.

البته ما با کلیت فرهنگ غرب مخالف نیستیم، و رفتار ما با غربیان باید براساس غربال‌گری و بهره‌مندی از ابعاد مثبت آن باشد و باید از تجربیات مفید غرب، علوم و فنون تکنولوژی پیشرفته و روحیه بالای کار و تلاش ورزری و دست‌آوردهای فرهنگی و علمی در را پیشرفت و ترقی و پویایی خود استفاده کنیم. اما با دید متکبرانه و اغراض منفی، و با صفت فرهنگ برتر و خود برتر بینی و ابعاد ضدارزشی و فساد انگیز و دیگر مظاهر اجتماعی نادرست آن‌ها مخالفیم و از آنها دوری می‌کنیم.

البته باید بدانیم و همیشه به یادمان باشد که دشمنان آرام می‌نشینند، و تلاش می‌ورزند که روند جهان‌سازی را براساس فرهنگ سکولاریسم تداوم دهند و دشمنی و تبلیغات ضد اسلامی خود را با روش‌های جدید ادامه دهند. دشمنان بدنهاد و فسادگستر، چون می‌دانند فرهنگ اسلام ماهیتاً شرک ستیز، استکبار ستیز، ظلم برانداز و عدالت‌گستر است، با روش‌های جدید استعماری مردم را از اسلام اصیل دور می‌گردانند، با سوء استفاده از تکنولوژی علمی ارتباطات ماهواره‌ای و به کارگیری تمام امکانات صوتی و تصویری بر ضد اسلام تبلیغ، و آداب و رسوم زندگی غربی را اشاعه می‌دهند، با رواج مسائل جنسی و سکسی، بی‌بندوباری، بی‌حیایی و دیگر ابتذالات می‌خواهند عقل و شعور مردم را به فساد نفسانی امیال حیوانی ملوث کنند تا عقلشان از درک حقایق و نور حقیقت علم دین عاجز شوند و به عقیده و اندیشه و باورهای راستین دین توجهی نشان ندهند، غیرت مردان و عفت زنان را که دو اصل مقوم عزت و شرافت هستند، مورد هجوم تبلیغات قرار دهند تا شرم و حیا را که پوششی زیبا برای انسان و نشانه پاکی و دین‌داری و نیز عامل بازدارنده انسان از فروافتادن در لجن‌زار فساد و گناه هستند، نابود کنند و جوانان را به بی‌حیایی و لاپبالی‌گری بکشانند تا از خود بیگانه و مسخ شود و زمینه پذیرش ارزش‌های فرهنگ و زندگی آمریکایی و انگلیسی را فراهم آورده باشند.

اگر چه غریبان دین خود را تحریف کرده و همان دین تحریف شده را هم از زندگی خود کنار نهاده اند ولی تعصبات کور صهیونیستی و صلیبی خود را دارند و با اسلام و مسلمانان با علم و عمل دشمنی می ورزند و عناصر تضمین سازندگی و پیروزی مسلمانان، یعنی باورهای راستین، مقررات انضباطی و اخلاقی و فضائل معنوی سجایای انسانی و روحیه ظلم ستیزی را به ضعف بکشاند تا از این طریق به اهداف استعماری خود برسند، و هم خاطر جمع شوند که مسلمانان نتوانند در هیچ کشوری اسلام اصیل را حاکمیت دهند.

با توجه به جریانات فوق، حالا فکر می کنید وظیفه ما چیست؟ ما که بر حق هستیم، ما که بهترین امت هستیم و ممتازترین فرد خلقت محمد(ص) پیام آور و ارشاد گر ماست، و الله سبحان مارا برای ترویج دین ماموریت داده، چه کار باید بکنیم؟

وظیفه فردی و اجتماعی و جهانی ما چیست؟ ما باید خیلی بیشتر و بهتر از گذشته در شناخت اسلام اصیل بکوشیم و با توجه به شرایط فرهنگی جامعه و جهان، با توجه به مقتضیات زمان و شرایط اجتماعی، با توجه به تبدیل شدن دنیا به یک دهکده جهانی و تاثیر فرهنگی های ملل دنیا بر یک دیگر، با توجه به تبلیغات زهرآگین دشمنان اسلام، با بصیرت و تفکر و با استفاده از رسانه های دیداری و شنیداری معارف گهر بار را به مردم بشناسانیم و برتری فرهنگ اسلام را نقلاً و عملاً به اثبات برسانیم، و با خرافه گرایی و خنثی نمودن دسیسه و نیرنگ های دشمنان، چهره درخشان دین اسلام را بنمایانیم.

رفع علت اصلی ضعف و عقب ماندگی ها

علت اصلی ضعف و عقب ماندگی ما در دوری از اسلام اصیل، هویت اسلامی و ارزش هاست. لذا بازگشت به اسلام اصیل بهترین کار و تنها چاره کار، و راه گشای حرکت امروز ماست.

بازگشت به اسلام ارتجاع و برگشت به گذشته و ماندن در گذشته نیست. بلکه رجوع به اصل اسلام و پیروی علمی و عملی آن است. بهترین امتیازاتی که از اسلام شناسی و عمل به مقتضیاتش حاصل می شود، عزت نفس، ارزشمندی، محترم بودن، سربلندی و داشتن زندگی مقتدرانه است.

هر قوم و ملتی که قدرت سرفرازی خود را از شناخت و عمل اسلام اخذ کند، ملتی سربلند، بالیاقت و شایسته بالاترین امتیازات معنویت و انسانیت می شود و برعکس هر قومی که از اسلام فاصله بگیرد، به فرهنگ و ارزش های انسانی و اخلاقی بی اعتنا باشد، ارزش و انسانیت خود را تا پایین ترین حد تنزل داده و به زندگی نفرت انگیز حیوانی روی می آورد.

اسلام اصیل از هر عیب و نقصی پاک و عالی ترین مشعل هدایت بهترین قانون زندگی است که می تواند ما را از مزایای زندگی پاک، زیبا، سعادت مندانه و مقتدرانه دوران طلایی خیر القرون بهره مند گرداند.

به اقتضای شأن و رسالت اسلام، ما باید از سر نو، با یک بازنگری برای بازفهمی و بهتر و صحیح تر فهمی معارف دین و با توجهی دقیق بوسیله تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی به خود سازی خود بپردازیم، نفس خود را مطیع گردانیم، غرائز خود را کنترل و به ارضاء آنها از راه درست بپردازیم و با جاری بودن در رعایت تقوا، صداقت و درست کاری و ارزش های معنوی و

اخلاقی، که بنیان زندگی پاک و زیبای اسلامی را تشکیل می دهند، به تداوم دین داری آگاهانه خود بپردازیم.

البته هستند روشنفکر نمایانی که با ایراد گیری نادرست به جاده صاف کنی دشمنان اسلام مشغولند، این عناصر از اسلام علم آگاهی ندارند، و از منظر برون دینی نظر می دهند و مسائل را با علم تجربی و استفاده از عقل خود مورد بررسی قرار داده، رد یا قبول می کنند. هرچند که اسلام این جریان را قبول دارد، ولی این روشن فکران توجه ندارند که علم تجربی و عقل تنها جزئی از حقیقت هستند که نمی توانند کل حقیقت را دریابند. لذا راه درست این است که اسلام اصیل را بشناسند بعد درباره اش نظر بدهند.

این روشن فکران متعصب متأثر از مکاتب لیبرالی و سکولار، دنیا را از یک روزنه می نگرند و متوجه روزه های دیگر نیستند. هر انسانی که با نور علم دین هدایت نشود، در گمراهی به سر می برد هرچند که بالاترین مدرک تحصیلی را داشته باشد. عدم شناخت صحیح اسلام موجب ایرادگیری و اختلاف و نیز موجب بد عمل کردن به دستورات دین می شود.

بدین لحاظ است که شناساندن اسلام و زدودن خرافات و بدعت ها و خنثی نمودن توطئه های دشمنان اسلام برای مصلحان و مبلغان روشن فکر جهاد علمی و تبلیغی محسوب می شود. الله سبحانه از میان انسان ها، آگاهان به اسلام را موظف به شناساندن اسلام به مردم نموده است. چرا که اسلام با آگاهان است.

لذا ما باید نهایت سعی را به عمل آوریم تا هرچه بهتر و بیشتر و صحیح تر اسلام اصیل را بشناسیم و با برنامه مطالعاتی به علم و آگاهی دینی خود عمق بخشیم، هرچند که به نفع و صلاح حکام بدسیرت و بی فرهنگ و دیگر انسان

های انحصار طلب نیست که فرهنگ اسلام رشد کند و مردم به رشد و بلوغ فکری و علمی برسند، چرا که آنگاه مردم مطالبات و حقوق ضایع شده خود را طلب می کنند.

رواج اسلام شناسی، بالا رفتن فکر و فرهنگ مردم، داشتن علم دین و دانش روز، و روشنگری، آگاهی دهی و اثر هدایتی و سازندگی را دارند و مردم را آگاه می سازند. این عوامل باعث می شود که دشمنان اسلام و ناجوان مردانی که از اسلام استفاده ابزاری می کنند، بازار خود را کساد ببینند. لذا جلوی رشد فرهنگی را می گیرند، و برای توجیه این کار و دیگر اقدامات ظالمانه و نادرست خود، عده ای از ملانماها را در کنار خود نگه می دارند تا اقدامات خود را موجه جلوه دهند.

بطور کلی دشمنان اسلام و کسانی که از اسلام استفاده ابزاری می کنند، از اصل اسلام اصیل و آگاهان و اسلام شناسان می ترسند و از این که مردم اسلام اصیل را بشناسند و به مقتضیاتش طبق روش و دستور حضرت رسول (ص) عمل کنند، وحشت دارند.

از اسلام شناسی، خردورزی، حکمت، شجاعت، روشن گری و اقتدار متجلی می شود، دوستی و برادری و اتحاد اسلامی به وجود می آید. انسان های با علم و عمل به معنای واقعی درمی یابند که فقط و فقط بنده الله سبحان باشند و به بردگی فکری و جسمی کشیده نشوند.

آگاهان به اسلام عزت و شرافت، آزادگی و رهایی از رذائل اخلاقی و آفات اجتماعی و تعلقات کاذب را از بهترین صفات انسانی دانسته، در دفاع از اسلام با جان و دل می کوشند. آگاهان خود را در گرداب تعصبات کور عوامانه، رسومات جاهلی، باورهای غلط قرار نمی دهند، صد درصد می دانند که حضرت

امام اعظم، امام مالک، امام شافعی و حنبل اگر زنده بودند، با هم بسیار مهربان و دوست و دلسوز یکدیگر می شدند و بطور کلی با یکدیگر دشمنی نمی کردند. پس ما هم به تأسی از آن علمای ربانی با هم دو دوست و متحد شویم، به مذاهب از منظر بنیان مذاهب نگاه کنیم و به یکدیگر عزت و احترام قائل شویم و به خاطر مسائل جزئی و یا به سم پاشی دشمنان اسلام با هم به جنگ و درگیری نپردازیم و یکدیگر را تحقیر نکنیم.

دشمنی، جنگ و تحقیر و ضرر رساندن به دیگران نوعی شرک ورزی و آب به آسیاب دشمن ریختن است. لوٹ کردن شخصیت مردم، بدگویی و تخریب دیگران، روشی ناجوان مردانه، دور از شأن یک مؤمن روشن فکر، و مصداق بارز تلاش برای اثبات خود از طریق نفی و خراب کردن دیگران و نوعی اشاعه ابتذال و بی فرهنگی است.

تجلی شجاعت دینی

انسان فطرتاً الله محبوب (ج) دوست دارد، گرایش به اسلام و اسلام شناسی دارد، و بنا به کمال انسانیتش اهل حمایت از حق و حقیقت و حامی ارزش های اسلامی، ارزش های انسانی، اخلاق و فرهنگ رفتاری و دیگر مظاهر اسلامی است.

اسلام حقیقت محض و اعلی ترین ارزش زندگی انسان است، مواظبت و نگهداری از سلامت ذاتی اسلام در دور داشتن از خرافات، بدعت ها، تحریف و تهاجم فرهنگی دشمنان و تلاش عشق آمیز در شرح، تبلیغ و نشر روزآمد معارف گهربار اوامر و نواهی شرعی، از اسلام دوستی انسان آگاه نشئت می گیرد.

ما باید محافظ و مدافع و مروج شریعت ناب حضرت محمد(ص) باشیم و به هیچ عنوان نباید بر ویرانی و تباهی فرهنگ اصیل اسلام که مورد هدف

دشمنان اسلام و انسانیت است، آرام گیریم، دین دوستی در اینجا معنی و مفهوم واقعی خود را پیدا می کند. البته باید دین دوستی و گذران زندگی با دین محوری مبتنی بر شناخت صحیح اسلام اصیل، خردورزی، حق طلبانه باشد، نه با نا آگاهی و تعصب کور و خودخواهی احساساتی.

فصل سیزدهم

انسان و امنیت

انسان و امنیت

امنیت چیست؟ امنیت، درک و احساس اطمینانی است که در ذهن انسان به وجود می آید، که آیا برای انجام فعالیت های مختلف و ادامه زندگی امنیت وجود دارد، یا نه

امنیت یعنی نبودن خطری که جان و مال و ارزش های انسان را مورد حمله قرار دهد. امنیت از نظر لغوی در فرهنگ ها به معنای آرامش، آسودگی خیال، احساس ایمنی درونی و در امان بودن از خطرات است.

امنیت اجتماعی چیست؟ امنیت اجتماعی یعنی نبودن ترس و تهدیدی که ارزش های دینی، اخلاقی، انسانی و احساسی ایمنی انسان را از بین ببرد. منظور از تأمین امنیت اجتماعی، ایجاد وضعیتی است که مردم ترسی از آزادی های قانونی، امنیت شغلی و فعالیت های فرهنگی و سیاسی و اجتماعی نداشته باشند و اقشار مختلف مردم بتوانند هویت و هستی خود را در برابر خطراتی که زندگی جمعی برایشان به وجود می آورد، حفظ کنند.

وجود امنیت از بدو خلقت انسان به عنوان یک ضرورت برای ادامه و بقای زندگی شرافتمندانه مطرح بوده و در هر دوره و زمانی بر وجود و اهمیت آن افزوده شده است.

امنیت انسانی مهمترین عامل سلامت اجتماعی و از شاخص های رشد و توسعه می باشد. امنیت از مهمترین ارزش های انسانی، و پایه و اساس آزادی هاست. نیاز انسان به امنیت به مثابه نیاز او به غذا می باشد.

برقراری امنیت در جامعه از مهمترین و فوری ترین نیازهای انسان است. تأمین امنیت اجتماعی ارزشمندترین کاری است که باید در پناه رعایت عدالت اجتماعی و معنوی، عدالت فرهنگی، قضایی، حقوق مدنی، حقوق دینی همگام

تأمین شود، و تک تک احاد ملت در پرتو امنیت واقعی همگانی با خیال راحت زندگی کنند.

وجود امنیت، پیش نیاز خودسازی انسان، شکوفایی استعدادها، رشد فکری و فرهنگی و تجلی فعالیت های اقتصادی و سیاسی و اجتماعی و پویایی و بالندگی و عامل پیشرفت و توسعه و تکامل یک جامعه می باشد. در به وجود آوردن امنیت قوی پایدار و دائمی است که به رشد فکری و علمی می رسند، خلاقیت و پویایی و شکوفایی به وجود می آید و بهره وری در همه زمینه ها افزایش می یابد.

هیچ فعالیت سازنده و ارزشمندی، هیچ توسعه و پیشرفت اجتماعی و خلاقیتی بدون ایجاد امنیت امکان پذیر نمی شود. هویت انسانی در وجود امنیت و تعاملات اجتماعی و زندگی اجتماعی تحقق می یابد. هویت قوی یک پدیده طبیعی زندگی است. در هیچ جای دنیا ملتی یک دست از یک نژاد، یک زبان، یک مذهب به وجود نیامده است. ملت هر کشوری از اقوام، رنگ و نژادهای مختلف، مذاهب مختلف، زبان و فرهنگ ها و آداب و رسوم مختلفی به وجود آمده اند. طبیعی است که باید تمام اقوام به طور کاملاً مساوی و به دور از هرگونه استثنائی از تمام مزایای مملکت خود و مخصوصاً امنیت فردی و اجتماعی برخوردار شوند، تا قویاً به اتحاد و همبستگی اسلامی، ارزش های ملی، منافع ملی و یکپارچگی کشورشان اهمیت دهند و برای وجب به وجب خاک وطن خود، و در جهت تثبیت و تداوم امنیت معنوی و مادی، بی محابا جان فدا کنند.

هر سیستم و حکومتی که بخواهد به زبان خاصی، مذهب، به قوم و... استثنا قائل شود و ملت را به درجات مختلف شهروندی تقسیم نماید و دم از اکثریت،

اقلیت، خودی و غیر خودی دم زند، اول خودش موجبات سوء تفاهم و ناامنی را به وجود می آورد، و برای تحمیل استثنایها به خشونت متوسل می شود.

برخوردهای نادرست و خشونت آمیز و غیر کارشناسانه با مردم، موجب بروز تعارض و بد رفتاری را برمی انگیزد.

اگر مردم دچار آفت دیکتاتوری و جو پلیسی قرار گیرند، ممکن است برای مدتی ساکت شوند و اطاعت کنند ولی هر زمان مجال یابند واکنش نشان می دهند، بی توجهی به اشتراک عقیده ایرانی بودن، بی توجهی نسبت به مسئله قومیت ها امری نادرست و مشکل آفرین است، چرا که امنیت واقعی مهم و یکی از حقوق اساسی مردم است که در نتیجه تعامل و هم فکر و همیاری اجزای مختلف نظام اجتماعی به وجود می آید.

مثلاً هویت اصلی ما بلوچان اسلام است، و هویت ملی ما ایرانی و هویت اجتماعی ما قوم بلوچ می باشد. تاریخ گواه است که قوم بلوچ از شجاع ترین، درستکار و صادق ترین اقوام آریایی ایران هستند، که حتی از زمانی که در این منطقه دولتی وجود نداشته از سرحدات شرق کشور همچون جان و مال و خانه خود حفاظت نموده است. حالا هم برای حفظ تمامیت ایران و برقراری امنیت با کمال میل و صداقت با مقامات دولتی همکاری می کنند.

قوم غیرتمند بلوچ تمام ایران را وطن اصلی خود می دانند و برای حفظ و نیک نامی اش جان فدا می کنند. در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران این ادعا قویاً ثابت شده است. همکاری مردم با مقامات دولتی بسیار مهم و کارساز است. اقتدار دولت و مقامات امنیتی در ایجاد امنیت با همکاری مردم، با رعایت حقوق شهروندان و دیگر حقوق مردم از طرف دولت به نحوه شایسته ممکن می شود.

دولت با عمل نمودن به تمام اصول قانون اساسی می تواند اعتماد مردم را جلب کند. عمل نشدن به هر بند قانون اساسی موجب سلب اعتماد مردم می شود. در هر کشوری، وظیفه دولت است که با بکار گیری روش های عادلانه امنیت فردی و اجتماعی به وجود آورد، فرهنگ سازی نماید، سطح فکر و فرهنگ مردم را بالا ببرد، میزان آگاهی مردم نسبت به حقوقشان را بالا ببرد. بدین ترتیب است که اعتماد مردم افزایش می یابد و بهتر احساس امنیت می کنند. اگر مردم احساس امنیت نکنند، به مثابه این می ماند که امنیت وجود ندارد. احساس امنیت اجتماعی احساس اطمینانی است که در پرتو آن انسان ترسی از تعرض صاحبان قدرتی که در جامعه وجود دارند، نداشته باشد، و در پرتو حاکمیت قانون و برقراری نظم و امنیت، بدون بیم و هراسی به زندگی بپردازند.

شناخت اسلام، اطلاع رسانی دینی و امنیت

با تلاوت قرآن کریم و خواندن تفاسیر مفسران توانمند و شرح شارحان دانشمند احادیث صحیح نبوی و سیره مطهر حضرت رسول گرامی (ص)، خردورزی و تعقل می توان به اصل و حقیقت معارف دین راه یافت و عقاید و تعالیم دینی را به درستی شناخت، و از باورهای راستین و ایمان صادقانه برخوردار شد، به دستورات دین به درستی عمل نمود و به عزت و سعادت رسید. شناخت اسلام، داشتن صحیح ترین و مطمئن ترین علم و آگاهی دینی و داشتن علم مفید و آگاهی ارزشی و متریقی فرهنگ روز، چراغ راه انسان در تمام مراحل می رسانند تا عبادات و اعمال صالحه و زندگی خود را با محوریت شریعت ناب محمد (ص) بگذرانند.

دین داری آگاهانه به شایسته ترین وجه انسان را آگاه و درست اندیش بار می آورد. اسلام یک راهنمای تمام عیار برای اداره زندگی فردی و اجتماعی است، شناخت علم و آگاهی انسان ها را ارتقا می دهد، وجدانشان را بیدار، عقل

و شعورشان را قوی، و در وادی اتحاد و دوستی وفاق ملی سوق می‌دهد تا با یکدیگر متعهدانه و برادرانه رفتار کنند و نسبت به حفظ ارزش‌ها و تداوم امنیت حساس و احساس مسئولیت کنند.

اسلام، دین شادی، محبت، مهرورزی و تعالی بخشی است و حضرت رسول (ص) رحمتی است برای عالمیان. این اسلام عزیز انسان‌هایی می‌پرورد که هم برای خود، هم برای هم‌نوعانشان مایه خیر و برکت شوند، همیشه خود را در محضر الله سبحان بدانند، حاکمیت شریعت ناب محمد (ص) را در زندگی خود و جامعه و جهان تحقق دهند، اسلام را بر هر چیزی مقدم بدانند، در گفتار و رفتار و عملکرد خود، رضا و خشنودی الله سبحان و خدمت به انسان‌ها را برخواسته خود ترجیح دهند.

علم و آگاهی دینی انسان را از خودخواهی، خودمحوری، تنگ‌نظری، بی‌تفاوتی، سوء گفتار و رفتار و پیروی هوا و هوس و ملوث شدن به فساد و رذائل اخلاقی و دیگر ضد ارزش‌ها و مظاهر شرک می‌رهاند، و در وادی رشد و تعالی همه جانبه سوق داده، عزت و کرامت جوامع انسانی را تضمین می‌کند. اسلام ضامن امنیت و تضمین‌کننده زندگی شرافتمندانه و مقتدرانه پیروان علمی و عملی خود است.

الله جمیل جلیل‌القدر و کبیر‌الشان به انسان کرامت لطف فرموده است. بهترین عزت و کرامت بر انسان داشتن زندگی پاک و زیبا توحیدی است. در شناخت اسلام و عمل به مقتضیاتش زندگی دوست داشتنی و دل‌چسب شرافت‌مندانه تضمین می‌شود. اسلام بهترین الگو برای اجرای عدالت، رعایت عدالت اجتماعی، فرهنگی، قضایی می‌باشد. در این راستا شاعر می‌گوید:

چون عدل بر جهان امیر شود آهو از شیر شیر سیر می‌شود

انسان با علم و عمل دینی به امنیت واقعی دست می یابد و به رشد و بالندگی و اعتلای روحی، فکری، علمی می رسد. امنیت بدون ایجاد عدل و انصاف و رعایت عدالت در تمام ابعاد زندگی ممکن نمی شود.

اصلاً قابل تصور نیست که بدون عدالت اجتماعی، فرهنگی، قضایی، دینی و حقوقی امنیت واقعی به وجود آید و پایدار بماند. هر جامعه ای برای پویایی، پیشرفت، ترقی و رسیدن به سعادت و رفاه به امنیت نیازمند است. اما چنین امنیتی را اسلام می تواند به وجود آورد. در هر کشوری که کلیت فرهنگ اسلام همچون دوران طلایی حضرت رسول (ص) و خلفای راشدین هدایتگر حاکمیت یابد، قسط و عدل برقرار می شود و حقوق مردم تامین می شود.

اسلامی که در دوران افتخار آمیز اسوه ایمان داران محمد (ص) حاکم بوده می تواند برای مردم سعادت همه جانبه، امنیت، آرامش و آسودگی خیال به ارمغان آورد. امنیت واقعی دائمی با شناخت اسلام، عمل به دستورات دین، رعایت همیشگی تقوا، صداقت، درست کاری و پناه بردن به قدرت لایزال الله محبوب (ج) به وجود می آید.

قوانین مدنی و قراردادهای اجتماعی ممکن است با خشونت برای مدت کوتاهی امنیت به وجود آورند. ولی اسلام می تواند بدون خشونت امنیت واقعی دائمی به وجود آورد. چرا که مردم با طیب خاطر و به خاطر دوستی الله سبحان شریعت محمدی را در وجود خود حاکمیت داده و به مقتضیاتش عمل می کنند.

تاریخ گواه است که قوانین حاکم در مصر نتوانستند جلوی قانون شکنی و پیروی از هوا و هوس و خیانت های زلیخا را بگیرند، اما شناساندن صحیح اسلام اصیل به مردم و نهادینه نمودن فرهنگ عمل به دستورات دین می تواند

مردم را یوسف وار از ارتکاب گناه، و قانون شکنی و برهم زدن امنیت باز دارد. اسلام عزیز، امنیت‌آور و بهترین عامل ایجاد شادی، نشاط، سرزندگی، آرامش و مطمئن ترین پشتیبان امنیت فردی و اجتماعی است.

امنیت اجتماعی به وسیله اطلاع رسانی معارف گهر بار اوامر و نواهی شرعی معنا می یابد، لذا بر همه مسلمانان فرض است که پیش از پیش علماً و عملاً در اجرای مهمترین فریضه دینی امر به معروف نهی از منکر تلاش می‌ورزند و اسلام را به طور صحیح به مردم بشناسانند، چرا که شخصیت انسان در پرتو شناخت اصل اسلام و انجام وظایف دینی و اجتماعی تکامل و قوام می یابد و در پرتو حاکمیت شریعت ناب محمد (ص)، تحرک و فعالیت‌های فرهنگی، اقتصادی و امیدواری به آینده و صلح و صفا و شادی نشاط و دوستی و اتحاد تداوم می یابد.

اما اگر اسلام آن طور که بوده شناخته نشود، درک درستی از معارف دین حاصل نشود، به اصل و حقیقت معارف دین دست نمی یابیم، و باورها و برداشت های درستی از دین نخواهیم داشت، وظایف شرعی درست تشخیص داده و درست عمل نمی شوند، در نتیجه بد عملی، سهل انگاری در عبادات پیش می آید، ایمان ضعیف و دین داری ثمر بخش و امنیت‌آوری نخواهیم داشت و اگر برداشت ها و باورهای نادرست دینی تبلیغ شوند، مردم از اصل دین بی خبر می مانند و دین گریز می شوند، و دشمنان اسلام به آرزویشان می رسند.

عدم شناخت صحیح اسلام اصیل برای مسلمانان بحران زا و مایه بدبختی و عقب ماندگی و بردگی فکری می شود. انسانی که فهم درستی از معارف دین نداشته باشد، به ضعف فکری و بصیرت دچار می شود، و به عبادات بی روح و اعمال ظاهری پایبند می شود و می تواند مسلمان صادقی باشد، چرا که اعمال

صالحه و عباداتش بر مبنای علمی نبوده. در صورتی که یکی از ارکان مهم ایمان و دین داری آگاهانه به دست آوردن معرفت دینی است.

امنیت اجتماعی که موجب تداوم زندگی پاک و زیبا و سالم و امن می شود، در گرو شناخت اسلام اصیل است. در جوامعی که امنیت فردی و اجتماعی برقرار نباشد، فقر و بی کاری به وجود می آید، ناهنجاری ها افزایش می یابند. در شرایط عدم امنیت، زندگی دشوار می شود، حق شهروندی و دیگر حقوق انسان ها از بین می رود و زندگی آمیخته ترس، نگرانی می شود و آرامش و اطمینان خاطر از بین می رود.

با اطلاع رسانی دینی از صحیح ترین علم و آگاهی اسلام اصیل امنیت اجتماعی دائمی برقرار می شود. وحدت، وفاق ملی و سازندگی به وجود می آید. لذا ضرورت حتمی دارد که شناخت اسلام، عمل به دستورات دین و پیروی از مقررات نظم و انضباط اجتماعی را سرلوحه خود قراردهیم و با جدیت در شرح و تبلیغ معارف گهر بار دین که از واجبات اجتماعی شریعت اسلام است، بپردازیم.

فصل چہارم

یاست و دین کنیزی

سیاست یعنی حکمرانی و روش مملکت داری. سیاست علمی است که کارش تدابیر امور و مدیریت زندگی اجتماعی مردم است. سیاست، مجموعه آگاهی و دانشی هستند که انسان را قادر می سازند جامعه خود را درست بشناسد و در مورد چگونه زیستن و تدبیر امور و مدیریت زندگی فردی و اجتماعی بیاندهد. علم سیاست به تحلیل و بررسی مسائل و پدیده های سیاسی و اجتماعی می پردازد.

از منظر فرهنگ غرب، مفهوم سیاست بر نفع طلبی استوار است و به ارزش های دینی و اخلاقی و انسانی اهتمام داده نمی شود. فرهنگ غرب، عقل و شعور انسان ها را به فساد رذائل اخلاقی و امیال حیوانی ملوث می گرداند. تمام فیلم ها، برنامه های ماهواره ای و مجلات پر است از تصاویر زن های عریان و مسائل جنسی و ضد اخلاقی، که عقل شعور انسان ها را از درک حقایق عاجز می سازد.

اما فرهنگ اسلام مردم را مودب النفس، با ایمان، متعهد و حامی ارزش ها بار می آورد. انسان های پرورده مکتب محمدی (ص) ایمان و اراده قوی دارند، بر وسوسه های شیطانی و نفس اماره فریب کار فائق می آیند، همیشه پاک، زیبا، درست کارند و به هیچ عنوان در مقابل هتک دینی، انسانی، ضدارزش ها و نسبت به مسائل مسلمانان و حتی غیر مسلمانان بی تفاوت نمی مانند، چرا که:

بنی آدم اعضای یکدیگرند

که در آفرینش ز یک گوهرند.

انسان های پرورده مکتب محمدی (ص)، ایمان صادقانه و شان انسانی خود را برتر از آن می دانند که به وسیله اشاعه فساد، ابتذال و بی فرهنگی دشمنان اسلام به بی راهی و انحراف کشیده شوند.

در میان ادیان، اسلام قوی ترین و درست ترین سیاست را داراست. فرهنگ اسلام مملو از قوانین و رهنمود و راهکارهای کاربردی دینی، فرهنگی، علمی، اقتصادی، عرفانی، اصول سیاست و اجتماعی است. یکی از جلوه های مهم فرهنگ اسلام سیاست و بینش سیاسی است. سیاست اسلامی یعنی اجرای عدالت، سیاست اسلامی به روشن گری و هدایت مردم می پردازند و مهمترین نقش را در اداره امور زندگی مردم دارد.

سیاست اسلامی روش های کلی و قواعد و قوانینی از فرهنگ اسلامند که مردم را برای رسیدن به اهداف مادی و معنوی هدایت می کنند. الگوی سیاسی ما، ممتازترین فرد خلقت محمد (ص) و یاران جان فدایش حضرت ابوبکر صدیق، حضرت فاروق اعظم، حضرت عثمان ذوالنورین و حضرت علی مرتضی هستند. از همان زمان طلوع خورشید اسلام بر دنیای جاهلیت، حضرت رسول (ص) اولین معلم و اولین حاکم دینی و سیاسی و سیاستمدار مقتدری بود که اولین دولت اسلامی و با شکوه ترین تمدن اسلامی را بنا نهاد و با یاران فداکارش براساس آموزه های قرآن به اجرای عدالت، تدبیر امور زندگی دینی و سیاسی و اجتماعی امت اسلام پرداخت و هدایت و مدیریت و رهبری مردم را به بهترین و شایسته ترین وجه انجام دادند.

این کارهای مهم بعد از آن عزیزان به علمای ربانی، دانشمندان کارشناسان و روشن فکران با ایمان منتخب مردم سپرده شده است. اصل سیاست اسلامی و کاربرد موثر آن موقعی معلوم می شود که کلیت فرهنگ اسلام را به درستی بشناسیم، علم و آگاهی درستی داشته باشیم تا مسلمانی تمام عیار شویم و به طور طبیعی از دانش و بینش سیاست برخوردار شویم و کاملاً در می یابیم که سیاست از دین جدا نیست، بلکه سیاست جزئی از فرهنگ اسلام است.

دشمنان اسلام با تبلیغات سوء می خواهند دین را از سیاست جدا کنند تا مسلمانان را از نظر فرهنگی و سیاسی و نظامی تابع و پیرو خود بدارند. دشمنان می دانند که فرهنگ اسلام ماهیتاً شرک ستیز، استکبار ستیز و ضلم برانداز و عدالت گستر است، با اسلام و مسلمانان متعالی دشمنی می کنند.

از زمانی که دشمنان اسلام و انسانیت با تهاجم فرهنگی و نظامی خود حکومت اسلامی عثمانی را تکه تکه کردند و هر تکه را به کشوری تبدیل کردند و هر یکسان را به یکی از مزدوران دست پرورده خود سپردند، روابط دوستانه، برادری، اسلامی، انسجام و اتحاد اسلامی و به طور کلی نظام اسلامی و اجتماعی مسلمانان را به هم ریختند، و جلوی پیشرفت و تحقیق و پویایی فرهنگی و علمی را گرفتند و در عوض تمام عوامل بدبختی، انحراف و عقب ماندگی را به مسلمانان تحمیل کردند، و برای ادامه مقاصد شوم خود، دشمنی، جنگ افروزی و تهاجم فرهنگی خود را با روش های جدید ادامه می دهند، بحران به وجود می آورند و می خواهند نگذارند اصل اسلام با کلیت فرهنگ متعالیش در هیچ کشوری حاکمیت پیدا کند.

لازم به توضیح است که علمای ربانی و مبلغان روشن فکر و متقی که جانشان لبریز از دوستی الله سبحان است، به لحاظ اینکه صاحب علم ناب و عمل دقیق هستند، مدافع و مروج اسلام اصیل هستند، گل های سرسبد جامعه بشریت محسوب می شوند. این انسان های متعالی هدفشان اعتلای فرهنگ اسلام و انسانیت، فقط به خاطر الله محبوب (ج) است و بس! این انسان های آزاده، در هر زمانی مسائل را براساس کرامت انسانی حل و فصل می کنند.

حکام ظالم همواره سعی داشته و دارند که از هویت علمی و مشروعیت و نفوذ مردمی، علمای ربانی، در جهت منافع و مقاصد خود بهره برداری کنند، و آن ها را در کنار خود نگه دارند تا به کارهای ظالمانه خود مشروعیت دهند. اما علمای

ربانی، نه تنها آن عناصر ظالم را بر نمی تاباند بلکه هیچ کاری را به خاطر شان دنیوی و خوش آمدن این و آن انجام نمی دهند.

ولی بوده اند ملا نماهای خود فروخته ای که در خدمت این عناصر و مشروعیت بخش اقدامات سیاسی و دیگر کارهای ظالمانه آن ها بوده اند و آب به آسیاب دشمنان می ریختند.

بسیار ضروری است که به وسیله علما، دانشمندان و کارشناسان اسلامی، روشن فکران با ایمان، مصلحان و مبلغان متعالی برای بازشناسی اسلام اصیل و اشاعه باورهای راستین یک جهاد علمی و تبلیغی عشق آمیزی صورت گیرد، ساحت زیبای فرهنگ اسلام از خرافات، بدعت ها، تصورات بی پایه، افکار انحرافی اساطیری و فلسفی یونانی، آداب و رسوم جاهلی بومی محلی و دیگر اضافات و مظاهر شرک آمیزی که به وسیله ناآگاهان به اسلام و دشمنان اسلام به منظور منحرف کردن مسیر اصلی دین داری، به فرهنگ اسلام تحمیل شده اند، پاک سازی شود، مردم را هدایت و یاری نمایند تا با زدودن بدفهمی ها، باورهای نادرست، جمود فکری، تعصبات کور، تقلید کورکورانه، آثار تهاجم، به تصحیح فکر و اندیشه بپردازند، برای صحیح تر فهمی معارف دین تلاش ورزند، معرفت درست، فکری توانمند، عقلانیت و خردورزی شرعی دین داری آگاهانه و زندگی توحیدی خود را سروسامان دهند، تا زمینه ایجاد تحول زیربنایی برای پیشرفت همه جانبه فراهم شود.

بر هر مسلمان ضروری است به مقوله ی سیاست آشنا شود، بصیرت و تحلیل سیاسی پیدا کند و به تمام امور زندگی امت اسلام توجه داشته باشد و نسبت به آنها حساسیت داشته باشد و احساس مسئولیت کند. توجه خاص و احساس مسئولیت در وضع فرهنگی، دینی، سیاست و اجتماعی مسلمانان از وظایف اسلامی دین گستران است.

تمام علمای ربانی، رهبران نهضت های اسلامی، روشن فکران و کارشناسان برجسته اسلامی، متفکران و پرچم داران بیداری اسلامی معتقدند هر مسلمان باید علاوه بر آموختن دانش های مفید زمان، آگاهی اجتماعی و سیاسی حاصل نمایند. بالا بودن سطح دانش و دانایی و آگاهی های سیاسی موجب می شود که انسان بتواند خلاقیت، تراوش فکری و ابتکار سیاست داشته باشد، مرعوب زبان بازی ها، حقه بازی های سیاسی و یاوه گویی ها نشود و جلوی سوء استفاده ها را بگیرد.

لذا ضروری است مصلحان و مبلغان وضعیت سیاسی و اجتماعی امت اسلامی را بدانند، امواج فکری زمان خود را بشناسند، با مسائل عصر و زمان خود در آویزند و مسائل و جریانات اسلامی سیاسی، اجتماعی و فرهنگی را با اندیشه و رهنمودهای شریعت اسلام و اندیشه و افکار نوین عصر و زمان خود مورد توجه و بررسی قرار دهند، هیچ مسلمانی نمی تواند سیاست را نادیده بگیرد، چرا که اسلام و اندیشه و علم سیاسی و اجتماعی بر هدایت اصولی استوارند.

سیاست اسلامی با دانش دینی و ارزش های انسانی و اخلاقی آمیخته است. قرآن کریم ساختار سیاسی اسلام و اصول شورا را به عنوان قانون تعیین کرده و علم آموزی و دانش و آگاهی سیاسی و اجتماعی را امری واجب مطرح کرده است.

سیاست روش کار عاشقان اسلام است که برای هدایت مردم و بهتر نمودن زندگی آنها، سیره زندگی علمای ربانی، بزرگان دانش و انسان های پاک سیرت و نیک اندیش را مورد مطالعه و بررسی قرار می دهند تا بهترین رهنمود و راهکارهای کاربردی و قوانین اجتماعی و سیاسی مبتنی بر عبرت ها و تجربیات تاریخی و روش های شرافت مندانه و مقتدرانه را بیابند و برای بهتر نمودن زندگی فرد و اجتماعی بکار گیرند.

آگاهی سیاسی، اجتماعی و ضرورت دین گستری

در اسلام علم آموزی و تلاش برای کسب دانش و آگاهی سیاسی و اجتماعی و بصیرت، واجب و از ضرورت های حتمی و مدخلی برای رسیدن به سعادت و کمال محسوب می شوند.

بصیرت یعنی روشن بینی، یعنی انسان بتواند با مسائل پیش رو با قاطعیت و صراحت آگاهانه برخورد کند. بصیرت سیاسی و اجتماعی یعنی داشتن دین داری آگاهانه روز، معرف همزمانی، داشتن قدرت درک و فهم، داشتن توان تحلیل مسائل و مقولات لازمه ی روز، و جریانات سیال سیاسی و اجتماعی و فرهنگی که انسان بتواند، حق را از باطل، درست را از غلط و اصل را از بدل بطور صحیح تشخیص دهد، و با تأمل و اندیشیدن برروری شنیده ها، و دریافته های علمی و سیاسی و اجتماعی جامعه و جهان براساس ملاک و معیارهای شریعت اسلام حق را از باطل تمیز دهد.

صحیح ترین علم دینی، بصیرت، دانش و دانایی روز، لازمه حتمی برای انجام فریضه امر به معروف و نهی از منکرند. یک مصلح مبلغ روشن فکر و متقی، درباره هرچه می خواهند و یا می شوند، باید درست فکر کند، عمق نگر باشد، تحت تأثیر جو و ظواهر قرار نگیرد، جو زده نشود و با هوشیاری و تیز بینی مسائل و جریانات را تجزیه و تحلیل کند.

بصیرت، دانش و آگاهی روز، قابلیت های خردورزی و عقلانیت، درک و تحلیل درست مسائل و جریانات دینی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی در ارتقای سطح فکر و دانش و درست اندیشیدن و تیز فهمی انسان بسیار مفید و مؤثرند، و از ابعاد و مهارت های مهم مبلغان روزند.

فصل پنجم

اهمیت کد و کب روزی حلال

اهمیت کار و کسب روزی حلال

مقوله ی اقتصاد، تأمین نیازها و مایحتاج انسان، مسئله ای بسیار مهم و یکی از پایه های اساسی زندگی بشمار می رود. کار و تلاش و درآمد، در طول تاریخ مهمترین عامل ترقی معنوی و مادی بوده و هست.

مال و ثروت حلال مایه خیر و برکت است، مال حلال، پاک ترین و برترین ثروت، و اساس توانمندی انسان در انجام کار و فعالیت های زندگی است. شأن انسانیت انسان اقتضاء دارد که انسان کارکند، از زحمت خود درآمدی داشته باشد و از درست زندگی کند و برای بهتر زیستن و توسعه زندگی مادی و معنوی خود همواره بکوشد. به وجود آوردن بهترین وضعیت زندگی، بهترین پوشاک و تغذیه و دیگر مایحتاج زندگی آنهایی هستند که از راه حلال و از دسترنج خود انسان تهیه شوند.

انسان موجودی متشکل از روح و جسم است، و طبیعی است که باید در برآوردن نیازهای مادی و معنوی خود بکوشد و بین آنها تعادل ایجاد کند. بنیاد زندگی توحیدی بر داشتن صحیح ترین علم و آگاهی و عمل دینی، قناعت ورزی حفظ حالت بی نیازی از مردم و وارستگی است. شیخ سعدی علیه الرحمه در بوستان خود می گوید:

هر که نان از عمل خویش خورد

منست از حاتم طلائی نبرد

از منظر فرهنگ اسلام ثروت وسیله است برای رشد و تعالی، وارستگی و در خدمت اسلام و مردم بودن، و نه هدف. در اهمیت کار و کسب و روزی حلال همین بس که ممتازترین فرد خلقت محمد (ص) از راه تجارت مخارج خود را فراهم می آورد و حضرت آدم (ع) از راه کشاورزی و حضرت ادریس از راه

خیاطی و حضرت داوود از آهنگری، و حضرت موسی از راه شبانی روزگار می گذرانید.

علمای ربانی و مبلغان با علم و عمل که وارثان انبیایند، ضمن کار و تلاش و بدست آوردن درآمد حلال، ساده زیست و قناعت پیشه بوده اند، و روش ساده زیستی را به عنوان یک انتخاب آگاهانه، در عین حال غنا برگزیده و شیوه زندگی خود را هم سطح مردم عادی در می آورند. تلاش مستمر اقتصادی برای تأمین مخارج فردی و خانوادگی و رفع تنگناهای معیشتی مهمترین وظیفه ای است که بر دوش تک تک مسلمانان است.

در احادیث آمده، طلب رزق حلال و مشروع برای هر مسلمان واجب است. در حدیث دیگری آمده: کسی که در پی رزق حلال برود تا مخارج خود و خانواده خویش را آماده سازد، اجر و پاداش او در پیشگاه الله سبحانه اجر و پاداش سرباز و جهادگری است که در راه خدا مبارزه می کند.

حضرت رسول گرامی (ص) در بازگشت از جنگ تبوک با سعد انصاری که به استقبالش آمده بود برخورد کرد و پس از مشاهده دست های زبر و خشن او، فرمود دست هایت زبر است. چرا؟ سعد انصاری گفت با بیل کار می کنم و برای خانواده ام رزق حلال می برم. حضرت (ص) دست هایش را بوسید و فرمود: این دستی است که آتش جهنم به آن نمی رسد.

روزی حلال علاوه بر این که مایه قوام زندگی و قوی ترین مانع دین گریزی است، مهمترین نقش را در یاری رساندن انسان به اسلام شناسی و عمل به دستورات دین و تداوم زندگی معنوی و دین داری آگاهانه است. بدین لحاظ دشمنان اسلام و انسانیت تلاش می کنند مردم را گرفتار فقر و تنگناهای مالی قرار دهند، تا به انزوای فکری و دینی و فرهنگی کشیده شوند و از رشد و تعالی

باز مانند، ایمان شان ضعیف شود و از دایره دین داری آگاهانه بیرون روند، و علت درماندگی خود را به شانس و اقبال خود ربط دهند، در صورتی که فکرهای نادرست، اعتقاد به شانس و اقبال و جبر تاریخ و اینکه دنیا ارزشی ندارد که انسان خود را به زحمت بیاندازد، از اندیشه های مخرب و مانع ترقی، تعالی و سازندگی هستند که انسان های بی عرضه و بیکار، از آن ها برای توجیه تنبلی و سستی خود استفاده می کنند.

اما انسان های آگاه و با علم و عمل می دانند از منظر اسلام تغییر سرنوشت انسان به دست خود انسان است، و نیز می دانند که خرافات و خرافه گرایی جایی در فرهنگ اسلام ندارد و اسلام اجازه نمی دهد که انسان با فکر و پندارهای بی اساس که مبنای علمی ندارند، خود را به سستی، تنبلی، تن پروری و عقب ماندگی بکشانند.

هر مسلمان باید بداند که سعادت و پیشرفت هر انسان در تمام ابعاد زندگی در گرو کار و تلاش مستمر اوست «لیس الانسان الا ما سعی» سوره نجم، آیه ۳۹

لذا شایسته هر انسان آبرودار و عزت مند است که ارزش و منزلت خود را بداند، از کسی طمع مالی بدون کار نداشته باشد، برای چیزهای اندک و بسا درخواست های حقیرانه، شأن اسلامی، انسانی و اعتبار خود کاهش ندهد و موجبات بی آبرویی خود و سلب اعتماد مردم را فراهم نکند.

شگرد دیگری که دشمنان اسلام بکار می برند، افراد را به عنوان روحانی در جوامع اسلامی تزریق می کنند تا با استفاده ابزاری از اسلام اعتبار سازندگی و تعالی دهندگی اسلام را کاهش دهند. استفاده ابزاری از اسلام، از بدترین عوامل بی اعتبار نمودن فرهنگ اسلام است. استفاده ابزاری از اسلام، سوء استفاده از سادگی و بی علمی مردم و نقاب مکر و فریب بر چهره گذاتن و عوام فریبی کار

انسان نماهای مکار است، و باید که هر مسلمان از مکارگی، عوام فریبی، سستی و تنبلی به شدت پرهیزد.

تقدیر بر حيله ها دگرگون نشود

روزیت به حرص بیش، افزون نشود

نقش رزق حلال در دین داری

شناخت اسلام و کسب روزی حلال

از منظر فرهنگ اسلام کار و تلاش نقش مهم و جایگاه ارزشمندی دارد. اسلام به کار مداوم و به دست آوردن رزق حلال بسیار اهمیت داده و تنبلی، تن پروری و عدم کسب روزی حلال را مورد نکوهش قرار داده است. اسلام بین دین و دنیا پیوند محکمی ایجاد نموده و از مسلمانان خواسته، همگام با تلاش برای اسلام شناسی و عمل به دستورات دین و تکامل روحی و معنوی خود، برای بدست آوردن روزی رزق و حلال و تهیه مایحتاج زندگی خود، به کار و کوشش بپردازند، چرا که رشد و تکامل روحی و معنوی با وجود امکانات مادی زندگی ممکن می‌شود.

دین داری آگاهانه و تلاش برای کسب نعمت های دنیا هیچ منافات و تضادی با یکدیگر ندارند. الله سبحانه و تعالی دنیا و نعمت هایش را برای استفاده انسان ها آفریده و انسان ها را برای بهره وری از آنها ترغیب نموده است. الله سبحانه به هیچ کس اجازه نداده دنیا را به خاطر آخرت، و آخرت را به خاطر دنیا رها سازد. زحمت کشیدن برای بدست آوردن درآمد حلال و نعمت های دنیا یک دستور دینی و یک ضرورت حتمی برای بهتر زیستن است. لذا هر مسلمان باید بین دنیا و آخرت یک رابطه متوازی ایجاد کند و در تمام شئون زندگی خود

حالت متعادل به وجود آورد و نظم و ترتیب درستی در دخل و خرج منزلش داشته باشد.

در قرآن کریم آمده: «ان الله هوالرزاق- تنها الله (ج) روزی رسان است» در احادیث آمده که حضرت رسول (ص) فرمودند: الله سبحان بنده مؤمنی را که شاغل باشد دوست دارد، فقط و فقط به الله محبوب (ج) توکل کند و با استفاده از نعمت های خدادادی، یعنی نعمت های عقلی، علمی، هوش، ابتکار، کنجکاوی و قدرت جسمی خود، کلیه مایحتاج کسی نشود و از هیچکس طمع مالی بدون زحمت نداشته باشد.

شناخت صحیح اسلام و داشتن ایمان صادقانه انسان را به استغنائی قلبی می‌رساند، انسان را آزاد منش بار می‌آورد. انسان باید آزاد باشد جرأت فکری داشته باشد تا اندیشه اش رشد کند و بتواند فکر و دانش درستش را به عمل و تحقیق عینی درآورد. علم و عمل دینی احساس تعهد و مسئولیت‌پذیری انسان را افزایش می‌دهد، روحیه بالندگی را ارتقاء داده وجدان کاری انسان را تحریک می‌کند و برای انسانی که از دانش و دانایی و قدرت جسمی خود استفاده کند و مال حلال فراهم آورد، ارزش ویژه ای قائل است.

کار و تلاش مستمر برای فقرزدایی و بدست آوردن درآمد مشروع، یک عبادت، یک سرگرمی و تفریح و جهاد است. انسان با علم و عمل لاز فرط عزت نفس و بلند طبعی زبان به خواستن چیزی از مردم نمی‌گشاید و نمی‌گذارد که نیازمندیش نمودار شود، از کسی طمع مال نخواهد داشت، چون می‌داند که تباهی آبرو و بزرگواری انسان از طمع داشتن از مردم است. به گفته شاعر:

آن که محتاج مردم شد خوار است گر چه به علم بوعلی سیناست

البته بی نیازی انسان آگاه، از علم دین و داشتن ایمان صادقانه و عمل به دستورات دین نشئت می گیرد، نه از داشتن مال. انسان آگاه خود را نیازمند مطلق الله سبحانه و بی نیاز از مردم میداند. انسان آگاه و متعهد نسبت به حلال و حرام بسیار حساس است. اگر چیزی دارد، از حلال است، وگرنه از هر چه حرام است به شدت پرهیز می کند.

گر بگيرد خوَن جهان را مالا مال

کی خورد مرد خدا الا حلال

با کار و تلاش انسان می تواند نیازهای معنوی و مادی و جسمی خود را تامین کند و با خیال راحت زندگی کند.

درآمد حلال موجب ارتقای وضعیت اقتصادی خانواده و رهایی انسان از ذلت طمع و دست دراز کردن پیشدیگران می شود.

درآمد حلال موجب ارتقای شخصیت انسان و بالا رفتن اعتبار اجتماعی انسان می شود. انسانی که از دسترنج زحمت خود درآمد به دست می آورد، همیشه شاد، سرحال و آرامش روحی دارد، و همیشه دلگرم و امیدوار است. در صورتی که افراد تنبل و بی کاره همیشه در ترس و نگرانی به سر می برند. انسان بی کار خود را سربار دیگران می کند و ارزش انسانی خود را از دست می دهد.

انسانی که کار نکند و روزی حلال به دست نیاورد انسانی بی شخصیت می شود، از نظر روحی وضعیت نامناسبی خواهد داشت، چرا که بی کاری خود یک بیماری است. حضرت رسول گرامی (ص)، مردی را دید از او پرسید آیا کار می کنی و شغلی داری و روزی حلال به دست می آوری، جواب داد نه، حضرت فرمود از چشم من افتادی.

فقر مانع تحقق اهداف متعالی شده، و عامل از بین رفتن ارزش ها اصول عادلانه انسانی می شود. پس به اقتضای شان اسلامی و انسانی هر انسانی باید کار کند، از زحمت خود درآمد مشروع حاصل و در برآوردن ضروری ترین نیازهای خود و خانواده اش که خوراک، پوشاک و مسکن هستند، با جدیت بکوشد، زندگی خود را با پرهیزگاری و صیانت نفس بگذرانند، با زندگی متوسط و حتی کمتر از حد متوسط بسازد و گلیم خود را با عزت نفس از آب بکشد، نه با ذلت و دریوزگی!

ساده زیستی و پرهیز از زرق و برق و تجملات و دیگر جلوه های فریبنده دنیوی از ویژگی های مهم مومن است.

یک مسلمان ممکن است فقیر شود، لباس هایش کهنه شود، اما چون پیرو علمی شریعت اسلام است، طبع بلند و روحیه قوی دارد و همیشه عزتمند است. به قول شاعر:

گر قضا انداخت ما را در عذاب کی رود آن خو و طبع مستطاب

گر گردا گشتم، گذارو کی شود ور لباس کهنه گردد، من نوم

مسلمان آگاه و متعهد به اسلام عزیز، در مسیر نور علم و عمل فعالیت و حرکت می کند، به اقتضای شان اسلامی و انسانی خود برای رزق حلال می کوشد و مایحتاج خود را فراهم می آورد تا بتواند خود را به اعلی علین، که برترین درجه کمال و انسانیت است برساند، پیش هیچ انسانی حتی نزدیک ترین افراد خود دست دراز نمی کند و خود را سربار دیگران نمی کند، مبأدا در مسیر ذلت و دریوزگی کشیده شود. داشتن وضعیت زندگی خوب و رفاه نسبی، با داشتن روحیه خدمتی آگاهی دهی مردم لازم و ملزوم یکدیگرند، لذا شایسته و بسیار پسندیده است که هر مسلمان و به خصوص دین گستران در زندگی شخصی

قناعت پیشه و از نظر زندگی اجتماعی وضعیتی خوب و روحیه بی نیازی داشته باشد تا در چشم مردم پر ابهت باشد.

چرا که متاسفانه بیشتر مردم براساس ظواهر قضاوت می کنند، به محض این که متوجه شوند فلانی از نظر مالی وضعیت خوبی ندارد، به او ارزش و احترام قائل نمی شوند و حتی حاضر نمی شوند به حرف های منطقی و آگاهی دهنده او توجه کنند، اما به حرف های دری وری، پوچ و بی ارزش پولداران با دقت گوش فرا می دهند.

فصل شانزدهم

مکاتخول کرا د یاست کداری داور اهردهای آموزشی و تبلیغی

الله سبحانه و تعالی در کلام مجیدش، سوره مبارکه رعد آیه شریفه ۱۲ می‌فرماید:

« سرنوشت هیچ ملتی را تغییر نمی‌دهیم، مگر آن که آن‌ها در وضع خود تغییر پدید آورند.»

بدون تردید آموزش مهمترین نقش را در زندگی انسان دارد. با آموزش نیروهای کارآمد، و به تبع نیازها بر آورده می‌شوند. انسان بدون آموزش نمی‌تواند کارها را به درستی انجام دهد.

نظام تبلیغی مراکز جماعت تبلیغ و نظام تربیتی آموزشی مدارس دینی، در هر کشوری آینه تمام نمای آینده آن کشور است. بدین لحاظ طبیعی است که مراکز جماعت تبلیغ و مدارس دینی به حکم رسالت جهانی اسلام، دید فرازمانی و پویای لازم را داشته و پیشرفته ترین نظام های تبلیغی و آموزشی، پژوهش محور را داشته باشند و به اقتضای برتری فرهنگ اسلام پیش قراولان علم و تمدن باشند و یا حداقل همگام با دانش و تمدن روز جهانی پیش روند، با در نظر داشتن مقتضیات زمان و شرایط اجتماعی و بین المللی، برنامه های آموزشی و تبلیغی مناسب نیازهای زمان طرح و اجرا نمایند و ساختار آموزشی و تربیتی معقولی داشته باشند.

برای موفقیت در چنین امری توجه به شرایط زمان، ضرورتی حتمی دارد، چرا که زمان طبیعتی متغیر دارد و با ایجاد هر تغییر وضعیت زندگی را ازهر لحاظ تغییر می دهد و با یافته ها و پدیده های جدیدی مواجه می گرداند. لازم است همه ساله در تمام وضعیت کاری مراکز جماعت تبلیغ و مدارس دینی، به خصوص برای نوسازی و طرح برنامه های آموزشی و تبلیغی متناسب زمان، بازنگری، تغییر و نوسازی صورت گیرد.

تغییر یعنی حرکت از وضعیت موجود، به سمت وضعیت پیشرفته و مطلوبتر مناسب زمان. بازنگری و تغییر و اصلاح و ایجاد تحول پیشرفته تر، جزء اجتناب ناپذیر زندگی هستند. اگر انسان ها دست به تغییر و اصلاح و ایجاد وضعیت بهتر نمی زدند، هنوز هم می یابد در غارها زندگی می کردند. در نتیجه ایجاد تغییر و تحولات و نوآوری ها، رشد و تکامل و تعالی ها حاصل می شود. هیچ سازمان اجتماعی و آموزشگاهی نمی تواند تداوم و بقای مثمر ثمری داشته باشد، مگر این که خود را به تحولات زمان هماهنگ سازد.

مراکز جماعت تبلیغ و مدارس دینی، معتمدترین و زیر بنایی ترین نهادهای تربیتی، آموزشی و تبلیغی جهان اسلامند، حصن حصینی برای حفظ اصل و اصالت و سلامت ذاتی فرهنگ اسلامند، و باید که سازگار فرهنگ سازی و تحقیقی داشته باشند، لذا باید به اقتضای شأن معنوی و علمی و فلسفه وجودی خویش، ضوابط مندرتین و قانون مندرتین فضای آموزشی و تأثیرگذارترین مرحله آموزشی به روز را داشته باشند، مؤدب النفس ترین و دانشمندترین عالم و مبلغ شجاع و کارآمد زمان را بپرورند، تا افتخار و سربلندی و زندگی مقتدرانه امت اسلام را در آینده، تضمین کرده باشند.

به خصوص در روزگار فعلی که پیشرفت های فرهنگی و علمی و تکنولوژی و رسانه های ماهواره ای زندگی انسان را از سطح ساده به سطحی پیچیده متحول نموده است و شاهد نزدیکی و تأثیر فرهنگ های ملل دنیا بر یکدیگر هستیم، نیز انسان های امروزی با استفاده از رسانه ها، فهم نوینی از مناسبات اجتماعی و زندگی جمعی پیدا کرده اند، ضرورت حتمی دارد که بالاترین فکر و اندیشه ها به کار گرفته شوند تا مدارس دینی و مراکز جماعت تبلیغ را به پیشرفته ترین وضعیت برسانند و در پرتو برنامه های پیشرفته و به روز، تمام استعدادها و مجموعه توانمندی های محصلان علوم دینی پرورش داده شوند.

در این فرآیند یاددهی درک و فهم، تفکر و خردورزی، خلاقیت حل مسئله، و تفکر انتقادی محصلان را بالا برده و آنها را تحلیل گر بار آورند، رشد قدرت خلاقه، رشد قوه ی عقلانی و توان تفسیر و تحلیل طلاب را بالا برند، تا طلاب بتوانند خود را از قید و بندهای نادرست، عادت ها و سنت های نادرست برهانند و با نگاه شرعی و علمی و تخصصی و ظرفیت بالای شخصیتی برخوردار شوند.

نوآوری فکر و اندیشه متناسب زمان و پیشرفت های علمی و فرهنگی ریشه در فرهنگ پویا و پیشروی اسلام دارند. به همین لحاظ مسلمانان از متولیان و مسئولان اجرایی و استادان مدارس دینی استدعا دارند که حرکت مراکز جماعت تبلیغ و مدارس دینی در مسیر پیشرفت و نوآوری و بالندگی شتاب بیشتری بدهند و اجازه ندهند افراد نابابی که علم و عمل ندارند، صلاحیت علمی و تقوایی ندارند، در مراکز و مدارس دینی نفوذ کنند و با استفاده اِبهزاری از اسلام، روال کاری سالم و متعادل مدارس به انحراف بکشانند و حرکت رو به جلو و مترقیانه و بالندگی و تکاملی مدارس را به حرکتی دورانی تبدیل کنند.

در این عصر جهانی شده، مراکز جماعت تبلیغ و مدارس دینی، بیش از هر زمانی به وجود علماء و مبلغان با علم و متعالی نیازمند است، چرا که این الگوها و پرچم داران فضیلت ها و ارزش ها، که وجودشان مملو از انگیزه معلمی است، با طرح ریزی برنامه های تبلیغی، آموزشی و تربیتی روز، می توانند محصلان را از فیلترهای تزکیه نفس و تربیت و اخلاق و فرهنگ رفتاری اسلام عبور دهند و شکوفایی منش و شخصیت آنها را به شایسته ترین وجه امکان پذیر کنند.

این الگوهای علمی و عملی، این علما و مبلغان جان فدای اسلام، موجب تحول بنیادین در جوامع انسانی می شوند، و ضمن دفاع از اسلام، دفاع از کرامت انسان ها، و دفاع از عدالت و ارزش های متعالی، در اسلامی شدن جهان به تلاش عشق آمیزی می پردازند. این علما و مبلغان ربانی می دانند که در اسلام

اصالت با انسان سازی و بعد تعلیم است، و باید که برنامه آموزشی مدارس دینی و کار تبلیغ و اطلاع رسانی مراکز جماعت تبلیغ باید ماهیتی سیال داشته باشند، نه ماهیتی ثابت!

یعنی مسئولان مراکز و مدارس به حکم رسالت جهانی اسلام باید مراکز و مدارس دینی را با سیر تحولات و پیشرفت های فرهنگی و علمی، همگام با دانش و تمدن روز، پیش برند و همه ساله با توجه به اقتضای زمان، واقعیت های نوین زندگی انسانی، با مشورت و نظر خواهی از صاحب نظران متعهد برنامه های به روز، طرح و به وسیله استادان آشنا به آفات نفس و آگاه به مسائل تربیتی و روانشناسی و آموزشی که مهارت تدریس و قدرت فهماندگی بالایی دارند، به بهترین وجه اجرا شوند، چرا که اولاً تزکیه نفس و تربیت ادب آموز و کمال بخش اسلامی بار معنوی و هدایتی فوق العاده ای دارند و فقدان شان اثر تخریبی دارد.

توجه نکردن به تزکیه نفس و تربیت محصلان موجب انحراف و گمراهی می شود. هرانسانی که به وسیله تزکیه نفس و تربیت به خودسازی نپردازد، حتی اگر بالاترین مدرک تحصیلی را داشته باشد، به سعادت و کمال نمی رسد.

اجرای برنامه های تزکیه و تربیت محصلات توأمان تدریس علوم اسلامی در تمام دوران تحصیل، دو امر حیاتی مقوم برای رشد فکری، فرهنگی و شخصیتی و ساختار صحیح اسلامی محصلان می شوند.

در اجرای این دو فضیلت مهم، مدارس دینی مسئولیت شرعی دارند، چرا؟ برای این که ویژگی مهم مراکز جماعت تبلیغ و مدارس دینی، که آنها را از سایر آموزشگاه ها ممتاز می گرداند، «یزکیهم و یعلمهم الکتاب و الحکمه» است. طبق این فرمان وحیانی، مدارس دینی باید تزکیه نفس و تربیت اسلامی را در

اولویت کار خود قرار دهند و گوهر وجودی محصلان را به بهترین وجه پرورش دهند، تا در دل پاکشان شرم و حیا و شهامت دینی رشد کند، قوی شود و به مثابه یک پلیس درونی عمل کند، و طلاب بتوانند برای همیشه عمر پاک بمانند و فعالانه در خدمت اسلام و مسلمین باشند و جز از ممتازترین فرد خلقت محمد (ص) رنگ نپذیرند:

مرد حق از کس نگیرد و رنگ و بو مرد حق از حق پذیرد رنگ و بو

فرهنگ برتر اسلام به هیچ مدرسه ای اجازه نمی دهد که به محفوظات اکتفا کنند، و به صدور مدرک حافظی و ملایی و مولوی گرای برای کسانی بپردازند که صلاحیت علمی و شخصیتی و تقوایی نداشته باشند، چرا که اولاً اکتفا نمودن به علم آموزی تنها الزاماً به تربیت اسلامی منجر نمی شود. ثانیاً علم به تنهایی نمی تواند صاحبش را کنترل و مدیریت کند. خیلی فرق است بین محصلانی که با حیثیت و ساختار اندک اسلامی و دانش ناکافی از مدارس فارغ التحصیل می شوند، با کسانی که مذهب و مؤدب النفس و متخلق به اخلاق اسلامی و دانشمند شجاع و کارآمد زمان! بار آیند و مایه افتخار امت اسلام شوند.

ثانیاً درست فهمی معارف گهربار دین اثر هدایتی فوق العاده ای دارند، و عدم فهم صحیح آنها اثر تخریبی خطرناکی دارد.

اسلام به اندیشه و درست اندیشیدن بسیار اهمیت داده و ضمن ارج نهادن به مقام انسان اندیشمند، مسلمانان را به علم آموزی صحیح و اندیشه ورزی ترغیب نموده است. علم آموزی با درک و فهم موجب بارور شدن شخصیت علمی و مایه آگاهانه زیستن انسان می شود. بیشترین ارزش و اهمیت علم

آموزی با درک و فهم و اندیشه ورزی، در بصیرت یافتن و ارتقای هوشیاری، بینش و دانایی و روشن بینی انسان می شود.

بدین لحاظ چون تدریس در مدارس دینی کاری برگرفته از اسلام شناسی و داشتن علم و شناخت عمیق دینی، داشتن آگاهی از فرهنگ روز، مطالعه مستمر و در جریان قرار گرفتن پدیده های فرهنگی، اجتماعی و دیگر معرفت های جاری زمان است، اگر تدریس و تفهیم دروس به وسیله استادان دانشمندی که مهارت فهماندگی بالایی داشته باشند صورت بگیرد، حق آموزش آن طور که شایسته اسلام است اداء می شود، و لاغیرا

چرا که موفقیت در آموختن و تفهیم درستدروس دینی و بالا بردن بار علمی مدرسه و ارتقای کیفیت آموزش منوط به این است که استادان بنیه علمی و اطلاعاتی قوی و اعتماد به نفس داشته باشند. چنین استادان با علم و متعالی می دانند که تدریس درست و شناساندن صحیح اسلام به طلاب، امت اسلام را به قله های پیشرفت و ترقی می رساند و اسلامی شدن جهان را تسری می دهد.

لذا نهایت سعی را در کار تدریس به عمل می آورند تا طلاب به حقیقت و مقصود اسلام پی ببرند، ایمان آگاهانه و صادقانه در شاکله وجودشان ریشه بدواند، قلبشان مطمئن، بینش و عقلشان وسعت گیرد، به استقلال فکری و شخصیتی دست یابند و شوق عمل به دستورات دین وجودشان را پر کند.

این استادان ارجمند که اسلام به وجودشان افتخار می کند، دروس دینی را چنان به طلاب می فهمانند که بتوانند معارف دین و دانش های دیگر را از ریشه و بنیان بکاوند بطور صحیح درک کنند، و دانشمندی کارآمد بار آیند و برای دیگران مایه خیر و برکت شوند.

کسانی که مذهب و مؤدب النفس و متخلق به اخلاق اسلامی و دانشمند شجاع و کارآمد زمان! بار آیند مایه افتخار امت اسلامی می شوند. لذا استادان با علم و عمل طوری تدریس می کنند که درست فهمی دروس دینی برای طلاب اثر هدایتی داشته باشد. شناخت و آگاهی و به خصوص فهم درست دروس دینی و شناخت صحیح اسلام بسیار ارزشمند و تعالی دهنده هستند.

شناخت اسلام، مقدمه انس و الفت به اسلام می شود. شناخت صحیح اسلام انسان را ضابطه مند و شریعت محور می گرداند و اراده اش را برای انجام وظایف بندگی افزایش می دهد.

استادان متعالی همچون چراغی روشن بخشی هستند که به حبل الله منورند، به شریعت ناب محمد(ص) پیوند استواری دارند. این وارثین به حق حضرت رسول (ص) نقش بسیار مهم و ارزشمندی در تعالی معنوی و علمی طلاب و مردم دارند. این استادان با علم و عمل، بهترین و لایق ترین عوامل اجرایی سیستم تربیتی و آموزشی مدارسند.

اما کسانی که علم و شناخت کافی ندارند، به وسیله تزکیه نفس و تربیت به خودسازی خود نپرداخته باشند، فاقد اخلاق و رفتار اسلامی باشند. به روش های تدریس روز توجه نداشته و مهارت تدریس و تفهیم نداشته باشند، از عهده امر خطیر تربیت و آموزش برنمی آیند.

تدریس نادرست موجب درک ناقص و فهم سطحی و ناچیز دروس اسلامی می شود و محصلان موفق به فهم عمیق و دانش یابی نمی شوند، به کنه و حقیقت معارف دین پی نمی برند و در نتیجه جاهل و ناآگاه می مانند و به ناچار به جهل و ناآگاهی خود پوشش فهم و دانایی می دهند، این امر برای امت اسلام زیان بار است. چنین افراد ناآگاه به حقیقت اسلام، و به ظاهر دانا و آگاه

به اسلام، به اسلام خیانت می کنند و مایه بدبختی و عقب ماندگی مردم می شوند.

از درک و فهم شناخت صحیح اسلام، ایمان آگاهانه و صادقانه، بزرگی و بلندمرتبه‌گی، شهامت و مردانگی و شوق شتاب به سوی عظمت های متعالی تراوش می‌شود، زندگی عزت مندانه و سعادت مندانه و مقتدرانه اسلام ممکن می‌شود و دین داری آگاهانه تداوم می یابد، و زندگی پرغنا و کیفی تر و دوست داشتنی تر می شود.

از آنجا که پرورش علمای دانشمند در آبادانی و پیشرفت همه جانبه مسلمانان و اسلامی شدن جهان بسیار کارساز و مؤثرند، مردم برای مؤفقیت متولیان و مسئولان اجرایی و استادان مدارس دینی دعا می کنند، و به لحاظ اسلام دوستی مدارس دینی را در رصد نگاه خود قرار داده، عملکرد مسئولان و استادان را مورد بررسی و قضاوت قرار می دهند، مایحتاج مدارس را برآورده و نهایت سعی در همکاری و مساعدت می نمایند و از مدارس انتظارات به حقی دارند.

پروردگار! به لطف فضل و کرمات به مسئولان و اساتید مدارس دینی شوق و توفیق عنایت بفرما تا ضمن پرورش علمای مذهب و مؤدب النفس و دانشمند تحول گرا و کارآمد زمان! به اقتضای روزگار نوی جهانی شده اقدامات ویژه ای برای اطلاع رسانی به کار گیرند، با جدیت اسلام را به ملل دنیا بشناسانند، با دمیدن روحی تازه به دینداری آگاهانه، بازگشتن علمی و عملی به شریعت ناب محمد (ص) را شتاب بخشند.

انشاء الله تعالی وحده العزیز

فصل ہندم

مکرم ابابرج

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله والصلاه والسلام على رسول الله والله سبحانه

مدارس علمیه و تکریم ارباب رجوع

تکریم در فرهنگ لغات به معنای گرامی داشتن و احترام گذاشتن آمده است. رعایت احترام و حفظ حرمت انسان ها از اصلی ترین نظام تکریم ارباب رجوع است. هر انسان ارزش و حرمت دارد و لازم است در همه جا حفظ شود.

یکی از خدمات مدارس دینی حفظ احترام و صیانت از کرامت ارباب رجوع است. حاکمیت قوانین شرعی و کلیت فرهنگ رفتاری اسلام و ایجاد ساختار اداری، نشان دهنده رهیافتی هدف دار و ارزشی در خور شأن مدارس دینی است. اصلاح رفتارهای اداری فرآیندی مستمر است که باید در جهت حل مسائل اداری و نهادینه نمودن فرهنگ رفتاری و تکریم ارباب رجوع صورت گیرد.

به اقتضای شأن اسلام، تمام پرسنل مدارس علمیه باید متأثر از فرهنگ رفتاری اسلام باشند و با پیروی علمی و عملی آن و توجه به موازین اخلاقی، به عنوان اولین قدم در برخورد با مردم، سرلوحه کارشان باشد. تکریم ارباب رجوع و پاسخگویی به آنها تا مرحله جلب رضایت شان از جمله موضوعات مهم فرهنگ اسلام است. بی توجهی به اصول اخلاق و رفتار اسلامی و برخورد نامناسب با مردم، در شأن هیچ تشکیلات اداری، به خصوص مدارس دینی نمی باشد. اسلام، برای بها دادن بیشتر به آداب و نزاکت و رفتارهای اجتماعی و تکریم ارباب رجوع و توجه به خواسته هایشان، مدارس دینی را موظف تر نموده است.

حاکمیت نظام ارزشی در مدارس دینی سبب بهبود در اداره امور، بالا رفتن کیفیت ارائه خدمات به مردم و رضایت مندی ارباب رجوع می باشد.

توجه به اهمیت و تأثیر انجام سریع کارها و به کارگیری نظم و انضباط در ارائه اطلاعات و توضیحات مورد نیاز ارباب رجوع، به عنوان یک هدف خدمت رسانی و انجام وظیفه دینی تلقی شود. توجه مسئولان به درد دل مردم، ارتقای کیفیت خدمت رسانی، به رضایت وجدان اخلاقی مسئول و جلب رضایت ارباب رجوع منجر خواهد شد. بهینه سازی و تعالی اخلاقی و رفتار ارتباطاتی با مردم، مؤفقیت مدارس دینی، در تمام ابعاد کاری را تضمین می کند. لذا ضرورت حتمی دارد که رعایت احترام و تکریم ارباب رجوع یک وظیفه، و اولویت کاری مهم در مدارس مورد توجه قرار گیرد، تا پایگاه مردمی مدارس حفظ شود و پیوند مردم با مدارس حفظ شود. متأسفانه بعضی از مدارس برنامه ریزی مناسب برای تکریم ارباب رجوع نداشته و اغلب اقدامشان صوری و ظاهری انجام می شود، که این امر موجب نارضایتی مردم شده است. همه اقشار مردم، به خصوص توده مردم عادی مستضعف، مدارس دینی را پایگاه و خانه امید خود می دانند و انتظار دارند که اگر هرچا به آنها بی اعتنایی می شود، در مدارس دینی کاملاً مورد توجه قرار گیرند. مردم توقع برخوردهای دو گانه و تبعیض آمیز، از سوی پرسنل مدارس دینی را ندارند. برخوردهای تبعیض آمیز و ارباب رجوع موجب نارضایتی، سلب اعتماد و دین گریزی مردم می شود. چنین نارضایت هایی آثار منفی زیان بار در جامعه بر جای می گذارد. بسیار ضروری است که برای داشتن ارتباط سالم با ارباب رجوع قوانین و ضوابط شرعی که تأمین کننده منابع همه مردم است، در مدرسه حاکمیت داده و در عمل قویاً مورد احترام قرار می گیرند، تا هیچ سوء استفاده صورت نگیرد و در تصمیم گیری ها هیچ توصیه و سفارشی کاربرد نداشته باشد.

مردم، مؤذن ها و حافظان قرآن و ملا و مولوی و استادان مدارس دینی را به لحاظ این که علم و عمل دینی دارند، و افرادی با صداقت، مهربان و ارشاد گرند، دوست دارند و به آنها احترام ویژه ای قائلند. اما انگار برای بعضی های امر چنین متشبه می شود که خیال می کنند، مردم موظفند به آنها احترام بگذارند و حرف شنویشان باشند. در صورتی که این تصور درستی نیست، بلکه لطف الهی شامل حالشان شده که مورد گمان نیک مردم قرار گیرند. شایسته است که به شکرانه این لطف الهی، خود را هم سطح افراد مستضعف به حساب آورند و خالصانه با آنها رفتار و معاشرت داشته باشند، نه اینکه خود را تافته جدا بافته بدانند، و مردم عادی را به هیچ شمارند، و روی خوش و متواضعانه و برخورد محبت آمیز و تشریفات نزاکتی شان به دیگران اختصاص یابد. مدارس که تجلی گاه عشق به اسلام و محور دفاع از اسلام اصیلند، صحیح ترین علم و آگاهی دینی را به اطلاع مردم می رسانند، و در برابر ارباب رجوع، خود را موظف به رعایت احترام و ارائه خدمات می دانند، حافظ اسرار مردمی هستند که برای حل اختلافشان به شریعت مراجعه می کنند، جزئیات زندگی مردم را محفوظ و محرمانه نگاه می دارند، و اجازه نمی دهند عناصر نابابی در بین خوبان مدرسه نفوذ کنند و از ناآگاهی و نقاط ضعف مردم سوء استفاده کنند، اجازه نمی دهند در مدارس مسائل خطی و جناحی و گروهی نفوذ کند، و شأن معنوی و صداقت کاری مدارس را کاهش دهد.

به اقتضای شأن اسلام، مدارس دینی باید نماد حق و حقیقت، نماد علم و عمل و نماد تفکر و تعالی باشند. پرسنل مدرسه برای مردم الگوی شایسته باشند، در فضای صمیمی و سرشار از آرامش و امنیت روانی مدرسه، در فضای سرشار از حسن تفاهم حسن ظن مدرسه، هر قسمت و همه چیز آن باید یاد الله محبوب (ج) را متجلی نماید، زیبایی های رعایت آداب معنوی و ارزش های عالیّه اخلاقی، و انسانی متجلی باشد، تا هر انسانی که وارد آن مکان های نورانی می

شود به حضور اسلام پی ببرد و از دیدن جلوه های دینداری آگاهانه، و از آمیختگی فضای مدرسه با عطر دلاویز شریعت شاد شود و احساس غرور کند. مردمی که به مدرسه می آیند، حرکت و پیشرفت های متعالی را مشاهده کنند، متوجه تلاش های عشق آمیز برای شناساندن و باوراندن اسلام به مردم شوند، مردم مشاهده کنند که همیشه و در تمام لحظات پرتوهای شریعت ناب اسلام در مدارس تابانند. اگر حاکمیت نظام ارزشی مبتنی بر شایسته سالاری اسلامی در مدارس دینی رایج باشند، ارباب رجوع و یا هر انسان حتی نابکاری که وارد مدرسه شود، تحت تأثیر پرجاذبه معنوی قرار می گیرد، و در او تغییر حالت به وجود می آید، به فکر و تأمل وادار می شود، از نظر فکری و رفتاری متحول می شود و شوق اسلام شناسی و عمل به دستورات دین، وجودش را پر می کند، و از غرور و جهالت و باطل گرایی و پیروی هوا و هوس متنفر و بیزار می شود.

بنابراین اولاً اطلاع رسانی از صحیح ترین علم و شناخت فرهنگ اصیل اسلام و دانش و آگاهی های روز، نهادینه نمودن فرهنگ عمل به دستورات دین در مدارس دینی و به تبع ترویج آن در جامعه، ضرورتی حتمی و حیاتی است که هرگونه هزینه برای آن در واقع سرمایه گذاری کلانی برای جهانی شدن اسلام است. تأثیر ظرفیت بالا، صبوری، خوش رفتاری، حسن سلوک مهمترین شاخص بردباری و تعامل کلامی، به شیرینی درک پرسنل مدارس تبدیل می شود.

ثالثاً حاکمیت جو اسلامی و ساختار تربیتی و اجتماعی مدارس و اهتمام دادن بسیار جدی به آنها، و نیز شأن رفتار متعهدانه، به منظور ترویج و القای فرهنگ رفتاری اسلام و آموزش غیر مستقیم مردم، ایجاب می کند که تمام پرسنل مدارس، با روحیه ای شاد و پر طراوت و محبت آمیز با ارباب رجوع برخورد نمایند، تا اولاً ارباب رجوع با مشاهده و دریافت آرامش مثبتی که از پرسنل

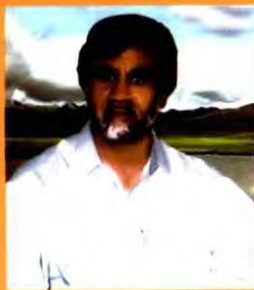
مدرسه ساطع می شود، تولد دوباره ای احساس کند، روحیه اسلام دوستی و اسلام شناسی در آنها القا شود، این خود اقدام عملی ارزشمندی است، برای نمایاندن شأن والا و برتری فرهنگ اسلام، نسبت به فرهنگ های دیگر.

ثانیاً اگر فردی حتی با عصبانیت به مدرسه آمد و برای بیان مقاصد خو، الفاظ نامناسبی بکار برد، پرسنل مدرسه رفتار نامناسب او را با آداب و والایی که سزاوار یک مؤمن هوشیار است تحمل کنند، با حساسیت آگاهانه ملتزم به اخلاق ناب محمد (ص) و خونسردی و آرامش خود را حفظ کرده، با نشاط و خوشرویی با او برخورد متین و معقول داشته باشند، با مدارا و مهرورزی رفتار نمایند، و بدین ترتیب هم ادب و هم اصالت و بزرگی خود را به مردم بنمایانند، و هم نشان دهند که به موقعیت و عقاید و احساسات مردم احترام قائلند، و مهمتر اینکه با رعایت جدال احسن در نابکاران تحول فکری و رفتاری ایجاد کرده و آنها را به وادی اسلام شناسی و رعایت ادب و رفتار اسلامی سوق داده، و نشان دهند که کرامت و سعادت انسان ها در آیین مقدس و بلند مرتبه احمدی (ص) تا بالاترین حد نگاه داشته می شود، نه در نظام های ناقص بشری.

ثالثاً همه پرسنل مدارس دینی با رعایت ارزش ها، تقوا، مظهر عدالت و درست کاری باشند. رابعاً پیروی علمی و عملی دستورات دین و اخلاق اسلامی، که اصول مقومی هستند، به وضوح و با جدیت در تمام مدارس دینی نهادینه شوند، تا بدین وسیله اقتدار معنوی مدارس دینی بیش از پیش به منصف ظهور برسد.

انشاء الله تعالی و حمد و الثناء - واليه الموفق لكل خير

با آرزوی رضوان تشویق الله سبحان و اسلامی شدن جهان، خادم علای بانی محمد ریکی

زندگی انسان روی خط زمان در حرکت است. زمان طبیعتی متغیر دارد و مدام از حالتی به حالت دیگر در می آید و در هر دوره زمانی، انسان با مسائل جدیدی مواجه می شود.

تغییرات زمانه به سوی پیشرفت و تعالی هستند، با توجه به این امر فقط با نور علم دین و دانش روز می توان تاریکی های جهل و نادانی را از بین برد و واقعیت ها را دید و در مسیر حق پیش رفت.

... آیا علم و آگاهی های دینی و دیگر معلومات شما مصون از بدفهمی و نادرستی و خطاست.

... آب از چشمه ها بیرون می آید، پاک و زلال است. در جریان و در طی مسیر شفافیت خود را از دست می دهد، لازم است قبل از مصرف پاک شود.

علم و آگاهی و باورهای دینی انسان هم در گذر از زمان و بر اثر عدم مطالعه دچار تحریف شده و با خرافات آمیخته می شوند. بدین لحاظ ضرورت دارد که مورد بررسی و تجدید نظر قرار گیرند و اصلاح شوند. یکی از جلوه های مهم ارزشمند اصلاح گری، تصحیح باورها و برداشت های غلط و اصلاح تصور نادرست از مفاهیم دینی است...

قسمت هایی از متن کتاب